

Република Србија
ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И
ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

ИЗВЕШТАЈ

О РАДУ ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И
ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ
ЗА 2025. ГОДИНУ

Београд
март, 2026. године

ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

2025. У БРОЈЕВИМА

 132 ЗАПОСЛЕНА	 БУЏЕТ ОДОБРЕНО : 453.602.000,00 РЕАЛИЗОВАНО : 452.219.125,42
--	--

ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

 9.817 жалби	 610 мера за унапређење права јавности рада
 289 мишљења	 5.394 органа власти поднело годишњи извештај Поверенику
 2.415 уступљених захтева	 137 захтева за информацијама о раду других органа
 2.524 одговора на тужбе	 60 одговора на представке
 502 прекршајна налога	 21 захтев за покретање прекршајног поступка

ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

 1.169 инспекцијских надзора	 172 притужбе
 102 корективне мере	 332 мишљења
 49 обавештења о повреди података о личности	 632 представке
 45 захтева Комисије за "нестале бебе"	 1.966 контролних листа
 521 лице за заштиту података о личности	 22 представника страних привредних друштава

ОБЕ ОБЛАСТИ ДЕЛОВАЊА

 18.114 појашњења путем телефона	 167 међународна/домаћа сарадња
 33 мишљења на нацрте закона и др. опште акте	 69 саопштења за јавност
 150 извештаја и информација	 716 захтева за информацијама од Повереника
 400 захтева у вези са информацијама о предмету	 390 одговора на представке и остала комуникација са органима власти, руковооцима и јавношћу

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ ПОВЕРЕНИКА.....	6
1. КРАТАК ПРЕГЛЕД ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗА 2025. ГОДИНУ.....	13
2. СТАЊЕ И ПРЕПРЕКЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ПРАВА НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ.....	23
2.А. ПРАВО НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА.....	23
2.А.1. Правни оквир.....	23
2.А.2. О остваривању права јавности да зна у 2025. години и препрекама	24
2.А.3. Основне препреке у остваривању права на приступ информацијама.....	28
2.А.3.1. Злоупотреба права на приступ информацијама	28
2.А.3.2. Отежано остваривање права на приступ информацијама за новинаре	31
2.А.3.3. Отежано остваривање права на приступ информацијама у јавним предузећима.....	31
2.А.3.4. Неизвршена решења Повереника.....	32
2.А.4. Карактеристични случајеви неадекватног поступања органа јавне власти по захтевима за приступ информацијама у 2025. години	32
2.Б. ПРАВО НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ.....	38
2.Б.1. Правни оквир	38
2.Б.1.1. Међународно-правни оквир.....	38
2.Б.1.2. Унутрашњи правни оквир.....	39
2.Б.2. Основне препреке у остваривању права на заштиту података о личности	41
2.Б.2.1. Недостаци ЗЗПЛ.....	41
2.Б.2.2. Неусклађеност других закона са ЗЗПЛ.....	41
2.Б.3. Илустративни случајеви у вези са правом на заштиту података о личности.....	42
2.Б.3.1. Илустративни случајеви превентивног деловања Повереника.....	42
2.Б.3.2. Илустративни случајеви у вези са остваривањем права лица на које се подаци односе у поступку притужби.....	53
2.Б.3.3. Илустративни случајеви кршења права на заштиту података о личности утврђени у поступку надзора	71
3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА.....	83
3.1. ПРИКАЗ УКУПНИХ АКТИВНОСТИ	83
3.1.1. Мишљења Повереника.....	88
3.1.2. Извештавање	92
3.2. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА.....	95
3.2.1. Заштита права на слободан приступ информацијама од стране Повереника	95

3.2.1.1. Решавање жалби	95
3.2.1.2. Управно извршење решења Повереника	108
3.2.1.3. Прекршајна одговорност	109
3.2.1.3.1. Прекршајни налог	109
3.2.1.3.2. Захтев за покретање прекршајног поступка.....	110
3.2.2. Заштита права пред Управним судом.....	112
3.2.3. Извршавање законских обавеза органа власти, надзор и одговорност	117
3.2.4. Активности Повереника у вези са објављивањем информатора о раду.....	119
3.3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ. 121	
3.3.1. Поступање Повереника у вршењу инспекцијског надзора	121
3.3.1.1. Контролне листе	123
3.3.1.2. Обавештавање Повереника о повреди података о личности	124
3.3.1.3. Евиденција о лицима за заштиту података о личности	125
3.3.1.4. Именовање представника иностраних компанија	127
3.3.2. Поступање Повереника по притужбама	131
3.3.2.1. Разлози за подношење притужбе Поверенику	132
3.3.2.2. Повређена права због којих су подношене притужбе Поверенику	132
3.3.2.3. Структура руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику	133
3.3.2.4. Решене притужбе Повереника	134
3.3.3. Заштита права пред Управним судом.....	136
3.3.4. Прекршајна одговорност.....	137
3.3.4.1. Захтев за покретање прекршајног поступка и прекршајни налог	137
3.3.5. Поступање тужилаштва по кривичним пријавама Повереника и прекршајних судова по захтевима Повереника за покретање прекршајног поступка	138
3.4. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА НА АФИРМИСАЊУ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ	139
3.4.1. Обуке и предавања	140
4. САРАДЊА ПОВЕРЕНИКА	144
4.1. САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА И ПОСЛОВНИМ УДРУЖЕЊИМА	144
4.1.1. Конференције	144
4.1.2. Састанци.....	145
4.1.3. Догађаји	147
4.2. МЕЂУНАРОДНА И РЕГИОНАЛНА САРАДЊА	150
4.3. САРАДЊА СА МЕДИЈИМА И ПРИКАЗ АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У МЕДИЈИМА	152

5. СЛУЖБА ПОВЕРЕНИКА И СРЕДСТВА ЗА РАД	153
5.1. БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЖБИ ПОВЕРЕНИКА	153
5.2. РАЗВОЈ СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА	154
5.3. ОБЕЗБЕЂЕНА СРЕДСТВА И ИЗДАЦИ ЗА РАД СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА	155
6. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА	159
6.1. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	159
6.2. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.....	159

УВОДНА РЕЧ ПОВЕРЕНИКА

Овај Извештај Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: „Повереник“) за 2025. годину је 21. годишњи извештај о раду Повереника у спровођењу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (у даљем тексту: „ЗСПИЈЗ“) и 17. годишњи извештај о раду Повереника у спровођењу Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: „ЗЗПЛ“) који Повереник подноси Народној скупштини Републике Србије.

Главна карактеристика рада Повереника и у 2025. години је континуирани прилив енормно повећаног броја предмета у раду. Ово се нарочито односи на предмете из области слободног приступа информацијама од јавног значаја, а посебно на број жалби на поступање органа власти по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја, као и на повећан број тужби поднетих против Повереникових одлука Управном суду у овој области људског права.

Илустрације ради, наводимо да је Повереник у 2025. години формирао укупно 24.875 предмета, од чега у области слободног приступа информацијама од јавног значаја 17.492, у области заштите података о личности 5.310, и у обе области 2.073.

Наведени подаци показују да је тренд прилива великог броја предмета у области приступа информацијама од јавног значаја настављен и у 2025. години као последица системске злоупотребе права на приступ информацијама од јавног значаја услед које је и само ово право постало веома угрожено, а његова заштита у приличној мери отежана.

Ова ситуација је последица две чињенице:

1. брисања члана 13. ЗСПИЈЗ који је регулисао ситуацију злоупотребе права на приступ информацијама од јавног значаја, и
2. промене става Управног суда у односу на обавезу сношења трошкова сачињавања жалбе од стране адвоката.

Услед наведеног, попут Извештаја за 2024. годину, овај Извештај је специфичан и сачињен за годину у којој није било редовно и уобичајено стање у области приступа информацијама од јавног значаја какво је иначе било свих претходних година.

Како би се у што краћем року решио наведени горући проблем неопходно је да се изврше промене ЗСПИЈЗ и у том смислу радна група коју је, на иницијативу Повереника, образовало Министарство државне управе и локалне самоуправе, је сачинила нацрт измена и допуна Закона, на основу којег је Влада Републике Србије сачинила предлог измена и допуна ЗСПИЈЗ. У циљу избегавања даљих тешких штетних последица постојећег стања, неопходно је да наведене измене закона, које би требало да реше постојећи проблем, буду у што краћем року достављене Народној скупштини на усвајање.

Што се тиче стања у области заштите података о личности, најважнија активност у 2025. години је била рад на доношењу новог Закона о заштити података о личности којим ће бити отклоњени постојећи недостаци закона, решене недоумице у примени закона и регулисана обрада података о личности путем видео-надзора, обрада биометријских података о личности, обрада генетичких и биомедицинских података, као и обрада података о личности од стране вештачке интелигенције. Посебно истичемо да је у 2025. години у области заштите података о личности Служба Повереника обавила рекордан број (1.169) инспекцијских надзора над обрадом података о личности руковалаца из разних области живота.

Такође, у протеклој години Повереник је спровео велики број разноврсних активности на подизању свести грађана, органа власти и свих руковалаца подацима о личности о значају заштите права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности.

Што се тиче сарадње Повереника на међународном нивоу, посебно се истиче формирање иницијативе „Privacy4Balkans“ коју чине највиши представници органа који се баве заштитом података о личности Босне и Херцеговине, Црне Горе, Северне Македоније и Србије.

На основу статистичког дела овог извештаја, може се уочити величина обима предмета обрађених од стране Службе Повереника у 2025. години што је резултат изузетних напора и залагања свих запослених у Служби Повереника, посебно у ово време великих изазова за заштиту оба људска права која су у надлежности Повереника.

Свеукупно гледано, стање у областима људских права која штити Повереник, упркос огромним напорима које је Служба Повереника уложила у 2025. години како би био решен што већи број примљених предмета, је такво да су рад Повереника и заштита права која он штити знатно отежани услед наведене злоупотребе права.

У очекивању да ће се у што краћем року на адекватан и системски начин решити проблем са злоупотребом права на приступ информацијама од јавног значаја, да ће надлежни органи препознати значај и неопходност што хитнијих измена ЗСПИЈЗ и тако омогућити напредак у побољшању остваривања права која Повереник штити.

ПОВЕРЕНИК

Милан Мариновић

Општи подаци

- **Назив органа:** Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (Повереник)
- **Статус:** Самосталан државни орган, независан у вршењу своје надлежности
- **Адреса седишта:** Булевар краља Александра бр. 15, 11000 Београд
- **Канцеларије ван седишта Повереника:** Војводе Шупљикца 21, 21101 Нови Сад, Генерала Милојка Лешјанина 26, 18000 Ниш, Лицеја Кнежевине Србије 1, 34000 Крагујевац
- **Матични број:** 17600524
- **Порески идентификациони број:** 103832055
- **Адреса за пријем поднесака:** Булевар краља Александра бр. 15, 11000 Београд
- **Адреса за пријем електронских поднесака:** office@poverenik.rs
- **Оснивање:** Повереник је као самосталан државни орган који је независан у вршењу своје надлежности, установљен Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја (ЗСПИЈЗ)¹ из 2004. године. Законом о заштити података о личности (ЗЗПЛ)² из 2008. године проширена је надлежност Повереника на област заштите података о личности.

Надлежност Повереника

Надлежност Повереника распоређена је на два нивоа: један се односи на заштиту права на слободан приступ информацијама од јавног значаја у складу са ЗСПИЈЗ, док се други односи на заштиту података о личности и надзор над спровођењем ЗЗПЛ.

1. По Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја Повереник³:

- прати поштовање обавеза органа власти утврђених овим законом и извештава јавност и Народну скупштину о томе;
- даје иницијативу за доношење или измене прописа ради спровођења и унапређења права на приступ информацијама од јавног значаја;
- предлаже органима власти предузимање мера у циљу унапређивања њиховог рада уређеног овим законом;
- предузима мере потребне за обуку запослених у органима власти и упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима на приступ информацијама од јавног значаја, ради делотворне примене овог закона;
- решава по жалби против решења органа власти којима су повређена права уређена овим законом;
- обавештава јавност о садржини овог закона, као и о правима уређеним овим законом;
- даје мишљење на нацрте закона и предлоге других прописа, као и докумената јавних политика, ако се њима уређују питања која су од значаја за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја;

¹ „Службени гласник РС“, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021

² „Службени гласник РС“, бр. 97/2008, 104/ 2009 - др. закон, 68/2012 - УС, 107/ 2012, члан 1. став 3.

³ Закон о изменама и допунама ЗСПИЈЗ („Службени гласник РС“, број 105/21)

- покреће поступак за оцену уставности и законитости закона и других општих аката којима се уређују питања од значаја за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја;
- издаје и ажурира приручник са практичним упутствима за делотворно остваривање права уређених овим законом, на српском језику и на језицима који су, у складу са законом, одређени као језици у службеној употреби и путем штампе, електронских медија, интернета, јавних трибина и на друге начине, упознаје јавност са садржином приручника за примену закона;
- издаје упутство по којем се израђује и објављује информатор о раду и пружа савете, на захтев органа власти, у циљу правилног, потпуног и благавременог испуњења обавезе објављивања информатора;
- води и одржава Јединствени информациони систем информатора о раду;
- подноси захтев за покретање прекршајног поступка ако орган власти пропусти да ажурира и изради информатор о свом раду;
- ближе прописује образац и начин достављања годишњег извештаја органа власти о радњама тог органа, предузетим у циљу примене закона и подноси захтев за покретање прекршајног поступка за прекршај против одговорног лица, у случају да орган власти пропусти да поднесе годишњи извештај Поверенику;
- подноси Народној скупштини годишњи извештај о радњама предузетим од стране органа власти у примени ЗСПИЈЗ, као и о својим радњама и издацима у складу са чланом 36. став 1. ЗСПИЈЗ;
- налаже органу власти да опозове тајност траженог податка и доноси решење којим се жалба усваја и налаже органу власти да подносиоцу захтева омогући приступ том податку, у поступку по жалби против решења о одбијању захтева који се односи на тајни податак из члана 9. тачка 5. Закона, ако утврди да су престали разлози због којих је податак одређен као тајни, односно да податак није одређен као тајни у складу са законом којим је уређено одређивање и заштита тајних података, након што изврши увид у списе предмета на који се жалба односи ради потпуног утврђивања чињеничног стања неопходног за решавање по жалби;
- издаје прекршајни налог, у складу са законом којим је регулисан прекршајни поступак, за прекршај, након што утврди да је жалба, изјављена због непоступања по захтеву (“ћутање управе”), основана;
- спроводи управно извршење својих решења принудном мером, односно изрицањем новчаних казни извршенику - органу власти због неиспуњења обавеза из решења Повереника;
- подноси захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје, предвиђене Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај;
- обавља и друге послове одређене овим законом.

2. По Закону о заштити података о личности Повереник:

- врши надзор и обезбеђује примену ЗЗПЛ у складу са својим овлашћењима;
- стара се о подизању јавне свести о ризицима, правилима, мерама заштите и правима у вези са обрадом, а посебно ако се ради о обради података о малолетном лицу;

- даје мишљење Народној скупштини, Влади, другим органима власти и организацијама, у складу са прописом, о законским и другим мерама које се односе на заштиту права и слобода физичких лица у вези са обрадом;
- стара се о подизању свести руковалаца и обрађивача у вези са њиховим обавезама прописаним овим законом;
- на захтев лица на које се подаци односе, пружа информације о њиховим правима прописаним овим законом;
- поступа по притужбама лица на које се подаци односе, утврђује да ли је дошло до повреде ЗЗПЛ и обавештава подносиоца притужбе о току и резултатима поступка који води у складу са чланом 82. ЗЗПЛ;
- сарађује са надзорним органима других држава у вези са заштитом података о личности, а посебно у размени информација и пружању узајамне правне помоћи;
- врши инспекцијски надзор над применом ЗЗПЛ, у складу са ЗЗПЛ и сходном применом закона којим се уређује инспекцијски надзор;
- подноси захтев за покретање прекршајног поступка ако утврди да је дошло до повреде ЗЗПЛ, у складу са законом којим се уређују прекршаји;
- прати развој информационих и комуникационих технологија, као и пословне и друге праксе од значаја за заштиту података о личности;
- израђује стандардне уговорне клаузуле из члана 45. став 11. ЗЗПЛ;
- сачињава и јавно објављује листе врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (из члана 54. став 5. ЗЗПЛ);
- даје писмено мишљење (из члана 55. став 4. ЗЗПЛ) када сматра да би намераване радње обраде могле произвести ризик ако се не предузму мере за умањење ризика;
- води евиденцију лица за заштиту података о личности (из члана 56. став 11. ЗЗПЛ);
- подстиче израду кодекса поступања (у складу са чланом 59. став 1. ЗЗПЛ) и даје мишљење и сагласност на кодекс поступања (у складу са чланом 59. став 5. ЗЗПЛ);
- обавља послове прикупљања доказа о независности и стручности правних лица као и о непостојању сукоба интереса у поступку акредитације правних лица која контролишу примену кодекса поступања (у складу са чланом 60. ЗЗПЛ);
- подстиче издавање сертификата за заштиту података о личности и одговарајућих жигова и ознака (у складу са чланом 61. став 1.) и прописује критеријуме за сертификацију (у складу са чланом 61. став 5. ЗЗПЛ);
- спроводи периодично преиспитивање сертификата (у складу са чланом 61. став 8. ЗЗПЛ);
- прописује и објављује критеријуме за акредитацију сертификационог тела и обавља послове прикупљања доказа о независности и стручности правних лица, као и о непостојању сукоба интереса у поступку акредитације сертификационог тела, (у складу са чланом 62. ЗЗПЛ);
- одобрава одредбе уговора или споразума (из члана 65. став 3. ЗЗПЛ) којим се обезбеђују мере заштите података о личности приликом њиховог преноса у складу са законом;
- одобрава обавезујућа пословна правила (у складу са чланом 67. ЗЗПЛ);

- води интерну евиденцију о повредама овог закона и мерама које се у вршењу инспекцијског надзора предузимају (у складу са чланом 79. став 2. ЗЗПЛ);
- сачињава годишњи извештај о својим активностима (у складу са чланом 81. ЗЗПЛ) и подноси га Народној скупштини;
- обавља и друге послове одређене законом.

Инспекцијска и друга овлашћења

Повереник је овлашћен да:

- наложи руковоацу и обрађивачу, а према потреби и њиховим представницима, да му пружи све информације које затражи у вршењу својих овлашћења;
- проверава и оцењује примену одредби закона и на други начин врши надзор над заштитом података о личности коришћењем инспекцијских овлашћења;
- проверава испуњеност услова за сертификацију (у складу са чланом 61. став 8. ЗЗПЛ);
- обавештава руковоаца, односно обрађивача о могућим повредама ЗЗПЛ;
- затражи и добије од руковоаца и обрађивача приступ свим подацима о личности, као и информацијама неопходним за вршење његових овлашћења;
- затражи и добије приступ свим просторијама руковоаца и обрађивача, укључујући и приступ свим средствима и опреми.

Повереник је овлашћен да предузме следеће корективне мере:

- да упозори руковоаца и обрађивача достављањем писменог мишљења да се намераваним радњама обраде могу повредити одредбе ЗЗПЛ (у складу са чланом 55. став 4. ЗЗПЛ);
- да изрекне опомену руковоацу, односно обрађивачу ако се обрадом повређују одредбе ЗЗПЛ;
- да наложи руковоацу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем његових права, у складу са ЗЗПЛ;
- да наложи руковоацу и обрађивачу да ускладе радње обраде са одредбама ЗЗПЛ, на тачно одређени начин и у тачно одређеном року;
- да наложи руковоацу да обавести лице на које се подаци о личности односе о повреди података о личности;
- да изрекне привремено или трајно ограничење вршења радње обраде, укључујући и забрану обраде;
- да наложи исправљање, односно брисање података о личности или ограничи вршење радње обраде (у складу са чл. 29. до 32. ЗЗПЛ), као и да наложи руковоацу да обавести о томе другог руковоаца, лице на које се подаци односе и примаоце којима су подаци о личности откривени или пренети, (у складу са чланом 30. став 3. и чл. 33. и 34. ЗЗПЛ);
- да укине сертификат или да наложи сертификационом телу укидање сертификата (који је издат у складу са чл. 61. и 62. овог закона), као и да наложи сертификационом телу да одбије издавање сертификата ако нису испуњени услови за његово издавање;
- да изрекне новчану казну на основу прекршајног налога ако је приликом инспекцијског надзора утврђено да је дошло до прекршаја за који је овим законом

прописана новчана казна у фиксном износу, уместо других прописаних мера уз њих, а у зависности од околности конкретног случаја;

- да обустави пренос података о личности примаоцу у другој држави или међународној организацији.

Повереник је овлашћен и да:

- израђује стандардне уговорне клаузуле (из члана 45. став 11 ЗЗПЛ);
- даје мишљење руковооцима у поступку претходног прибављања мишљења Повереника (у складу са чланом 55. ЗЗПЛ);
- даје мишљење Народној скупштини, Влади, другим органима власти и организацијама, по сопственој иницијативи или на њихов захтев, као и јавности, о свим питањима у вези са заштитом података о личности;
- региструје и објављује кодекс поступања, на који је претходно дао сагласност (у складу са чланом 59. став 5. ЗЗПЛ);
- издаје сертификате и прописује критеријуме за издавање сертификата (у складу са чланом 61. став 5. ЗЗПЛ);
- прописује критеријуме за акредитацију (у складу са чланом 62. ЗЗПЛ);
- одобрава уговорне одредбе, односно одредбе које се уносе у споразум (у складу са чланом 65. став 3. ЗЗПЛ);
- одобрава обавезујућа пословна правила (у складу са чланом 67. ЗЗПЛ).

1. КРАТАК ПРЕГЛЕД ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗА 2025. ГОДИНУ

Кратак преглед Извештаја о раду Повереника за 2025. годину приказује стање у вези са применом ЗСПИЈЗ и ЗЗПЛ, мере и активности које је предузео Повереник, као и препреке и изазове у остваривању права на приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности. У 2025. години Повереник је укупно формирао **24.875 предмета**, од чега се **17.492** односило на слободу приступа информацијама, **5.310** на заштиту података о личности, а **2.073** на обе области деловања Повереника.

Повереник је окончао поступак у **23.701** предмету, од чега **16.602** из области приступа информацијама, **5.112** из области заштите података о личности и **1.987** предмета који су се односили на обе области.

Највећи број предмета се односио на: **решавање жалби због повреде права на слободан приступ** информацијама од јавног значаја (**9.817**); **вршење надзора над обрадом података о личности** (**1.169**); **обраду контролних листа** упућених руковооцима (**1.966**); **спровођење мера за унапређење јавности рада органа** у вези са утврђивањем статуса органа јавне власти, примедбама и сугестијама које се односе на регистрацију у Јединствени информациони систем информатора о раду, као и израду информатора о раду и достављање годишњих извештаја Поверенику (**610**); **процесуирање прекршаја** због кршења одредби ЗСПИЈЗ-а (**526**); **одговоре на тужбе** поднете Управном суду (**2.542**); **пружање помоћи грађанима поводом њихових захтева за слободан приступ информацијама** који су: уступљени Поверенику од органа који не располажу траженим информацијама како би њихови захтеви били упућени онима од којих могу да добију потребне информације, односно уместо органу власти достављени Поверенику (**2.552**). Значајан део активности се односио на: држање обука за примену ЗЗПЛ и ЗСПИЈЗ-а; сарадњу са одговарајућим органима у Републици Србији и на међународном и регионалном нивоу и допринос активностима извештавања у вези са процесом придруживања Србије Европској унији.

Пуна видљивост улоге и рада Повереника, како у области слободног приступа информацијама од јавног значаја, тако и у области заштите података о личности, стални је задатак који је и 2025. године Повереник остваривао путем медија, интернет презентације, Портала отворених података, друштвених мрежа и слично. Пажњу медија су посебно привлачиле изјаве Повереника које су се односиле на примену ЗЗПЛ и на потребу доношења новог Закона о заштити података о личности, као и примену Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, посебно на проблем злоупотребе права на приступ информацијама од јавног значаја, као и на појединачне случајеве кршења права чије остваривање Повереник штити.

Повереник је у току 2025. године дао **26 мишљења** на нацрте закона затражених од органа власти и **7 мишљења** на друге опште акте, сва са становишта надлежности Повереника. Повереник је током 2025. године дао и **289 мишљења** о правилној примени ЗСПИЈЗ, **332 мишљења** о правилној примени ЗЗПЛ и **7 претходних мишљења** (чл.55 ЗЗПЛ).

У Служби Повереника систематизовано је 110 радних места са укупно 156 извршилаца. У Служби Повереника систематизовано је и једно радно место саветника Повереника са 3 извршиоца, а у складу са чланом 5. став 5. Одлуке о раду Стручне службе Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности којим је предвиђено да Повереник може имати до четири саветника Повереника од којих неки могу бити у радном односу код Повереника.

Предлогом кадровског плана за 2025. годину број 11-04-8/2024-04/1 од 12.12.2024. године, Повереник је утврдио да су за извршавање надлежности Повереника потребна 3 изабрана лица, 10 државних службеника на положају и укупно 138 државних службеника на извршилачким радним местима, 3 намештеника, као и 3 саветника Повереника и исти упутио Министарству финансија ради прибављања сагласности.

Министарство финансија није дало сагласност на Кадровски план Повереника за 2025. годину, што је супротно свим стратегијским документима на која се у Предлогу кадровског плана за 2025. годину позвао Повереник.

Закључно са 31.12.2025. године Служба Повереника имала је 132 лица у радном односу на неодређено време, 7 лица запослених на одређено време (од којих 1 по основу повећаног обима послова и 3 лица ради замене одсутних државних службеника, 1 на одређено у Кабинету и 2 саветника Повереника на одређено време). Такође, 4 лица ангажовано је по основу уговора о привременим и повременим пословима.

Рад Повереника и његове службе се по закону финансира из буџета Републике Србије. Законом о буџету Републике Србије за 2025. годину Поверенику су одобрена средства за извор финансирања 01 – приходи из буџета у износу од 453.602.000,00 динара.

И у 2025. години настављене су активности у вези са одржавањем и унапређењем Јединственог информационог система информатора о раду. У овом систему се информатор израђује у електронском и машински читљивом облику, у складу са Упутством за израду и објављивање информатора о раду органа јавне власти („Сл. гласник РС“, број 10/22).

У тренутку израде овог Извештаја, укупно 7.328 органа јавне власти је објавило информатор о раду органа, међу којима је и 2.330 месних заједница, 1.697 школа, 434 јавних предузећа (републичка и локална), 158 судова, сва јавна тужилаштва. Од највиших органа власти свој информатор о раду објавили су Председник Републике, Влада РС, Уставни суд, Врховни суд, Врховно јавно тужилаштво и Народна банка Србије. Укупно 24 од 25 министарстава је израдило свој информатор о раду.

Веб портал „еУправа Повереника“ из објективних разлога још увек није ушао у продукциону фазу.

Током 2025. године Повереник је наставио да одржава Портал отворених података, на адреси <https://data.poverenik.rs>, путем којег бројне податке проистекле из његовог рада, у машински читљивом формату и путем визуелизација, чини доступним целокупној јавности преко интернета.

Повереник је у 2025. години наставио да остварује успешну сарадњу са међународним организацијама и форумима као и са представништвима међународних или транснационалних организација у Србији. Повереник је посебно сарађивао и са надлежним институцијама из региона и са простора бивше Југославије, у области слободног приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности. Најбројнији извештаји које Повереник доставља надлежним органима власти су извештаји, односно прилози за извештаје који се односе на остваривање интеграционих процеса Републике Србије у ЕУ.

I. Активности Повереника у области слободног приступа информацијама

• Заштита права на слободан приступ информацијама од стране Повереника

У области слободе приступа информацијама, Повереник је у 2025. години имао у раду **34.002 предмета** у вези са заштитом и унапређењем права. Од тога, **16.510** предмета је пренето из претходне године, а **17.492** предмета је примљено у 2025. години. Повереник је **решио 16.602 предмета**, док је у раду остао **17.401** предмет по ком није окончао поступак и који су пренети у 2026. годину.

Најзаступљенији део активности Повереника у овој области било је **решавање по жалбама грађана, удружења грађана, новинара и других тражилаца информација од јавног значаја због непоступања органа власти по захтевима за приступ информацијама или недобијања информација.**

Повереник је због кршења одредби ЗСПИЈЗ-а у 2025. години издао **502 прекршајна налога и поднео 21 захтев за покретање прекршајног поступка.**

Друге активности су се односиле на: помоћ грађанима у остваривању овог права путем писаних мишљења и појашњења за поступање, као и помоћ органима власти у примени закона, нарочито кроз мишљења и спровођење обука; праћење спровођења законске обавезе органа власти у погледу проактивног објављивања информација односно информатора о раду у Јединственом информационом систему Информатора о раду и предузимање мера у вези са тим; давање мишљења у вези са доношењем прописа и других законских иницијатива; мере у вези са управним извршењем решења; израду публикација и друге начине објављивања ставова из праксе Повереника; учешће на конференцијама и другим стручним скуповима; комуникацију у вези са захтевима тражилаца информација поднетим или прослеђеним Поверенику. Повереник је поступао и по захтевима за приступ информацијама којима су грађани и представници медија тражили информације од јавног значаја настале у раду Повереника.

Основне препреке у остваривању права на приступ информацијама у 2025. години биле су: злоупотреба права на приступ информацијама, отежано остваривање права на приступ информацијама за новинаре, отежано остваривање права на приступ информацијама у јавним предузећима и неизвршење решења Повереника.

- Решавање жалби

Број формално изјављених жалби Поверенику због повреде права на приступ информацијама од јавног значаја је константно висок и показује тенденцију раста из године у годину, с тим што почев од 2022. године пораст броја жалби је пре свега последица злоупотребе права на приступ информацијама. У 2025. години примљене су 8.802 жалбе, што је у односу на прошлу годину смањење за **19,4%**, док су из претходног периода пренете **12.302** жалбе по којима није био завршен поступак. Разлог због којег је упркос злоупотребама права на приступ информацијама дошло до смањења броја изјављених жалби лежи у чињеници да је Повереник значајне ресурсе усмерио на то да се проблем злоупотребе права реши на системски начин, инсистирајући на одговарајућим изменама ЗСПИЈЗ, затим доносећи решења којим се жалбе лица која очигледно злоупотребљавају право на приступ информацијама одбијају због заштите јавног интереса, затим спроводећи обуку лица запослених у органима јавне власти о томе како да брзо и правилно поступе по

захтеву, као и великом броју медијских наступа којима се указује на овај проблем. Подносиоци жалби, односно тражиоци информација у 2025. години у највећем броју били су **грађани појединачно и адвокати, удружења грађана и медији.**

Повереник је у 2025. години решио 9.817 жалби. Од тога је **5.528 жалби или 56,31%** изјављено због потпуног игнорисања захтева тражилаца информација („ћутање управе“). **911 жалби или 9,28%** од укупног броја решених жалби, изјављене су против решења органа власти којим се захтев тражиоца одбија као неоснован уз образложење. Од укупног броја решених жалби у 2025. години у **2.512** случајева, органи власти су непотпуно одговорили на захтеве тражилаца информација, односно у **25,59%** од укупног броја решених жалби, док су у **842 жалби или 8,58%** органи власти одговорили на захтеве тражилаца информација с образложењем с елементима одлуке. У **24** случаја или у **0,24%** жалбе су изјављене по основу захтева тражиоца информација за накнаду трошкова поступка, јер о захтеву за трошкове поступка, као о споредној ствари није одлучено у ранијим фазама поступка остваривања права на приступ информацијама.

Жалбе су у великом броју биле основане, тачније **4.380 жалби или 44,62%** од укупног броја решених жалби. И у 2025. години, као и претходних година, настављен је тренд да се у великом броју основаних жалби, поступак по жалби Повереника завршава **обуставом поступка. У 2.133 предмета (48,7%)** од укупног броја основаних жалби (**4.380**) обустављен је поступак, јер су органи власти поступили по захтеву тражиоца тек по сазнању за жалбу и захтеваном изјашњењу од стране Повереника, а пре доношења одлуке по жалби, при чему су у **248** случајева странке и формално одустале од жалбе.

Од 604⁴ решења које је Повереник донео по жалбама тражилаца информација којима је органима власти наложио да им информације учине доступним, органи нису поступили у 122 случаја или у 20,2%, што значи да степен извршења одлука Повереника у просеку износи 79,8%.

У структури жалби решених у 2025. години, и даље велики број чине жалбе против републичких државних и других органа и организација, тачније 3.617 жалби, или 36,84% од укупног броја решених жалби, од којих су 1.102 жалбе против министарстава и органа у њиховом саставу, односно 30,47% од жалби против републичких органа власти.

Такође, Повереник је у 2025. години решио и 2.821 жалбу против органа локалне самоуправе или 28,74% од укупног броја решених жалби, док је против јавних предузећа Повереник решио 2.480 жалби или 25,26% од укупног броја решених жалби. Такође, Повереник је решио и 581 жалбу против органа правосуђа или 5,92% од укупног броја решених жалби у 2025. години.

Повереник је у 2025. години у поступку решавања по жалбама због повреде права на приступ информацијама у **11** случајева применио овлашћење из члана 26. ЗСПИЈЗ и од органа власти затражио, ради увида, документе са информацијама које су предмет захтева жалиоца, како би утврдио да ли се информације садржане у документима могу учинити доступним на захтев жалиоца или не. У 5 случајева органи јавне власти нису поступили по захтеву Повереника, због чега је Повереник поднео надлежном прекршајном суду један захтев за покретање прекршајног поступка, док су у 6 случајева органи власти доставили Поверенику тражене списе.

⁴ У укупно 1022 жалбе Повереник је наложио првостепеним органима власти да доставе тражиоцу информације, с тим што је у тим предметима донето 604 решења, а 418 предмета је спојено приликом решавања.

Степен успешно окончаних управних спорова у корист Повереника (у предметима у којима је Повереник био тужени) од почетка његовог рада је на високом нивоу, тј. **93,97%** и то је најбољи показатељ квалитета рада овог државног органа.

- Извршење решења Повереника

Поверенику је у 2025. години поднето 43 предлога за управно извршење решења Повереника.

Повереник је у 2025. години донео 9 решења о дозволи извршења и изрекао једну новчану казну на износ од 50.000,00 динара, коју је првостепени орган платио.

• Извршавање законских обавеза органа власти, надзор и одговорност

Доношењем Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“ бр. 105/21) потпуно је измењен начин израде, објављивања и ажурирања информатора о раду органа власти. Такође, повећан је и број органа који су у обавези израде информатора о раду. Највећа промена се односи на начин израде, који је пресељен на платформу коју води и одржава Повереник, а то је Јединствени информациони систем информатора о раду (ЈИС). У моменту израде овог извештаја у ЈИС-у је објављено укупно **7.328⁵** информатора о раду органа власти, док је регистровано укупно **7.574** органа.

Сви органи власти из члана 3. ЗСПИЈЗ имају обавезу достављања годишњег извештаја Поверенику. Према евиденцији Повереника утврђено је да ову обавезу, у моменту израде овог извештаја, има 12.360 органа власти. Број достављених извештаја за 2025. годину је 5.394, док је број регистрованих органа за приступ Порталу за достављање годишњих извештаја 6.863.

На основу информација добијених из извештаја органа власти за 2025. годину (5.394 извештаја), 4.766 органа власти је објавило Информатор о раду у Јединственом информационом систему информатора о раду и на тај начин испунило своју законску обавезу. Такође, може се констатовати да је степен извршења законске обавезе у погледу спровођења обуке запослених у вези са применом Закона о приступу информацијама, побољшан у односу на претходне године, самим тим што је број органа који су доставили извештаје много већи него ранијих година (3.323 органа је пријавило да је испунило ову обавезу).

Број достављених извештаја органа из категорије установа образовања (школе, предшколске установе) већи је у односу на 2024. годину (када је тај број био **1.355**), док је за 2025. годину овај број **1.519**. Број извештаја органа локалне самоуправе у 2025. години износи **530** и мањи је у односу на претходну годину када је тај број био **584**. Примећено је повећање броја достављених извештаја републичких органа и организација (агенције, дирекције, заводи, фондови, коморе итд.) – **481** орган. Ловачка удружења су у великом броју испунила ову своју обавезу, њих **189**, што је за око 5% више у односу на 2024. годину. И ове године треба посебно нагласити да је велики број месних заједница испунило ову законску обавезу, чак **1.125**.

Управни инспекторат Министарства државне управе и локалне самоуправе, надлежан за надзор над спровођењем Закона о слободном приступу информацијама,

⁵ Број објављених информатора о раду у Јединственом информационом систему на дан 5.2.2026.године;

обавестио је Повереника да Управна инспекција није спроводила надзор у вези са применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја, као и да Управни инспекторат у 2025. години није поднео ниједан захтев за покретање прекршајног поступка због повреде права или због неизвршавања прописаних обавеза органа власти у вези са применом Закона о слободном приступу информацијама, из чега се закључује да непоштовање наведених законских обавеза остаје без одговорности.

Према подацима прекршајних судова у Србији који су доставили податке Поверенику, у 2025. години ови судови су примили укупно 100 захтева за покретање прекршајног поступка због повреде права на приступ информацијама и 37 захтева за судско одлучивање. Прекршајни судови су током 2025. године решили укупно 107 предмета. Сходно подацима Прекршајног апелационог суда у Београду, тај суд је у 2025. години примио 92 предмета по жалбама на одлуке прекршајних судова у материји слободе приступа информацијама (од чега 45 предмета о трошковима) а решио 151 предмет.

Табела бр. 1 - Приказ врсте и обима активности и мера Повереника у 2025. години у области приступа информацијама од јавног значаја

Ред. бр.	Врсте активности и мера	Укупно
1.	Примљени предмети	17.492
2.	Примљене жалбе	8.802
3.	Решене жалбе	9.817
4.	Издати прекршајни налози	502
5.	Поднети захтеви за покретање прекршајног поступка	21
6.	Обавештења странкама и органима власти о томе да ли је издат прекршајни налог и поднет захтев за покретање прекршајног поступка	32
7.	Предлози за понављање поступка	10
7.1.	Усвојени предлози за понављање поступка	9
7.2.	Одбијени предлози за понављање поступка	1
8.	Мишљења у вези са применом ЗСПИЈЗ	289
9.	Одговори на тужбе Управном суду	2.524
10.	Писана комуникација са органима власти о примени ЗСПИЈЗ (саветодавно-инструктивна указивања органу ради унапређења јавности рада у погледу објављивања Информатора о раду на Јединственом информационом систему Повереника и достављања Годишњег извештаја Поверенику и др.)	610
11.	Одговори на представке у вези примене ЗСПИЈЗ	85
12.	Поступање по захтевима којима су тражене информације о раду/ у поседу других органа - Повереник обавестио тражиоце о процедури	137
13.	Уступљени захтеви (чл.19)	2.415
14.	Предлози за управно извршење решења Повереника	16
14.1.	Донета решења о дозволи извршења решења	9
14.2.	Решења о обустави извршења решења	13
14.3.	Писма Влади	3
14.4.	Изречене новчане казне	1
15.	Захтеви за преиспитивање одлуке Управног суда	4

II Активности Повереника у области заштите података о личности

Активности Повереника у области заштите података о личности у 2025. години су биле обимне, што је условљено актуелним стањем у тој области. Ово се најбоље сагледава кроз податак о броју формираних предмета (**5.311**), као и кроз податак о броју предмета по којима је Повереник окончао поступање (**5.113**).

• Надзор

Повереник је у току 2025. године **окончао** укупно **1.169 надзора**. Од укупног броја окончаних надзора 980 редовних, а 189 ванредних надзора.

У оквиру инспекцијског надзора донете су 102 корективне мере којима је изрекао 101 опомену руковооцима и 1 руковооцу привремено/трајно ограничио вршење радње обраде, укључујући и забрану обраде. Обављено је 1.087 теренских надзора и 34 писана надзора.

Повереник је током 2025. године покренуо 1.296 поступака инспекцијских надзора. Имајући у виду руковооце над којима је Повереник покренуо поступак редовног надзора (1.087) током 2025. године, знатан број поступака надзора вршен је над установама у области правосуђа, привредним друштвима и предузетницима, установама у области науке и културе и управницима стамбених зграда, за разлику од 2024. године када су у питању била јавна предузећа.

Гледајући разлоге за вршење ванредног надзора он је у највећем броју случајева покретан због угрожавања личних података (име и презиме), безбедности података о личности, као и угрожавања података о личности на интернету и путем електронске комуникације, као и вршењем видео надзора.

Повереник је у 2025. години поднео 3 захтева за покретање прекршајног поступка због повреда одредби ЗЗПЛ.

Повереник је поступао по 632 представке у области заштите података о личности од којих је 126 прослеђено надлежном органу на даље поступање.

У циљу превентивног и едукативног деловања, Повереник је сачинио **контролне листе**, у којима су садржана питања на које је потребно дати тачне и свеобухватне одговоре. На овај начин се помаже органима које Повереник надзире да унапред тачно упознају своје обавезе, односно шта је све потребно да ураде да би своје поступање приликом обраде података о личности ускладили са прописима и спречили настанак штете, као и шта овлашћено лице из службе Повереника проверава у поступку надзора.

Од почетка примене новог ЗЗПЛ па до 31.12.2025. године Повереник је на адресе **7.887** руковалаца упутио контролну листу, а 50 руковалаца је самоиницијативно доставило Поверенику контролну листу. На основу примљених попуњених контролних листа, Повереник је у **6.991** случају извршио процену нивоа ризика обраде података о личности.

Поверенику је ЗЗПЛ-ом прописана обавеза вођења тачне и ажурне **евиденције о лицима за заштиту података о личности**. У току 2025. године контакт податке о лицу за заштиту података о личности доставило је **522 руковооца**. Од почетка примене ЗЗПЛ укупно **6.837** руковалаца, односно обрађивача, је Поверенику доставило контакт податке о лицу за заштиту података о личности, од чега 4.476 органа власти.

Истовремено, од почетка примене ЗЗПЛ-а Повереник је запримио **82 одлуке о именовану представника страних привредних друштава** у складу са ЗЗПЛ-ом, од чега 22 у 2025. години.

- **Притужбе**

Новим ЗЗПЛ уведен је **институт притужбе Поверенику** која представља правно средство које подноси лице ако сматра да је обрада података о његовој личности извршена супротно одредбама Закона.

У поступку по **притужби поднетој због повреде права лица на које се подаци односе** из члана 26-40. ЗЗПЛ Повереник утврђује да ли је од стране руковоаца података дошло до повреде права лица на које се подаци односе и у складу са утврђеним чињеничним стањем доноси решење против кога лице на које се подаци односе као и руковалац података на кога се одлука односи, имају право да тужбом покрену управни спор у року од 30 дана од дана пријема одлуке. У поступку утврђивања повреде права лица на које се подаци односе Повереник поступа у складу са Законом о општем управном поступку (у даљем тексту: ЗУП). Лице може да користи право на подношење притужбе Поверенику истовремено са правом да покрене друге поступке управне или судске заштите.

Поверенику је током 2025. године изјављено **198 притужби**.

Повереник је поступао по 215 притужби, с обзиром на то да је 17 притужби пренето из претходног периода и **решио 172 притужбе** (155 из 2025. године и 17 пренетих из претходне године), док је 43 притужби пренето на поступање у 2026. годину.

У одлукама донетим по поднетим притужбама Повереник је утврдио да је притужба била основана у 73 случаја и донео решење са налогом руковоацу да поступи по захтеву. Повереник је решењем обуставио поступак у 24 случаја, јер је руковалац, пре доношења одлуке Повереника по притужби, поступио по захтеву (17), односно подносилац притужбе одустао од исте (7). Повереник је 26 притужби одбацио из формалних разлога, док је 49 притужби одбио као неосноване.

- ***Разлози за подношење притужбе Поверенику***

Разлози за подношење притужбе Поверенику су **одбијање захтева за остваривање права од стране руковоаца (119), непоступање руковоаца по захтеву, тзв. „ћутање управе“ (35) и делимично поступање руковоаца по захтеву (44).**

- ***Повређена права због којих су поднете притужбе Поверенику***

Захтеви поводом којих су, због одговарајућег непоступања руковалаца, подношене притужбе Поверенику, односе се на остваривање права: **брисање података о личности (53,1%), на приступ подацима (43%), на ограничење обраде (2,4%), прекид обраде (1%) и на исправку и допуну (0.5%).**

- ***Структура руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику***

Што се тиче структуре руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику највећи број притужби, чак **146**, поднете су због (не)поступања органа власти

на свим нивоима, односно органа и организација којима су поверена јавна овлашћења, а од њих највећи број (92) је поднето због (не)поступања министарстава, од чега против Министарства унутрашњих послова 88 и Министарства одбране 4 притужбе.

- **Комисија за „нестале бебе“**

Током 2025. године Повереник је поступао у 45 захтева Комисије за „нестале бебе“ за давање сагласности на обраду података о личности од чега је у **34 случаја дао сагласност** Комисији да обрађује податке о личности, док сагласност није дао у 11 случајева.

- **Обавезујућа пословна правила**

У току 2025. године Повереник је усвојио захтев привредног друштва „АСУМАТИСА“ д.о.о. Београд за одобрење обавезујућих пословних правила.

Табела бр. 2 - Приказ активности и мера Повереника у области заштите података о личности у 2025.

Ред. бр.	Врсте активности и мера	Укупно
1.	Примљени предмети	5.310
2.	Решени предмети	5.112
3.	Окончани инспекцијски надзори	1.169
3.1	Донете корективне мере	102
4.	Захтев за преиспитивање одлуке Управног суда	1
5	Поднети захтеви за покретање прекршајног поступка	3
6.	Обрађене контролне листе	1.966
7	Притужбе	172
8.	Одговори на тужбе	18
9	Обавештења о повреди података о личности	49
10.	Представке	632
11.	Захтев за одобрење обавезујућих пословних правила	1
12.	Мишљења	332
13.	Претходно мишљење (члан 55. ЗЗПЛ)	7
14.	Евиденције о захтевима за приступ задржаним подацима	104
15.	Обрађене евиденције о лицима за заштиту података о личности	521
16.	Обрађене одлуке о именовану представника страних привредних друштава у складу са ЗЗПЛ-ом	22
17.	Сагласности Комисији за нестале бебе	45
18.	Унапређење заштите и превентива	69

III. Заштита права пред Управним судом и другим судовима

Судска заштита права на слободу приступа информацијама пред Управним судом у управном спору, обезбеђена је у погледу законитости одлука Повереника и одлука седам органа против којих није дозвољена жалба Поверенику и који су изузети од заштите пред

Повереником (Народна скупштина, Председник Републике Србије, Влада Републике Србије, Врховни суд Србије, Уставни суд, Врховни јавни тужилац и Народна банка Србије).

Право на подношење тужбе Управном суду има странка која је незадовољна одлуком и Врховни јавни тужилац, када је одлуком повређен јавни интерес. Против правноснажне одлуке Управног суда странка и Врховни јавни тужилац могу да поднесу Врховном суду захтев за преиспитивање судске одлуке, у случајевима када је Управни суд одлучивао у спору пуне јурисдикције.

Према информацијама којима располаже Повереник, у **2025. години** Управном суду поднето је **4.464 тужбе** против Повереника у **области слободног приступа информацијама**.

Управни суд је у току 2025. године **решио 1.047 тужби** (од решених тужби 149 су из 2025. године, док је 898 решених тужби из претходног периода). Тужбе су решене на следећи начин: 75 тужби је одбијено, 657 је одбачено, 286 поступка је обустављено, 26 тужби је уважено (и то тако што је у 19 случајева решење Повереника поништено и предмет је враћен на поновно одлучивање, а у 7 случајева је Поверенику наложено поступање по жалби) и 3 тужбе су решене на други начин.

Према информацијама којима располаже Повереник, у **2025. години** Управном суду су поднете **22 тужбе** против Повереника у **области заштите података о личности**.

Управни суд је у току 2025. године **решио 30 тужби** (од решених тужби 2 су из 2025. године, док је 28 решених тужби из претходног периода), тако што је у 24 случаја одбио тужбу као неосновану, док је у 6 случајева тужбу одбацио.

Против правноснажне одлуке Управног суда (у управним споровима због повреде права на приступ информацијама од јавног значаја) странка и надлежни јавни тужилац могу да поднесу **Врховном суду Србије захтев за преиспитивање судске одлуке, у случајевима када је Управни суд одлучивао у спору пуне јурисдикције и у стварима у којима је у управном поступку била искључена жалба** (нпр. против одлуке Повереника у поступку у коме је захтев за приступ информацијама поднет њему као првостепеном органу). У 2025. години, према допису Врховног суда⁶ против одлука Управног суда у предметима у којима је Повереник био тужени поднето је **176 захтева за преиспитивање одлуке Управног суда** и да предметни захтеви нису решени.

Уставном суду⁷ је у 2025. години поднето 20 **уставних жалби** против одлука Повереника и одлука Управног суда, у вези са применом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о заштити података о личности. У току 2025. године Уставни суд је решио 42 уставне жалбе изјављене против решења и других аката Повереника, као и против пресуда Управног суда и решења и пресуда Врховног суда.

У току 2025. године Уставни суд је донео три одлуке о одбијању уставних жалби и једну одлуку о усвајању уставне жалбе, а које су поднете због повреде права на суђење у разумном року.

⁶ Допис Врховног суда Су II 17а 63/25 од 19.1.2026. године

⁷ Допис Уставног суда Су број 80/1 од 27.1.2026. године

2. СТАЊЕ И ПРЕПРЕКЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ПРАВА НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

2.A. ПРАВО НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

2.A.1. Правни оквир

Остваривање и заштита Уставом зајемченог права на слободан приступ информацијама од јавног значаја у Србији уређени су Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја (ЗСПИЈЗ). Тај закон је више пута мењан и допуњаван, прво 2007. године, поштравањем услова за избор Повереника, затим 2009. године допунама процесних и казних одредаба, а затим 2010. године када је утврђена надлежност за принудно извршење решења Повереника. Последње измене тог закона су из 2021. године, када је дошло до значајних измена у циљу отклањања постојећих проблема у примени ЗСПИЈЗ и значајног проширења надлежности Повереника. Наиме, Закон о изменама и допунама ЗСПИЈЗ⁸ ступио је на снагу 16. новембра 2021. године, а његова примена је почела 17. фебруара 2022. године.

Законом о изменама и допунама ЗСПИЈЗ из 2021. године створени су нормативни услови за отклањање неких од кључних проблема у овој области (немогућност управног извршења решења Повереника, неадекватна одговорност запослених и одговорних лица у органима јавне власти за испуњавање обавеза из ЗСПИЈЗ). Такође су усвојена и решења која у значајној мери воде ка побољшању стања у овој области и лакшем и ефикаснијем остваривању права на приступ информацијама, као што су: снажно афирмисање принципа проактивне транспарентности, проширење круга органа јавне власти, већа овлашћења Повереника, отварање подручних канцеларија Повереника ван Београда (отворене су канцеларије у Новом Саду, Нишу и Крагујевцу). Посебно је значајно то што је Повереник овим законом добио нова овлашћења, тј. овлашћење за издавање прекршајног налога, када поводом жалбе због непоступања по захтеву (ћутање управе) утврди да је жалба основана (чл. 24. ст. 6. Закона), као и овлашћење да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје прописане Законом, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај.

Када су у питању међународни документи, Повереник, још једном, указује да је Република Србија још 2009. године потписала Конвенцију Савета Европе о приступу званичним документима („Тромсо конвенција“) од 18. 6. 2009. године, али та конвенција и

⁸ „Службени гласник РС“, број 105 од 8.11.2021.године

даље није ратификована у Народној скупштини, нити је Влада покренула поступак за ратификацију те конвенције од стране Народне скупштине. Значај те конвенције, која је ступила на снагу 1.12.2020. године, је што она представља први општи правно обавезујући документ Савета Европе у погледу приступа службеним документима, без обзира што сам ЗСПИЈЗ у појединим сегментима обезбеђује и виши ниво права од минимума на који обавезује Конвенција, а што сама Конвенција и дозвољава.

2.A.2. О остваривању права јавности да зна у 2025. години и препрекама

Право на слободан приступ информацијама од јавног значаја у Републици Србији се у континуитету користи у великој мери. Највише га користе грађани појединачно, потом удружења грађана, новинари и представници медија, сами органи власти, политичке странке и њихови чланови, адвокати, привредни субјекти и други. Подносиоци захтева су најтеже долазили до информација у вези са трошењем буџетских средстава, информацијама о поступцима пред органима управе, јавним набавкама, те информацијама о угрожавању и заштити јавног здравља и заштити животне средине.

Генерално говорећи, може се закључити да је стање у области приступа информацијама у 2025. години непромењено и прилично слично у односу на стање у претходној години, односно да није било ни неког драстичног погоршања стања, али ни значајнијег побољшања.

Број основаних жалби се у одређеној мери смањено (у 2024. години проценат основаних жалби је износио 47,65% наспрам 44,62% основаних жалби у 2025. години). Међутим, ову чињеницу треба сагледавати у светлости огромних злоупотреба права, што и даље представља једну од највећих препрека у остваривању права јавности да зна, и чињенице да је Повереник у 2025. години чак у 3.402 случаја жалбу одбио због заштите јавног интереса.

Оно што представља благо побољшање је што се другу годину за редом смањено проценат неизвршених решења Повереника (у 2023. години тај проценат је износио 25,17%, у 2024. години 22,02%, а у 2025. години 20,2%), што указује на то да су измене Закона о слободном приступу од јавног значаја из 2021. године дале задовољавајуће решење (деблокирани механизми за управно извршење решења и давање овлашћења Поверенику да подноси захтеве за покретање прекршајног поступка у случају да решење Повереника не буде извршено).

Међутим, иако постоји побољшање у односу на прошлу годину, степен неизвршених решења Повереника (случајеви када органи власти тражиоцима не доставе информације чак ни после налога Повереника) је и даље висок, с тим што када су у питању новинарске жалбе, већи је проценат неизвршених решења Повереника по новинарским жалбама. Иако новинари ЗСПИЈЗ користе као основни алат у обављању свог посла, они до информација о раду органа власти долазе све теже, а што, између осталог, потврђује висок проценат неизвршених решења (**22,22%**) која је Повереник донео по њиховим жалбама и којима је наложио да им се информације учине доступним. Број неизвршених решења Повереника по жалбама новинара и представника медија је виши у односу на општи тренд (**20,2%**) кад су у питању други жалиоци. Посебно забрињава чињеница што су новинарима, који по

природи свог посла пишу и извештавају о темама од изузетног значаја за јавност, ускраћене врло деликатне информације као што су еколошке информације, информације о капиталним пројектима, располагању јавним новцем и јавним средствима, суфинансирању медијских пројеката, озакоњењу нелегално подигнутих објеката и сл. Када се овоме придода чињеница да је чак **43.37%** новинарских жалби изјављених Поверенику у току 2025. године изјављено због „ћутања“ органа јавне власти (72 жалбе од укупно изјављених 166 жалби од стране новинара), јасно је да новинари јако тешко долазе до информација, тј. тешко остварују своје право на приступ информацијама од јавног значаја, без интервенције Повереника.

Повереник је и у 2025. години издао велики број прекршајних налога овлашћеним и одговорним лицима у органима јавне власти због ћутања органа власти по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја, а такође је поднео и значајан број захтева за покретање прекршајног поступка, с тим што је од укупног броја поднетих захтева чак 95,23% захтева поднето јер орган власти није извршио решење Повереника којим је наложено давање информација.

Одређено побољшање стања се види у областима које се односе на објављивање информатора о раду у Јединственом информационом систему информатора о раду који води и одржава Повереник и на достављање годишњег извештаја Поверенику о радњама предузетим у циљу примене ЗСПИЈЗ, али и то у недовољној мери.

До знатног погоршања стања у области приступа информацијама дошло је у јавним предузећима, у којима је значајно порастао број основаних жалби и број неизвршених решења.

У најкраћем, свеукупно стање у области приступа информацијама не може се оценити задовољавајућим у потребном нивоу, при чему је добијање информација од органа власти, посебно кад је реч о захтевима новинара, у значајној мери и даље отежано без изјављивања жалбе Поверенику или тужбе Управном суду тамо где жалба није допуштена.

Информације се најчешће ускраћују под образложењем да би давање информација повредило нечију приватност (па и кад је реч о носиоцима јавних функција и службеним лицима, а информације се односе на њихов рад), а све то, често, без адекватне аргументације и доказа. Оно што посебно забрињава је то што се након више од двадесет година од доношења и примене Закона о слободном приступу информацијама значајно повећао број изјављених жалби против решења у којима су органи јавне власти неосновано ускратили право на приступ траженим информацијама тврдећи да тражена информација није информација од јавног значаја, што указује на дубоко неразумевање појма информације од јавног значаја, што је прилично неуобичајено након толиког броја година од кад је закон у примени. Осим тога, Повереник значајне ресурсе троши на системску обуку запослених у свим органима јавне власти о примени ЗСПИЈЗ, тако да се ово не би могло приписати незнању оних који примењују ЗСПИЈЗ, већ је пре реч о неоснованом и незаконитом позивању на чл. 2. ЗСПИЈЗ и то у ситуацијама када тражена информација испуњава све законом прописане елементе да би се сматрала информацијом од јавног значаја. И даље је висок проценат позивања на тајност података, односно на пословну или професионалну тајну, и то без адекватног образложења разлога због којих је у неком конкретном случају заштита тајног податка, односно пословне или професионалне тајне, претежнији интерес у односу на интерес права јавности да зна.

Тakoђе, забрињава чињеница да се органи у много већој мери него претходне године оглушавају о своју обавезу да Поверенику у складу са чл. 26. ЗСПИЈЗ доставе потребне

информације и документе. Повереник је током 2025. године у поступку решавања по жалбама због повреде права на приступ информацијама у 11 случајева применио овлашћење из члана 26. ЗСПИЈЗ и од органа власти затражио, ради увида, документе са информацијама које су предмет захтева жалиоца, како би утврдио да ли се информације садржане у документима могу учинити доступним на захтев жалиоца или не. У 6 случајева органи су Поверенику доставили тражене списе и документе на увид, а у 5 случајева нису.

Оно што је и у 2025. години посебно отежавало и оптерећивало рад Службе Повереника јесте велики број случајева злоупотребе права на приступ информацијама од јавног значаја (ситуације у којима адвокати проналазе и ангажују сараднике ради слања захтева за приступ информацијама од јавног значаја и жалби искључиво у циљу наплате трошкова поступка). Ипак ситуација је по том питању незнатно боља у односу на претходну годину, јер су мере које је Повереник предузео и предузима (доследно инсистирање на одговарајућим изменама ЗСПИЈЗ; доношење решења којим се жалбе лица која очигледно злоупотребљавају право на приступ информацијама одбијају због заштите јавног интереса; велики број медијских наступа којима се указује на овај проблем у циљу решавања овог проблема) дале одређене резултате, па је тако смањен број изјављених жалби у односу на претходну годину. Повереник постојећи проблем не може сам да реши и заправо у овом тренутку једино Повереник у оквиру својих постојећих недовољних капацитета ради на том питању.

Посебно забрињава чињеница да је поднет велики број накнадних захтева у смислу чл. 19. Закона о управним споровима, а изјављен је и велики број тужби Управном суду, што такође говори о размерама злоупотребе права.

Осим тога, током израде овог извештаја утврђено је да је Повереник примењујући обавезујући став Управног суда до дана 31. 1. 2026. године обавезао првостепену органе да на име трошкова поступка по жалби плате износ од **83.863.350,00 динара**⁹ (714.203,53 евра по средњем курсу евра Народне банке Србије који на дан израде овог извештаја износи 117,4222 дин. за 1 еврo).

На то треба додати и чињеницу да је Повереник у 2023. години на име трошкова управног спора из буџета Повереника исплатио износ од 587.064,00 динара, у 2024. години износ од 3.156.627,00 динара, док је у 2025. години износ од 9.925.519,30 динара, од чега је принудном наплатом у 2025. години наплаћено 6.099.415,46 динара. Из наведеног произлази да је из буџета Повереника у протекле три године исплаћено укупно **13.669.201,30 динара** (116.410,78 евра по средњем курсу евра Народне банке Србије који на дан 24. 2. 2026. године износи 117,4222 дин. за 1 еврo).

Надлежни државни органи од фебруара 2025. године нису предузимали активности да би се проблем злоупотребе права на приступ информацијама решио на одговарајући начин. Предлог закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који је Влада Републике Србије доставила актом 05 бр. 011-1155/2025 од 14. 02. 2025. године Народној скупштини, а који је требало да реши овај проблем, је повучен из скупштинске процедуре актом Владе 05 бр. 011-2063/2025 од 5. 3. 2025. године и од тада ништа није рађено по том питању. Повереник изражава жаљење због повлачења наведеног предлога закона из скупштинске процедуре и истовремено упозорава да ће се напред наведени бројеви вишеструко увећати, па ће се из јавног буџета десетине и

⁹ Посматрано почев од дана сазнања Повереника за промену става Управног суда 3.11.2022. године.

стотине милиона динара прелити у „приватне џепове“ адвоката, који су се ангажовали са својим сарадницима да захтеве за приступ информацијама првостепеним органима и жалбе Поверенику подносе искључиво у циљу наплате трошкова поступка, а не у циљу остваривања права јавности да зна.

Година 2025. је потврдила закључак из претходне године о томе какве је непожељне последице изазвала промена става Управног суда, са 105. седнице свих судија одржане дана 21. 6. 2022. године, у погледу основаности накнаде трошкова за заступање тражилаца информација од стране адвоката у поступку по жалби пред Повереником¹⁰. Ово је резултирало тиме да је и у 2025. години чак 63,05% жалби изјављено преко адвоката, наспрам ранијих 9,7% жалби изјављених преко адвоката на годишњем нивоу, колико је просек износио пре промене става суда. Изражено у бројкама у 2025. години Повереник је примио **8.802** жалбе, док је **12.302** жалбе пренето из претходног периода по којима није завршен поступак, што значи да је Повереник током 2025. године имао у раду чак **21.104** жалбе, што ја највећи број активних жалби у раду од оснивања Повереника. У области слободе приступа информацијама примљено је укупно **17.492** предмета, што је уз пренетих **16.510** предмета из претходне године значило укупно **34.002** предмета у раду у области приступа информацијама. Иако је у 2025. години решено рекордних **16.602** предмета у области слободе приступа информацијама (од чега 9.817 жалби), није било могуће решити све предмете у законом предвиђеном року, упркос чињеници да је Повереник реорганизовао рад своје службе и издао налоге запосленима у скоро свим секторима у служби да помогну Сектору за жалбе и извршења у области приступа информацијама у пословима који се обављају у том сектору.

Повереник поново упозорава да ће одлагање решавања питања системске злоупотребе права онеспособити функционисање институције Повереника, још више угрозити остваривање и заштиту, не само права на приступ информацијама, већ и права на заштиту података о личности. Додатно, то ће отежати и рад Управног суда, који је такође у јако тешкој ситуацији због драстичног повећања броја тужби, а што ће за последицу имати јако отежан приступ правди са свим последицама које то носи, укључујући и положај Републике Србије у претприступним преговорима за придруживање Европској унији, посебно по питању поглавља 23 (правосуђе и основна права).

Осим тога, поново ваља подсетити да је услед овог проблема приступ траженим информацијама јако отежан новинарима, удружењима које се баве заштитом људских права, лицима која траже информације о заштити јавног здравља и угрожавању животне средине, као и свим грађанима који информације потражују у складу са циљем и духом закона, а што је директна последица масовне злоупотребе права на приступ информацијама, јер су капацитети Повереника, као заштитника права на приступ информацијама, у значајној мери и даље окупирани радом на предметима лица која безобзирно злоупотребљавају право на приступ информацијама.

Повереник ће и у овој години предузети све мере из своје надлежности да би се проблем злоупотребе права решио на системски начин и наставити да инсистира на изменама ЗСПИЈЗ, у правцу изналагања системских начина за спречавање злоупотребе права.

¹⁰ Наиме, Управни суд је тада, након више од 13 година променио свој став налазећи да су органи јавне власти дужни да накнаде трошкове заступања од стране адвоката жалиоцима у случају када Повереник утврди да је жалба основана. Више о овоме видети у Годишњем извештају Повереника за 2022. годину, под 2.А.3.1.

2.A.3. Основне препреке у остваривању права на приступ информацијама

Препреке које су оптерећивале остваривање права на слободан приступ информацијама у 2025. години су:

- 1) злоупотреба права на приступ информацијама,
- 2) отежано остваривање права на приступ информацијама за новинаре,
- 3) отежано остваривање права на приступ информацијама у јавним предузећима и
- 4) неизвршење Повереникових решења.

Нажалост, сад већ трећу годину заредом, злоупотреба права на приступ информацијама се издваја као основна препрека у остваривању овог права, а што има директан утицај на сразмере постојања остале три кључне препреке (отежано остваривање права на приступ информацијама за новинаре, отежано остваривање права на приступ информацијама у јавним предузећима и неизвршење Повереникових решења), јер је Повереник и у 2025. години значајан и највећи део својих капацитета морао да усмери на решавање предмета лица која злоупотребљавају право на приступ информацијама и жалбе подносе искључиво у циљу наплате трошкова поступка, а науштрб решавања новинарских жалби и предузимања мера и овлашћења која су му дата у оквиру надлежности за управно извршење решења.

Суштина препрека остваривању права на приступ информацијама се огледа у следећем:

2.A.3.1. Злоупотреба права на приступ информацијама

Брисање института злоупотребе права из ЗСПИЈЗ¹¹ и промена дугогодишњег става Управног суда у погледу накнаде трошкова заступања у поступку по жалби са 105. седнице свих судија од 21. 6. 2021. године су разлози који су довели до масовне злоупотребе права на приступ информацијама какву имамо данас, о чему је Повереник известио Народну скупштину и јавност у свом годишњем извештају за 2022, 2023. и 2024. годину, па се тај део неће понављати у овом извештају. Овде ће бити приказане последице тих разлога на остваривање права на приступ информацијама у 2025. години.

Наиме, у годишњем извештају Повереника за 2023. годину под [2.A.3.1.](#) детаљно је објашњено колики је био просек новопримљених жалби и предмета на годишњем нивоу у слободи приступа информацијама пре промене става Управног суда из јуна 2022. године. Наиме, пре тога просечан број жалби који је примио Повереник на годишњем нивоу од стране свих жалилаца из Републике Србије износио је 3.627 жалби, док је укупан број свих предмета примљених у слободи приступа на годишњем нивоу износио просечно 5.244 предмета.

¹¹ Закон о изменама и допунама ЗСПИЈЗ („Сл. гласник“ бр. 105/21)

Огромне злоупотребе овог права довеле су до тога да је у 2025. години Повереник имао укупно у раду чак **21.104** жалбе, што ја највећи број активних жалби у раду од оснивања институције Повереника. Укупан број предмета у области слободе приступа информацијама износио је **34.002** предмета, што ја такође највећи број активних предмета у раду у овој области од оснивања Повереника. Укупно је решено рекордних **16.602** предмета у области слободе приступа информацијама (од чега 9.817 жалби). Бољи резултати нису могли бити постигнути, иако је Повереник реорганизовао рад своје службе и издао налоге запосленима у скоро свим секторима у служби да помогну Сектору за жалбе и извршења у области приступа информацијама, у пословима који се обављају у том сектору. Ово, из разлога, што овај проблем пре свега мора бити решен на системском нивоу, што, пре свега, подразумева одговарајуће измене ЗСПИЈЗ.

Повереник је до дана 31. 1. 2026. године обавезао првостепене органе да на име трошкова поступка по жалби плате износ од **83.863.350,00 динара**.

С тим у вези, треба имати у виду да расходи из буџета Повереника на име трошкова управног спора због злоупотребе права из године у годину прогресивно расту, па је тако Повереник у 2023. години на име трошкова управног спора из буџета Повереника исплатио износ од 587.064,00 динара, у 2024. години 3.156.627,00 динара, док је у 2025. години тај износ **9.925.519,30** динара (од тога принудном наплатом 6.099.415,46 динара). С обзиром на број нерешених предмета пред Управним судом у управним споровима по тужбама против Повереника, у 2026. години реално је очекивати да ће се наведени износ вишеструко умножити, што, у случају да се не обезбеде додатна буџетска средства, може довести до блокаде рачуна Повереника, односно последично потпуно парализати и угрозити рад ове институције, која штити два важна људска права, Уставом зајемчена, тј. право на заштиту података о личности (чл. 42. Устава) и право на обавештеност (чл. 51. Устава).

Како је промена става Управног суда са 105. седнице свих судија од 21. 6. 2022. године (у погледу накаде трошкова поступка по жалби) утицала на драстично повећање злоупотребе права, најбоље се види из броја поднетих тужби Управном суду против Повереника од стране тражилаца информација. Странке су Управном суду **од 2010. године до 2021. године поднеле укупно 879 тужби против Повереника**, што значи да су странке (тј. жалиоци) на годишњем нивоу против Повереника подносили **73,25 тужби у просеку**, да би у периоду од 2023. године кад су у пуном обиму постале видљиве последице промене става Управног суда из јуна 2022. године, странке, тј. жалиоци, поднели у **2023. години 2.236 тужби**, затим у **2024. години 7.764 тужбе** и у **2025. години 4.436 тужби**. Дакле, како су странке, тј. жалиоци, поднели у периоду **од 2023. године до 2025. године** укупно 14.436 тужби против Повереника, то значи да су тражиоци у овом периоду изјављивали **у просеку на годишњем нивоу 4.812 тужби против Повереника**. Однос просечног броја поднетих тужби на годишњем нивоу пре промене става Суда од 73,25 тужби наспрам просечног броја поднетих тужби након промене става Суда од 4.812 тужби најбоље говори о тешким последицама промене става Суда и колико је то довело до оптерећења рада не само Службе Повереника, већ и самог Управног суда, до огромних финансијских последица које се огледају у непотребном трошку и огромним неоправданим расходима из јавног буџета, до отежаног остваривања права на слободан приступ информацијама од јавног значаја, али и на заштиту података о личности, као и на отежан приступ правди и судовима.

Додатно забрињавају и неке недавне одлуке Управног суда, које могу повећати размере злоупотребе, јер Управни суд у њима поново заузима различите ставове у погледу тога да ли тражиоцима извршења у поступку извршења решења Повереника, припада право на накнаду трошкова заступања, у ситуацијама када Повереник обустави поступак извршења (у пресудама Управног суда 28 У бр. 55/22 од 26.01.2023. године и I-8 У 18489/21 од 11.12.2024. године суд је заузео став да тражиоцу не припадају трошкови и одбио је тужбу тражиоца информација, да би у одлуци у предмету 11 У 4029/24 од 06.11.2025. године, којом је усвојена тужба тужиоца (тражиоца извршења) заузео потпуно другачији став у односу на раније наведени, поништио је одлуку Повереника у делу којим је одбио захтев тражиоца извршења за накнаду трошкова поступка извршења као неоснован и предмет вратио на поновно одлучивање). Стога је Повереник својим дописом бр. 073-17-3182/2025-03 од 20.11.2025. године, упућеним председници Управног суда, указао на ову неуједначену праксу и тражио да Суд заузме јединствен став по овом питању, указујући на све последице које ће овај став имати по правни систем ове земље.

У циљу смањења размера постојеће злоупотребе, поступајући у оквиру својих надлежности, Повереник је и у 2025. години одбио жалбе жалилаца тј. тражилаца информације због заштите права и правних интереса трећих лица, као и због заштите јавног интереса, односно због недостатка јавног интереса-интереса јавности да зна, у ситуацијама када је несумњиво утврђено да су захтеви и жалбе поднети искључиво у приватном интересу, ради наплате трошкова поступка. Тако је поступио у **3.402** случаја (донето је 3.281 решење, док је 121 решење спојено приликом решавања). Детаљније о овој врсти одлука видети у годишњем извештају за 2023. годину, под [2.А.3.1.](#)

Повереник поново подсећа и на то да, осим огромних финансијских последица злоупотребе права на приступ информацијама, постоје и много теже нематеријалне последице по остваривање права, а то су, између осталих, и те што је Повереник и у 2025. години највећи део својих ресурса морао да усмери на решавање предмета лица која злоупотребљавају право. С обзиром на то да је Повереник, као и сваки орган власти, одговоран за трошење јавног новца, његова је дужност да у што већој мери смањи материјалне последице злоупотребе права на приступ информацијама и трошкове, односно трошкове изгубљеног управног спора због тзв. ћутања по изјављеним жалбама. То за директну последицу има да Повереник не може у задовољавајућој мери да се посвети проблемима ћутања органа власти по захтевима новинара за приступ информацијама и неизвршења Повереникових решења, посебно по новинарским жалбама, као и иницирању прекршајне одговорности против одговорних лица у органима власти који нису израдили информатор о раду и доставили годишњи извештај Поверенику, али и предузимању одговарајућих мера из своје надлежности против одговорних лица у јавним предузећима.

Из свих наведених разлога, Повереник апелује и упозорава на то да је неопходно што хитније изменити ЗСПИЈЗ.

2.A.3.2. Отежано остваривање права на приступ информацијама за новинаре

Ћутање органа јавне власти по захтевима за приступ информацијама је појава која је недопустива и представља посебно тежак облик кршења права грађана на приступ информацијама од јавног значаја. Такво понашање је посебно непожељно и недопустиво кад је реч о захтевима за приступ информацијама које подносе новинари, будући да они по природи свог посла представљају *par excellence* репрезенте јавности, који информације потражују у јавном интересу ради извештавања о темама које су од посебног интереса за јавност. Стога посебно забрињава чињеница да је у 2025. години изјављен велики број новинарских жалби због „ћутања“ органа јавне власти и то чак 43.37% од укупног броја новинарских жалби.

Осим тога, и у 2025. години је забележен исти тренд као и претходних година, а то је да је проценат неизвршених решења Повереника по жалбама новинара и представника медија (22,22%) виши у односу на општи тренд (20,2%) кад су у питању други жалиоци. Не само да је проценат неизвршених решења Повереника по новинарским жалбама виши у односу на општи тренд неизвршених решења кад су у питању други жалиоци, већ то има и посебну додатну тежину, јер су новинарима, који по природи свог посла пишу о темама од изузетног значаја за јавност и делују у јавном интересу, ускраћене, између осталих, и еколошке информације, информације о капиталним пројектима, располагању јавним новцем и јавним средствима, суфинансирању медијских пројеката, озакоњењу нелегално подигнутих објеката и сл.

Све наведено указује на то да је и у 2025. години право новинара на приступ информацијама било отежано.

2.A.3.3. Отежано остваривање права на приступ информацијама у јавним предузећима

Међу органима јавне власти код којих је у току 2025. године забележен и примећен највиши степен недисциплине и кршења ЗСПИЈЗ (и то другу годину за редом) јесу јавна предузећа, како републичка, тако и локална. Штавише, у овој категорији органа у погледу испуњавања обавеза из ЗСПИЈЗ је дошло до значајног погоршања стања у односу на претходну годину.

Од 2.110 примљених жалби против јавних предузећа у току 2025. године, чак 1.201 или 56,9% жалби је изјављено због тзв. ћутања управе (наспрам 49,86% у претходној години). Такође је индикативан податак да је изјављивана једна жалба на сваких 1,1 захтев упућен јавним предузећима у 2025. години.

Од 2.480 решених жалби изјављених против јавних предузећа (у овај број спадају и решене жалбе из ранијих година, а које су пренете у 2025. годину) било је 1.538 или 62% основаних жалби (што је драстично повећање у односу на претходну годину када је број основаних жалби у овој категорији износио 47.5%).

Оно што је посебно забрињавајуће јесте однос јавних предузећа према обавезујућим, коначним и извршним решењима Повереника. Од укупно 122 неизвршена решења Повереника, чак 72 или 59% неизвршених решења се односе на јавна предузећа (58 републичких и 14 локалних), што такође указује на изузетно висок степен недисциплине и немара у јавним предузећима у погледу испуњавања обавеза прописаних ЗСПИЈЗ (процент

неизвршених решења у претходној години износио је 52,5% од укупног броја неизвршених решења).

Осим тога, од 502 издата прекршајна налога у 2025. години чак 209 прекршајних налога или 41,63% су издати одговорним лицима у јавним предузећима (47 одговорним лицима у јавним предузећима на локалном нивоу и 162 одговорним лицима у републичким јавним предузећима), а од 21 поднетог захтева за покретање прекршајних поступака у истој години 14 захтева је поднето против одговорних лица у јавним предузећима (од тога се 2 односе на јавна предузећа на локалном нивоу и 12 на републичка јавна предузећа).

2.А.3.4. Неизвршена решења Повереника

Законом о изменама и допунама ЗСПИЈЗ, који је ступио на снагу 17. 2. 2022. године, деблокирани су механизми за извршење Повереникових решења (о генези проблема неизвршених решења Повереника у предметима у којима је захтев за приступ информацијама од јавног значаја поднет пре 17. 2. 2022. године видети у Годишњем извештају Повереника за 2017. годину) односно створени су услови за решавање два кључна проблема у вези са принудним извршењем Повереникових одлука и то: утврђивање висине казни и надлежности за спровођење извршења изречених новчаних казни. Новчана казна се изриче у распону од 20.000 до 100.000 динара и може се изрећи више пута. Изречену новчану казну извршава суд у складу са законом којим се регулише извршење и обезбеђење. Изречене новчане казне су приход буџета Републике Србије.

Међутим, с обзиром на то да је највећи део капацитета Повереника и у 2025. години био усмерен на решавање проблема у вези са злоупотребом права, проценат неизвршених решења је и даље висок и износи 20,2%. Овај проценат је ипак бољи у односу на 2024. годину када је проценат неизвршених решења износио 22,02%, што указује да су нова овлашћења Повереника, пре свега могућност подношења захтева за покретање прекршајног поступка, дала резултате. Међутим, да би Повереник своје капацитете у жељеној мери могао усмерити на управно извршење својих решења, неопходно је хитно решавање проблема злоупотребе права на системски начин, пре свега кроз измене ЗСПИЈЗ.

Повереник је у 2025. години изрекао једну новчану казну због неизвршења његовог решења у складу са Законом о изменама и допунама ЗСПИЈЗ и то на износ од 50.000 динара, коју је извршеник, тј. првостепени орган платио.

2.А.4. Карактеристични случајеви неадекватног поступања органа јавне власти по захтевима за приступ информацијама у 2025. години

1. Неосновано позивање на приватност и заштиту података о личности

Органи јавне власти најчешће ускраћују приступ траженим информацијама с образложењем да би давање информација повредило нечију приватност, а све то често без адекватне аргументације и доказа. Право на приступ информацијама и право на заштиту података о личности често јесу у конфликту и мора се пажљиво вагати да би се утврдило који интерес је претежнији у конкретном случају, да ли интерес права јавности да зна или

интерес заштите приватности и права на заштиту података о личности. Органи власти најчешће по аутоматизму одбијају приступ информацијама од јавног значаја које су истовремено и подаци о личности, иако би те информације морале бити учињене доступним с обзиром на то да се односе на трошење јавног новца, на рад носилаца јавних функција и службених лица, а не на њихов приватан живот и сл.

У том смислу илустративна су три примера:

У првом случају жалиља је од Јавног комуналног предузећа „В.“ Л., Л. тражила информације за тачно одређене године о именима и презименима лица која су у тачно одређеним годинама засновала радни однос, којима је радни однос престао по било ком основу, затим о лицима која су ангажована по уговору о повремено-привременим пословима, уговору о делу, ауторском уговору, као и о исплаћеним накнадама за тај период по било ком основу. Поступајући по предметном захтеву, орган власти је жалиљи доставио одговор којим је жалиљу, поводом предметног захтева, обавестио о траженим информацијама, наводећи само иницијале запослених лица. Повереник је својим решењем¹² наложио органу власти да достави жалиљи све тражене информације, укључујући имена и презимена запослених и свих радно ангажованих, по било ком правном основу, наводећи да су испуњени услови из чл. 14. ст. 1. т. 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја за изузетак од права на приватност, уз образложење да се тражене информације односе на лица која су запослена у Јавном комуналном предузећу „В.“ Л., Л., и која су плаћена јавним новцем, а не у вези са њиховим приватним животом, те да је обим приватности наведених лица ужи у односу на тзв. „обичне грађане“. Поред тога, ускраћивањем приступа подацима о именима и презименима запослених, орган власти жалиљи није дао потпуну информацију, с обзиром на то да се остале информације које је дао могу односити на било које лице, а жалиља је поднетим захтевима тражила поменуте информације које се односе на тачно (именом и презименом) одређена лица. Ово решење је извршено.

У другом случају Повереник је својим решењем¹³ наложио првостепеном органу да тражиоцу информација учини доступним, између осталог, имена и презимена лица која су ангажована на студији о процени утицаја пројекта депоније индустријског отпада Јадар пројекта на животну средину и студији процене утицаја Јадар пројекта – фазне изградње процесног постројења за прераду минерала „Јадарит“ на животну средину у складу са прописима РС (Машински факултет и Технолошко металуршки факултет), наводећи да је више разлога због којих у конкретном случају не треба штитити имена и презимена лица која су ангажована на изради две студије о процени утицаја на животну средину. Прво, реч је о лицима која су запослена и ангажована у органима јавне власти и то на Машинском факултету и Технолошко-металуршком факултету Универзитета у Београду, а обим приватности свих лица запослених у органима јавне власти је ужи у односу на тзв. обичне грађане. Чак и да су та лица запослена у приватном сектору, постојао би оправдан интерес јавности да зна њихова имена и презимена, јер је реч о лицима која су ангажована на изради студија о процени утицаја пројекта Јадар на животну средину. Интерес јавности да зна информације које су у вези са заштитом и угрожавањем животне средине увек постоји (чл. 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја), а посебно у случају када

¹² Решење број: 071-11-5556/2024-03 од 03.07.2024. године

¹³ Решење бр. 071-11-4856/2025-03 од 20. 6. 2025. године

тражене информације говоре о стручним капацитетима и експертизи лица која изводе студију о процени утицаја на животну средину, нарочито кад је реч о пројектима који имају велики утицај на животну средину и њено стање. Стога су испуњени услови за изузетак од права на приватност из члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, с обзиром на то да су тражене информације у вези са радом лица запослених у органима власти, и у вези су са обављањем послова у тим органима власти, за које су плаћени јавним новцем, а не у вези са њиховим приватним животима. Наведено решење је извршено.

У трећем случају Повереник је својим решењем¹⁴ наложио првостепеном органу да тражиоцу информација учини доступним информације у вези са стицањем права својине на тачно одређеној непокретности од стране А.А., која је министар у Влади Републике Србије, односно јавни функционер, те је, у конкретном случају, испуњен услов из члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у вези са чланом 8. ст. 1. Закона да се наведене информације учине доступним јавности, с обзиром да је обим приватности јавних функционера ужи у односу на тзв. „обичне грађане“. Самим тим у односу на информације у вези са стицањем права својине на одређеној непокретности јавног функционера, који је у складу са законом дужан да Агенцији за спречавање корупције доставља извештај о својој имовини и приходима, постоји јак интерес јавности да зна, те у том смислу, пристанак лица на које се те информације односе није ни потребан, с обзиром на то да услови за изузетак од права на приватност из члана 14. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја нису кумулативно постављени. Наведено решење је извршено.

2. Неосновано позивање на пословну тајну

И у 2025. години органи јавне власти су се у значајној мери позивали на тајност података, односно на пословну или професионалну тајну, а све то без адекватног образложења органа власти због којих разлога сматра да је у неком конкретном случају заштита тајног податка, односно пословне или професионалне тајне претежнији интерес у односу на интерес права јавности да зна. Ово у значајној мери отежава приступ информацијама од јавног значаја и непотребно одуговлачи поступак остваривања овог права. Органи посебно много грешака у примени ЗСПИЈЗ праве позивајући се на пословну тајну као разлог за ускраћивање приступа информацијама, при чему чак не дају ни образложење због чега сматрају да приступ информацијама треба ускратити. Овакве грешке се праве чак и у ситуацијама када је реч о информацијама које би морале бити проактивно објављене.

У том смислу илустративан је један пример.

Повереник је својим решењем¹⁵ поништио одлуку Јавног комуналног предузећа „__“ у __ и наложио Јавном комуналном предузећу „__“ у Београду, да без одлагања, а најкасније у року од седам дана од дана пријема тог решења обавести А.А. из Београда, да ли поседује тражене информације, односно документе који садрже списак овлашћених оператера

¹⁴ Решење бр. 071-11-11429/2024-03 од 15.11.2024. године

¹⁵ Решење бр. 071-01-3056/2021-03 од 02.12.2024. године

којима ЈКП „___“ транспортује секундарне сировине и све уговоре или друга одговарајућа документа на основу којих се тим оператерима транспортују секундарне сировине, на дан 14.07.2021. године, као дан подношења захтева, уз одговарајућу заштиту података о личности. Повереник је у тој одлуци указао на то да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним актом жалиљи ускратио приступ поменутиим информацијама, позивајући се на одредбе чл. 9. став 1. тачка 5. и одредбе Правилника о пословној тајни ЈКП „___“, са образложењем да тражене информације представљају пословну тајну и да је предметним захтевом тражена неразумна количина документације. Првостепени орган, на коме је терет доказивања, није пружио доказ о оправданости искључења, у конкретном случају, приступа траженим информацијама, односно није доказао на који начин би достављањем тражених информација жалиљи, могле наступити и које би то тешке правне и друге последице по интересе заштићене законом, који претежу над интересом за приступ информацијама реално наступиле достављањем истих, односно није доказао да постоји узрочно-последична веза између потенцијалног објављивања информација и нарушавања јавног интереса. То што је првостепени орган навео да се у конкретном случају ради о информацијама које су Правилником о пословној тајни ЈКП „___“(заведен под бр. 20774 од 31.12.2020.године), одређене да се чувају као пословна тајна, није само по себи довољан услов да би се, у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја искључио приступ траженим информацијама, већ је потребно да, у складу са одредбама члана 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, докаже да је то неопходно у демократском друштву ради заштите неког од претежнијих интереса над интересом јавности да зна, а што у конкретном случају није учинио. Ово решење је извршено.

3. Неосновано ускраћивање приступа еколошким информацијама

Приступ еколошким информацијама је од изузетног значаја за јавност, јер су то информације које су у најјачој и најнепосреднијој вези са здрављем људи, њихова (не)доступност може имати велики утицај на стање животне средине, без њих нема учешћа заинтересоване јавности у одлукама које имају директан или индиректан утицај на животну средину и сл. Осим тога, законодавац је у члану 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописао посебан рок од 48 сати од пријема захтева за поступање по захтеву уколико се захтев односи на информацију за коју се може претпоставити да је од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за угрожавање или заштиту здравља становништва и животне средине (еколошке информације у ужем смислу). Прописивањем оваквог, привилегованог, кратког рока за поступање по оваквим захтевима, а који представља одступање од уобичајеног, општег рока од 15 дана, намера је законодавца да обавезе органе јавне власти да у ситуацијама, које су у вези са угрожавањем или заштитом здравља становништва или животне средине, а које се могу означити као крајње хитне и/или алармантне и које се односе на неку изненадну и непредвиђену опасност по јавно здравље или животну средину, брзо и ефикасно пруже грађанима информације које су им неопходне да би грађани донели адекватне одлуке у вези са својим здрављем и своје понашање прилагодили тренутној ситуацији. Нажалост, првостепени органи често не препознају које су то ситуације и не поступи по захтевима у прописаном року од 48 сати од момента пријема захтева. Органи јавне власти и иначе нису

довољно свесни значаја еколошких информација, без обзира на то да ли је реч о еколошким информацијама у ужем или у ширем смислу.

У том смислу су илустративна три примера.

У првом случају Повереник је својим решењем¹⁶, између осталог, наложио Јавном предузећу „___“ у ___, да без одлагања, а најкасније у року од пет дана од дана пријема тог решења новинарки достави тражене информације, односно копије свих записника о нелегалној градњи и кривичних пријава „написаних“ због нелегалне градње које су настале у раду тог ЈП у периоду од 01.01.2020. године до 10.10.2024. године (као дана подношења захтева), с тим што ће пре достављања копија наведених докумената, заштитити и учинити недоступним податке о личности, као што су: имена и презимена свих лица осим службених, име родитеља, јединствени матични број грађана, адресу, место и државу рођења, број личне карте и др, садржане у тим документима. У том решењу Повереник је указао на то да су предметним захтевом тражене информације у вези нелегалне градње на подручју ЈП, а који спада у заштићена подручја (која имају изражену геолошку, биолошку, екосистемску и/или предеону разноврсност и која су значајна као станишта врста птица и других миграторних врста значајних у складу са међународним прописима), па како се тзв. дивља градња, већ дужи временски период у медијима истиче као актуелни проблем, јер неспорно представља опасност по природу и животну средину, а следствено томе изградња објеката без одговарајућих дозвола прописаних законом може представљати опасност по безбедност и живот неког лица, то постоји појачани интерес јавности да зна тражене информације. Наведено решење је извршено.

У другом случају Повереник је својим решењем¹⁷ наложио Градској управи Града ___ да без одлагања поступи по захтеву тражиоца информација који је тражио информације у вези са рушењем хотела „___“ (решење Секретаријата за урбанизам и грађевинске послове IX-20 број: 351.91-2/2024 од 14.11.2024. године, сагласност Секретаријата за заштиту животне средине на План управљања отпадом на основу које је издато решење о уклањању (рушењу) хотела „___“, извод из релевантног документа из којег се, на основу члана 4. Уредбе о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења, види да је извођач радова на рушењу хотела „___“ испитао и утврдио који материјали се налазе у и на објекту, као и који материјали ће у току грађевинских радова постати опасан отпад и уколико Градска управа града ___ не поседује тражене информације из тач. 2. и 3, захтева, извод из релевантног прописа који овлашћује Секретаријат за урбанизам да изда решење за рушење објекта без тих докумената) наводећи да је првостепени орган био дужан да по том захтеву поступи у року од 48 сати од пријема захтева. Повереник је у том решењу указао на то да у ситуацијама када се информације траже у вези са управљањем отпадом, конкретно отпадом који настаје у поступку рушења хотела „___“ у ___, при чему је неспорно да постоји узнемиреност грађана због могућности да тај отпад евентуално садржи опасне материје, односно „опасности од изложености азбестним и другим канцерогеним и штетним честицама у грађевинској прабини насталој током већ започетог рушења хотела ___, а коју ветар данима разноси ка густо насељеним деловима града“, како је то наведено у предметном захтеву, орган власти, према одредби члана 16. став 2. Закона о слободном

¹⁶ Решење број: 071-11-15161/2024-03 од 25.11.2024. године

¹⁷ Решење бр. 071-11-16568/2024-03 од 9. 12. 2024. године

приступу информацијама од јавног значаја, има обавезу да по захтеву поступа у року од 48 сати од пријема захтева.

У трећем случају Повереник је својим решењем¹⁸ поништио одлуку Завода ___ и налажио му да без одлагања новинарки достави, између осталог, тражене информације и то: копију извештаја стручног надзора Завода ___ од 12.07.2017. године, извршеном на простору река ___ и ___, као и да је, у наведеном року, обавести да ли поседује тражене информације, односно документе у којима су исте садржане и то: тачно одређено решење о условима заштите природе ради издавања локацијских услова за изградњу МХЕ ___ на коме се може видети ко је био обрађивач предмета; тачно одређено решење о условима заштите природе, на коме се може видети ко је био обрађивач предмета (МХЕ ___) и тачно одређено решење о условима заштите природе на коме се може видети ко је био обрађивач предмета (МХЕ ___). У решењу је указано на то да извештај сачињен у складу са чланом 102. став 1. тачка 8. Закона о заштити природе, представља извештај настао у поступку вршења стручног надзора на заштићеном природном добру (парк природе „___“) са предлогом мера, а у вези са могућношћу изградње малих хидроелектрана на рекама ___ и ___. Самим тим информације садржане у траженом извештају јесу *par excellence* информације од јавног значаја, које би у складу са чланом 115. Закона о заштити природе морале бити доступне јавности. Поред тога, те информације се односе и на поступање органа власти у вршењу послова из своје надлежности, те јавност има оправдан интерес да зна да ли се органи власти придржавају закона у извршавању прописаних надлежности. Наведено решење није извршено.

¹⁸ Решење бр. 071-11-206/2025-03 од 21. 3. 2025. године

2.Б. ПРАВО НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

2.Б.1. Правни оквир

2.Б.1.1. Међународно-правни оквир

- **Европска унија**

1. Повеља Европске уније о основним правима - Поштовање приватног живота и заштита података о личности загарантовани су у чл. 7. и 8. Повеље. Повеља је саставни део Уговора из Лисабона и обавезује институције и тела ЕУ и државе чланице.

2. Општа уредба о заштити података (GDPR) – Уредба (ЕУ) 2016/679 Европског Парламента и Савета о заштити лица у вези са обрадом података о личности и о слободном кретању таквих података, као и о стављању ван снаге Директиве 95/46/ЕЗ¹⁹ је кључни документ у овој области који се непосредно примењује у државама чланицама ЕУ од маја 2018. године.

3. „Полицијска директива“ - Директива 2016/680 Европског Парламента и Савета о заштити појединаца у вези са обрадом података о личности од стране надлежних органа у сврху спречавања, откривања, истраге или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција и о слободном кретању тих података, као и о стављању ван снаге Оквирне одлуке Савета 2008/977 је почела да се примењује у мају 2018. године. „Полицијском директивом“ се осигурава заштита података о личности жртава, сведока и осумњичених за кривична дела те олакшава прекогранична сарадња у борби против криминала и тероризма.

Комунитарно право у области заштите података о личности обухвата и друге прописе, као и пресуде Суда правде Европске уније и одлуке Европског одбора за заштиту података о личности²⁰. Снажан подстицај даљем унапређивању одговарајуће заштите података о личности дају Европски супервизор за заштиту података о личности²¹, али и посебна одељења и високи званичници за заштиту података о личности Европола и Евроџаста.

¹⁹www.poverenik.rs/sr/meђunarodni-dokumenti6/meђunarodni-dokumenti-arhiva/3447-direktiva-95-46-ez.html

²⁰ Европски одбор за заштиту података, некадашња Радна група из члана 29 има статус тела ЕУ. Састављен је од представника националних тела за заштиту података и Европског супервизора за заштиту података о личности. Одбор има широка овлашћења у области одлучивања у споровима између националних тела за заштиту података и давања савета и смерница о кључним концептима из GDPR и Полицијске директиве.

²¹ Европски супервизор за заштиту података о личности је независно надзорно тело које јемчи да институције и тела ЕУ поштују своје обавезе у вези са заштитом података. Главни задаци Супервизора су надзор, саветовање и сарадња.

Спремност Републике Србије за европске интеграције, нарочито након 1. септембра 2013. године, када је ступио на снагу Споразум о стабилизацији и придруживању²² између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге, намеће и обавезу Републици Србији да усклади своје законодавство које се односи на заштиту података о личности са комунитарним законодавством и осталим европским и међународним прописима о приватности (чл. 81. Споразума). Гледано са аспекта међународног права, усклађивање националног законодавства у области заштите података о личности са правом Европске уније представља међународно-правну обавезу Републике Србије уређену предметним Споразумом о стабилизацији и придруживању.

- **Савет Европе**

1. **Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода (ECHR)**²³ – Чланом 8. гарантује се право на приватност;
2. **Конвенција о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података (Конвенција 108)**²⁴ - први правно обавезујући међународни документ у области заштите података о личности;
3. **Додатни протокол уз Конвенцију о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података и прекограничним протоком података**²⁵;
4. **Протокол о изменама и допунама Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података (Конвенција 108+)**²⁶.

2.Б.1.2. Унутрашњи правни оквир

Правни оквир заштите података о личности у Републици Србији чине следећи прописи:

1. **Устав Републике Србије** - Одредбама члана 42. зајемчено је право на заштиту података о личности²⁷;
2. **Закон о потврђивању Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података**²⁸;

²² Закон о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 83/2008).

²³ ECHR је ступила на снагу 3.9.1953. године, има 47 чланица. Република Србија постала чланица 3.3.2004. године.

²⁴ Конвенција 108 ступила на снагу 1.10.1985. године и има 55 чланица. Република Србија постала чланица 1.1.2006. године.

²⁵ Додатни протокол ступио на снагу 1.7.2004. године и има 44 чланице. Република Србија је постала чланица Додатног протокола 8.12.2008. године

²⁶ Протокол још није ступио на снагу, отворен за потпис 10.10.2018. године и има 11 чланица. Република Србија је постала чланица Протокола 26.5.2020. године

²⁷ Устав РС, члан 42. - Зајемчена је заштита података о личности. Прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују се законом. Забрањена је и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом. Свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

²⁸ „Службени лист СРЈ - Међународни уговори“, број 1/92, „Службени лист СЦГ - Међународни уговори”, број 11/2005 - др. закон и „Службени гласник РС - Међународни уговори”, бр. 98/2008 - др. закон и 12/2010)

3. Закон о потврђивању Додатног протокола уз Конвенцију о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података и прекограничним протоком података²⁹;

4. Закон о потврђивању Протокола о изменама и допунама Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података³⁰;

5. Закон о заштити података о личности – ЗЗПЛ.

ЗЗПЛ је кључни пропис у области заштите података о личности који је усвојен у новембру 2018. године са одложеном применом од девет месеци почев од 22.8.2019. године.

У складу са потребом да се комплетира унутрашњи правни оквир, Повереник је на основу обавеза и овлашћења из ЗЗПЛ, донео одређене подзаконске акте³¹ који ближе уређују област заштите података о личности, и то су:

1. Правилник о обрасцу и начину вођења евиденције лица за заштиту података о личности³²;

2. Правилник о обрасцу и начину вођења интерне евиденције о повредама Закона о заштити података о личности и мерама које се у вршењу инспекцијског надзора предузимају³³;

3. Правилник о обрасцу обавештења о повреди података о личности и начину обавештавања Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности о повреди података о личности³⁴;

4. Правилник о обрасцу притужбе³⁵;

5. Одлуку о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности³⁶;

6. Правилник о обрасцу легитимације овлашћеног лица за вршење инспекцијског надзора по Закону о заштити података о личности³⁷;

7. Одлука о утврђивању стандардних уговорних клаузула³⁸.

Поред подзаконских аката које је донео Повереник, један подзаконски акт је донела и објавила Влада:

1. Одлука о Листи држава, делова њихових територија или једног или више сектора одређених делатности у тим државама и међународних организација у којима се сматра да је обезбеђен примерени ниво заштите података о личности.³⁹

²⁹ „Службени гласник РС- Међународни уговори“, број 98/2008

³⁰ „Службени гласник РС- Међународни уговори“, број 4/2020

³¹ Сви подзаконски акти објављени су у Службеном гласнику РС и објављени на Интернет презентацији Повереника www.poverenik.rs/sr/подзаконски-акти4.html

³² „Службени гласник РС“ број 40/2019

³³ „Службени гласник РС“ број 40/2019

³⁴ „Службени гласник РС“ број 40/2019

³⁵ „Службени гласник РС“ број 40/2019

³⁶ „Службени гласник РС“ бр. 45/2019 и 112/2020

³⁷ "Службени гласник РС" број 61/2019

³⁸ "Службени гласник РС" број 5/2020

³⁹ „Службени гласник РС“, број 55/2019

2.Б.2. Основне препреке у остваривању права на заштиту података о личности

2.Б.2.1. Недостаци ЗЗПЛ

ЗЗПЛ обезбеђује бољу заштиту права на заштиту података о личности, и прописује већи обим обавеза и одговорности свима који обрађују податке. Ипак, основне препреке у остваривању права на заштиту података о личности су бројни недостаци ЗЗПЛ који се, пре свега, односе на нејасне одредбе и преписане механизме који не постоје у домаћем правном систему, што доводи у питање његову применљивост. Текст ЗЗПЛ у највећој мери представља адаптирани превод Опште уредбе (с тим што њен интегрални део „Преамбула“ која представља неопходно полазиште за тумачење прописа није укључена у ЗЗПЛ), као и тзв. „Полицијске директиве“ којом је уређена обрада података о личности од стране надлежних органа у вези са кривичним поступцима и претњама националној безбедности. Услед неодговарајућег начина транспоновања „Полицијске директиве“, у ЗЗПЛ су успостављена два паралелна режима у погледу обраде података, од којих је један општи, а други, који се односи на „надлежне органе“, посебан.

У ЗЗПЛ нису примерено разрађене процесне одредбе о поступању Повереника по притужбама. ЗЗПЛ садржи одредбу према којој лице на које се подаци односе, има право да поднесе притужбу Поверенику, као и да то не утиче на право тог лица да покрене друге поступке управне или судске заштите. С обзиром да органи пред којим се може водити поступак (Повереник, Управни суд, виши суд) немају обавезу међусобног обавештавања, нити проверавања да ли се код другог органа води какав поступак, ту се поставља проблем примене начела „*ne bis in idem*“ (не двапут о истом). То значи да се у сваком поступку у ком се покрене више механизма заштите права лица доводи у питање правна сигурност.

Имајући у виду да више питања у ЗЗПЛ није уопште или одговарајуће уређено, односно да неке одредбе нису довољно конкретизоване, да бројни чланови садрже непримерено много ставова и да постоји изузетно велики број случајева изузимања од примене ЗЗПЛ, његова ефективна примена је отежана те је зато неопходно приступити његовим изменама и допунама.

2.Б.2.2. Неусклађеност других закона са ЗЗПЛ

Обавеза из члана 100. ЗЗПЛ којом је прописано да ће се одредбе других закона, које се односе на обраду података о личности ускладити са одредбама ЗЗПЛ до краја 2020. године није испуњена.

С обзиром да ЗЗПЛ, у односу на претходни режим заштите података, материју уређује на опсежнији начин, укључујући и прописивање квалитета и садржине одредаба других прописа, да је велики број прописа донет пре почетка примене ЗЗПЛ, као и да у појединим случајевима мишљења Повереника на нацрте закона нису пренета у коначне одредбе усвојених закона неопходно је релевантне прописе изменити и допунити, односно размотрити усвајање нових.

2.Б.3. Илустративни случајеви у вези са правом на заштиту података о личности

2.Б.3.1. Илустративни случајеви превентивног деловања Повереника

1. Повереник је примио захтев за давање мишљења поводом тога што је лице затражило да се историја лечења и подаци о њему бришу из система одређене приватне медицинске установе, те како је од те установе добило одговор да не постоји могућност брисања исте, постављено је питање Поверенику да ли су ови наводи тачни и уколико јесу које конкретно податке та установа може сачувати о њему, колико дуго и по ком основу и члану закона.

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Тим поводом, најпре указујемо да Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/2018), чије је спровођење у надлежности Повереника, на системски начин уређује начела обраде података о личности, као и друга општа правила и одређене обавезе за руковооце и друге субјекте, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима о чијој се примени старају други органи.

У том смислу треба имати у виду да се обрада података о личности у области здравства, укључујући и питања увида у медицинску документацију, прибављање и достављање исте, права пацијената на поверљивост података и др. уређују посебним прописима из предметне области, као што су нпр. Закон о здравственој заштити, Закон о правима пацијената, Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства, а који закон, поред осталог, утврђује и рокове у којима здравствене установе, укључујући и приватну праксу, чувају здравствену документацију и прописане евиденције.

Старање о спровођењу поменутих прописа није у надлежности Повереника, већ Министарства здравља, те се истом министарству можете обратити ради добијања мишљења о примени наведених прописа у описаном случају.

Са становишта надлежности Повереника у области заштите података о личности, овом приликом начелно указујемо на следеће.

Законом о заштити података о личности уређују се одређена права лица чији се подаци обрађују, као што су: право на приступ подацима, право на исправку и допуну, право на брисање података о личности и др. и иста се остварују на начин и по процедури прописаној наведеним законом. Ово конкретно подразумева да уколико лице жели да оствари неко од поменутих права сагласно том закону, потребно је да се обрати непосредно руковооцу, тј. субјекту који обрађује (што укључује и чување података) његове податке у конкретном случају, а који по пријему захтева, узимајући у обзир околности конкретног случаја, посебно одредбе посебних прописа којима је уређена одређена обрада података о личности, одлучује о поднетом захтеву. У ситуацији када руковалац не поступи по поднетом захтеву или уколико по добијању тражених информација лице сматра да се обрада његових података личности врши супротно одредбама Закона о заштити података о личности, има право да, сагласно члану 82. овог закона, поднесе притужбу Поверенику, а

може затражити и одговарајућу судску заштиту, подношењем тужбе надлежном вишем суду, сагласно одредби члана 84. овог закона.

Уз све наведено, потребно је имати у виду и то да права лица која су утврђена Законом о заштити података о личности, нису апсолутна права, већ да се изузетно могу ограничити и то у случајевима прописаним чланом 40. Закона.

Даље указујемо да право на приступ подацима (члан 26. Закона) подразумева да лице на које се подаци односе има право да од руковоаца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке о личности, приступ тим подацима, као и информације о сврси обраде, о врстама података који се обрађују, примаоцу, року чувања података, о постојању права да се од руковоаца захтева исправка или брисање његових података о личности и др.

Када је у питању право на брисање података о личности, исто је уређено чланом 30. став 1. Закона, сагласно којој одредби лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а даље је одредбама става 2. истог члана прописано у којим случајевима је руковалац дужан да те податке избрише (нпр. подаци више нису неопходни за остварење сврхе обраде, лице је опозвало пристанак и др).

Међутим, а како је већ истакнуто, поменута права, укључујући и право на брисање, нису апсолутна права, те руковалац није увек дужан да обрише податке о личности уколико се ради о неком од случајева прописаних чланом 30. став 5. Закона, као што је нпр. ситуација када је обрада неопходна и у мери у којој је неопходна због поштовања законске обавезе руковоаца којом се захтева обрада или извршења послова у јавном интересу или извршења службених овлашћења руковоаца; остваривања јавног интереса у области јавног здравља, у складу са чланом 17. став 2. тач. 8) и 9), и у другим прописаним случајевима.

Према томе када здравствена установа као руковалац обрађује податке о личности сагласно посебним законима којима се установљава правна тј. законска обавеза да одређене податке о личности обрађује, а што укључује и чување тих података у законом прописаним роковима, у таквим случајевима руковалац неће бити дужан да обрише податке о личности.

Напомињемо да је ово мишљење начелног карактера, а имајући у виду то да Повереник, сходно својим законом прописаним надлежностима, став о конкретним случајевима обраде може заузети само у оквиру поступка које спроводи у складу са својим законским овлашћењима (поступка по притужби лица, инспекцијског надзора и др.) и то на основу свих чињеница и околности које у том поступку утврди.

Такође, овим мишљењем не задире се у материју уређену другим прописима чије спровођење није у надлежности Повереника, укључујући начин и поступак остваривања одређених права у складу са другим прописима (нпр. Законом о правима пацијената и сл).

2. Повереник је примио захтев за давање мишљења у вези са апликацијом коју подносилац развија, а намењена је логопедима и родитељима, наводећи да иста подразумева обраду података о личности корисника, укључујући и податке о деци, те с тим у вези су постављена следећа питања: „Да ли је потребно добијање експлицитне сагласности од родитеља или старатеља за обраду података деце млађе од 15 година и како најбоље документовати такву сагласност? Које су препоручене сигурносне мере за чување и обраду осетљивих података, посебно у контексту апликација у којој се чувају подаци о деци и подаци о њиховим третманима код логопеда могуће и додатни подаци о постојећим болестима/потешкоћама? Како треба поступити у случају повреде података, и у ком року треба обавестити Повереника и кориснике? Ако се

користе услуге добављача изван Србије...које су обавезе у вези са међународним трансфером података...“?

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Тим поводом, најпре указујемо на то да Повереник сагласно својим законским овлашћењима из чл. 77 - 79. Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“ бр. 87/18- у даљем тексту: Закон) руковооцима не може давати инструкције како да поступају у конкретним случајевима, јер би тиме могао да прејудицира своју одлуку у случају евентуалног поступка из своје надлежности, већ свој став у погледу одређене обраде може заузети само у оквиру конкретног поступка - инспекцијског надзора, по притужби лица и др, и то на основу свих релевантних околности и чињеница које у том поступку утврди.

Стога, овом приликом, а имајући у виду Ваша питања, са становишта заштите података о личности начелно указујемо на неке од најважнијих аспеката обраде података о личности о којима је потребно водити рачуна.

Наиме, сагласно Закону о заштити података о личности за дозвољеност обраде података о личности неопходно је да буду испуњени одређени услови. Ово подразумева да руковооци најпре морају узети у обзир посебне прописе у одређеној области (нпр. здравства, образовања, социјалне заштите...), односно пре свега утврдити да ли би обрада коју намеравају да спроводе била у складу са тим прописима, односно у случају који наводите прописима којима се уређује обављање логопедске делатности, водећи рачуна о законским обавезама пружаоца услуга али и правима корисника таквих услуга.

Даље, неопходно је да сврха обраде података о личности буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, као и да је обрада неопходна, тј. заиста нужна за постизање те сврхе. Потом за обраду мора постојати адекватан правни основ у смислу члана 12. Закона, а обим и врста података који се обрађују морају бити примерени и сразмерни сврси, сагласно начелу минимизације података, уз поштовање и других начела обраде из члана 5. Закона, укључујући транспарентност обраде и др. Такође се мора водити рачуна о томе да је за обраду посебних врста података о личности (нпр. подаци о здравственом стању) предвиђен рестриктиван режим обраде, тј. њихова обрада је дозвољена само ако је испуњен један од законом прописаних изузетака у којима се ови подаци могу обрађивати.

Пристанак за обраду је један од 6 могућих правних основа обраде података о личности, при чему је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) Закона прописано шта се подразумева под овим појмом, те да је пристанак лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе. Пристанак лица подразумева активну радњу одређеног физичког лица, којом исто недвосмислено изражава вољу, тј. пристанак за обраду својих података о личности, а након упознавања од стране руковооца о свим битним аспектима намераване обраде, у складу са начелом транспарентности утврђеног чланом 5. Закона.

Такође, чланом 15. Закона прописани су одређени услови који морају бити испуњени да би се обрада на основу пристанка сматрала законитом, између осталог, и то да: руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности, ако се пристанак даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних

речи, да пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и дејству опозива, а опозивање пристанка мора бити једноставно, као и давање пристанка и др. Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. Закона).

Како је већ истакнуто обрада посебних врста података о личности, у које спадају и подаци о здравственом стању, подлеже рестриктивном режиму, што подразумева да је обрада ових података у начелу забрањена (члан 17. став 1), а допуштена је само изузетно, и то у случајевима таксативно прописаним чланом 17. став 2. тач 1) до 10), у које поред осталог спада и уколико је лице на које се подаци односе дало изричит пристанак за обраду за једну или више сврха обраде, осим ако је законом прописано да се обрада не врши на основу пристанка.

Сагласно наведеном, уколико руковалац намерава да обраду посебних врста података о личности базира на пристанку лица, такав пристанак мора бити изричит, а што између осталог подразумева одговарајући начин на који лице изражава своју вољу, тј. пристанак за обраду. Један од могућих начина за обезбеђивање изричитог пристанка лица било би изричито потврђивање пристанка писаном изјавом. Међутим, исто не мора увек бити једини могући начин за добијање изричитог пристанка, већ се у зависности од околности и чињеница сваког појединачног случаја мора ценити да ли би пристанак лица био ваљан, тј. пуноважан и законит правни основ обраде. Лице мора бити и обавештено на адекватан начин о свим релевантним аспектима обраде података о личности и то на разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи, а посебно ако се ради о информацији која је намењена малолетном лицу.

Сагласно начелу „одговорност за поступање“ из члана 5. став 2. Закона терет доказивања лежи увек на руковоцу, који мора бити у могућности да докаже/предочи да је обрада коју врши усклађена са Законом, укључујући и то да је заснована на пуноважном пристанку.

Одредбама члана 16. Закона прописано је да дете које није навршило 15 година не може самостално да да руковоцу пристанак за обраду података о себи у коришћењу одређене услуге информационог друштва, већ тај пристанак мора дати родитељ који врши родитељско право, односно други законски заступник детета, а да руковалац мора предузети разумне мере у циљу утврђивања да ли је пристанак дао родитељ који врши родитељско право, односно други законски заступник малолетног лица, узимајући у обзир доступне технологије.

Даље, указујемо да сагласно обавези из члана 41. Закона руковалац је дужан да предузме одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би обезбедио да се обрада врши у складу са овим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица. Мере заштите података о личности се преиспитују и ажурирају, ако је то неопходно, а уколико је то у сразмери са обрадом података, те мере укључују примену одговарајућих интерних аката руковоца о заштити података о личности.

Руковалац је у обавези да већ приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере (нпр.

псеудонимизација), које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности (нпр. минимизација), а такође је у обавези да обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слобода лица на која се подаци односе.

Одговарајуће мере заштите података о личности потребно је применити у најранијој фази - фази планирања, интеграције, успостављања одређеног система, дакле у стадијуму када се тек одређују средства и начин обраде, али исто тако адекватна заштита се мора обезбеђивати и даље - све време трајања обраде података о личности, при чему се делотворност одређеног средства заштите података мора пратити/преиспитивати током целокупног животног циклуса система.

Законом се прописује шта могу обухватати мере заштите података о личности, па тако исте могу, нарочито, подразумевати: 1) псеудонимизацију и криптозаштиту података о личности; 2) способност обезбеђивања трајне поверљивости, интегритета, расположивости и отпорности система и услуга обраде; 3) обезбеђивање успостављања поновне расположивости и приступа подацима о личности у случају физичких или техничких инцидената у најкраћем року; 4) поступак редовног тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности обраде.

Приликом процењивања одговарајућег нивоа безбедности података о личности руковоаци су у обавези да посебно узимају у обзир ризике обраде, а нарочито ризике од случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или обрађивани на други начин (члан 50. став 3). Уколико се обрађују подаци о личности осетљивих категорија лица (нпр. деца, малолетници, пацијенти) и/или посебне врсте података о личности (нпр. подаци о здравственом стању) по природи ствари таква обрада носи већи ризик за права и слобода лица и следствено томе изискиваће додатан опрез приликом опредељивања адекватних мера заштите података у циљу постизања одговарајућег нивоа безбедности обраде.

Обавештавање Повереника и лица о повреди података о личности уређено је одредбама чл. 52 и 53. Закона, којима су прописани рокови у којима се ово обавештење мора послати (72 часа од сазнања за повреду и др.), као и друге одговарајуће обавезе у том погледу.

Напомињемо и то да уколико у одређеној обради учествује више субјеката потребно је утврдити њихова својства у погледу те обраде (нпр. руковалац, заједнички руковоаци, обрађивач), а у зависности од тога и њихови међусобни односи морају бити уређени на одговарајући начин (нпр. уговор са обрађивачем). С тим у вези, уколико се подаци о личности преносе у друге државе или међународне организације, потребно је да буду испуњени и услови који се односе на пренос података из чл. 63-72. Закона. При томе треба водити рачуна да за сваки пренос података морају бити испуњени и сви други услови - постојање одговарајућег правног основа и сврхе обраде, транспарентност, минимизација података и друга начела обраде, као и одговарајуће обавезе утврђене Законом, а што се све мора ценити у зависности од чињеница и околности у конкретном случају.

Такође, овом приликом указујемо и на обавезу за руковоаце који намеравају да отпочну обраду за коју је вероватно да ће, посебно ако је реч о употреби нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слобода физичких лица, да у том случају пре него што започну са намераваном

обработом изврше процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности. Случајеви у којима је обавезно вршење ове процене утврђени су чланом 54. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника („Сл. гласник РС“, бр. 45/2019 и 112/20).

3. Повереник је примио захтев за давање мишљења у вези са питањем да ли би се документ „Data Protection Policy“ који је усвојен на нивоу групе, а који се примењује и на ентитет у Србији „у мери у којој није супротан одредбама домаћег Закона о заштити података о личности“, могао сматрати „Кодексом поступања који би као такав могао бити одобрен од стране Повереника са становишта домаћег ЗЗПЛ“, као и шта је потребно урадити да би се „прошла та процедура“?

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Документ који сте у прилогу доставили, не може се, како наводите „сматрати“ Кодексом поступања у смислу члана 59. Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“, бр. 87/2018).

Користимо ову прилику да Вам ближе појаснимо значење института кодекс поступања, те првенствено указујемо да сагласно члану 59. став 1. Закона, кодекс поступања могу изградити удружења и други субјекти који представљају групе руковооца или обрађивача, а све у циљу ефикасније примене овог закона, и то нарочито у погледу питања која се тичу:

- 1) поштене и транспарентне обраде;
- 2) легитимних интереса руковооца, узимајући у обзир околности конкретних случајева;
- 3) прикупљања података о личности;
- 4) псеудонимизације података о личности;
- 5) информација које се пружају јавности и лицима на које се подаци односе;
- 6) остваривања права лица на које се подаци односе;
- 7) информација које се пружају малолетним лицима, њиховој заштити, као и начина на који се прибавља пристанак родитеља који врши родитељско право;
- 8) мера и поступака из чл. 41. и 42. овог закона, као и мера које имају за циљ безбедност обраде из члана 50. овог закона;
- 9) обавештавања Повереника о повреди података о личности, као и информисања лица на које се подаци односе о таквим повредама;
- 10) преноса података о личности у друге државе или међународне организације;
- 11) начина решавања спорова између руковооца и лица на које се подаци односе мирним путем, што не утиче на остваривања права лица на које се подаци односе из чл. 82. и 84. овог закона.

Кодекс поступања представља добровољан механизам саморегулације руковооца/обрађивача, дакле, његово доношење Законом је предвиђено само као могућност, а не као обавеза. Међутим, уколико се руковооци одреде за израду кодекса поступања, треба имати у виду да сагласно члану 59. став 3. Закона, кодекс поступања обавезно мора садржати одредбе које омогућавају лицу из члана 60. став 1. Закона вршење надзора над применом кодекса од стране руковооца или обрађивача који су се обавезали на

примену кодекса, а што не утиче на инспекцијска и друга овлашћења Повереника из чл. 77. до 79. Закона.

Даље, одредбама члана 59. ст. 4. и 5. Закона прописано је да су удружења и други субјекти из става 1. тог члана који намеравају да израде кодекс поступања или да измене постојећи кодекс, дужни да предлог кодекса или његових измена доставе Поверенику на мишљење, као и да Повереник даје мишљење о усклађености предлога кодекса поступања или његових измена са одредбама Закона, а ако утврди да предлог кодекса садржи довољне гаранције за заштиту података о личности, кодекс поступања или његове измене региструје и јавно објављује на својој интернет страници.

Сагласно члану 60. став 1. Закона, контролу примене кодекса поступања може вршити правно лице које је акредитовано за вршење контроле у складу са законом који уређује акредитацију, док је ставом 3. истог члана прописано да се ово правно лице може акредитовати само ако је:

1) доказало Поверенику своју независност и стручност у односу на садржину кодекса;

2) успоставило поступак процене оспособљености руковооца и обрађивача за примену кодекса поступања, праћења примене кодекса од стране руковооца или обрађивача, као и периодичног преиспитивања његове делотворности;

3) успоставило поступак и орган за одлучивање о притужбама због повреде кодекса поступања или начина његове примене од стране руковооца или обрађивача, као и обезбедило транспарентност тог поступка и органа према јавности и лицима на које се подаци односе;

4) доказало Поверенику да у вршењу његових овлашћења не може доћи до сукоба интереса.

Чланом 60. став 8. Закона утврђено је да се одредбе ст. 1. до 7. истог члана не примењују на органе власти и обраду коју врше надлежни органи у посебне сврхе.

Из цитираних одредаба Закона, између осталог, произлази да је један од услова који нужно треба да буде испуњен да би Повереник могао да да сагласност на предлог кодекса поступања који су сачинили субјекти из члана 59. став 1. Закона, тај да предлог кодекса садржи одредбе о акредитованом правном лицу које ће вршити контролу примене тог кодекса.

С тим у вези истичемо да, према постојећем законском решењу из члана 60. Закона, акредитација правног лица за вршење контроле примене кодекса у овом тренутку није могућа.

Наиме, одредбама члана 60. став 1. Закона утврђено је да се правно лице акредитује за вршење контроле примене кодекса у складу са законом који уређује акредитацију, док су ставом 3. истог члана утврђени услови које правно лице треба да испуњава како би могло да буде акредитовано. Од четири услова који су утврђени поменути одредбама Закона, за два је предвиђено да се њихова испуњеност доказује Поверенику, и то: независност и стручност у односу на садржину кодекса и да у вршењу овлашћења правног лица не може доћи до сукоба интереса.

Законом о акредитацији („Сл. гласник РС“, бр. 73/2010 и 47/2021), међутим, обављање послова акредитације поверено је Акредитационом телу Србије (члан 5.), док је поступак акредитације уређен одредбама чл. 14.-19. истог закона.

Имајући у виду поменута законска решења, није могуће на недвосмислен начин протумачити вољу законодавца у погледу надлежности за спровођење акредитације правног лица за вршење контроле примене кодекса поступања и тока поступка акредитације.

Истовремено, иако су одредбама члана 60. став 3. Закона утврђени услови које правно лице мора да испуњава да би било акредитовано, начин доказивања испуњености тих услова није предвиђен Законом, а изостало је давање овлашћења Поверенику, или другом органу, да ову материју ближе уреди подзаконским актом.

С обзиром на то да ни Закон о заштити података о личности ни Закон о акредитацији, на чију примену Закон о заштити података о личности упућује, не садрже решења која би на целовит начин могла бити примењена на институт акредитације правног лица за контролу примене кодекса поступања, као и на то да изнети недостаци могу бити отклоњени само изменама/допунама Закона о заштити података о личности, одредбе тог закона које се односе на кодекс поступања за сада не могу бити примењене на удружења и друге субјекте који представљају групе руковалаца или обрађивача који немају својство органа власти.

4. Повереник је примио захтев за давање мишљења поводом нових правила уласка у ЕУ (Entry/Exit System -EES) и с тим у вези обрадом података о личности, а такође је постављено питање које се односи на упућивање запосленог на службени пут у ЕУ.

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Тим поводом, најпре указујемо на то да су надлежности, послови, као и инспекцијска и друга овлашћења Повереника утврђени су одредбама чл. 77- 79. Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“, бр. 87/2018). Повереник врши своја овлашћења, у складу са овим законом, на територији Републике Србије (члан 77. став 1. Закона).

Одредбама члана 3. Закона о заштити података о личности прописано је да се тај закон примењује на обраду података о личности коју врши руковалац, односно обрађивач који има седиште, односно пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије, у оквиру активности које се врше на територији Републике Србије, без обзира да ли се радња обраде врши на територији Републике Србије (став 3.). Ставом 4. истог члана предвиђена је примена закона и на обраду података о личности лица на које се подаци односе које има пребивалиште, односно боравиште на територији Републике Србије од стране руковоаца, односно обрађивача који нема седиште, односно пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије, ако су радње обраде везане за 1) понуду робе, односно услуге лицу на које се подаци односе на територији Републике Србије, без обзира да ли се од тог лица захтева плаћање накнаде за ову робу, односно услугу и/или 2) праћење активности лица на које се подаци односе, ако се активности врше на територији Републике Србије.

Према томе, руковалац/обрађивач који нема седиште у Републици Србији, подлеже примени наведеног закона, само ако су радње обраде података о личности лица на које се подаци односе, које има пребивалиште, односно боравиште на територији Републике Србије, везане за понуду робе, односно услуге том лицу на територији Републике Србије и/или праћење активности лица на које се подаци односе, ако се активности врше на територији Републике Србије.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, само уколико се у одређеном случају ради о обради података о личности на коју се примењује Закон о заштити података о личности Републике Србије, таква обрада подлеже правилима обраде података о личности и подразумева обавезе руковалаца и обрађивача података о личности у складу са одредбама овог Закона, те и надлежност овог органа.

Стога, у вези са Вашим питањем „да ли постоји начин да ступим у ЕУ без давања отисака на граници, указујемо на то да је заштита података о личности на територији Европске уније уређена Уредбом (ЕУ) 2016/679 Европског парламента и Савета од 27. априла 2016. о заштити физичких лица у односу на обраду података о личности и о слободном кретању таквих података и о стављању Директиве 95/46/ЕЗ ван снаге (Општа уредба о заштити података - GDPR) и другим прописима органа на нивоу ЕУ односно националним прописима држава чланица ЕУ.

Даље, Систем уласка/изласка (Entry/Exit System -EES) уређен је Уредбом (ЕУ) 2025/1534 Европског парламента и Савета од 18. јула 2025. о привременим одступањима од одређених одредаба уредаба (ЕУ) 2017/2226 и (ЕУ) 2016/399 у погледу поступног почетка рада система уласка/изласка.

Дакле, наведени прописи Европске уније нису у надлежности Повереника, нити се сагласно члану 3. Закона о заштити података о личности у конкретном случају ради о обради података која подлеже примени овог закона, те стога овај орган нема овлашћења у погледу примене наведених прописа Европске уније.

Више информација о Систему уласка/изласка (Entry/Exit System - EES) као и одговоре на често постављана питања можете наћи на његовој званичној интернет презентацији <https://travel-europe.europa.eu/ees>.

Додатно, у вези са Вашим питањима „да ли послодавац сме да ме приморава на одрицање од поменутог права због упућивања на службени пут у ЕУ“ и „како могу да се заштитим од евентуалне казне послодавца ако одбијем одлазак на службени пут због обавезе давања отисака прстију“, указујемо на то да питања која се односе на права и обавезе из радних односа, као и обраду података о личности запослених коју врши послодавац у сврху остваривања права и испуњења обавеза по основу рада нису уређена Законом о заштити података о личности, већ је одредбом члана 91. овог закона прописано да се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона.

Надзор над применом Закона о раду и других прописа о радним односима, општинских аката, уговора о раду и сл, којима се уређују права, обавезе и одговорности запослених, врши инспекција рада, те се за добијање мишљења о примени истих, може обратити Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, односно инспекцији рада.

5. Повереник је примио захтев за давање мишљења поводом планиране употребе дрона „у пословне сврхе“ од стране привредног друштва, у ком се наводи, између осталог, да „менаџмент разматра набавку дрона који би се користио за: снимање производног процеса, праћење стања у магацинима, надзор безбедности објекта, израду 3D снимака“, да снимање „лица запослених“ није предвиђено, „нити је намера да се било који снимак користи у сврхе које би могле нарушити приватност запослених“, као и да би приступ снимцима имали „искључиво овлашћени запослени“, те су тим поводом затражене „смернице: да ли је за овакву врсту снимања

потребна посебна процена утицаја на заштиту података (DPIA), које кораке је неопходно предузети пре почетка снимања, да ли је потребно обавештавање запослених и у ком облику, да ли је потребна додатна пријава Поверенику“.

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Најпре указујемо на то да прописи из надлежности Повереника не садрже посебне одредбе о видео надзору, као ни одредбе о употреби система беспилотних ваздухоплова, тзв. „дронова“.

Законом о приватном обезбеђењу којим се, поред осталог, уређује вршење послова заштите лица и имовине у случају када ти послови нису у искључивој надлежности државних органа, као један од могућих начина техничке заштите чланом 30. став 1. предвиђено је „видео-обезбеђење“, а даље је одредбама овог закона прописано на који начин се исто може вршити. Како је старање о спровођењу Закона о приватном обезбеђењу у надлежности Министарства унутрашњих послова, то се истом органу можете обратити ради добијања мишљења о примени одредби наведеног закона.

Такође, материја која се односи на операције система беспилотних ваздухоплова, као и на одговорност и регистрацију оператера система беспилотног ваздухоплова, даљинског пилота и сл, уређена је посебним прописима као што је Закон о ваздушном саобраћају и др. Како инспекцијски надзор над спровођењем тог закона, подзаконских аката донетих на основу истог, међународних аката и прихваћених домаћих и међународних стандарда и препоручене праксе врши Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, преко ваздухопловног инспектора, поводом питања која се односе на предметну материју можете се обратити наведеном органу.

Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“ број 87/18), чије је спровођење у надлежности Повереника, на системски начин уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности, начела обраде података о личности и друга правила и обавезе за руковооце и друге субјекте који учествују у обради података о личности, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима, о чијој се примени старају други органи.

Са аспекта примене Закона о заштити података о личности, указујемо на то да је податак о личности, у смислу одредбе члана 4. тачка 1) Закона, сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

Дакле, сваки податак, уколико непосредно или посредно у комбинацији са другим информацијама чини идентитет физичког лица одређеним или одредивим, представља податак о личности у смислу цитиране одредбе Закона, а обрада тих података подлеже начелима и правилима обраде прописаним Законом, што је потребно имати у виду и у конкретном случају.

Наиме, у ситуацији описаној у Вашем обраћању, чак и у случају у ком би било обезбеђено да лица запослених не буду снимана, постоји могућност да би предузимањем намераваних радњи дошло до обраде података који би нека физичка лица, нпр. запослене, учинили одређеним или одредивим, односно да би се вршила обрада података о личности.

С тим у вези, указујемо и на то да је, у погледу обраде података о личности запослених коју врши послодавац у сврху остваривања права и испуњења обавеза по основу рада, чланом 91. Закона о заштити података о личности прописано да се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона. Како Повереник није надлежан за давање мишљења о примени прописа у области рада, то се ради добијања мишљења о примени истих, можете обратити Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Дакле, када је у питању обрада података о личности запослених, овлашћење послодавца, као руковоаца за предметну обраду, првенствено треба да произлази из одговарајућих прописа из области рада, запошљавања и сл.

Са аспекта заштите података о личности указујемо на то да је за закониту обраду података о личности најпре потребно обезбедити да је иста у складу са посебним прописима који уређују предметну област/делатност, као и да сврха обраде буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, да за намеравану обраду постоји одговарајући правни основ у смислу члана 12. Закона о заштити података о личности и да се обрада врши у складу са начелима обраде утврђеним одредбама члана 5. Закона (укључујући и начело законитости, поштења и транспарентности) и другим одговарајућим правилима и обавезама прописаним овим законом, у зависности од околности у сваком конкретном случају.

Када је реч о обради података о личности путем видео надзора, напомињемо да, начелно говорећи, употреба система видео надзора може значајно да угрози приватност и друга права и слободе лица чији подаци о личности се овим путем обрађују (нпр. слобода кретања и сл.), а нарочито када су у питању подаци о личности запослених, имајући у виду да запослени имају право на приватност у свом радном окружењу, те се у сваком конкретном случају мора размотрити неопходност и сразмерност обраде тих података.

Приватност и друга права и слободе физичких лица могли би посебно бити угрожени ако би се снимање вршило употребом система беспилотних ваздухоплова, имајући у виду површину која би се таквим снимањем могла обухватити, покретљивост тих ваздухоплова као њихову основну карактеристику, чињеницу да могу бити веома малих димензија што их може учинити тешко уочљивим, те резолуцију камере, могућност зумирања, могућност опремљености технологијама које омогућавају нпр. аудио снимање, обраду биометријских података, читање IP адреса, RFID технологијом, вештачком интелигенцијом и др., што све може учинити беспилотне ваздухоплове високо интрузивним по приватност физичких лица.

Дакле, руковалац је дужан да за сваку намеравану обраду података о личности, најпре утврди сврху исте, те да ли за ту обраду постоји одговарајући правни основ у смислу члана 12. Закона о заштити података о личности (што није наведено у вашем обраћању), а узимајући у обзир и посебне прописе који уређују предметну област/делатност (укључујући и прописе из области рада и запошљавања и др), као и да утврди неопходност обраде за постизање циља, односно да утврди да ли би се циљ због ког разматра увођење одређене технологије могао остварити на неки други начин, мање интрузиван по приватност и друга основна права и слободе лица чији подаци о личности би том технологијом били обрађивани (нпр. неопходност увођења видео надзора уопште, а посебно употребом система беспилотних ваздухоплова).

Истичемо да у вашем обраћању нису наведени конкретни разлози који захтевају употребу овако интрузивног система надзора, те се не може закључити да ли би намеравана обрада била заиста неопходна, тј. нужна за постизање сврхе обраде.

Додатно, а имајући у виду ваше питање у погледу обавезе израде процене утицаја обраде на заштиту података о личности, најпре указујемо на то да није јасно шта подразумевате под „посебном проценом утицаја на заштиту података“, те истичемо да извршење те обавезе, која постоји у свим случајевима тзв. високоризичних обрада у смислу члана 54. Закона, само по себи не би било довољно за усклађеност обраде са Законом, јер руковалац мора обезбедити испуњеност свих горе поменутих услова за усклађеност намераване обраде са Законом.

Напомињемо да је, сагласно одредби члана 57. став 1. Закона, руковалац дужан да благовремено и на одговарајући начин укључи лице за заштиту података о личности у све послове који се односе на заштиту података о личности. Такође, лице за заштиту података о личности, које је руковалац одредио, између осталог, има обавезу да информише и даје мишљење руковооцу или обрађивачу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности, а сагласно одредби члана 58. став 1. тачка 1) Закона.

Сагласно члану 5. став 2. Закона о заштити података о личности, одговорност за поступање је на руковооцу који мора бити у могућности да предочи, односно докаже усклађеност конкретне обраде са Законом.

Повереник, као надзорни орган, свој став о конкретној обради може заузети само у оквиру одговарајућег поступка из своје надлежности (поступка инспекцијског надзора, поступка по притужби и др), а на основу свих чињеница и околности које у том поступку утврди.

Стога, ово мишљење је начелног карактера и исто не прејудуцира евентуалну одлуку Повереника у поступцима које овај орган води у оквиру својих законом прописаних овлашћења, нити се њиме задире у материју која је уређена другим прописима чије спровођење није у надлежности овог органа.

2.Б.3.2. Илустративни случајеви у вези са остваривањем права лица на које се подаци односе у поступку притужби

1. Обавезујућа пословна правила

Из образложења:

Дана 9.5.2025. године привредно друштво „ACUMATICA“ д.о.о. Београд, поднело је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (даље: Повереник) захтев за одобрење обавезујућих пословних правила.

Уз захтев подносилац је приложио обавезујућа пословна правила чије се одобрење тражи.

По разматрању захтева и осталих списа овог предмета донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Чланом 4. тачка 21) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“ број 87/18) је прописано да су обавезујућа пословна правила интерна правила о заштити података о личности која су усвојена и која се примењују од стране руковоаца, односно обрађивача, са пребивалиштем или боравиштем, односно седиштем на територији Републике Србије, у сврху регулисања преношења података о личности руковоацу или обрађивачу у једној или више држава унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката.

Чланом 65. ст. 1. и 2. наведеног закона је прописано да руковалац или обрађивач могу да пренесу податке о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом из члана 64. став 7. овог закона није утврђено постојање примереног нивоа заштите, само ако је руковалац, односно обрађивач обезбедио одговарајуће мере заштите ових података и ако је лицу на које се подаци односе обезбеђена остваривост његових права и делотворна правна заштита, као и да се одговарајуће мере заштите могу без посебног одобрења Повереника обезбедити, између осталог, и обавезујућим пословним правилима, у складу са чланом 67. овог закона.

Чланом 67. истог закона прописано је да Повереник одобрава обавезујућа пословна правила, ако та правила заједно испуњавају следеће услове:

1) правно су обавезујућа, примењују се на и спроводе се од стране сваког члана мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, укључујући и њихове запослене;

2) изричито обезбеђују остваривање права лица на које се подаци односе у вези са обрадом њихових података;

3) испуњавају услове прописане ставом 2. овог члана.

Обавезујућим пословним правилима из става 1. овог члана најмање се мора одредити:

1) структура и контакт подаци мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, као и сваког од њених чланова;

2) пренос или групе преноса података о личности, укључујући врсте података о личности, врсте радњи обраде и њихову сврху, врсте лица на које се подаци односе и назив државе у коју се подаци преносе;

3) обавезност примене обавезујућих пословних правила, како у оквиру мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, тако и изван њих;

4) примена општих начела заштите података о личности, а нарочито ограничења сврхе обраде, минимизација података, ограничење чувања, интегритет података, мере сталне заштите података, правни основ за обраду, обраде посебних врста података о личности, мере безбедности и услове за даљи пренос података о личности другим лицима или телима која нису обавезана обавезујућим пословним правилима;

5) права лица на које се подаци односе у односу на обраду и начине остваривања тих права, укључујући и права у вези са аутоматизованим доношењем појединачних одлука и профилисањем из члана 38. овог закона, право на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду у складу са чл. 82. и 84. овог закона, као и право на накнаду штете због повреде обавезујућих пословних правила;

6) прихватање одговорности руковоаца, односно обрађивача са пребивалиштем, боравиштем или седиштем на територији Републике Србије за повреду ових правила коју

је учинио други члан групе који нема пребивалиште, боравиште или седиште на територији Републике Србије, осим ако руковалац или обрађивач докаже да тај други члан групе није одговоран за догађај који је проузроковао штету;

7) начин на који се лицу на које се подаци односе пружају информације о обавезујућим пословним правилима, а посебно о одредбама тач. 4) до 6) овог става, уз пружање осталих информација из чл. 23. и 24. овог закона;

8) овлашћења лица за заштиту података о личности, одређеног у складу са чланом 58. овог закона, или било ког другог лица које је овлашћено за надзор над применом обавезујућих пословних правила унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, укључујући и надзор над обуком и одлучивање о притужбама унутар мултинационалне компаније или групе;

9) поступак који се спроводи по притужбама;

10) механизам провере поступања у складу са обавезујућим пословним правилима унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката. Овај механизам укључује ревизију заштите података о личности и корективне мере за заштиту права лица на које се подаци односе. Резултати провере морају бити саопштени лицу из тачке 8) овог става, као и управљачком органу мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, а морају бити стављени на располагање и Поверенику, на његов захтев;

11) начин извештавања и вођења евиденције о променама обавезујућих пословних правила и начин обавештавања Повереника о тим променама;

12) начин сарадње са Повереником у циљу обезбеђења примене обавезујућих пословних правила од стране сваког члана мултинационалне компаније или групе привредних субјеката појединачно, а посебно начин на који се Поверенику стављају на располагање резултати провере из тачке 10) овог става;

13) начин извештавања Повереника о правним обавезама које се примењују према члану мултинационалне компаније или групе привредних субјеката у другој држави, а који би могли имати значајан штетан утицај на гаранције прописане обавезујућим пословним правилима;

14) одговарајућа обука за заштиту података о личности лица која имају трајан или редован приступ подацима о личности.

Повереник може ближе уредити начин размене информација између руковалаца, обрађивача и Повереника у примени става 2. овог члана.

Ако су испуњени услови из става 1. овог члана, Повереник одобрава обавезујућа пословна правила у року од 60 дана од дана подношења захтева за њихово одобрење.

Увидом у приложена обавезујућа пословна правила подносиоца захтева Повереник је утврдио да се иста примењују на све податке о личности који се обрађују у Републици Србији од стране чланица групе, односно компанија које послују у оквиру ACUMATICA групе, када наступају као руковоаци или интерни обрађивачи, а који се преносе од чланице групе основане у Републици Србији као чланицама основаним ван територије Републике Србије.

Обавезујућа пословна правила примењују се на податке о личности кандидата за посао, односно физичких лица која конкуришу за запослење или стручно усавршавање (праксу) код чланица групе у ком случају подаци могу бити саопштени или пренети било којој чланици групе која има легитимни интерес у вези са пријавом кандидата, што може довести до међународног преноса података, као и на запослене компанија које су чланице

групе, који се прикупљају на основу радног односа, током успостављања тог односа и за време његовог трајања,.

Увидом у Прилог 1 обавезујућих пословних правила утврђено је да су чланице групе компаније са седиштима на територији Сједињених америчких држава, Канаде, Уједињеног Краљевства и Шри Ланке.

Након разматрања садржине наведених докумената Повереник је утврдио да су иста правно обавезујућа за све компаније које послују у оквиру АСУМАТИСА групе, укључујући њихове запослене, да изричито обезбеђују права запослених и пословних партнера компаније у ситуацијама када се њихови подаци обрађују и преносе, да прописују садржину и контакт податке чланова компаније, врсте података који се обрађују и преносе, прописују примену општих начела заштите података о личности, одређују права лица на која се подаци односе у односу на обраду и начине остваривања тих права, предвиђају одговорност привредног друштва „АСУМАТИСА“ д.о.о. Београд за повреду обавезујућих пословних правила коју учини било која друга чланица групе која није основана у Републици Србији, начин на који се лицу на које се подаци односе пружају информације о обавезујућим пословним правилима, предвиђају поступак који се спроводи по притужбама, прописују начин сарадње са Повереником и извештавање Повереника, и садрже друге одредбе којима су испуњени услови прописани чланом 67. став 2. Закона о заштити података о личности.

Имајући у виду наведено, Повереник је нашао да обавезујућа пословна правила од 5.5.2025. године подносиоца захтева, испуњавају услове из члана 67. став 1. Закона о заштити података о личности и обезбеђују одговарајуће мере заштите података, услед чега су испуњени услови за њихово одобрење, те је стога, на основу члана 67. ст. 1. и 4., члана 78. став 1. тачка 20) и члана 79. став 3. тачка 8) наведеног закона, донео одлуку као у диспозитиву овог решења.

Број: 072-18-3210/2025-06

2. Нема брисања података о личности неопходних за остваривање сврхе обраде

Из образложења:

Повереник је дана 7.3.2025. године примио притужбу АА, поднету преко ББ, адвоката из Београда, због повреде права на брисање података о личности од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије као руковоаца подацима по захтеву од 31.12.2024. године. У притужби је навео да је кривични поступак који је вођен против њега обустављен, да му није изречена ниједна санкција и мера, те сматра да је Руковалац требало да обрише његове податке из евиденције коју води о поднетим кривичним пријавама на основу члана 30. став 2. тачка 1. Закона о заштити података о личности.

У изјашњењу на притужбу од 26.3.2025. године Руковалац је остао при наводима из одговора 03.15.2 број 07-7-2/25 од 17.1.2025. године достављеног притужиоцу.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које

се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковооца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Одредбом члана 7. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова је прописано да је Министарство дужно да, без одлагања, исправи и ажурира податке за које се утврди да су нетачни, а ставом 2. да се прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају брисати по истеку рокова чувања утврђених овим или другим законом или када се утврди да су престали да постоје разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције.

Одредбом члана 41. став 1. истог закона је прописано да, у сврху расветљавања кривичних дела, Министарство води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења. Ставом 2. истог члана је прописано да податке о исходу кривичног гоњења, односно одбачају оптужбе, проширењу оптужбе, преквалификацији кривичног дела, одустанку од кривичног гоњења, опортунитету, надлежно тужилаштво доставља Министарству, а ставом 8. истог члана да ти подаци представљају тајне податке, који се означавају у складу са прописима о тајности података и чувају се трајно.

Приликом доношења решења Повереник је имао у виду утврђено чињенично стање, као и одредбе Устава Републике Србије, Закона о заштити података о личности, Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично правној заштити малолетних лица, Кривичног законика, Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података са Протоколима, које је Република Србија ратификовала и Препоруке Р (87) 15 Комитета министара Савета Европе државама чланицама.

Наиме у сваком конкретном случају, у поступцима по притужбама, Повереник цени да ли су испуњени услови за брисање података о личности из евиденција Руковаоца у вези са поднетим кривичним пријавама, односно да ли је остварена сврха обраде, при чему узима у обзир, по узору на европску праксу, следеће критеријуме: потребу задржавања података у светлу окончања истраге о неком случају; финалну судску одлуку, посебно ослобађајућу; рехабилитацију, врста и тежина извршеног кривичног дела, проток времена од учињеног кривичног дела, изречена санкција и слично.

Имајући у виду да је притужилац 2023. године као малолетник извршио кривично дело које му се стављало на терет - неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ-а, да је суд обуставио кривични поступак 8.10.2024. године због нецелисходности изрицања васпитних мера јер се притужилац први пут појавио као извршилац кривичног дела чије је извршење признао, Повереник налази да у овом тренутку нису испуњени услови за брисање његових података о личности прописаних законом. Наиме, конкретан случај се не може изједначити са ситуацијом када је кривична пријава одбачена или кривични поступак обустављен јер нису утврђени основи сумње да је лице извршило кривично дело, или пак, када је донета ослобађајућа пресуда. Имајући у виду да је, одредбом члана 41. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова прописано да је сврха вођења евиденције и обраде података о физичким лицима за које постоје основи

сумње да су извршили кривична дела и података о исходу кривичног гоњења, расветљавање кривичних дела, даља обрада податка о предметној кривичној пријави је из наведених разлога, још увек неопходна за остваривање предметне сврхе обраде, односно, није у супротности са начелом „ограничење чувања“ прописаним чланом 5. Закона о заштити података о личности, којим је прописано да се подаци о личности морају чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде.

Узимајући у обзир наведено, Повереник налази да, у овом моменту, нису испуњени услови за брисање података прописаних одредбом члана 30. став 2. Закона о заштити података о личности.

Свакако, оваква одлука Повереника не ослобађа Руковаоца обавезе поступања у складу са чланом 7. став 2. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, којим је прописано да се прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају брисати када се утврди да су престали да постоје разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције, као и чланом 8. ст. 2. и 3. Закона о заштити података о личности, којим је прописано да се, ако се ради о подацима о личности које обрађују надлежни органи у посебне сврхе, мора одредити рок када ће се ти подаци избрисати, односно рок за периодичну оцену потребе њиховог чувања, а ако тај рок није одређен законом одређује га руковалац, узимајући у обзир неопходност обраде у оперативне сврхе, у демократском друштву.

Стога је Повереник на основу одредбе члана 78. став 1. тачка б), у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву овог решења.

Број: 072-16-2393/2025-06

3. Нема места брисања података о личности због поштовања законске обавезе руковаоца

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности примио је дана 21.10.2025. године притужбу АА поднету због повреде права на брисање података о личности од стране „Balkan Vet“ д.о.о. Београд у Београду, као руковаоца подацима, по његовом захтеву од 22.10.2025. године. У притужби је навео да је Руковалац одбио да обрише његове податке позивајући се на Закон о спречавању прања новца и финансирање тероризма, као и да деактивира његов кориснички налог без претходног физичког одласка на уплатно место и попуњавање формулара, што сматра непримерено компликованом процедуром.

У изјашњењу на притужбу од 12.11.2025. године Руковалац је остао при наводима из одговора притужиоцу од 22.10.2025. године и додао да притужилац до дана изјашњења на притужбу није попунио ниједан од предвиђених формулара, те да није у могућности да изврши деактивирање налога нити „самоискључење“ налога; да податке о притужиоцу не може обрисати ни након деактивирања налога, јер је обвезник Закона о спречавању прања новца и финансирање тероризма и Закона о играма на срећу, као и да је мејл адреса притужиоца уклоњена са спискова адреса за прослеђивање промотивних порука.

Одредбом члана 12. став 1. тачка 5) Закона о заштити података о личности, између осталог, је прописано да је обрада законита ако је неопходна за извршење законом прописаних овлашћења руковоаца.

Одредбом члана 21. став 1. истог закона, између осталог, прописано је да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права из члана 30. овог закона на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковоаца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Одредбама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма ("Службени гласник РС", бр. 113/2017, 91/2019, 153/2020, 92/2023, 94/2024, 19/2025) прописано је да је обвезник, у смислу овог закона, приређивач посебних игара на срећу у играчницама и приређивачи игара на срећу преко средстава електронске комуникације (члан 4); да је обвезник дужан да податке и документацију у вези са странком, успостављеним пословним односом са странком, извршеном анализом ризика и извршеном трансакцијом, прибављене у складу са овим законом, као и досије странке, пословну кореспонденцију и резултате било које анализе коју је извршио у вези са странком чува пет година од дана окончања пословног односа, извршене трансакције, односно од последњег приступа сефу или уласка у играчницу (члан 95. став 1); обвезник је дужан да са подацима из ст. 1–3. овог члана поступа у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, и дужан је да те податке избрише након истека рока из ст. 1. и 3. овог члана (члан 95. став 4); изузетно од става 4. овог члана, обвезник податке из тог става може чувати, односно на други начин обрађивати након истека рока из ст. 1. и 3. овог члана, само под условом да се ради о подацима које користе надлежни државни органи у посебне сврхе у смислу закона из тог става (члан 95. став 5).

Чланом 11. Закона о играма на срећу ("Службени гласник РС", бр. 18/2020, 94/2024) прописано је, између осталог, да у циљу обављања послова у јавном интересу и извршења законом прописаних овлашћења, Управа, у поступку и на начин прописаним овим законом, прикупља, достављањем од стране приређивача или лица из члана 115. овог закона, или директним приступом подацима приређивача или лица из члана 115. овог закона, податке о личности, и то податке из личне карте или пасоша као што су име, презиме, број личне карте или пасоша, јединствени матични број грађана, датум и место рођења и место пребивалишта или боравишта играча, аудио и видео снимке из објеката у којима се приређују игре на срећу, податке о локацији, времену, износу, начину и одредишту преноса награда у роби и услугама, уплата, исплата, улога, добитака или губитака играча, податке о евиденционим и промотивним рачунима играча, као и податке у вези са њиховим

самоискључењем (став 6); да се подаци о личности из ст. 6. и 7. овог члана похрањују и чувају у роковима прописаним овим законом, а најдуже десет година од дана: 1) окончања пословног односа између приређивача и играча у случају гашења евиденционог рачуна играча, уколико се ради о подацима играча чији је евиденциони рачун угашен; 2) престанка важења дозволе, одобрења или сагласности за приређивање игара на срећу, за све остале личне податке прикупљене од тог приређивача (став 8).

Правилима о приређивању посебних игара на срећу преко средства електронске комуникације привредног друштва „Balkan Bet“ д.о.о. Београд у Београду број 729 од 03.12.2024. године, објављеним на интернет страници Руковаоца, прописано је, између осталог, да ће приређивач игара на срећу на апликацији омогућити форму кориснику, којом може покренути поступак личног искључења из игре на одређени временски период или трајно. Да самоискључење укључујући и трајно, наступа уколико корисник упуту писмени захтев приређивачу и попуни захтевани формулар за самоискључење. За време трајања самоискључења корисник ће моћи ограничено управљати својим корисничким налогом, односно неће имати могућност уплате игара (члан 20. став 1); да учесник прихвата ова Правила објављена на сајту приређивача током поступка регистрације. Прихватање ових Правила од стране корисника записано је у оквиру корисничких података сваког регистрованог корисника (члан 25).

Имајући у виду садржину захтева, одговор Руковаоца, наводе притужбе и цитиране законске одредбе, Повереник налази да притужба није основана јер нису испуњени услови за брисање података прописани чланом 30. став 2. тачка 5) Закона о заштити података о личности када подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца. Како није спорно да је законска обавеза Руковаоца да у складу са цитираним законским одредбама податке о корисницима чува 10 година од дана окончања евиденционог рачуна играча, односно пет година од дана окончања пословног односа, те како је Руковалац одговором поводом захтева обавестио притужиоца о начину гашења налога, а да притужилац није доставио доказе о поступању по упутству Руковаоца, то нема основа за брисање података које Руковалац води у евиденцијама. Ово тим пре јер је Руковалац о начину гашења налога своје кориснике и јавно обавестио Правилима о приређивању посебних игара на срећу преко средства електронске комуникације објављеним на интернет страници Руковаоца која је корисник прихватио током поступка регистрације.

Стога је Повереник на основу одредбе члана 78. став 1. тачка б), а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву решења.

Број: 072-16-4596/2025-06

4. Нема повреде права на брисање података о личности које је руковалац на основу законских одредаба у обавези да чува трајно

Из образложења:

АА је поднео притужбу због повреде права на брисање података о личности од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије, као руковаоца подацима (у

даљем тексту: Руковалац) по његовом захтеву којим је тражио брисање његових података из Евиденције о регистрованом оружју с обзиром на то да је власник ваздушне пушке која сходно члану 4. важећег Закона о оружју и муницији спада у оружје категорије Д за које Руковалац не води евиденције нити обрађује податке о личности власника таквог оружја; да се у Евиденцији о регистрованом оружју и даље води као власник наведене ваздушне пушке те да сходно томе има обавезу да у пријави имовног стања Сектору унутрашње контроле, пријави и регистровано оружје, као и да оружје чува закључано и недоступно другим лицима, а да се могу вршити и провере на који начин га чува, иако га може поклонити било ком лицу старијем од 16 година. Даље је навео да су његови подаци обрађивани по одредбама закона који је важио у време регистрације предметног оружја и да се важећи закон не може примењивати ретроактивно, да је дискриминисан у односу на друге власнике оружја Д категорије који сада набаве оружје, да не може да добије уверење о томе да не поседује регистровано оружје, те да с обзиром на то да су његови подаци обрађивани по одредбама закона који је престао да важи моли Повереника да предузме мере из своје надлежности и наложи брисање његових личних података.

У изјашњењу на притужбу Руковалац је навео да је провером кроз евиденције пасивизираниог оружја утврдио да је притужилац регистровао ваздушну пушку 1995. године сходно Закону о оружју и муницији који је престао да важи 5.3.2016. године, и за коју је имао издат оружни лист регистарски број 11864; да је након почетка примене сада важећег Закона о оружју и муницији („Сл. гласник РС“, бр. 20/15, 10/19, 20/20, 14/22) у делу који се односи на статус оружја, исти у електронској евиденцији, у апликацији „Оружје у легалном поседу“, опредељен у складу са категоризацијом оружја прописаном важећим законом, по којој наведена ваздушна пушка припада категорији Д која се држи без пријаве надлежном органу; да је чланом 44. став 1. Закона о оружју и муницији прописано да надлежни орган, поред осталих, води и евиденцију о пасивизираниог оружју, а да је ставом 4. истог члана прописано да се све евиденције чувају трајно и у електронском облику; да се с обзиром на наведене законске одредбе у електронској евиденцији које води Руковалац, поред регистрованог оружја, налазе и подаци о оружју које је било евидентирано у складу са претходно важећим законима, као и подаци о оружју које се због промене статуса оружја не може сматрати активним оружјем и налази се у евиденцији пасивизираниог оружја. Истакао је, у вези са наводом притужиоца да од Руковаоца не би могао добити уверење да не поседује регистровано оружје, да за оружје које се налази у евиденцијама пасивизираниог оружја, Руковалац може издати потврду о томе да се оружје налази у тој евиденцији.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права прописана овим законом, на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин; коришћењем јасних и једноставних речи; ставом 4. је прописано да, ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе, дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за

остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковооца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Одредбом члана 4. став 1. тачка 4) Закона о оружју и муницији прописано је да се оружје се дели у четири категорије и то категорија Д - хладно оружје, гасни спрејеви, уређаји за изазивање електрошокова, ваздушно оружје чија кинетичка енергија је мања од 10,5 Ј или је брзина пројектила мања од 200 м/с и калибра 4,5 mm или мањег, као и оружје са тетивом или опругом чија је сила затезања тетиве до 450 Н, односно чија је натезна тежина до 101 либре, а одредбом члана 5. став 4. истог закона да се оружје из категорије Д може набављати и држати без исправе и пријаве надлежном органу, у складу са овим законом.

Одредбом члана 44. став 1. истог закона, је прописано да надлежни орган води евиденције: о поднетим захтевима, издатим одобрењима за набављање оружја, о уверењима о здравственој способности; регистрованом оружју, одузетом и предатом оружју, онеспособљеном оружју, нађеном оружју, оружју чији је нестанак пријављен; о поднетим захтевима и издатим оружним листовима и потврдама о пријави држања оружја; поднетим захтевима и издатим одобрењима за набављање основних делова за оружје; поднетим захтевима и издатим решењима за издавање колекционарске дозволе, поднетим захтевима и издатим дозволама за ношење оружја; поднетим захтевима и издатим одобрењима за уношење и изношење преко државне границе; о поднетим захтевима и издатим решењима за бављење прометом оружја и муниције, обуком у руковању ватреним оружјем, поправљањем и преправљањем оружја; о поднетим захтевима и издатим одобрењима за правна лица и предузетнике за набављање оружја, основних делова за оружје и муниције; поднетим захтевима и издатим решењима за превоз оружја, основних делова за оружје и муниције; поднетим захтевима и издатим решењима за справљање муниције; о поднетим захтевима и издатим одобрењима за уношење, набављање, држање и ношење оружја припадницима страних дипломатско-конзуларних представништава и странаца; о поднетим захтевима и издатим решењима за посредовање у промету оружја и муниције; о пасивизираним оружју, ставом 3. тачка 1) и 3) да наведене евиденције садрже податке о физичким лицима: име и презиме, јединствени матични број грађана, датум и место рођења, држављанство, број личне карте односно идентификационог документа, адресу пребивалишта односно боравишта, фотографију лица, занимање, одјаву пребивалишта ради иселења, боравишта или привременог боравка у иностранству и повратка из иностранства, као и својство у односу на оружје; о оружју: врста, марка, модел, калибар, фабрички број, а одредбом става 4. да се све наведене евиденције чувају трајно и у електронском облику.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и цитиране законске одредбе, Повереник налази да притужба није основана и да нема повреде права на штету притужиоца с обзиром на то да је притужилац тражио брисање података које Руковалац обрађује на основу законских овлашћења која су му дата Законом о оружју и муницији и које је у обавези да чува трајно.

Наводи притужиоца да у одредбама важећег закона не постоји правни основ за даљу обраду података, да се одредба члана 44. Закона о оружју и муницији односи само на податке који се обрађују по одредбама тог закона и не може се примењивати ретроактивно, те да је на тај начин дискриминисан у односу на остале власнике оружја категорије Д јер њихове податке МУП не обрађује, те да не може од Руковаоца да добије уверење да не поседује регистровано оружје, нису могли бити од утицаја на другачију одлуку, с обзиром на то да је управо одредбом члана 44. Закона о оружју и муницији прописано да Руковалац, између осталих, води и евиденције о пасивизираном оружју, те да податке о предметној ваздушној пушци Руковалац обрађује у апликацији која се односи на податке о легалном оружју, да је у складу са важећим законом иста категоризована тако да припада категорији Д која се држи без пријаве надлежном органу, а да се због промене статуса оружја иста не сматра активним оружјем, већ се налази у евиденцији пасивизираног оружја, за које Руковалац у складу са својом надлежношћу издаје потврде о томе да се оружје налази у евиденцији пасивизираног оружја.

С обзиром на све напред наведено, те како се подаци о личности притужиоца у вези са предметном ваздушном пушком обрађују и чувају трајно у складу са важећим Законом о оружју и муницији у евиденцији пасивизираног оружја, да се наведено оружје сматра легалним и да је категоризовано тако да се може држати без пријаве надлежном органу, Повереник је стао на становиште да нема повреде права на штету притужиоца.

Број: 072-16-2517/2024-06

5. Не могу се брисати подаци о личности трећих лица

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, (у даљем тексту: Повереник), примио је дана 30.6.2025. године са адресе електронске поште ...притужбу АА, са допуном од 7.7.2025. године, поднету због повреде права на брисање података о личности од стране привредног друштва „Mozzart“ д.о.о. из Београда, као руковаоца подацима (у даљем тексту: Руковалац). У притужби се наводи да је Руковалац дана 22.5.2025. године њену личну адресу ...искористио без њеног знања и пристанка за отварање налога на свом веб сајту. Даље наводи да она користи две верзије мејл адресе ...и..., са и без тачке, да су обе креиране на Google платформи и да садрже њене личне идентификационе податке, али да је Руковалац одбио да поступи по њеном захтеву и да обрише мејл адресу..., односно да деактивира налог који је формиран без њеног знања и пристанка, иако је неспорно да је Руковалац остварио комуникацију са њом са адресе која не садржи интерпункцијски знак, као и путем адресе са тачком.

У изјашњењу на притужбу од 18.7.2025. године Руковалац је навео да је до проблема у комуникацији дошло услед чињенице да је притужиља дана 22.5.2025. године са платформе Gmail примила мејл који је он упутио свом кориснику на адреси ...као лицу чије је идентитет и тачност пријављених података утврдио приликом креирања корисничког налога на основу овлашћења и обавеза прописаних Законом о играма на срећу. Руковалац је такође навео да је од притужиље тражио да достави податке о јединственом матичном броју како би проверио да ли је дошло до потенцијалне злоупотребе података, а што је

притужилца одбила да учини и наставила да инсистира на злоупотреби њене мејл адресе која је идентична адреси коју је креирао корисник његових услуга. Даље је навео да он не може бити одговоран за неадекватно достављање мејла које је упутио на исправну адресу електронске поште, да се ради о две верзије мејл адресе које су сличне, али да припадају различитим особама и да у својим евиденцијама не обрађује податке о лицу које је корисник мејла... У прилог томе Руквалац је доставио податке о играчу које је користио приликом регистрације налога са мејл адресе..., и то: име и презиме, корисничко име, ЈМБГ, број мобилног телефона, број личне карте, адресу пребивалишта. Такође доставио и податке о датум регистрације, верификације и самоискључења, тржишту и временском ограничењу новчаног бонуса.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано, између осталог, да се овим законом уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности и слободни проток таквих података, начела обраде као и права лица на које се подаци односе, док је одредбом члана 2. став 1. прописао да се овим законом обезбеђује заштита основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности.

Одредбом члана 4 став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног економског, културног и друштвеног идентитета, а тачком 2) да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци обрађују.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано, између осталог, да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права из члана 26, члана 29. до 31. овог закона на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Ставом 3. истог члана је прописано да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу захтева из члана 26. члана 29. до 31. без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева. Тај рок може бити продужен за још 60 дана ако је то неопходно имајући у виду сложеност и број захтева. Ставом 4. је прописано ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца

и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Одредбом члана 102а став 1. Закона о играма на срећу („Сл. гласник РС“ бр. 18/20 и 94/24) је прописано да у циљу заштите малолетника и спровођења забране учествовања малолетних лица у играма на срећу приређивач посебних игара на срећу преко средстава електронске комуникације дужан је да приликом регистрације евиденционог рачуна играча врши проверу старости увидом у податке о датуму рођења у идентификационом документу тог лица коришћењем средстава електронске комуникације (верификација играча), а ставом 3. између осталог да ближе услове и поступак верификације прописује министар финансија.

Одредбом члана 2. став 3. Правилника о условима и поступку верификације играча код приређивача посебних игра на срећу број 001892580 2025 10520 027 000 012 001 од 28.4.2025. године, прописано је да приређивач, приликом верификације играча, путем средстава електронске комуникације, проверава да ли лице које се региструје за учешће у играма на срећу преко средстава електронске комуникације поседује важећи лични идентификациони документ (личну карту или пасош) и увидом у податке о датуму рођења у идентификационом документу утврђује да је то лице пунолетно.

Имајући у виду садржину захтева, одговора Руковаоца, наводе притужбе, изјашњење на притужбу, достављене доказе о идентитету лица које је верификовало свој кориснички налог, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да притужба није основана, јер право на заштиту података о личности према Закону о заштити података о личности припада сваком физичком лицу на које се подаци односе, а како је притужила тражила да се обришу подаци које се односе на физичко лице које је корисник услуга Руковаоца, то се у конкретном случају не ради о остваривању права у вези са обрадом података о личности у смислу цитиране одредбе члана 1. став 1. и одредбе члана 4. став 1. тачка 1) и 2) Закона о заштити података о личности.

Чињеница да притужила право на брисање података о личности другог лица заснива на чињеници да је она корисница мејл адресе која је слична адреси корисника Руковаочевих услуга, услед чега је добијала све мејлове које је Руковалац слао свом кориснику, није била од утицаја на доношење другачије одлуке, јер иако су име и презиме садржани у мејлу ...неспорно подаци који се на притужилу односе, исто тако, ради се о подацима које је Руковалац прикупио и унео у своје евиденције у оквиру законом утврђене надлежности у поступку регистрације преко средстава електронске комуникације вршећи проверу идентификације лица увидом у идентификациони документ, то Повереник налази да се подаци чије брисање притужила тражи не односе на њу, да су прикупљени и обрађени у сврхе које су конкретно одређене и прописане Законом о играма на срећу и пратећим правилником и да нису подобни за брисање јер нису испуњени услови прописани цитираном одредбом члана 30. Закона о заштити података о личности, о чему је Руковалац и обавестио притужилу.

Навод притужиле да она користи две верзије мејл адресе...и..., са и без тачке, да иако се Руковалац у наведено неспорно уверио, одбио да обрише њену мејл адресу без тачке, није био од утицаја на доношење другачије одлуке по притужби. Ово стога што Повереник налази да је Руковалац у кореспонденцији са притужилом поступао савесно са пажњом доброг привредника и упутио је да евентуалну злоупотребу може да пријави Одељењу за високотехнолошки криминал МУП-а, односно указао јој да достављањем

додатног података о личности може да провери да ли је дошло до потенцијалне злоупотребе података који се на њу односе.

Број: 072-16-3432/2025-06

6. Не могу се брисати подаци о личности пре истека рока чувања прописаног законом

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) примио је дана 9.9.2025. године, притужбу АА, уређену 16.9.2025. године, поднету против Министарства унутрашњих послова Републике Србије као руковоаца подацима (у даљем тексту: Руковалац), због повреде права на брисање његових података о личности. У притужби је, између осталог, навео да је Руковалац одбио да обрише његове податке о личности из својих евиденција, на основу његовог захтева од 23.7.2025. године.

Изјашњавајући се на наводе из притужбе, Руковалац је у допису 3.29. број: 07-7-240/25 од 13.10.2025. године, између осталог, навео да је поступајући по захтевима притужиоца, које је подносио у више наврата, истог обавестио да се његови подаци о кривичном делу обрађују у вези са кривичном пријавом КУ 131/96 од 13.8.1996. године због кривичног дела из члана 201. став 3. Кривичног законика, за коју није евидентиран исход поступка, као и да се његови подаци у вези са пријављеним случајевима насиља у породици обрађују у евиденцији спречавања насиља у породици под бројем 16665/2020 од 10.8.2020. године и да право на увид у податке о евиденцији и документацији о лицима према којима је извршено насиље у породици није право које се може остварити у складу са Законом о заштити података о личности; да се подаци о поднетим кривичним пријавама са информацијом о исходу поступка кривичног гоњења чувају трајно, док се евентуално законом не предвиди другачије; да се брисање података о поднетим кривичним пријавама не може поистовећивати са рехабилитацијом јер се ради о различитим врстама података и различитим правним институтима; да исход кривичног поступка-одбачај кривичне пријаве, ослобођење од оптужбе или рехабилитација није основ за брисање, јер је смисао евиденције оперативно-криминалистичке збирке евиденција поднетих кривичних пријава и исхода поступака, као и да се ради о евиденцији која је од релевантног значаја само за оперативни рад полиције, те да сматра није дошло до повреде закона и да је притужба неоснована.

У допуни изјашњења на притужбу, примљеном у Служби Повереника 14.11.2025. године, Руковалац је истакао да се подаци о пријављеним случајевима насиља у породици воде у складу са чланом 32. Закона о спречавању насиља у породици ("Сл. гласник РС", бр. 94/2016 и 10/2023 - др. Закон), Правилником о евиденцији и документацији о лицима према којима је извршено насиље у породици и о лицима против којих је одређена мера заштите од насиља у породици ("Сл. гласник РС", бр. 88/2023), Уредбом о садржини и начину вођења евиденције о случајевима насиља у породици ("Сл. гласник РС", бр. 4/2017), Законом о полицији ("Сл. гласник РС", бр. 6/2016, 24/2018, 87/2018 и 86/2019) и Законом о заштити података о личности; да евиденције које води полиција садрже: 1) податке о пријављеним случајевима насиља у породици (учесници догађаја, време, место, прикупљене изјаве, околности случаја, подаци о могућој жртви и др.); 2) податке о

пријављеном могућем учиниоцу (име, презиме, јединствени матични број грађана, адреса пребивалишта или боравишта, податке о раније одређеним мерама заштите од насиља у породици); 3) податке о процени ризика и називе органа којима је процена ризика достављена; 4) податке о изрицању хитних мера (датум и број наређења о изрицању хитних мера, њихово трајање и време почетка њиховог трајања); 5) податке о продужењу и извршењу хитних мера (број и датум решења основног суда о продужењу хитних мера, подаци о извршењу хитних мера); 6) податке о извршењу мера заштите од насиља у породици; да је сврха обраде ових података спречавање и сузбијање насиља у породици, процена ризика, заштита угрожених лица и остваривање сарадње са другим надлежним органима – центрима за социјални рад, тужилаштвом и судовима, као и обезбеђивање ефикасне заштите жртава; да се обрада врши на основу члана 12. став 1. тачка 3) и члана 8. Закона о заштити података о личности, као и члана 5. став 2. Закона о полицији; да се подаци чувају у складу са чланом 32. став 11. Закона о спречавању насиља у породици, којим је прописано да се подаци воде и чувају најмање десет година и после тога се бришу; да брисање података пре наведеног рока није дозвољено ако би то довело до угрожавања законитости поступања или повреде права жртве, као и да подаци нису јавно доступни и са њима поступају искључиво овлашћена службена лица, уз примену свих организационих и техничких мера заштите података о личности.

По разматрању притужбе донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Чланом 34. став 3. Устава Републике Србије је прописано да се свако сматра невиним за кривично дело док се његова кривица не утврди правноснажном одлуком суда, а чланом 42. став 3. Устава да је забрањена и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су ти подаци прикупљени у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите Републике Србије.

Чланом 194. став 3. Устава Републике Србије је прописано да сви закони и други општи акти донети у Републици Србији морају бити сагласни са Уставом, док је ставом 5. истог члана Устава Републике Србије прописано да закони и други општи акти донети у Републици Србији не смеју бити у супротности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права.

Чланом 5. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано, између осталог, да се подаци о личности морају прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“), да подаци морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“) и морају се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“).

Чланом 30. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани;

подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковоаца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Чланом 32. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да ако обраду врше надлежни органи у посебне сврхе, лице на које се они односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а руковалац је дужан да без непотребног одлагања избрише те податке ако су обрадом повређене одредбе чл. 5, 13. и 18. овог закона или ако подаци о личности морају бити избрисани због испуњења законске обавезе руковоаца.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 7) Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да Повереник може да наложи брисање података о личности у складу са чланом 29. до 32. овог закона.

Такође, одредбом члана 100. Закона о заштити података о личности је прописано да ће се одредбе других закона које се односе на обраду података о личности ускладити са одредбама тог закона до краја 2020. године.

Одредбом члана 7. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова је прописано да је Министарство дужно да, без одлагања, исправи и ажурира податке за које се утврди су нетачни, а ставом 2. да се прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају брисати по истеку рокова чувања утврђених овим или другим законом или када се утврди да су престали разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције.

Одредбом члана 41. став 1. наведеног закона је прописано да у сврху расветљавања кривичних дела Министарство води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења. Ставом 2. истог члана закона је прописано да податке о исходу кривичног гоњења, односно одбачаја оптужбе, проширењу оптужбе, преквалификацији кривичног дела, одустанка од кривичног гоњења, опортунитету надлежно тужилаштво доставља Министарству, а ставом 8. истог члана да ти подаци представљају тајне податке, који се означавају у складу са прописима о тајности података и да се чувају трајно.

Одредбом члана 97. став 1. Кривичног законика ("Сл. гласник РС", бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019 и 94/2024) прописано је да се рехабилитацијом брише осуда и престају све њене правне последице, а осуђени се сматра неосуђиваним.

Закон о потврђивању Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података („Сл. лист СРЈ - Међународни уговори“ бр. 1/92, „Сл. лист СЦГ - Међународни уговори“, бр. 11/2005 - др. закон и „Сл. гласник РС - Међународни уговори“, бр. 98/2008 - др. закон и 12/2010) и Закон о потврђивању протокола о изменама и допунама Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података („Сл. гласник РС - Међународни уговори“, бр. 4/2020) прописује да лични подаци који се обрађују треба да буду, између осталог, прикупљани за изричите, специфичне и законите потребе и неће се обрађивати на начин који није у складу с тим потребама, треба да буду одговарајући, меродавни и не сувишни у односу на потребе за које се обрађују, као и сачувани у форми која омогућава идентификовање субјекта података не дуже него што је потребно за сврхе за које се обрађују ови подаци.

С обзиром на то да Руковалац у оквиру оперативно-криминалистичке збирке води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења у сврху расветљавања кривичних дела, по оцени Повереника, када је окончан поступак покренут по некој кривичној пријави и обрисана осуда, даља обрада тих података је супротна начелима обраде података о личности којих се сви руковоаци морају придржавати, а која су прописана одредбама члана 5. Закона о заштити података о личности, а посебно начелу ограничења у односу на сврху обраде, начелу минимизације података као и начелу ограничења чувања података, јер је испуњена сврха због које су подаци прикупљени и обрађивани.

Обавеза преиспитивања рока чувања и обавеза брисања података кад више нису неопходни за сврхе у које су прикупљени и коришћени, прописана чланом 7. став 2. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, односи се на све евиденције прописане тим законом, па и на податке из евиденције из члана 41. тог закона, без обзира на то што је овим законом рок чувања података одређен за сваку евиденцију посебно, наведеном одредбом је остављена могућност да се, када престану разлози због којих је податак унет у одређену евиденцију, податак обрише и пре истека рока чувања, а посебно имајући у виду да је одредбама члана 41. тог закона прописано да се подаци из те евиденције чувају трајно.

Приликом одлучивања о захтеву лица за брисање података, Руковалац је дужан да примени како одредбе Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова у целини, тако и одредбе Закона о заштити података о личности као кривичног закона у области обраде података о личности, као и одредбе Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података коју је Република Србија ратификовала. Стога, да би одређена обрада била дозвољена, поред начела законитости, потребно је да буду поштована и друга начела обраде из члана 5. Закона о заштити података о личности кумулативно, укључујући начело ограничења чувања, које прописује да се подаци о личности морају чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде, начело минимизације података, као и начело ограничења у односу на сврху обраде.

Такође, приликом одлучивања да ли су подаци о личности и даље неопходни за сврху за коју су прикупљени, узети су у обзир и инструменти Савета Европе, Препоруке Р (87) 15 Комитета министара Савета Европе државама чланицама, које регулишу употребу личних података у полицијском сектору, а којима је прописано да треба предузети мере како би лични подаци чувани у полицијске сврхе били обрисани уколико више нису потребни у сврху у коју су похрањени, те да у складу са тим, треба посебно размотрити следеће критеријуме: потребу задржавања података у светлу окончања истраге о неком случају; финалну судску одлуку, посебно ослобађајућу; рехабилитацију, проведене осуде, амнестије, годиште предмета података, посебне категорије података, као и праксу Европског суда за људска права. (пресуда С. и Марпер против Уједињеног Краљевства - представка бр. 30562/04 и 30566/04, пресуда од 4.12.2008. године).

Стога, како закон не уређује прецизно услове за брисање података о личности, а с обзиром на то да и само чување података о лицу према којем је на основу кривичне пријаве КУ 131/96 поднете против притужиоца вођен кривични поступак који је правноснажно окончан а осуда изречена у том поступку обрисана из казнене евиденције, стигматизује то

лице и угрожава његова уставна права, односно, доводи се у питање правна сигурност лица на које се подаци односе и равноправно остваривање основних људска права које зависи од чињенице да ли да се подаци лица обрађују у оперативно-криминалистичкој збирци (право на рад, кретање, и друга права) потребно је да Руковалац у сваком конкретном случају процени да ли је даља обрада одређених података о личности у оперативно-криминалистичкој збирци лица за која је у одређеном тренутку постојао основ сумње да су извршила кривично дело, због чега је против њих била поднета кривична пријава, а који основ више не постоји, неопходна за остварење прописане сврхе обраде - расветљавање кривичних дела.

Имајући у виду наведено, како у конкретном случају подаци о личности притужиоца више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени, јер је решењем Општинског суда у Новом Саду, Одељење у Жабљу, пресуда Општинског суда у Жабљу К.113/96, правноснажна 24.1.1997. године, брисана дана 10.4.2000. године, изречена у кривичном поступку вођеном против притужиоца на основу кривичне пријаве КУ 131/96, да је од тада протекло више од 25 (двадесет пет) година и да се притужилац сматра лицем које није осуђивано, те како даље чување таквих података не представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву, Повереник налази да су испуњени услови за брисање података о личности притужиоца из оперативно-криминалистичке збирке Руковаоца који су у вези са наведеном кривичном пријавом, прописани Законом о заштити података о личности и Законом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

Указујемо да, и уколико би се примењивао члан 32. Закона о заштити података о личности на који се позива Руковалац у свом изјашњењу, у конкретном случају би били испуњени услови за брисање, с обзиром на то да је даља обрада супротна начелу ограничења у односу на сврху обраде, начелу минимизације података, као и начелу ограничења чувања података из члана 5. истог закона.

Стога је на основу члана 79. став 2. тачка 7) а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучено као у ставу I, II и IV диспозитива овог решења.

Одредбом члана 12. став 1. тачка 3) Закона о заштити података о личности је прописано да је обрада законита ако је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца.

Одредбом члана 30. став 5. Закона о заштити података о личности прописано је да се ставови 1. до 3. овог члана не примењују у мери у којој је обрада неопходна због поштовања законске обавезе руковаоца којом се захтева обрада или извршења послова у јавном интересу или извршења службених овлашћења руковаоца.

Одредбом члана 32. став 1. Закона о спречавању насиља у породици ("Сл. гласник РС", бр. 94/2016 и 10/2023 - др. закон) прописано је да надлежна полицијска управа води евиденције о пријављеним случајевима насиља у породици и о изрицању и извршењу хитних мера и извршењу мера заштите од насиља у породици, а одредбом става 2. истог члана да евиденција полицијске управе садржи: 1) податке о пријављеним случајевима насиља у породици (учесници догађаја, време, место, прикупљене изјаве, околности случаја, подаци о могућој жртви и др.); 2) податке о пријављеном могућем учиниоцу (име, презиме, јединствени матични број грађана, адреса пребивалишта или боравишта, податке о раније одређеним мерама заштите од насиља у породици); 3) податке о процени ризика и

називе органа којима је процена ризика достављена; 4) податке о изрицању хитних мера (датум и број наређења о изрицању хитних мера, њихово трајање и време почетка њиховог трајања); 5) податке о продужењу и извршењу хитних мера (број и датум решења основног суда о продужењу хитних мера, подаци о извршењу хитних мера); 6) податке о извршењу мера заштите од насиља у породици; одредбом ст. 10, 11. и 12. истог члана прописано је да се евиденције полицијских управа, основних судова, основних јавних тужилаштава и центара за социјални рад воде у електронском облику и чине Централну евиденцију о случајевима насиља у породици (у даљем тексту: Централна евиденција), коју води Републичко јавно тужилаштво, да подаци могу да се унесу у Централну евиденцију само уз коришћење одговарајућих заштићених приступних шифри, као и да се подаци чувају у евиденцијама и у Централној евиденцији десет година и после тога бришу.

Имајући у виду напред наведено, а како Руковалац у евиденцији спречавања насиља у породици обрађује податке о личности притужиоца, као и да је одредбама члана 32. став 11. Закона о спречавању насиља у породици у породици прописано да се подаци у овим евиденцијама и у Централној евиденцији чувају десет година, а како из изјашњења Руковоаца и других приложених доказа произилази да су подаци о личности који се односе на притужиоца у евиденцији спречавања насиља у породици унети током 2020. године, те како није истекао законом прописан рок од десет година, а имајући у виду сврху обраде, Повереник налази да, у овом моменту, нису испуњени услови за брисање предметних података о личности, прописани Законом о заштити података о личности и Законом о спречавању насиља у породици, као и да се даљом обрадом и чувањем ових података не доводи у питање начело ограничења у односу на сврху обраде и ограничења чувања.

Стога је Повереник на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу III диспозитива овог решења.

Број: 072-16-4200/2025-06

2.Б.3.3. Илустративни случајеви кршења права на заштиту података о личности утврђени у поступку надзора

1. Решење о забрани обраде биометријских података запослених у циљу јединствене идентификације лица (у сврху контроле и евидентирања радног времена запослених)

Из диспозитива:

ЗАБРАЊУЈЕ СЕ правном лицу X, да врши обраду слика лица и отиска прста запослених у циљу јединствене идентификације тих лица путем уређаја за препознавање црта лица и отиска прста, у сврху контроле и евидентирања радног времена запослених.

НАЛАЖЕ СЕ правном лицу X, да у року од 15 дана од дана пријема овог решења, обрише комисијски све податке о личности запослених, који су прикупљени ради даље обраде путем уређаја за препознавање црта лица и отиска прста, у сврху контроле и

евидентирања радног времена запослених, и да у истом року обавести све запослене, од којих су предметни подаци прикупљени, о брисању тих података.

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности је извршио ванредан теренски инспекцијски надзор над применом овог закона од стране правног лица X, као Руковаоца, на основу сазнања из представке физичког лица, којом је указано да Руковалац врши обраду биометријских података запослених путем уређаја за препознавање црта лица и отиска прста, у сврху контроле и евидентирања радног времена.

У поступку инспекцијског надзора између осталог утврђено је: да Руковалац врши обраду биометријских података запослених путем уређаја за препознавање црта лица и отиска прста, у сврху контроле, односно евиденције присуства запослених на раду и обрачуна радног времена; да се евидентирање присуства на раду врши читавањем отиска прста или скенирањем лица; да су подаци о личности сваког запосленог иницијално унешени у базу података која се налази на уређају, читавањем отиска прста и скенирањем лица, те да су ови подаци повезани са именом и презименом лица на које се односе; да су запослени, приликом уласка у зграду, односно изласка из ње, у обавези да стану испред уређаја који врши скенирање и аутоматско препознавање на основу похрањених дигиталних фотографија црта лица и дигиталних отисака прстију; да Руковалац није пре започињања радњи обраде путем уређаја за препознавање црта лица и отиска прста извршио процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности, нити затражио мишљење Повереника; да се Руковалац, у погледу правног основа за предметну обраду података о личности, позива на Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење); да су, према изјави Руковаоца, запослена лица потписала сагласност за предметну обраду својих података о личности путем уређаја за препознавање црта лица и отиска прста.

Чланом 5. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/2018 - у даљем тексту:ЗЗПЛ) прописано је да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“), те да је законита обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада, док је тачком 3) прописано да подаци о личности морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“).

Чланом 17. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је, између осталог, забрањена обрада биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, док су ставом 2. истог члана прописани случајеви у којима је изузетно допуштена обрада ових података, између осталог у случају да је лице на које се подаци односе дало изричит пристанак за обраду за једну или више сврха обраде, осим ако је законом прописано да се обрада не врши на основу пристанка.

Чланом 54. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, руковалац дужан да пре него што започне са обрадом изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности. Ставом 4. тачка 2) истог члана прописано је да се

процена утицаја обавезно врши, између осталог, и у случају обраде посебних врста података о личности, укључујући обраду биометријских података, из члана 17. став 1. овог закона.

Чланом 55. став 1. ЗЗПЛ прописано је да ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. овог закона, указује да ће намераване радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде.

Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“ број 45/2019), тачком 2. подтачка 7) прописано је да се процена утицаја на заштиту података о личности, између осталог, врши у случају: обраде биометријских података у циљу јединствене идентификације запослених од стране послодавца и у другим случајевима обраде података о личности запослених од стране послодавца употребом апликација или система за праћење њиховог рада, кретања, комуникације и сл.

Чланом 91. став 1. ЗЗПЛ прописано је да се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби ЗЗПЛ.

Чланом 2. став 1. тач. 1) и 4) Закона о евиденцијама у области рада („Службени лист СРЈ“, бр. 46/96 и „Службени гласник РС“, бр. 101/2005 - др. закон и 36/2009 - др. закон, у даљем тексту: ЗЕОР) прописано је да се у области рада установљава евиденција о запосленим лицима и евиденција о зарадама запослених.

Обрада биометријских података, односно посебне врсте података о личности, начелно је забрањена одредбом члана 17. став 1. ЗЗПЛ, а изузетно може бити допуштена, између осталог, и у случају да је лице на које се подаци односе дало изричит пристанак за обраду за једну или више сврха обраде, осим ако је законом прописано да се обрада не врши на основу пристанка. Међутим, како је чланом 4. ЗЗПЛ прописано да пристанак лица на које се подаци односе јесте свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе, услед очигледне несразмере моћи између послодавца и запосленог, пристанак који запослени даје послодавцу не може се сматрати добровољном изјавом воље, па у том смислу ни одговарајућим правним основом за обраду из члана 12. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ.

Осим наведеног, у конкретном случају није остварен ни један од случајева за изузетну допуштеност обраде из члана 17. став 2. ЗЗПЛ, због чега је Руковалац повредио одредбу члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, којим је прописано начело „законитости, поштења и транспарентности“, а које подразумева да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, те да је законита она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада.

Руковалац је такође одговоран за примену начела минимизације података, уређеног чланом 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, којим је прописано да је дозвољено обрађивати само оне податке који су примерени, битни и ограничени на оно што је непоходно у односу на сврху обраде. Наведено значи да се у сваком конкретном случају мора процењивати да ли је обрада неопходна и примерена за конкретну сврху, или се сврха обраде може постићи на

неки други, по приватност и друга основна права и слободе лица чији се подаци о личности обрађују, мање инвазиван начин.

Руковалац, супротно обавезама из чл. 54. и 55. ЗЗПЛ, није извршио процену утицаја обраде на заштиту података о личности нити је прибавио претходно мишљење Повереника, у поступку којег би, сходно одредбама овог члана, израдио процену ризика на права и слободе лица на које се подаци односе као и процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврху обраде. Руковаоцу се указује да је процена утицаја на заштиту података о личности акт којим се, са аспекта ризика по права и слободе лица, на целовит начин сагледавају радње обраде, како би руковалац своје поступање ускладио са законом и уједно био у могућности да исто предочи. Резултат процене утицаја на заштиту података о личности треба да помогне руковаоцу да преиспита све аспекте обраде и да, по потреби, предметну обраду прилагоди, или пак одустане од исте, узимајући у обзир ризике по права и слободе лица.

Са оваквог стања ствари, утврђено је да Руковалац обраду биометријских података запослених врши супротно одредбама члана 17. ЗЗПЛ и без ваљаног правног основа из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, да поступа супротно начелу минимизације података прописаном чланом 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, те да предметну обраду биометријских података запослених врши без претходно извршене процене утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту податка о личности и прибављеног мишљења Повереника, супротно одредбама чл. 54. и 55. ЗЗПЛ.

Епилог:

У вези са изреченом Опоменом Руковалац је доставио обавештење да је трајно обуставио обраду биометријских података запослених, у сврху контроле и евидентирања радног времена, комисијски обрисао похрањене податке и о томе обавестио запослене.

Број предмета: 072-21-3811 2025-07

2. Руковалац је приликом коришћења службених возила обрађивао податке запослених применом технологије глобалног навигационог система (ГПС).

Из диспозитива:

Повереник је изрекао Опомену Руковаоцу, јер је обрађивао податке о личности запослених који су користили службена возила Руковаоца, а која су била снабдевена системом за сателитско праћење возила (ГПС), без одговарајућег правног основа из члана 12. став 1. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“ број 87/2018 – у даљем тексту: ЗЗПЛ), чиме је повредио начела „законитост, поштење и транспарентност“, „ограничење чувања“ и „одговорност за поступање“ из члана 5. став 1. тач. 1) и 5) и става 2. овог члана ЗЗПЛ.

Из образложења:

Руковалац је тврдио да је сврха обраде података о личности применом ГПС заштита имовине Руковаоца, односно утврђивање локације возила у случају крађе и/или неовлашћеног коришћења истог, контрола брзине кретања возила (због прекршајне одговорности запослених) у циљу утврђивања ризичног понашања возача у односу на саобраћајне прописе и заштите и правовременог реаговања ради пружања помоћи

запосленом у случајевима саобраћајних незгода или квара возила; да је обрада података о личности запослених уз помоћ ГПС заснована на легитимном интересу, али није Поверенику доставио никакав документ који би оправдао коришћење легитимног интереса, као правног основа за описану обраду података о личности, а који садржи претходно извршену анализу релевантних аспеката намераване обраде, како би проценио да ли су за његову примену испуњени услови прописани чланом 12. став 1. тачка б) ЗЗПЛ.

Заштита коју пружа ЗЗПЛ била би неприхватљиво ослабљена када би употреба ГПС била дозвољена по сваку цену и без пажљивог одмеравања могућих предности употребе ГПС у односу на важне интересе заштите приватног живота. ГПС омогућава праћење кретања возила у реалном времену, те је могуће идентификовати географски положај особе или особа за које се претпоставља да користе возило у одређеном тренутку или континуирано. Иако обрада података о личности у сврху заштите имовине руковалаца може бити оправдана легитимним интересом као правним основом обраде, Руковалац у конкретном случају није доказао да је начин на који се та обрада врши примерена и неопходна за остваривање конкретне сврхе, односно није предочио никакве доказе да је у прошлости долазило до (покушаја) крађе возила, неовлашћеног коришћења возила, нити да постоји повећан ризик да се тако нешто деси.

У погледу заштите имовине и људи Повереник је мишљења да је константна употреба ГПС прекомерна, јер места на којима се деси саобраћајна незгода и/или дође до квара возила могу бити (и у највећем броју случајева јесу) пријављена од стране возача, као и да су Руковаоцу на располагању мање инвазивне методе у циљу остваривања те сврхе. Када је у питању евентуално ризично понашање возача у односу на саобраћајне прописе, Руковаоцу се указује да је контрола придржавања прописа у вези са безбедношћу саобраћаја на путевима у надлежности саобраћајне полиције, те да је обрада података о личности путем ГПС у ту сврху прекомерна, а узимајући у обзир да Руковалац није Поверенику предочио ни доказе да запослени, а посебно већи број запослених код Руковаоца приликом употребе службених возила прекорачују дозвољену брзину и понашају се ризично у саобраћају.

Вршећи обраду података о личности у сврхе наведене у писаном изјашњењу Руковаоца, позивајући се на легитимни интерес, Руковалац обрађује податке о личности запослених без одговарајућег правног основа из члана 12. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, на начин којим повређује начело „законитост, поштење и транспарентност“ из члана 5. став 1. тач. 1) ЗЗПЛ, јер податке не обрађује законито, поштено и транспарентно у односу на лица на која се подаци односе. Руковалац, такође није Поверенику доставио никакав документ који би оправдао коришћење легитимног интереса, као правног основа за описану обраду података о личности, а који садржи претходно извршену анализу релевантних аспеката намераване обраде, те није успео да одбрани легитимни интерес као правни основ конкретне обраде. Такође, нетранспарентан карактер чувања података прикупљених путем ГПС од стране Руковаоца наводи на закључак да чување података није временски ограничено, односно да се подаци чувају трајно, чиме се повређује начело „ограничење чувања“ из члана 5. став 1. тачка 5) ЗЗПЛ. Трајно чување података, до ког долази у конкретном случају ствара неправичну равнотежу између супротстављених јавних и приватних интереса и сходно томе представља несразмерно мешање у право лица чији се подаци о личности обрађују и не може се сматрати неопходним у демократском друштву. Описаним поступањем приликом обраде података о личности уз помоћ ГПС, Руковалац није предочио примену начела из

члана 5. став 1. ЗЗПЛ, чиме је повредио и начело „одговорност за примену“ из члана 5. став 2. ЗЗПЛ.

Код оваквог стања ствари, Руковаоцу се указује да основ за обраду података о личности физичких лица у конкретном случају, од шест прописаних услова из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, може бити искључиво пристанак лица, и то пристанак који мора бити дат слободно, бити безуслован, специфичан, гранулиран, информисан, недвосмислен, документован, као и да мора постојати могућност да се претходно дат пристанак повуче у сваком тренутку.

Епilog:

Руковалац је доставио Поверенику обавештење, којим се изјаснио да је престао са употребом ГПС, односно да је истекао период на који је уговорена услуга ГПС са обрађивачем, да иста није продужена, нити накнадно уговорена, те да је извршена демонтажа уређаја постављених у аутомобиле у сврхе праћења. Руковалац је као доказ доставио и одговарајућу потврду о демонтажи уређаја издату од стране обрађивача, те је Повереник окончао поступање у овом предмету.

Број предмета: 072-04-2384/2024-07

3. Обрађивач поступао супротно правно обавезујућем акту којим је уређен однос са руковаоцем

Из диспозитива:

ОПОМИЊЕ СЕ агенција за заступање у осигурању, у својству Обрађивача, а у вези са обрадом података о личности коју врши у име Руковаоца, јер је повређено начело „интегритета и поверљивости“ из члана 5. став 1. тачка б) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/2018 – у даљем тексту: ЗЗПЛ), којим је утврђено да се подаци о личности морају обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, а у вези са чланом 45. ЗЗПЛ. Наиме, Обрађивач је објављивањем видеа на друштвеној мрежи „Instagram“, као и на повезаној друштвеној мрежи „Facebook“, у сврху промоције осигурања и подизања свести о корисности осигурања, открио податке о личности уговарача осигурања и два осигураника (малолетне деце уговарача осигурања), а који се односе на следеће податке о личности тих лица: ЈМБГ, име и презиме, адресу становања, занимање, сродство, датум рођења, број телефона и потпис и то у оквиру Понуде за осигурање живота, чиме је повредио наведене одредбе ЗЗПЛ.

Из образложења:

Повереник је примио представку у којој се наводи да је агенција за заступање у осигурању на свом „Instagram“ профилу објавила видео „где се јасно виде поверљиви лични подаци уговарача и његове малолетне деце, ЈМБГ, име, презиме, адреса становања на полиси који је закључила код пружаоца услуга осигурања.

Поводом наведене представке, у циљу прикупљања података од значаја за евентуално вршење ванредног инспекцијског надзора Повереник је најпре затражио од пружаоца услуга осигурања, као Руковаоца, да се изјасни у погледу навода из примљене представке.

Том приликом Руковалац је навео следеће:

„Према члану 97. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, број 139/2014 и 44/2021), Заступник обавља послове заступања у осигурању, односно послове покретања, предлагања или обављања послова припреме и закључивања уговора о осигурању у наше име и за наш рачун, а на основу уговора о заступању у осигурању. Однос између нашег Друштва и Заступника уређен је Уговором о заступању у осигурању и Споразумом о обради података о личности у писменом облику, у складу са чланом 45. ставови 3. и 4. ЗЗПЛ, према коме је Заступник Обрађивач у односу на Руковаоца. Заступник на основу потписаног Споразума о обради, члан 5. став 1. алинеја 10. и 11. био дужан да све податке о личности који су му поверени или стављени на располагање у вези спровођења основног уговора, односно уговора о заступању у осигурању, чува као поверљиве и тајне, као и да не открива, не чини доступним и не преноси податке о личности на било која трећа лица без претходне сагласности руковаоца, осим уколико је дужан у складу са законом.“

Поред тога Руковалац је додао да је наложено Обрађивачу да са друштвених мрежа уклони видео запис у коме су објављени подаци о личности, те да су добили информацију да је видео обрисан, а прибављена је и изјава Обрађивача о разлозима његовог поступања.

У вези са тим, овлашћена лица Повереника су извршила ванредан инспекцијски надзор над Руковаоцем и агенцијом за заступање у осигурању, као Обрађивачем, а предмет надзора је откривање података о личности на „Instagram“ профилу и другим друштвеним мрежама обрађивача, који су настали у вези са делатношћу заступања у осигурању.

У вези са постављеним питањима представници Руковаоца и Обрађивача су кумулативно дали следећи одговор.

„Агенција за заступање у осигурању је у односу на осигуравајућу кућу, у смислу ЗЗПЛ, у својству Обрађивача, који је ангажован за послове заступања у осигурању. У смислу ЗЗПЛ Руковалац са Обрађивачем има закључен Споразум о обради података о личности. Примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера заштите података о личности Руковалац је са Обрађивачем утврдио чланом 5. Споразума о обради података о личности. Обрађивач своје поступање у смислу заступања у осигурању спроводи у складу са Уговором о заступању и Споразумом о обради података о личности. Обрађивач располаже друштвеном мрежом “Instagram“ и „Facebook“, које користи ради промоције и подизања свести о важности и потреби осигурања, као и за промоцију личне продукције. У конкретном случају предметни видео је био објављен на друштвеној мрежи “Instagram“, али је, пошто се ради о повезаним мрежама и налозима, уједно објављен и на друштвеној мрежи „Facebook“. Обрађивач иначе не објављује податке о личности на тим друштвеним мрежама, већ је у конкретном случају приликом промоције и подизања свести о важности и потреби осигурања насталим видео записом нехотично дошло до откривања података о личности 3 (три) лица (оца и двоје малолетне деце), а чији су подаци само прикупљени у сврху припреме и закључења уговора до чијег закључења није дошло. Руковалац се тек након обраћања овлашћеног лица Повереника упознао са конкретним поступањем Обрађивача, контактирао га, којом приликом је извршено брисање предметних снимака са

обе друштвене мреже, те је Обрађивач додатно упознат са дозвољеношћу обраде података о личности у сврху заступања у осигурању.“

У том смислу, Повереник је утврдио да су чланом 4. Споразума о обради података о личности, између Руковаоца и Обрађивача, утврђене обавезе Руковаоца. Према том Споразуму руковалац је у обавези да: Обрађивачу достави важеће обрасце обавештења о обради података о личности и изјаве сагласност за обраду података о личности; Обрађивачу благовремено доставља писмена упутства о начину обраде података о личности; предузме све потребне техничке и организационе мере у погледу ИТ инфраструктуре, како би спречио повреду података о личности; на захтев Обрађивачу достави интерна акта којима се регулише обрада података о личности; пружи Обрађивачу сву помоћ која је разумно неопходна како би Обрађивач испунио своје обавезе предвиђене овим Споразумом и Законом; одреди одговорно лице за обраду података о личности овлашћено за давање одговора у вези с обрадом података по Основном уговору.

Даље су чланом 5. Споразума утврђене и обавезе Обрађивача.

У вези са утврђеним чињеничним стањем и околностима конкретног случаја Повереник је изрекао опомену из следећих разлога.

У тачки 8) истог члана ЗЗПЛ дефинисано је да је „руковалац“ физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, као и да се Законом којим се одређује сврха и начин обраде, може одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање.

Тачком 9) овог члана ЗЗПЛ дефинисано је да је „обрађивач“ физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца.

Начела обраде података о личности прописана су одредбама члана 5. став 1. ЗЗПЛ.

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од услова из тач. 1) до 6).

Чланом 45. ЗЗПЛ прописано је да руковалац може ангажовати као обрађивача само лице или орган власти који обезбеђује примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, како би се обрада вршила у складу са законом и уз заштиту права лица на које се подаци односе. Обрада од стране обрађивача мора бити уређена уговором или другим правно обавезујућим актом у писменом, укључујући и електронском облику, којим се уређују предмет, трајање, природа и сврха обраде, врсте података и лица, као и права и обавезе руковаоца. Истим актом се прописује да је обрађивач дужан да податке обрађује искључиво по писменим упутствима руковаоца, обезбеди поверљивост лица која обрађују податке, примени прописане мере безбедности, поштује услове за ангажовање другог обрађивача, пружа помоћ руковаоцу у остваривању права лица и испуњавању законских обавеза, по окончању обраде избрише или врати податке руковаоцу, као и да омогући руковаоцу увид и контролу испуњености својих обавеза.

Имајући у виду наведено утврђено је да је Руковалац правно обавезујућим актом обавезао Обрађивача да: примењује одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, на начин који обезбеђује да се обрада врши у складу са одредбама ЗЗПЛ и да се обезбеђује заштита права лица на које се подаци односе; не открива, не чини доступним и не преноси податке о личности на било која трећа лица без претходне сагласности руковаоца, осим уколико је дужан у складу са законом; обезбеди да се физичко лице које је овлашћено да обрађује податке о личности обавезало на чување поверљивости података или да то лице подлеже законској обавези чувања поверљивости података; све податке о

личности који су му поверени или стављени на располагање у вези спровођења Основног уговора, као и након престанка важења Основног уговора, чува као поверљиве и тајне; не открива, не чини доступним; не преноси податке о личности на било која трећа лица без претходне сагласности руковоаца, осим уколико је дужан у складу са законом.

У вези са тим, Повереник је утврдио да је Обрађивач поступио супротно Споразуму, тако што је објављивањем видеа на друштвеној мрежи „Instagram“, као и на повезаној друштвеној мрежи „Facebook“, у сврху промоције осигурања и подизања свести о корисности осигурања, открио податке о личности уговарача осигурања и два осигураника (малолетне деце уговарача осигурања), а који се односе на следеће податке о личности тих лица: ЈМБГ, име и презиме, адресу становања, занимање, сродство, датум рођења, број телефона и потпис и то у оквиру Понуде за осигурање живота, чиме је поступио супротно начелу „интегритета и поверљивости“, из члана 5. став 1. тачка б) ЗЗПЛ, а у вези са чланом 45. ЗЗПЛ.

Епилог:

У вези са изреченом Опоменом Обрађивач је доставио писано обавештење, у којем се између осталог наводи да су спорни садржај потпуно обрисани и да су поред тога сви налози на друштвеним мрежама раздвојени и да даље постоје као јединствени налози, што омогућава бољу контролу и управљање садржајем, као и усклађеност са прописима о заштити података.

Имајући у виду изјашњења Обрађивача, утврђено чињенично стање и околности конкретног случаја, Повереник је утврдио да је Обрађивач поступио у складу са изреченом Опоменом.

Предмет бр. 072-04-2306/2025-07

4. Нетранспарентност обраде података путем система видео надзора и незаконљивање уговора или другог правно обавезујућег акта са обрађивачима

Руководалац је, поверавајући обрађивачима обраду података о личности путем система видео надзора у јавном аутобуском градском, локалном и приградском превозу путника, пропустио да лица на које се подаци односе информише о обради података о личности применом система видео надзора, на прописани начин и да са обрађивачима обраду уреди уговором или другим правно обавезујућим актом који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковоацу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковоаца.

Из диспозитива:

Опомиње се Руководалац, зато што:

1) је превозницима са којима је закључио уговоре о јавно-приватном партнерству за поверавање обављања комуналне делатности јавног аутобуског градског, локалног и приградског превоза путника, упутио обавештење о обавези да информишу путнике о

постојању видео надзора у возилу и снимању путничког простора, обележавањем возила налепницима чију је садржину одредио Руковалац, а које не садржи све потребне информације прописане чланом 23. Закона о заштити података о личности („Службени гласник 87/2018 – у даљем тексту: ЗЗПЛ), чиме је поступио супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ;

2) пре него што је започео са обрадом података у оквиру система видео надзора, са превозницима са којима је закључио уговоре о јавно-приватном партнерству за поверавање обављања комуналне делатности јавног аутобуског градског, локалног и приградског превоза путника, као обрађивачима података о личности, обраду није уредио уговором или другим правно обавезујућим актом, закљученим у писаном облику, у складу са наведеном законском одредбом, чиме је поступио супротно члану 45. став 3. ЗЗПЛ.

Из образложења:

У поступку инспекцијског надзора, утврђено је да је Руковалац, превозницима са којима су закључени уговори о јавно-приватном партнерству за поверавање обављања комуналне делатности јавног аутобуског градског, локалног и приградског превоза путника, упутио обавештење о обавези да информишу путнике о постојању видео надзора у возилу и снимању путничког простора, обележавањем возила налепницима чију је садржину одредио Руковалац, при чему је за информисање путника коришћен само пиктограм видео надзора, занемарујући обавезу пружања свих осталих информација из члана 23. ЗЗПЛ. Руковалац, у тренутку прикупљања података о личности, корисницима услуга јавног аутобуског превоза није пружио све релевантне информације у вези са обрадом података о личности прописане наведеном одредбом ЗЗПЛ, чиме је поступио супротно начелу законитости, поштења и транспарентности обраде из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, које подразумева да се подаци морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе.

Поред тога, утврђено је да је повређена одредба члана 45. став 3. ЗЗПЛ, јер Руковалац са превозницима са којима су закључени уговори о јавно-приватном партнерству за поверавање обављања комуналне делатности јавног аутобуског градског, локалног и приградског превоза путника, као обрађивачима података о личности, пре него што је започео са обрадом података у оквиру система видео надзора, обраду није уредио уговором или другим правно обавезујућим актом, закљученим у писаном облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковоаоцу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковоаоца.

Епилог:

Поводом изречене Опомене Руковалац је документовао и изјаснио се да је ради отклањања утврђених повреда одредби Закона о заштити података о личности превозницима достављен нови изглед налепнице која се односи на обраду података о личности путем видео надзора са обавештењем о неопходности да сва возила која учествују у систему јавног превоза путника најкасније до 30.10.2025. године буду обележена налепницима - пиктограмом, који поред слике камере садржи и додатни текст који упућује на интернет презентацију Руковоаоца за више информација о обради података о личности;

да је на интернет презентацији Руковаоца постављено обавештење о обради података о личности путем система видео надзора и да су свим превозницима достављене стандардне уговорне клаузуле са обавезом да превозници исте потпишу најкасније до 21.11.2025. године.

Број предмета: 072-04-3532/2025-07

5. Руковалац није заштитио податке о личности садржане у документима који су објављени на званичној интернет страници руковаоца у делу „Јавни и интерни конкурси“ и у делу „Електронска огласна табла“

Из диспозитива:

Руковалац је обрадом података о личности садржаних у документима који су објављени на званичној интернет страници Руковаоца у делу „Јавни и интерни конкурси“ и у делу „Електронска огласна табла“, повредио одредбу члана 5. став 1. тачка 3) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, 87/2018 – у даљем тексту: ЗЗПЛ) јер конкретна обрада није примерена, битна и ограничена на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“) и одредбу члана 42. став 2. овог закона, јер није сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбедио да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде.

Из образложења:

У поступку надзора утврђено је да је Руковалац на својој интернет страници у оквиру јавног позива за доделу бесповратних средстава домаћинствима за енергетску санацију породичних кућа и станова на територији града Х, објавио Листу домаћинстава којима су одобрена средства за финансирање програма енергетске санације, која, поред имена и презимена садржи и адресе становања грађана којима су одобрена бесповратна средства.

У поступку надзора даље је утврђено да је Руковалац на својој интернет страници у делу „Електронска огласна табла“ објављивао решења и дописе када достављање на други начин није било могуће и да, том приликом, није заштитио податке који нису били неопходни за сврху достављања (јединствени матични број грађана, име родитеља, датум и место рођења, име и датум рођења детета и други подаци о личности који се односе на лична и грађанска стања, односно на промену личног имена).

Руковаоцу се указује да је, у складу са чланом 42. ЗЗПЛ, био дужан да приликом објављивања аката на интернет страници у сврху обавештавања корисника о исходу поступка и приликом објављивања аката у сврху јавног достављања, примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података, као и да обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде, будући да се предметном обрадом у виду објављивања свих података садржаних у предметним документима, исти чине доступним трећим лицима, односно неограниченом броју физичких лица.

Сврха обраде у конкретном случају могла се остварити и на други начин који би представљао мањи ризик по приватност лица, односно заштитом (анонимизацијом)

података о личности, којим поступањем би Руковалац применио начела из члана 5. ЗЗПЛ, а посебно начела минимизације података и ограничења у односу на сврху обраде.

Имајући у виду одредбе ЗЗПЛ, а при чињеници да Руковалац није заштитио (анонимизирао) податке о личности у актима који у објављени на интернет страници Руковаоца у поступку доделе бесповратних средстава домаћинствима за енергетску санацију породичних кућа и станова на територији града Х и у поступку јавног достављања аката када достављање на други начин није било могуће, утврђено је да је Руковалац повредио: начело „минимизације података“ из члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, јер исти подаци о личности нису примерени и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, као и одредбе члана 42. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ, када је у питању доступност података о личности, услед чега му је изречена опомена као корективна мера.

Епilog:

Поводом изречене Опомене Руковалац се изјаснио да је да је поступио у складу са Опоменом Повереника и отклонио утврђене повреде одредби Закона о заштити података о личности, што је потврђено и увидом на интернет презентацију Руковаоца од стране овлашћеног лица Повереника.

Предмет број: 072-04-170/2025-07

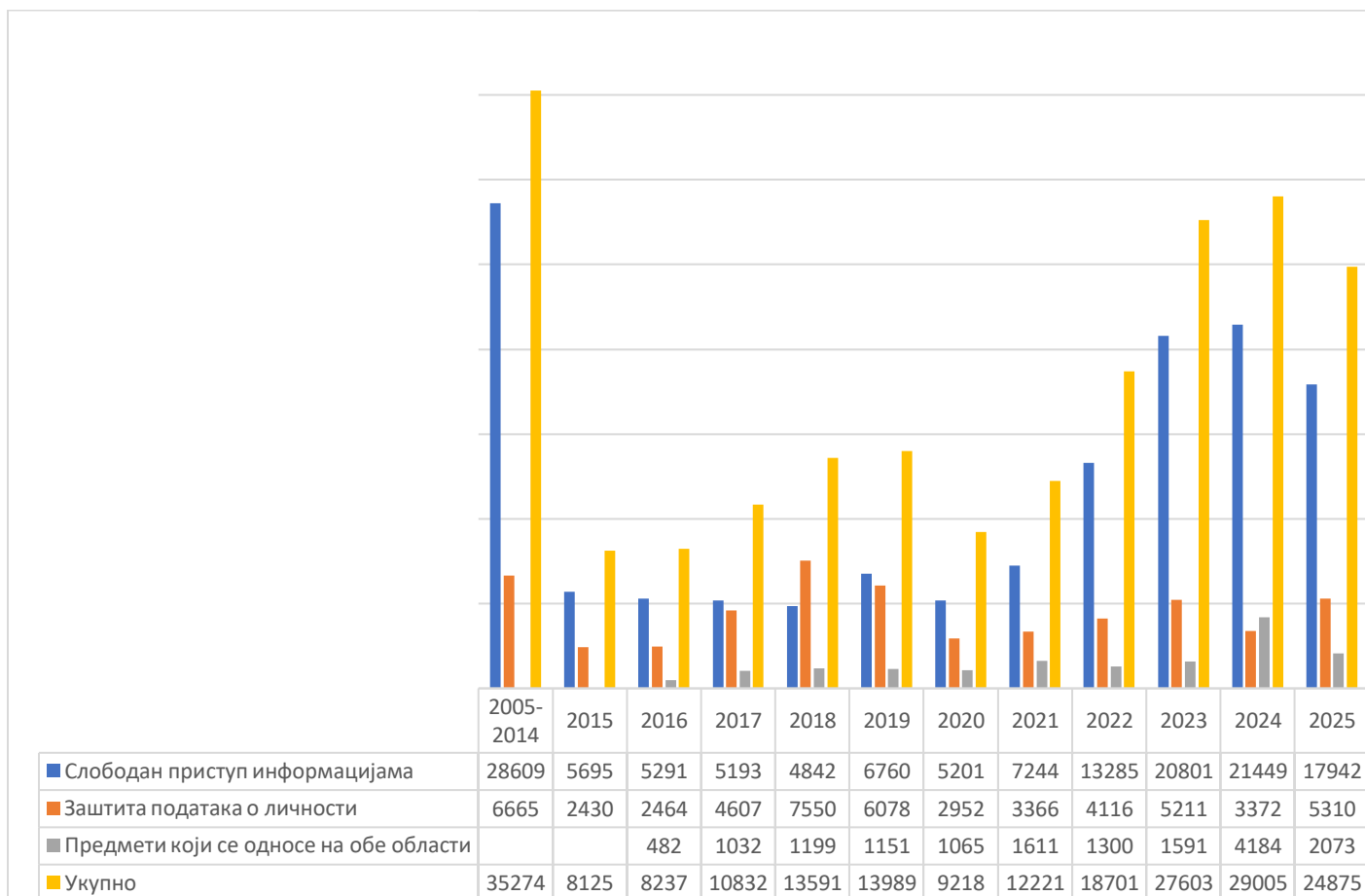
3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА

3.1. ПРИКАЗ УКУПНИХ АКТИВНОСТИ

У 2025. години Повереник је укупно формирао 24.875 предмета, од чега се 17.492 односило на слободу приступа информацијама, 5.310 на заштиту података о личности, а 2.073 на обе области деловања Повереника.

У 2025. години Повереник је имао у раду укупно 41.833 предмета с обзиром на то да је из претходног периода пренето 16.958 нерешених предмета. 59.5% ових предмета Повереник је формирао у 2025. години.

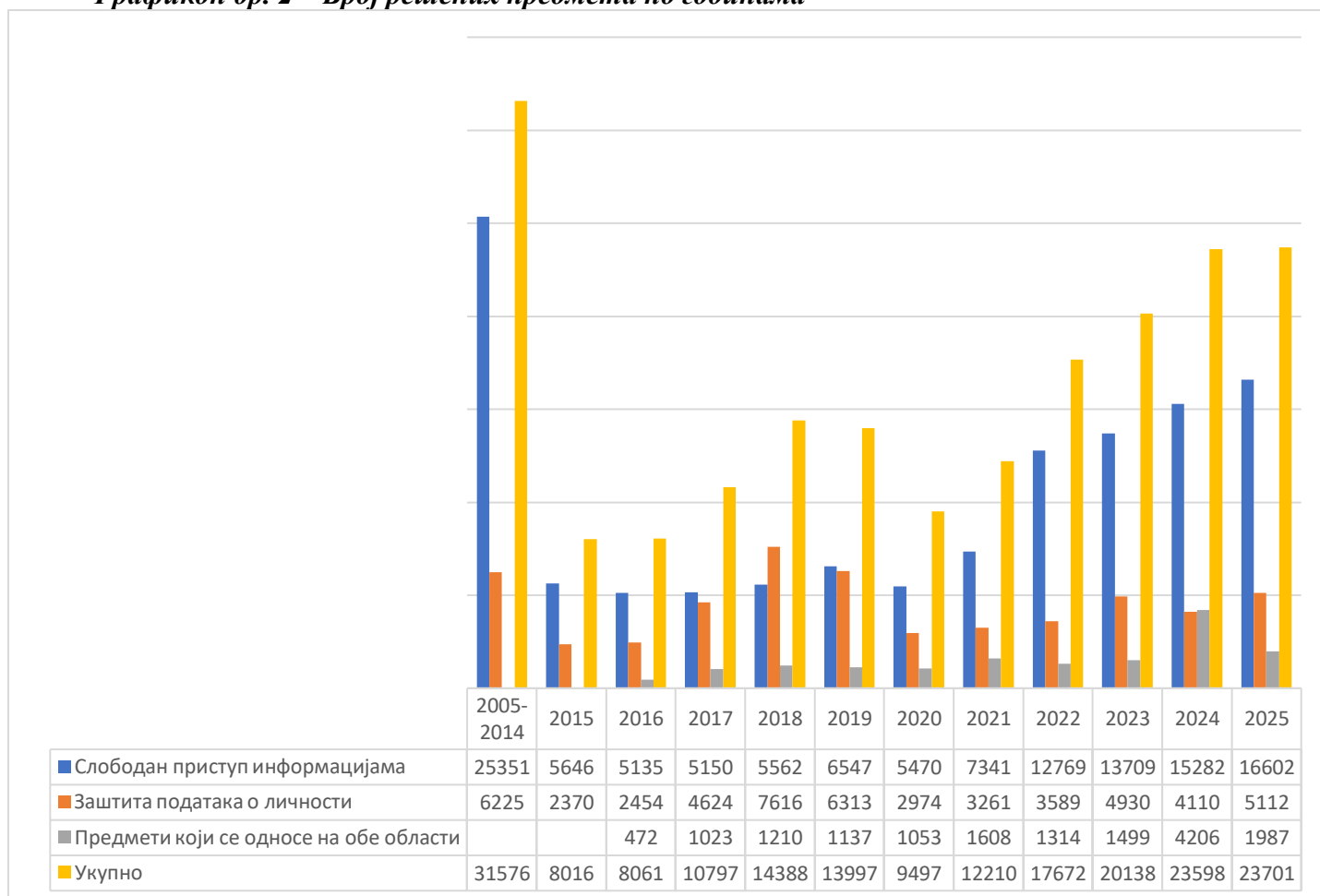
Графикон бр. 1 – Број примљених предмета по годинама

У току 2025. године Повереник је окончао поступак у 23.701 предмету, од чега 16.602 из области приступа информацијама, 5.112 из области заштите података о личности и 1.987 предмета који су се односили на обе области.

У наредну 2026. годину пренето је 18.132 предмета по којима није окончан поступак. (17.401 - слобода приступа, 538 - заштита података о личности и 193 обе области деловања).

Графикон бр. 2 – Број решених предмета по годинама

Табела бр. 3 - Активности Повереника

Највећи део активности Повереника у 2025. години односио се на:		
1.	Решавање случајева по жалбама/притужбама због повреде права на слободан приступ информацијама и права на заштиту података о личности.	Решено укупно 9.989 жалби/притужби (9.817 жалба - слобода приступа информацијама; 172 притужби – заштита података о личности).
2.	Окончање надзора над спровођењем и извршавањем ЗЗПЛ.	Повереник је укупно окончао 1.169 предмета у области инспекцијског надзора.
3.	Мишљења на нацрте закона и друге опште акте.	Повереник је дао 33 мишљења на нацрте и предлоге закона и других прописа која су упућена државним органима, на захтев органа, од којих је 26 дато на нацрте закона, а 7 на друге опште акте.
4.	Пружање помоћи физичким и правним лицима и органима власти односно руковоцима података у остваривању права или у правилној примени ЗСПИЈЗ и ЗЗПЛ, појашњењем нејасних питања и процедура.	Повереник је дао 628 мишљења и одговора о правилној примени оба закона, од чега 332 о примени ЗЗПЛ, 7 претходних мишљења Повереника (члан 55. ЗЗПЛ) и 289 мишљења о примени ЗСПИЈЗ.
5.	Процесуирање прекршаја.	Повереник је издао 502 прекршајна налога због кршења одредби ЗСПИЈЗ и поднео 24 захтева за покретање прекршајног поступка (21 због кршења одредби ЗСПИЈЗ и 3 захтева за покретање прекршајног поступка због кршења одредби ЗЗПЛ).
6.	Пружање помоћи грађанима поводом њихових захтева за слободан приступ информацијама који су: уступљени Поверенику од органа који не располажу траженим информацијама како би њихови захтеви били упућени онима од којих могу да добију потребне информације односно уместо органу власти достављени Поверенику.	2.552 предмета (2.415 уступљених захтева и 137 захтева за информацијама о раду других органа).
7.	Остала комуникација саветодавног и инструктивног карактера са органима власти поводом примене ЗСПИЈЗ, у вези са применом прописа о унапређењу јавности рада, поводом достављања годишњег извештаја Поверенику и израде и објављивања информатора о раду на Јединственом информационом систему Повереника, а који доприносе континуираном унапређењу проактивног објављивања информација, повећању броја објављених информација о раду на интернет страницама органа и активнијој улози органа у омогућавању остваривања права и остала комуникација.	610 мера за унапређење јавности рада и 189 остала комуникација са грађанима, медијима и органима власти.

8.	Активности у вези са процесом придруживања Србије Европској унији.	Повереник је доставио 21 прилог и извештај, и то: Министарству правде, Министарству државне управе и локалне самоуправе, Министарству за европске интеграције и Агенцији за спречавање корупције.
9.	Јавна саопштења којима се Повереник обратио јавности.	69 пута.
10.	Активности у вези са достављањем обавештења о контакт подацима о лицу за заштиту података о личности и именовању представника страних привредних друштава у складу са ЗЗПЛ.	522 руковалаца доставило је обавештење о контакт подацима о лицу за заштиту податка о личности, док је 22 одлука о именовању представника страних привредних друштава у складу за ЗЗПЛ достављено Поверенику у току 2025. године.
11.	Упућивање контролних листа.	На адресе 1.994 руковалаца упућена је контролна листа. Током 2025. године у 1.506 случајева извршена је процена ризика. На основу примљених попуњених контролних листа Повереник је проценио ниво ризика обраде података о личности. 460 руковалаца није доставило попуњену контролну листу Поверенику.
12.	Поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја и захтевима за информацијама о предмету.	Поступано је по 716 захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја и по 400 захтева за информацијама о предмету упућеним Поверенику.
13.	Активности у вези са спровођењем поступка принудног извршења решења Повереника и предлога за понављање поступака.	Окончано је 16 предмета принудног извршења решења Повереника и донето укупно 10 аката и окончано је 10 предлога за понављање поступка.
14.	Одговори Управном суду на тужбе у управном спору на одлуке Повереника и нерешавање жалби у законском року тзв. ћутање управе.	2.542 одговора.
15.	Одговори на представке грађана који се односе на питања у вези са остваривањем права из области заштите података о личности и слободног приступа информација, као и она која нису у надлежности Повереника.	918 одговора.
16.	Позиви грађана, новинара и представника медија, као и запослених у органима власти ради консултација о питањима која се односе на остваривање права из надлежности Повереника.	Повереник је одговорио на 18.114 телефонских позива.

Табела бр. 4 - Структура решених предмета

Ред.бр.	Слобода приступа -решено 16.602 предмета	Бр. решених предмета
1.	Жалбе	9.817
2.	Процесуирање прекршаја због кршења одредби ЗСПИЈЗ	695
3.	Предлози за управно извршење	16
4.	Предлози за понављање поступка	10
5.	Мишљења	289
6.	Мере за унапређење јавности рада	610
7.	Представке	85
8.	Одговори на тужбу	2.524
9.	Захтев за преиспитивање одлуке Управног суда	4
9.	Захтеви за информацијама о раду других органа	137
10.	Уступљени захтеви	2.415

Табела бр. 5 - Структура решених предмета

Ред.бр	Заштита података о личности -решено 5.112 предмета	Бр. решених предмета
1.	Инспекцијски надзор	1.169
2.	Процесуирање прекршаја због кршења одредби ЗЗПЛ	4
3.	Притужбе	172
4.	Одговори на тужбе	18
5.	Захтев за преиспитивање одлуке Управног суда	1
6.	Обавештења о повреди података о личности	49
7.	Представке	632
8.	Захтеви за одобрење обавезујућих пословних правила	1
9.	Мишљења	332
10.	Претходна мишљења (чл.55)	7
11.	Евиденције о захтевима за приступ задржаним подацима	104
12.	Контролне листе	1.966
13.	Обрађене евиденције о лицима за заштиту података о личности	521
14.	Одлуке о именовану представника страних привредних друштава у складу са ЗЗПЛ	22
15.	Унапређење заштита и превентива	69
16.	Сагласност Комисији за нестале бебе	45

Табела бр. 6 - Структура решених предмета

Ред.бр	Обе области -решено 1.987 предмета	Број решених предмета
1.	Саопштења за јавност	69
2.	Захтеви за информацијама од Повереника	716
3.	Захтеви у вези са информацијама о предмету	400
4.	Захтев за уверењем – Службене евиденције	1
5.	Захтеви за накнаду трошкова	3
6.	Предмети из области европских интеграција	21
7.	Домаћа сарадња	113
8.	Међународна сарадња	44
9.	Мишљења на нацрте закона и друге опште акте	33
10.	Иницијативе и предлози	1
11.	Извештаји и информације	150
12.	Представке које се не односе на делокруг надлежности Повереника	201
13.	Остала комуникација са органима власти, руковооцима и јавношћу	189
14.	Обуке	42
15.	Приговор	4

3.1.1. Мишљења Повереника

1) Мишљења на нацрте законе

Повереник је у току 2025. године дао **26 мишљења на нацрте закона** и то на тражење органа власти. Сва мишљења дата су са становишта надлежности Повереника.

- Народној скупштини Републике Србије дато је мишљење на радну верзију Нацрта закона о изменама и допунама Закона о јединственом бирачком списку, који је Одбору за уставна питања и законодавство поднео народни посланик Угљеша Мрдић;
- Министарству информисања и телекомуникација дато је мишљење на Нацрт закона о информационој безбедности;
- Министарству државне управе и локалне самоуправе дата су мишљења на: Нацрт закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; Нацрт закона о Матичном регистру; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о електронској управи; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о државним службеницима; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о платама државних службеника и намештеника;
- Министарству просвете дата су мишљења на: Нацрт закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, Нацрт закона о изменама и допунама Закона о предшколском васпитању и образовању; Нацрт закона о изменама и

допунама Закона о основном образовању и васпитању; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о средњем образовању и васпитању; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о уџбеницима;

- Министарству унутрашње и спољашње трговине дата су мишљења на: Нацрт закона о изменама и допунама Закона о оглашавању; Нацрт закона о заштити потрошача;
- Министарству здравља дато је мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о заштити лица са менталним сметњама;
- Министарству здравља, Управи за биомедицину дата су мишљења на: Нацрт закона о изменама и допунама Закона о људским ћелијама и ткивима у два наврата, Нацрт закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа у два наврата;
- Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре дато је мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о радном времену посаде возила у друмском саобраћају и тахографима;
- Министарству унутрашњих послова дато је мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о националном ДНК регистру;
- Министарству одбране дато је мишљење на Нацрт закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника, Нацрт закона о војном образовању;
- Министарству финансија дато је мишљење на Нацрт закона о буџету Републике Србије за 2026. годину;
- Републичком заводу за статистику дато је мишљење на Нацрт закона о званичној статистици;
- Канцеларији за информационе технологије и електронску управу дато је мишљење на Нацрт закона о размени података, докумената и обавештења у случају наступања привремене спречености за рад коришћењем софтверског решења е-Боловање – Послодавац.

2) Мишљења на нацрте и предлоге других аката

Повереник је у току 2025. године дао 7 мишљења на нацрте и предлоге других аката и то на тражење органа власти. Сва мишљења дата су са становишта надлежности Повереника.
--

- Министарству информисања и телекомуникација дато је мишљење на Предлог Акционог плана на спровођење Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025. година у 2025. години;
- Министарству заштите животне средине дато је мишљење на Предлог Стратегије заштите животне средине са Акционим планом у Републици Србији за период 2025 – 2033. године – Зелена агенда за Србију;
- Министарству финансија дато је мишљење на Предлог правилника о процедурама чувања, заштите и сигурности података из евиденција коју води Пореска управа и поступање у случају њихове повреде;

- Министарству рударства и енергетике дато је мишљење на Предлог уредбе о изменама и допунама Уредбе о енергетски угроженом купцу;
- Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања достављено је мишљење на Предлог за закључивање споразума у форми Стандардних уговорних клаузула о заштити података, које је усвојила Европска комисија, ради обезбеђивања правног основа и одговарајућег нивоа заштите података о личности у примени Конвенције, а које је овом министарству доставило Краљевско норвешко Министарство за рад и социјално укључивање;
- Републичком заводу за статистику дато је мишљење на Нацрт Програма званичне статистике у периоду од 2026. до 2030. године;
- Министарству државне управе и локалне самоуправе дато је мишљење на Упутство за спровођење Закона о јединственом бирачком списку.

3) Мишљења у вези са применом ЗЗПЛ

Повереник је током 2025. године дао укупно **332 образложена мишљења** у вези са применом ЗЗПЛ и то: 234 мишљења дата су грађанима, адвокатима и медијима, 1 НВО и другим удружењима, 23 правним лицима (привредним друштвима и банкама), 61 државним органима, органима локалне самоуправе, здравственим и установама социјалне заштите, образовним установама и јавним предузећима, 1 спортским организацијама и 12 осталима.

Током 2025. године Повереник је дао и 7 **претходних мишљења** сходно члану 55. ЗЗПЛ у вези са проценом утицаја на заштиту података о личности. Мишљења су дата привредним друштвима (5), органу локалне самоуправе (1) и здравственој установи (1).

4) Иницијативе и предлози

Поднета Иницијатива Управном суду у вези неуједначене судске праксе овог суда.

5) Радне групе

- 16.1. одржан је први састанак Посебне радне групе за припрему текста измена и допуна Закона о заштити података о личности. Након уводних обраћања председника Посебне радне групе – државног секретара у Министарству правде Мирослава Панића, и заменика председника Посебне радне групе Повереника Милана Мариновића, чланови Посебне радне групе упознати су са циљевима, задацима, начином и динамиком рада, а образована је и ужа радна група која ће припремати радну верзију текста измена и допуна Закона о заштити података о личности и подносити извештаје Посебној радној групи;
- 27.1. представнице Повереника присуствовале су јавном слушању на тему: „Представљање нацрта закона о изменама и допунама Закона о јединственом бирачком списку, који су припремљени у оквиру Радне групе за унапређење изборног процеса“;

- 14.2. представница Повереника је присуствовала састанку Радне групе за Закон о вештачкој интелигенцији;
- 18. 3. 2025. године одржан је први састанак Радне групе за израду Акционог плана за спровођење Стратегије реформе јавне управе у Србији 2021-2030, за период 2026-2030, а затим у току године одржано је више састанака ове радне групе и њених подгрупа на изради наведеног акционог плана у којима је учествовала у раду саветница Повереника као члан радне групе;
- 26.3. представница Повереника је учествовала на Радионици „Основи отворених података“ као члан Радне групе за отворене податке у Националној академији за јавну управу;
- 8-10.4. Повереник, заменица Повереника и в.д. помоћница генералног секретара учествовали су у раду Посебне радне групе за припрему текста измена и допуна Закона о заштити података о личности, на састанку одржаном на Дивчибарама. Посебна пажња посвећена је законском регулисању обраде генетичких и биометријских података, обраде података о личности путем аудио и видео надзора као и обраде података о личности употребом вештачке интелигенције;
- 11.4. представница Повереника учествовала на састанку Радне групе за израду смерница за објављивање података посебних одељења виших тужилаштава за сузбијање корупције;
- 20.5. представница Повереника учествовала на састанку Радне групе за израду смерница за објављивање података посебних одељења виших тужилаштава за сузбијање корупције;
- 22.5. Повереник је одржао састанак са представницима Радне подгрупе за управљачку одговорност и транспарентност. Састанку су присуствовали заменица Повереника, саветница Повереника, в.д. шефа кабинета Повереника, шеф Одсека за управљање реформом јавне управе Министарства државне управе и локалне самоуправе (МДУЛС), координаторка Подгрупе за одговорност, представник МДУЛС-а и експерткиње ГОПА пројекта;
- 28.5. Повереник, заменица Повереника и в.д. помоћница генералног секретара учествовали су у даљем раду Посебне радне групе за припрему текста измена и допуна Закона о заштити података о личности;
- 2.6. представница Повереника учествовала је на састанку Радне групе за израду смерница за објављивање података посебних одељења виших тужилаштава за сузбијање корупције;
- 4-6.6. Повереник, заменица Повереника и в.д. помоћница генералног секретара учествовали су у раду Посебне радне групе за припрему текста измена и допуна Закона о заштити података о личности, на састанку који је одржан у Зрењанину;
- 11-13.6. представница Повереника је учествовала на састанцима Радне групе за израду смерница за објављивање података посебних одељења виших тужилаштава за сузбијање корупције у Вршцу;
- 25.7. одржан је први састанак Радне групе за израду Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције за период 2024-2028, а затим у току године одржано је више састанака ове радне групе на изради наведеног акционог плана у којима је учествовала у раду саветница Повереника као члан радне групе.

3.1.2. Извештавање

У оквиру извршења законских обавеза, Повереник прима извештаје, односно прилоге за извештаје од органа власти, али и доставља своје извештаје, односно прилоге извештајима органима власти.

У складу са чланом 130а) Закона о електронским комуникацијама⁴⁰ Повереник прима извештаје, односно евиденције о приступу задржаним подацима од оператора електронских комуникација. Предметне евиденције за претходну годину Поверенику је у тренутку сачињавања извештаја доставило **99 оператора** електронских комуникација, на основу којих је утврђено да су **оператори примили** укупно **141.999 захтева за приступ задржаним подацима** и да су **поступили по 141.823**.

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, испуњавајући своју законску обавезу, доставио је дана 24. марта 2025. године Народној скупштини Републике Србије Извештај о спровођењу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о заштити података о личности у 2024. години. Извештај је достављен и Влади Републике Србије и истакнут на веб презентацији Повереника.

У складу са одредбом члана 43. ЗСПИЈЗ, органи јавне власти су у обавези да Поверенику достављају годишње извештаје о радњама предузетим у циљу примене ЗСПИЈЗ. Предметне извештаје, за 2025. годину, Поверенику је од преко 12.300 ових органа, доставило њих **5.394**.

На основу достављених годишњих извештаја утврђено је следеће:

- Евидентирано је укупно **46.768** захтева за приступ информацијама, од којих је **38.813** усвојено, односно поступљено је по њима, **813** је одбачено, док је **2.232** одбијено;
- Евидентирано је **5.020** жалби/тужби, **1.044** због одбијања захтева, **1.824** због непоступања по захтеву, **1.354** осталих жалби;
- **3.323** органа је пријавило да је спровело обуку, а **5.267** да редовно одржава носаче информација;
- **4.766** органа који су доставили извештаје је објавило Информатор у ЈИС-у;
- **77** органа власти је наплаћивало трошкове за израду копија на којима се налазе информације од јавног значаја. Износ наплаћених трошкова према подацима из извештаја је 384.678,00 динара;
- Што се тиче врста захтеваних информација, према подацима из извештаја органа власти информације су следеће:
 1. Буџет (плате, донације, спонзорства, уговори...) – 10.293 захтева,
 2. О заштити животне средине – 1616 захтева,
 3. О здрављу становништва – 700 захтева,
 4. Из надлежности органа власти – 30.570 захтева.

Од **46.768** захтева за приступ информацијама, **31.396** су поднели грађани или **67,1%** од укупног броја поднетих захтева, док су представници јавних гласила, односно медија,

⁴⁰ „Службени гласник РС“, бр. 44/2010, 60/2013 - одлука УС и 62/2014 и 95/2018-др. закон.

поднели **3.482** захтева или **7,4%**. Представници политичких странака су поднели **1.114** захтева или **2,4%**, док су удружења грађана поднела **5.431** захтев или **11,6%**.

Према подацима које је Повереник добио од Управе за трезор Министарства финансија⁴¹, на рачун за накнаду нужних трошкова за издавање копије докумената на којима се налазе информације од јавног значаја (840-742328843-30), евидентирани су уплате у укупном износу од **215.653,00** динара. Међутим, према подацима из извештаја органа власти износ наплаћених трошкова за 2025. годину износи **384.678,00** динара. Ово, највероватније, указује на то да су органи власти наплаћивали трошкове преко својих рачуна.

Други извештаји, односно прилози за извештаје које Повереник доставља органима власти, се пре свега односе на остваривање интеграционих процеса Србије у ЕУ, па су током 2025. године достављени:

- **Министарству правде:** Извештај о реализацији активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 за III и IV квартал 2024. године, Шестомесечни извештај о испуњености прелазних мерила који се односи на примену Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја за Поглавље 23 за период јул – децембар 2024. године; Извештај о спровођењу Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) 2022-2025 за III и IV квартал 2024. године; Прилог за Годишњи извештај ЕК о напретку за 2025. годину (период од 1.1 - 31.12.2024. године); Прилог за припрему извештаја о спровођењу Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније за период 2022 – 2025. године у I кварталу 2025. године; Одговор Повереника с аспекта надлежности институције на Нацрт извештаја о владавини права Европске комисије; Извештај о реализацији активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 „Правосуђе и основна права“ за I и II квартал 2025. године; Ажуриране табеле прелазних мерила за Поглавље 23 која се односе на примену Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; Коментари на Нацрт извршног резимеа из прегледа усклађености Конвенције УН против корупције; Извештај о реализацији Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) за II квартал 2025. године; Ажуриран прилог за Годишњи извештај Европске комисије о напретку за прва два квартала 2025. године; достављен прилог Повереника за израду Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) за период 2022-2025. године – III квартал 2025. године; прилог за Извештај о спровођењу Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) у ПГ 23 за четврти квартал 2025. године;
- **Агенцији за спречавање корупције:** Збирни извештај о спровођењу активности из Ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 – потпоглавље Борба против корупције за III и IV квартал 2024. године, Збирни извештај о спровођењу активности из Ревидираног Акционог плана за Поглавље 23 - потпоглавље Борба против корупције за прва два квартала 2025. године;

⁴¹ Допис Управе за трезор бр. 005169887 2025 10523 007 000 041 001 од 9. 1. 2026. године

- **Министарству за европске интеграције:** Одговор на питања из надлежности Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за престојећи Пододбор за правду, слободу и безбедност (11-12.3.2025. године); Прилог за Годишњи извештај ЕК о напретку за 2025. годину (период од 1.9. до 3. 4. 2025. године); Ажуриран прилог за Годишњи извештај Европске комисије о напретку за период од априла до септембра 2025. године; Коментар на Нацрт записника са станка Одбора за стабилизацију и придруживање;
- **Министарству државне управе и локалне самоуправе:** Прилог за 11. састанак Посебне радне групе за реформу јавне управе; Прилог за Годишњи извештај ЕК о напретку за 2025. годину (период од 1. јануара до 31. децембра 2024. године) – Реформа јавне управе; ажуриран прилог за Годишњи извештај Европске комисије о напретку за прва два квартала 2025. године који се односи на примену Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- Попуњена UNESCO анкета о приступу информацијама од јавног значаја у контексту праћења индикатора 16.10.2. УН циљева одрживог развоја достављена UNESCO 21.5.2025. године;
- Међународној конференцији повереника за информације (ICIC) су достављени ажурирани подаци о Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије.

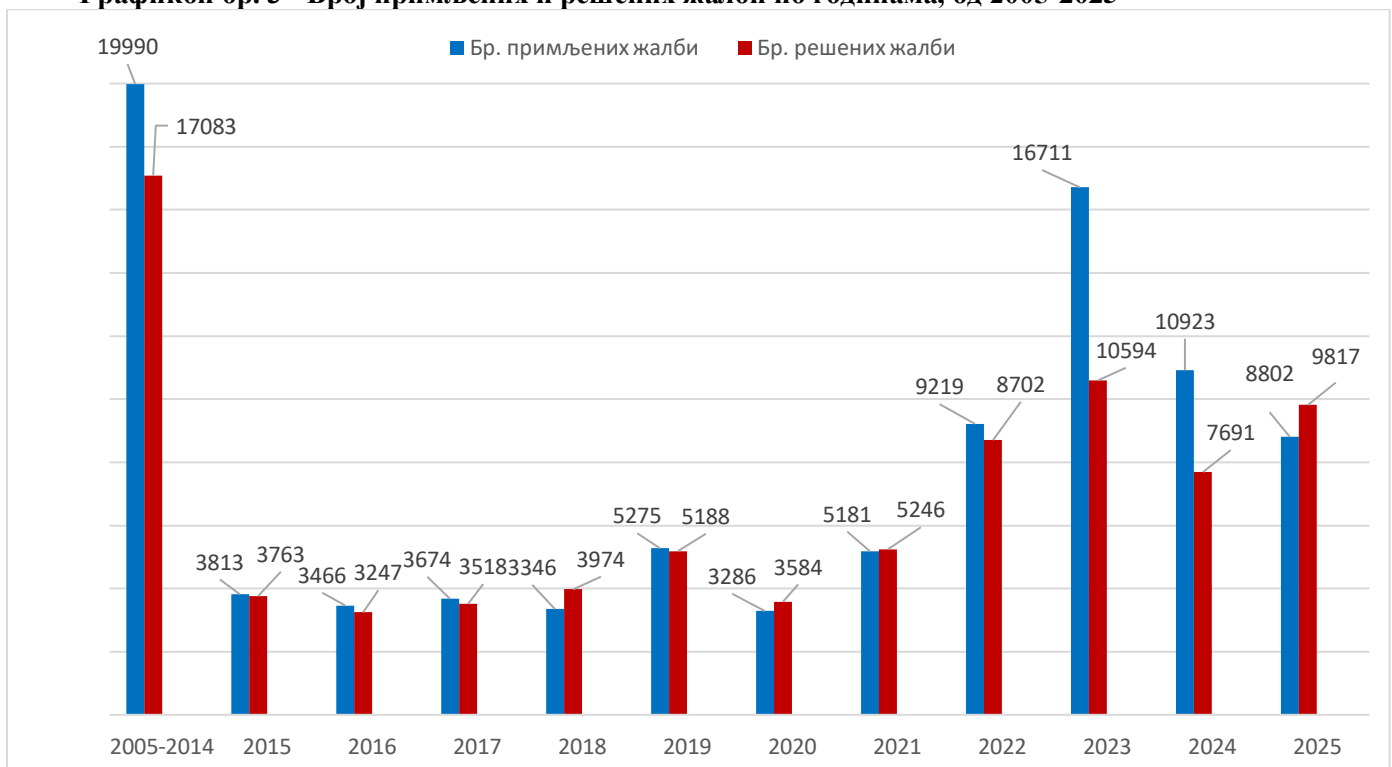
3.2. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

3.2.1. Заштита права на слободан приступ информацијама од стране Повереника

3.2.1.1. Решавање жалби

Број формално изјављених жалби Поверенику због повреде права на приступ информацијама од јавног значаја је константно висок, с тим што је од 2022. године дошло до значајног повећања броја жалби у односу на период пре тога, што је приказано у графикону испод овог текста. У 2025. години су примљене 8.802 жалбе, док су 12.302 жалбе пренете из претходног периода по којима није завршен поступак, што значи да је Повереник током 2025. године имао у раду чак 21.104 жалбе.

Графикон бр. 3 - Број примљених и решених жалби по годинама, од 2005-2025

Узрок изразито значајног повећања броја жалби почев од 2022. године се налази у промени става Управног суда, утврђеног на 105. седници свих судија одржаној дана 21. 6. 2022. године, у погледу основаности накнаде трошкова за заступање тражилаца

информација од стране адвоката у поступку по жалби пред Повереником. Наиме, Управни суд је тада, након више од 13 година, променио свој став налазећи да су органи јавне власти дужни да накнаде трошкове заступања од стране адвоката жалиоцима, у случају када Повереник утврди да је жалба основана. О овоме је Повереник детаљно извештавао у својим годишњим извештајима за 2022, 2023. и 2024. годину. Ради разумевања како је промена става суда утицала на пораст броја жалби и стање какво данас имамо у овој области, треба имати у виду следеће:

У периоду од 1. 1. 2022. године до 30. 6. 2022. године Поверенику је изјављена 1.771 жалба, а у периоду од 1. 7. 2022. до 31. 12. 2022. године изјављено је укупно 7.440 жалби. Последично, током 2023. године број жалби је порастао на 16.711 жалби, што је уз 2.983 жалбе пренете из претходне године, значило 19.694 жалбе у раду. У 2024. години су примљене 10.923 жалбе, док је 9.089 жалби пренето из претходног периода по којима није завршен поступак, што значи да је Повереник током 2024. године имао у раду чак 20.012 жалби у раду. У 2025. години Повереник је примио укупно 8.802 жалбе, док су 12.302 жалбе пренете из претходног периода по којима није завршен поступак, што значи да је Повереник током 2025. године имао у раду чак 21.104 жалбе, што је највећи број активних жалби у раду икад. Из тих разлога, све податке у овом извештају, који се односе на област приступа информацијама, треба узети с резервом, у смислу да општа слика може указивати на значајно побољшање стања у области приступа информацијама (мањи број основаних жалби и сл.), иако су трендови, без података о жалбама лица која су жалбе изјавили преко адвоката, с јединим и основним циљем наплате трошкова поступка, доста слични у односу на претходне године. Из тог разлога, стварно стање у области приступа информацијама треба ценити у односу на друге важне показатеље, као што је нпр. поступање органа јавне власти по новинарским захтевима и однос према новинарима, однос јавних предузећа према обавезама прописаним ЗСПИЈЗ, проценат неизвршених решења Повереника којим је наложено давање информације, значај и осетљивост ускраћених информација.

Повереник је у 2025. години решио 9.817 жалби. Од тога је 5.528 жалби или 56,31% изјављено због потпуног игнорисања захтева тражилаца информација („ћутање управе“). 911 жалби или 9,28% од укупног броја решених жалби, изјављене су против решења органа власти којим се захтев тражиоца одбија као неоснован уз образложење. Од укупног броја решених жалби у 2025. години у 2.512 случајева, органи власти су непотпуно одговорили на захтеве тражилаца информација, односно у 25,59% од укупног броја решених жалби, док су у 842 жалби или 8,58% органи власти одговорили на захтеве тражилаца информација с образложењем с елементима одлуке. У 24 случаја или у 0,24% жалбе су изјављене по основу захтева тражиоца информација за накнаду трошкова поступка, јер о захтеву за трошкове поступка, као о споредној ствари није одлучено у ранијим фазама поступка остваривања права на приступ информацијама.

Жалбе су у великом броју биле основане, тачније 4.380 жалби или 44,62% од укупног броја решених жалби.

Међутим, када се ова чињеница сагледа у светлу чињенице да је од 9.817 решених жалби у 3.402 случаја (донето је 3.281 решење, док је 121 решење спојено приликом решавања) жалба одбијена због заштите јавног интереса, јер су жалбе изјављене искључиво у личном и приватном интересу ради наплате трошкова поступка, а не ради интереса јавности да зна, јасно је да је стварна слика да је проценат основаних жалби које се изјављују Поверенику изразито висок.

И у 2025. години, као и претходних година, настављен је тренд да се у великом броју основаних жалби, поступак по жалби Повереника завршава обуставом поступка. У 2.133 предмета (48,7%) од укупног броја основаних жалби (4.380) обустављен је поступак, јер органи власти поступају по захтеву тражиоца тек по сазнању за жалбу и захтеваном изјашњењу од стране Повереника, а пре доношења одлуке по жалби, при чему су у 248 случајева странке и формално одустале од жалбе. То и даље указује на то да се право на приступ информацијама у многим случајевима и даље остварује тек након интервенције Повереника, а што за последицу има нерационално, односно непотребно ангажовање запослених и трошење јавног новца, будући да правог разлога за првобитно ускраћивање информација, пре изјављивања жалбе, заправо и није било.

Према подацима оних органа који су доставили годишњи извештај Поверенику (чл. 43. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја), утврђено је да је тим органима у 2025. години поднето укупно 46.768 захтева за остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Годишњи извештај Поверенику за 2025. годину је доставило мање од половине органа на које се та законска обавеза односи, тачније њих 5.394 или 43,64% од укупно 12.360 органа за које је несумњиво утврђено да су у обавези да доставе извештај. Иако број достављених годишњих извештаја никада није био већи, што је вероватно иницирано изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и прекршајном одговорности због недостављања извештаја Поверенику, тај број је и даље далеко од задовољавајућег и указује на то да се органи јавне власти и даље немарно односе према својим обавезама прописаним Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Осим тога, имајући у виду да је последњим изменама тог закона прописано постојање десет категорија органа власти, међу којима су и различите категорије привредних друштава и других правних лица, не може се поуздано утврдити тачан број ових субјеката. Критеријуми да ли неки правни субјект потпада под категорију органа власти зависе од тога да ли су му поверена јавна овлашћења, да ли обавља делатност од општег интереса, али и од начина оснивања, удела у власништву капитала, састава органа управљања и начина финансирања, што све чини опсег органа власти врло широким и променљивим.

Подаци о томе које информације су биле предмет захтева у предметима у којима су изјављене жалбе тражилаца информација у 2025. години, ко су тражиоци информација, против којих органа су жалбе изјављиване, на које разлоге су се органи власти позивали када су доносили решења о одбијању захтева тражиоца, о одлукама које је Повереник донео решавајући по жалбама, како су органи поступали по решењима Повереника, приказани су у графиконима који следе.

Графикон бр. 4 - Одлуке које је Повереник донео у жалбама

Графикон бр. 5 - Одлуке Повереника по основаним жалбама (4380)⁴²

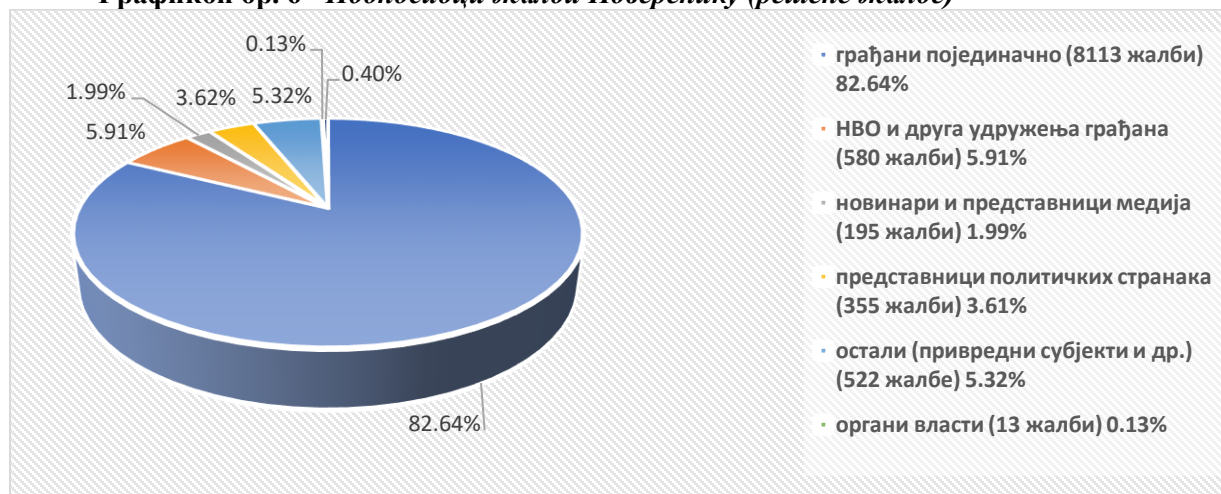
⁴² У односу на укупно 1022 жалбе Повереник је наложио првостепеним органима власти да доставе тражиоцу информације, с тим што је у тим предметима донето 604 решења, а 418 предмета је спојено приликом решавања.

Подносиоци жалби, односно тражиоци информација у 2025. години у највећем броју, као и у 2024. години, били су грађани појединачно и удружења грађана.

Новинари и представници медија су Поверенику у 2025. години изјавили 166 жалби (или 1,88% од укупног броја изјављених жалби у 2025. години). Највећи број ових жалби, тачније 72 (43.37%), изјављено је због тзв. „ћутања управе“. У 2025. години решено је 195 жалби новинара и представника медија (решаване су и жалбе које су пренете као нерешене из 2024. године).

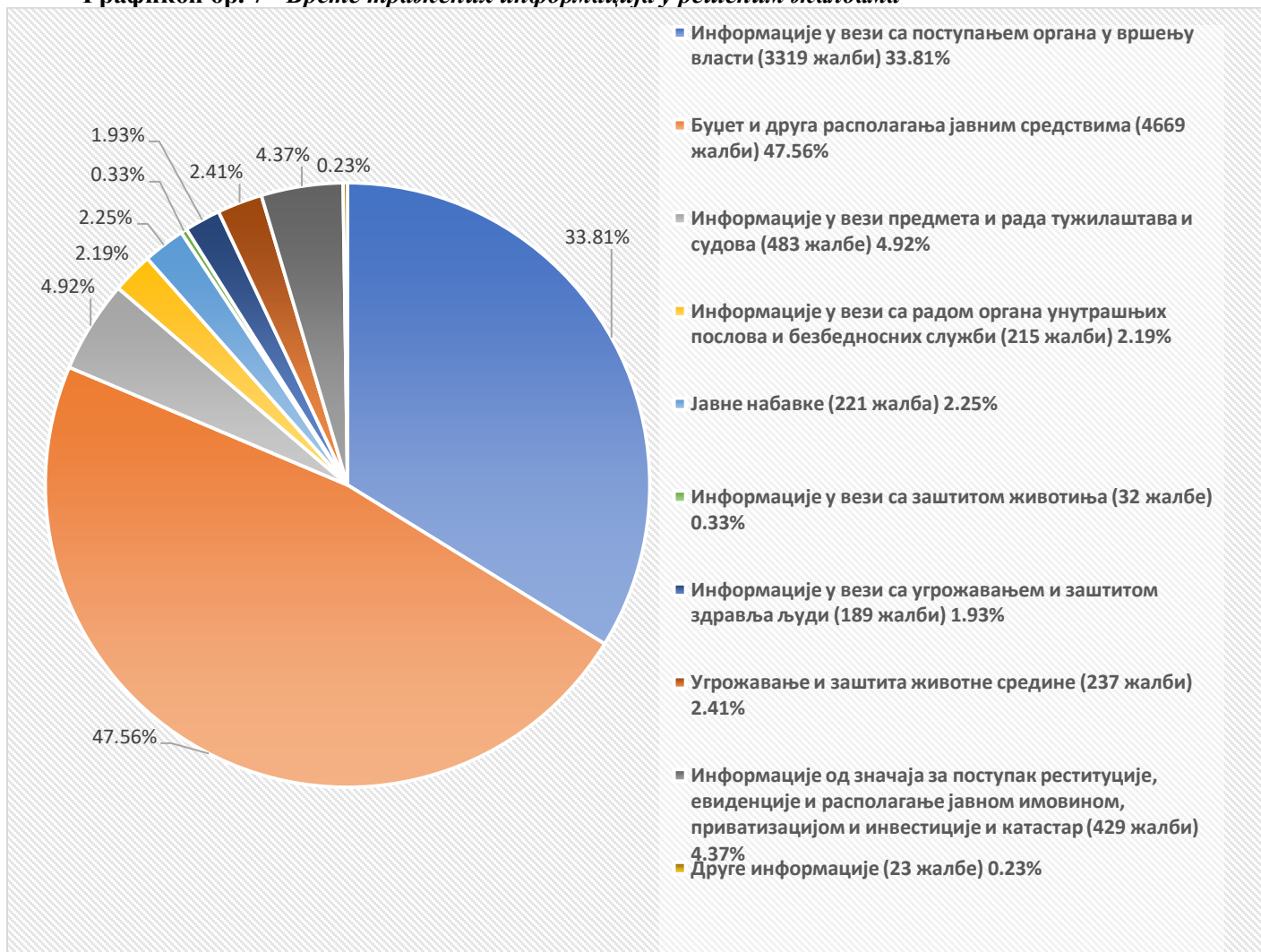
Од 195 решених новинарских жалби, 45 су окончане налогом да се информације доставе тражиоцу, по којима органи власти у 10 случајева нису поступили или у 22,22%. И у овој години је настављен исти тренд као у претходним годинама, а то је да је проценат неизвршених решења Повереника по новинарским жалбама (22,22%) већи у односу на општи тренд неизвршених решења кад су у питању други жалиоци (20,2%), с тим што треба имати у виду да за 12 решења, од поменутих 45, Повереник, на дан писања⁴³ овог извештаја нема повратну информацију о томе да ли су решења извршена или нису, па постоји могућност да је овај проценат чак и виши. Неизвршена решења Повереника по новинарским жалбама имају посебну додатну тежину, јер су новинарима, који по природи свог посла пишу о темама од изузетног значаја за јавност и делују у јавном интересу, ускраћене врло деликатне информације као што су еколошке информације, информације о капиталним пројектима, располагању јавним новцем и јавним средствима, суфинансирању медијских пројеката и сл. Када се та чињеница сагледа заједно у светлу чињенице да је чак 43,37% жалби новинара (72 од укупно 166) изјављених Поверенику у току 2025. године изјављено због „ћутања“ органа јавне власти, јасно је да новинари јако тешко долазе до информација, тј. тешко остварују своје право на приступ информацијама од јавног значаја.

Графикон бр. 6 - Подносиоци жалби Поверенику (решене жалбе)

⁴³ 5. 3. 2026. године

Графикон бр. 7 - *Врсте тражених информација у решеним жалбама*

У структури жалби решених у 2025. години, и даље велики број чине жалбе против републичких државних и других органа и организација, тачније 3.617 жалби, или 36,84% од укупног броја решених жалби, од којих су 1.102 жалбе против министарстава и органа у њиховом саставу, односно 30,47% од жалби против републичких органа власти.

Такође, Повереник је у 2025. години решио и 2.821 жалбу против органа локалне самоуправе или 28,74% од укупног броја решених жалби, док је против јавних предузећа Повереник решио 2.480 жалби или 25,26% од укупног броја решених жалби. Такође, Повереник је решио и 581 жалбу против органа правосуђа или 5,92% од укупног броја решених жалби у 2025. години.

Анализирајући наведене податке закључује се да је у односу на 2024. годину порастао број решених жалби изјављених против републичких државних и других органа и организација (али у односу на укупан удео решених жалби тај тренд је приближно једнак као у претходној години, тј. у 2024. години решено је 2.796 жалби у овој категорији или

36,3% од укупног броја решених жалби, док ове године проценат решених жалби у тој категорији износи 36,84%).

Међутим, драстично је порастао број решених жалби против органа локалне самоуправе (у 2024. години решено је 1.004 жалбе против органа локалне самоуправе или 13,1% од укупног броја решених жалби), што указује на пад транспарентности у органима локалне самоуправе, при чему је од 2821 решене жалбе против органа локалне самоуправе њих 1278 било основано или 45,3% од броја решених жалби против ових органа.

И даље је висок проценат решених жалби против јавних предузећа (25,26% од укупног броја решених жалби), у којима као и у претходним годинама постоји изразито немаран и неодговоран однос према обавезама прописаним ЗСПИЈЗ. Од 2480 решених жалби против јавних предузећа, њих 1538 је било основано или 62% од броја решених жалби против ових органа. О овом више видети у делу извештаја под [2.А.3.3.](#)

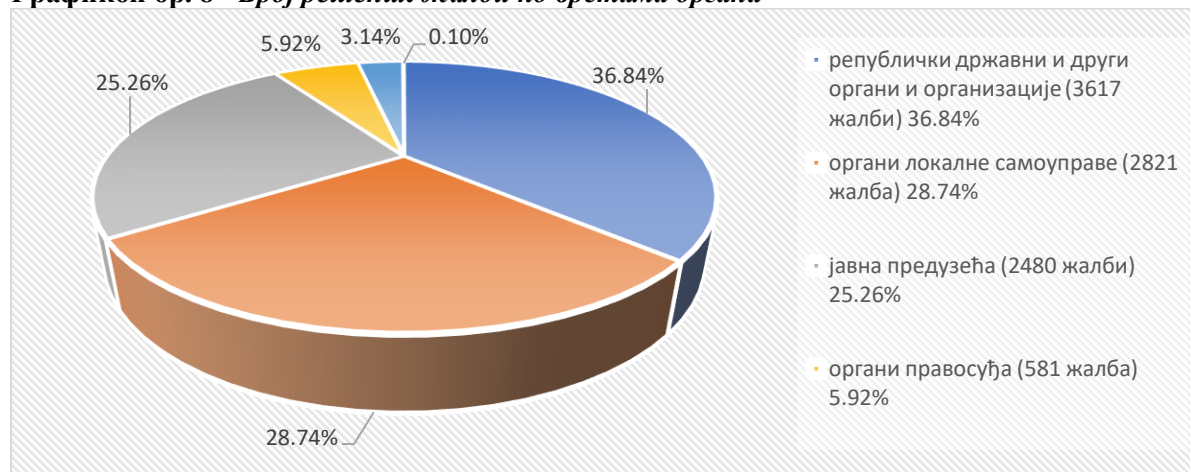
Однос броја решених жалби у категорији органа правосуђа у овој години у односу на претходну годину је приближно једнак, односно незнатно је повишен (у 2024. години решено је 416 жалби или 5,4% од укупног броја жалби).

С друге стране, у 2025. години Поверенику је достављен највећи број годишњих извештаја органа јавне власти о поступању у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја икад и то 5.394. Према подацима из ових извештаја поднето је укупно 46.768 захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Однос броја поднетих захтева и изјављених жалби варира зависно од категорије органа.

Поређења ради, из достављених извештаја се може видети да је органима локалне самоуправе у 2025. години поднето 18.327 захтева или 39,18% од укупног броја захтева. Илустративан је податак да је Повереник у 2025. години примио 2.569 жалби због повреде права на слободан приступ информацијама против органа локалне самоуправе, тј. да је изјављивана једна жалба на сваких 7,13 захтева. Такође, органима правосуђа је, према подацима из достављених извештаја, поднето 7.256 захтева, или 15,51% од укупног броја захтева, док су Поверенику изјављене 554 жалбе против ових органа. Повереник је и против јавних предузећа у 2025. години примио 2.110 жалби, док је према подацима из извештаја евидентирано 2.336 захтева према овим органима, или 5% од укупног броја захтева.

Графикон бр. 8 - Број решених жалби по врстама органа

Табела бр. 7 - Преглед поднетих захтева и изјављених жалби Поверенику у 2025. години против министарстава, са органима у њиховом саставу

Ред. бр.	Назив министарства	Бр. захтева	Бр. поднетих жалби
1.	Министарство унутрашњих послова – 1974 захтева, 306 жалби Завод за здравствену заштиту радника МУП – није достављен извештај, нема жалби	1974	306
2.	Министарство финансија - 198 захтева, 47 жалби Управа за игре на срећу – 18 захтева, 1 жалба Пореска управа – 570 захтева, 122 жалбе Управа за јавни дуг – 3 захтева, нема жалби, Управа за дуван – 24 захтева, нема жалби Управа за спречавање прања новца – 5 захтева, нема жалби Управа за слободне зоне – нема захтева, нема жалби Управа царина – 84 захтева, 7 жалби Управа за трезор – 85 захтева, 3 жалбе	987	180
3.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – 91 захтев, 33 жалбе Управа за ветерину – 135 захтева, 2 жалбе Управа за заштиту биља – 11 захтева, 1 жалба Управа за шуме – 15 захтева, нема жалби Управа за аграрна плаћања – 34 захтева, 2 жалбе Управа за пољопривредно земљиште – 25 захтева, нема жалби Дирекција за националне референтне лабораторије – нема захтева, нема жалби Републичка дирекција за воде – 55 захтева, нема жалби	366	38
4.	Министарство правде – 235 захтева, 33 жалбе Управа за сарадњу с црквама и верским заједницама – 1 захтев, нема жалби Управа за извршење кривичних санкција – 64 захтева, 118 жалби Дирекција за управљање одузетом имовином - није достављен извештај, 3 жалбе	300	154
5.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре – 294 захтева, 46 жалби Управа за утврђивање способности бродова за пловидбу – 10 захтева, нема жалби Дирекција за водне путеве „Пловпут“ - није достављен извештај, нема жалби	304	46
6.	Министарство просвете	489	33
7.	Министарство одбране – 166 захтева, 65 жалби Инспекторат одбране – 4 захтева, нема жалби Војнобезбедносна агенција – 6 захтева, 4 жалбе Војнообавештајна агенција – 3 захтева, нема жалби Универзитет одбране – није доставио извештај, 4 жалбе	179	73
8.	Министарство здравља	259	43

9.	Министарство привреде ⁴⁴ - није достављен извештај, 15 жалби Дирекција за мере и драгоцене метале – 25 захтева, нема жалби Управа за брзи одговор - није достављен извештај, нема жалби	25	15
10.	Министарство државне управе и локалне самоуправе – 158 захтева, 18 жалби Управни инспекторат – 52 захтева, 9 жалби	210	27
11.	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – 206 захтева, 50 жалби Инспекторат за рад – није достављен извештај, 1 жалба Управа за безбедност и здравље на раду - није достављен извештај, нема жалби	206	51
12.	Министарство унутрашње и спољне трговине	79	14
13.	Министарство културе	66	11
14.	Министарство спорта	64	2
15.	Министарство рударства и енергетике – 142 захтева, 20 жалби Управа за резерве енергената - није достављен извештај, нема жалби Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности- није достављен извештај, нема жалби	142	20
16.	Министарство спољних послова – 169 захтева, 5 жалби Управа за сарадњу са дијаспором и Србима у региону – 1 захтев, 1 жалба	170	6
17.	Министарство заштите животне средине – 223 захтева, 21 жалба Агенција за заштиту животне средине – 99 захтева, 15 жалби	322	36
18.	Министарство за европске интеграције	27	3
19.	Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог	21	4
20.	Министарство за бригу о породици и демографију ⁴⁵	/	6
21.	Министарство за бригу о селу	35	1
22.	Министарство информисања и телекомуникација	69	12
23.	Министарство за јавна улагања ⁴⁶	/	12
24.	Министарство науке, технолошког развоја и иновација	25	5
25.	Министарство туризма и омладине	46	4
УКУПНО		6365	1102

Годишње извештаје Поверенику нису доставили Министарство привреде, Министарство за бригу о породици и демографију и Министарство за јавна улагања. Истовремено, извештај је доставила Дирекција за мере и драгоцене метале у саставу Министарства привреде којој је у 2025. години упућено 25 захтева за приступ информацијама од јавног значаја, а није било жалби Поверенику.

Извештаје нису доставили ни следећи органи управе у саставу министарстава:

- Завод за здравствену заштиту радника (орган управе у саставу Министарства унутрашњих послова);
- Дирекција за управљање одузетом имовином (орган управе у саставу Министарства правде);

⁴⁴ Ово министарство није доставило Поверенику годишњи извештај за 2025. годину;

⁴⁵ Ово министарство није доставило Поверенику годишњи извештај за 2025. годину;

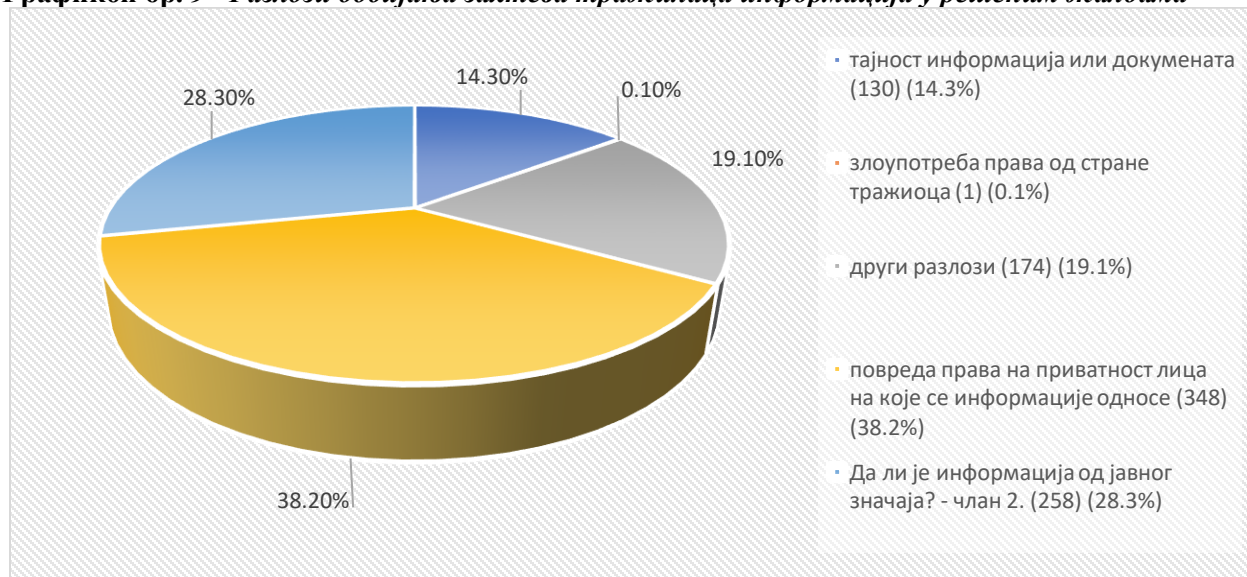
⁴⁶ Ово министарство није доставило Поверенику годишњи извештај за 2025. годину;

- Дирекција за водне путеве „Пловпут“ (орган управе у саставу Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре);
- Универзитет одбране (орган управе у саставу Министарства одбране);
- Управа за брзи одговор (орган управе у саставу Министарства привреде);
- Управа за безбедност и здравље на раду и Инспекторат за рад (органи управе у саставу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања);
- Управа за резерве енергената и Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности (органи управе у саставу Министарства рударства и енергетике).

Подаци из дате табеле показују да је у 2025. години на сваких 5,8 захтева поднетих министарствима, тражилац информација изјавио једну жалбу Поверенику због недобијања информација, што је боље него у 2024. години када је овај однос био 4,1. Иако постоји одређено побољшање у односу на претходну годину, то је и даље на незадовољавајућем нивоу, јер је у неким од претходних година тај однос био значајно бољи. Примера ради, у 2016. години једна жалба је изјављена на сваких 9,5 захтева, а у 2017. години на сваких 7,7 захтева изјављена је једна жалба.

Према подацима из достављених извештаја органа власти, највећи број захтева за приступ информацијама поднет је Министарству унутрашњих послова (1.974), Универзитету у Београду (1.316), Градској управи града Београда (783), Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (719), Општинској управи општине Власотинце (595), док је највећи број жалби Поверенику у 2025. години изјављено против Општинске управе општине Власотинце (525), МУП-а (306), „Србијагаса“ (296), Градске управе града Београда (285), „Телекома“ (284), итд.

Графикон бр. 9 - Разлози одбијања захтева тражилаца информација у решеним жалбама⁴⁷

У 2025. години, у предметима у којима су решењем одбијали захтеве тражилаца информација као неосноване (у 911 предмета), органи власти су се у 130 (14,3%) предмета

⁴⁷ Проценти у односу на број решених жалби против решења/закључка (911 жалби против решења/закључка)

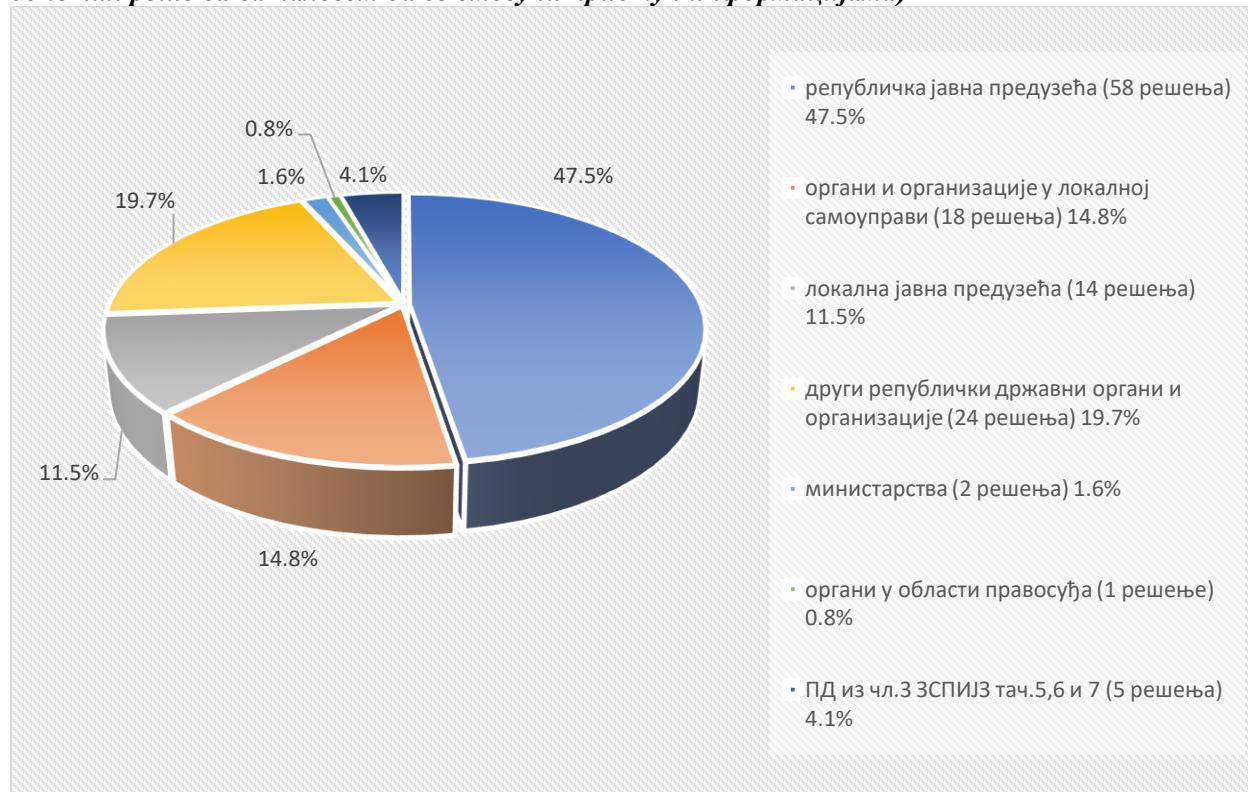
позвали на тајност информација или докумената, што је скоро дупло мање него у 2024. години када су се у 206 случајева позвали на овај основ ускраћивања приступа траженим информацијама, док су се у 348 предмета или у 38,2% позивали на повреду права на приватност лица на које се информације односе (мање него у 2024. године - 597 случајева). Органи власти су се у 258 предмета или у 28,3% позвали на члан 2. ЗСПИЈЗ (да ли је информација од јавног значаја – више него у 2024 - 146 случајева). У 174 случаја или у 19,1% органи власти су се позивали на неке друге разлоге. Органи власти су се позвали на злоупотребу права од стране тражилаца информација у 1 случају или у 0,1% жалби у којима је донето решење о одбијању захтева.

Анализирајући разлоге одбијања захтева тражилаца, уочљиво је да је повреда права на приватност лица на које се информације односе и у овој години најчешћи разлог одбијања захтева тражиоца (38,2%). Ово је последица чињенице да запослени у органима јавне власти немају свест о томе да је обим приватности лица запослених у органима јавне власти сужен у односу на обим приватности, тзв. обичних грађана, што за последицу има врло често неоправдано позивање на приватност и заштиту података о личности и неоправдано одбијање захтева за приступ информацијама. Информације о образовању лица запосленог у органу јавне власти и критеријумима који су услов за рад на одређеном радном месту, као и информације о зарадама запослених, исплатама из буџета на име прековременог рада, превоза и сл. морају бити доступне јавности, јер је реч о давањима из буџета, али се и тада штите подаци који нису од значаја за обављање посла и нису у вези са плаћањима из буџета, као што су ЈМБГ, адреса пребивалишта, број текућег рачуна, име родитеља, одбици на име алиментације, административне забране и сл.

Оно што посебно забрињава је то што се након више од двадесет година од доношења и примене Закона о слободном приступу информацијама значајно повећао број изјављених жалби против решења у којима су органи јавне власти ускратили право на приступ траженим информацијама тврдећи да тражена информација није информација од јавног значаја (члан 2. ЗСПИЈЗ), тј. у 28,3% случајева у овој години наспрам 13,6% у претходној години. Ово указује на дубоко неразумевање појма информације од јавног значаја, што је прилично неуобичајено након толиког броја година од кад је закон у примени. Осим тога, Повереник значајне ресурсе троши на системску обуку запослених у свим органима јавне власти о примени ЗСПИЈЗ, тако да се ово не би могло приписати незнању оних који примењују ЗСПИЈЗ, већ је пре реч о неоснованом и незаконитом позивању на чл. 2. Закона и то у ситуацијама када тражена информација испуњава све законом прописане елементе да би се сматрала информацијом од јавног значаја.

И даље је висок проценат позивања на тајност података, односно на пословну или професионалну тајну (14.3%). У највећем броју случајева позивање на тајност података, а пре свега на пословну тајну, је неосновано. Посебан проблем представља чињеница да се приступ траженим информацијама по овом основу, у готово свим случајевима, чини без адекватног образложења разлога због којих је у неком конкретном случају заштита тајног податка, односно пословне или професионалне тајне претежнији интерес у односу на интерес права јавности да зна. Ово у значајној мери отежава приступ информацијама од јавног значаја и непотребно одуговлачи поступак остваривања овог права.

Графикон бр. 10 - Број неизвршених решења Повереника донетих у 2025. години (122 од 604 донетих решења са налогом да се омогући приступ информацијама)

Од 604⁴⁸ решења које је Повереник донео по жалбама тражилаца информација којима је органима власти наложио да им информације учине доступним, органи нису поступили у 122 случаја или у 20,2%, што значи да степен извршења одлука Повереника у просеку износи 79,8%. Треба напоменути и то да Повереник, поред поменутих 122 решења, за још 19 додатних решења на дан писања⁴⁹ овог извештаја нема повратну информацију о томе да ли су решења извршена или нису, па постоји могућност да је овај проценат чак и виши.

Од 122 неизвршена решења Повереника, чак 72 или 59% неизвршених решења се односе на јавна предузећа (58 републичких и 14 локалних), што такође указује на изузетно висок степен недисциплине и немара у јавним предузећима у погледу испуњавања обавеза прописаних ЗСПИЈЗ.

Степен извршења решења Повереника донетих по жалбама новинара и представника медија, којима је наложено достављање захтеваних информација и даље је изразито незадовољавајући. Тако од 195 решених жалби новинара и представника медија, 45 су окончане налогом да се информације доставе тражиоцу, по којима органи власти у 10 случајева или 22,2% од броја наложених мера у новинарским жалбама, нису поступили, што је посебно забрињавајући податак, имајући у виду садржај информација које су биле

⁴⁸ У односу на укупно 1022 жалбе Повереник је наложио првостепеним органима власти да доставе тражиоцу информације, с тим што је у тим предметима донето 604 решења, а 418 предмета је спојено приликом решавања.

⁴⁹ 5. 3. 2026. године.

предмет њихових захтева, тј. чињеницу да новинари увек извештавају о темама које су од значаја за ширу јавност. Осим тога, треба имати у виду да за 12 решења од поменутих 45 Повереник на дан писања⁵⁰ овог извештаја нема повратну информацију о томе да ли су решења извршена или нису.

Осим тога, проценат неизвршених решења по жалбама новинара и представника медија (22,2%) је виши у односу на проценат неизвршених решења кад су у питању други жалиоци (20,2%), што није прихватљиво, будући да је реч о професији која информације потражује ради писања и извештавања јавности о темама од општег интереса јавности. Ово има посебну тежину и разлог је за забринутост, јер новинари по природи свог посла делују као раг еxcellence репрезенти јавности и информације потражују у јавном интересу.

Графикон бр. 11 - Врста тражених информација у неизвршеним решењима Повереника из 2025 - 122 неизвршена решења

Анализирајући врсту ускраћених информација у неизвршеним решењима Повереника уочава се да су следеће врсте тражених информација најчешће ускраћене: 1) информације о буџету (63,2%); 2) информације о поступцима пред органима управе (22,2%) и 3) информације о поступцима јавних набавки (4,9%), као и информације о заштити животне средине (3,3%), правосуђа (1,6%) и информације о угрожавању и заштити људи (1,6%). И даље је висок проценат ускраћених информација у вези са угрожавањем и заштитом животне средине (3,3%) што је, такође, забрињавајуће, будући да је реч о информацијама које такође имају тзв. привилеговани статус у смислу краћих и хитних рокова за поступање по захтевима за приступ, за решавање по жалбама и које су од изузетног значаја за здравље људи и њихове одлуке у вези са понашањем у односу на садржину тих информација.

⁵⁰ 5. 3. 2026. године.

Ово су посебно забрињавајући подаци из разлога што је највиши проценат неизвршених решења у погледу прве две категорије информација (буџет и поступци пред органима управе), а које су информације од изузетног значаја за транспарентност рада органа јавне власти, законитост њиховог рада и борбу против корупције, те као такве начелно увек морају бити доступне јавности.

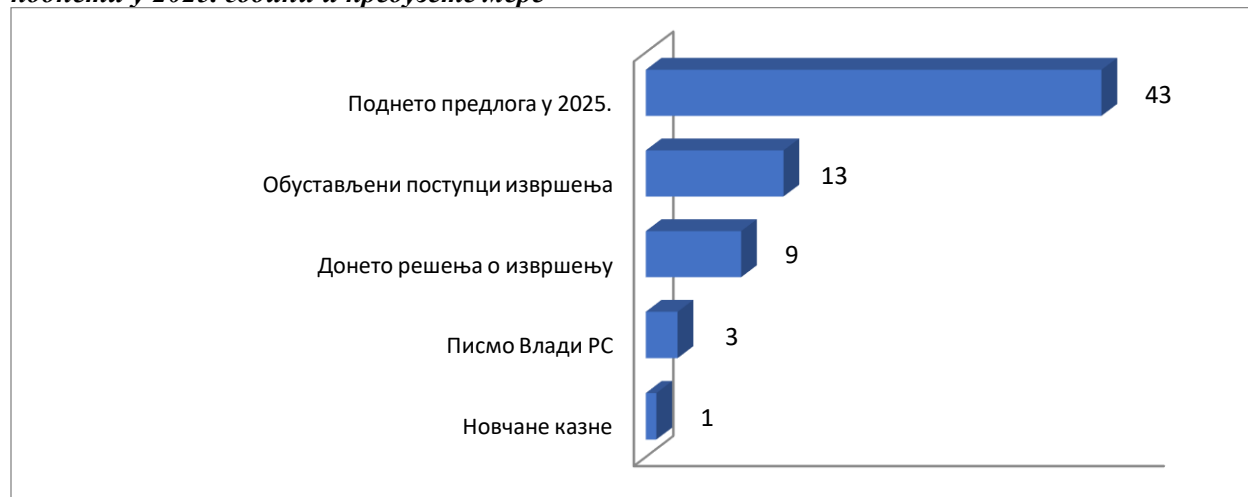
3.2.1.2. Управно извршење решења Повереника

Као што је напред указано, неизвршење Повереникових решења у значајном проценту од 20,2 % и даље представља једну од основних препрека у поступку остваривања права на приступ информацијама. Додатни проблем јесте чињеница што Повереник и даље значајне ресурсе усмерава на решавање проблема огромног броја злоупотреба права, па и даље не може да у задовољавајућој мери усмери своје ресурсе на решавање овог важног проблема. Што се тиче предлога за управно извршење одлука Повереника, по закону који се примењује од 17. 2. 2022. године, као што је објашњено у делу овог извештаја који говори о стању и препрекама у остваривању права, деблокирани су механизми за управно извршење одлука Повереника.

Током 2025. године Повереник је донео 9 решења о дозволи извршења. Донето је и једно решење о новчаној казни у износу од 50.000 динара, коју је првостепени орган (Министарство привреде) платио.

Преглед предузетих мера приказан је у графикону који следи.

Графикон бр. 12 - Предлози за административно/управно извршење решења Повереника поднети у 2025. години и предузете мере

3.2.1.3. Прекршајна одговорност

Измењеним и допуњеним ЗСПИЈЗ пооштрена је прекршајна одговорност за кршење одредаба ЗСПИЈЗ-а. Предвиђена је и прекршајна одговорност не само овлашћених лица и руководилаца органа, већ и свих запослених у органима јавне власти за пропуштање испуњења обавеза по овом закону.

3.2.1.3.1. Прекршајни налог

Када поводом жалбе због непоступања по захтеву (ћутање управе) утврди да је жалба основана, Повереник ће решењем наложити органу власти да у одређеном року поступи по захтеву (члан 24. став 6. Закона). У овим ситуацијама Повереник не одлучује мериторно о захтеву. Када Повереник донесе овакво решење, он у складу са законом који регулише прекршајни поступак издаје прекршајни налог из члана 47. Закона (члан 24. став 10. Закона), којим је прописано да ће се новчаном казном у износу од 30.000 динара казнити за прекршај овлашћено лице за поступање по захтевима (односно руководилац органа ако овлашћено лице није одређено), ако не поступи по захтеву у складу са роковима из члана 16. Закона (ћутање управе).

Од почетка примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (17.02.2022. године) до 31.12.2025. године Повереник је издао **1.813** прекршајних налога у складу са чл. 47. Закона (члан 24. став 10. Закона).

Повереник је током 2025. године издао **502 прекршајна налога** у складу са чл. 47. Закона (члан 24. став 10. Закона) и то 204 налога овлашћеним лицима за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја у органу власти и 298 налога руководиоцима органа власти (у органима у којима није одређено овлашћено лице за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја), а ово све из разлога што органи јавне власти нису поступили по захтевима за приступ информацијама у закону одређеном року, због чега је Повереник донео решења којим је наложио тим органима јавне власти да поступе по захтеву за приступ информацијама (члан 24. став 6. и 10. Закона).

Према информацијама којима располаже Повереник, у односу на издате прекршајне налоге у 2025. години, у 405 случајева плаћене су новчане казне по издатим прекршајним налозима у 2025. години и то 349 у року и 56 ван рока, по 58 налога није поступљено, а у 4 случаја је дошло до застарелости у поступку извршења прекршајног налога. У односу на 35 налога поступање је у току.

У 8 случајева прекршајни налози нису издати, јер је утврђено да није било прекршаја санкционисаних ЗСПИЈЗ, у 3 случаја је утврђено да није било доказа, док је у 57 случајева утврђено да је наступила застарелост прекршајног гоњења.

По издатим прекршајним налозима Повереник је током 2025. године примио 56 одлука првостепених судова и 8 одлука Прекршајног апелационог суда. Од 56 првостепених одлука је: 13 осуђујућих од чега је у 4 случајева изречена опомена, а у 9 случајева новчане казне (1 од 50.000,00 динара и 8 од 30.000,00 динара), 10 ослобађајућих пресуда, 1 решење о одбачају прекршајног налога, 3 решења о одбијању прекршајног налога и 29 решења о обустави поступка (у 8 случајева је наступила апсолутна застарелост прекршајног гоњења,

у 20 је наступила застарелост извршења новчане казне, док је у 1 случају обустављен поступак јер је окривљени за исту радњу већ правоснажно кажњен).

Одлукама другостепеног суда у 3 случаја потврђена је осуђујућа пресуда (2 новчане казне у износу од по 30.000 динара и 1 опомена), у 1 случају је потврђена ослобађајућа пресуда, у 2 случаја је усвојена жалба и предмет враћен на поновни поступак. У 1 случају је преиначена ослобађајућа пресуда у делу правног основа за њено доношење, док је у 1 случају преиначена ослобађајућа пресуда у делу који се односи на то на кога падају трошкови прекршајног поступка.

3.2.1.3.2. Захтев за покретање прекршајног поступка

Поред изрицања прекршајног налога, Повереник је овлашћен и да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје прописане Законом, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај. Тражилац информације не може да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против одговорног лица у органу власти пре окончања поступка по жалби пред Повереником, односно пре окончања управног спора, ако жалба Поверенику није допуштена. У овом случају, тражилац информације је дужан да се претходно обрати Поверенику захтевом да Повереник поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, односно Управној инспекцији, ако је вођен управни спор. Ако Повереник, односно Управна инспекција у року од осам дана не одговори тражиоцу информације на захтев за покретање поступка или му одговори да нема основа за подношење захтева за покретање прекршајног поступка, тражилац информације је овлашћен да сам поднесе захтев за покретање прекршајног поступка. Ако Повереник, односно Управна инспекција поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, на захтев тражиоца информације или на сопствену иницијативу, дужан је да о евентуалном одустајању од тог захтева обавести тражиоца информације, у року од осам дана од дана одустајања од захтева, да би тражилац информације могао да настави поступак (члан 28б).

Од почетка примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (17.2.2022. године) до 31.12.2025. године Повереник је поднео **174** захтева за покретање прекршајног поступка.

Повереник је током 2025. године поднео **21** захтев за покретање прекршајног поступка против руководиоца органа власти:

- због непоступања по решењу Повереника (члан 28. став 1) у 20 случајева, и
- онемогућавања Поверенику приступа носачу информација (члан 26 став 2) у 1 случају.

У 53 случаја захтеви нису поднети, јер је утврђено да није било прекршаја санкционисаних ЗСПИЈЗ; у 11 случајева утврђено је да је наступила застарелост прекршајног гоњења, док је у 8 случајева утврђена ненадлежност Повереника.

По поднетим захтевима за покретање прекршајних поступака Повереник је током 2025. године примио 75 одлука првостепених судова и 19 одлука другостепеног суда. Првостепени судови донели су 3 ослобађајуће и 38 осуђујућих пресуда (10 опомена, 2 новчане казне од по 5.000,00, 3 од по 10.000,00 динара, 15 од по 20.000,00 динара, у 1 случају су пресудом изречене две казне од по 20.000,00 динара двома окривљенима, 1 новчана казна

од 25.000,00 динара, 3 новчане казне од 30.000,00 динара, 3 новчане казне од по 50.000,00 динара). У 1 случају донето је решење о месној ненадлежности, у 11 случајева је одбачен захтев за покретање прекршајног поступка због наступања застарелости за покретање истог, у 22 случаја обустављено је даље вођење поступка, од чега у 5 случајева због апсолутне застарелости прекршајног гоњења, у 16 случајева због наступања релативне застарелости прекршајног гоњења, док је у 1 случају утврђено да је окривљено лице већ правоснажно кажњено за исту радњу.

Пресудама другостепених судова у 13 случајева је потврђена осуђујућа пресуда, у 1 случају предмет је враћен на поновни поступак, у 2 случаја је осуђујућа пресуда преиначена у ослобађајућу, у 2 случаја је осуђујућа пресуда преиначена на обуставу због наступања апсолутне застарелости, док је у 1 случају осуђујућа пресуда преиначена само у делу правне квалификације.

Према подацима прекршајних судова у Србији⁵¹ који су доставили податке Поверенику, у **2025. години ови судови су примили укупно 100 захтева за покретање прекршајног поступка због повреде права на приступ информацијама и 37 захтева за судско одлучивање**. По поднетим захтевима за покретање прекршајног поступка поднетих од стране оштећених лица, као и од Повереника, прекршајни судови су током 2025. године **решили укупно 107 предмета** и то тако што је донето: 40 осуђујућих пресуда којима су изrekli 7 опомена и 33 новчане казне у укупном износу од 775.000,00 динара, у 42 предмета поступак је обустављен од чега је 17 обустављено због застарелости, 2 ослобађајуће пресуде, 20 захтева је одбачено, док су 3 предмета решена на други начин.

Према подацима Прекршајног апелационог суда у Београду⁵², тај суд је у **2025. години примио 92 предмета по жалбама на одлуке прекршајних судова у материји слободе приступа информацијама (од чега 45 предмета о трошковима)**. Из претходног периода пренето је нерешених 81 предмет, тако да је у раду било укупно 173 предмета. Током 2025. године Прекршајни апелациони суд **решио је 151 предмет од чега је 69 ожалбених решења о трошковима**. Суд је у преостале **82 жалбе** одлучио на следећи начин: **потврђене су 43 одлуке** и то: 4 одбачаја, 2 ослобађајуће, 15 осуђујућих и 22 предмета о обустави поступка од чега је у 13 предмета потврђено првостепено решење о обустави због застарелости, у 6 предмета је потврђено првостепено решење о обустави из других разлога и у 3 предмета је потврђена обустава јер захтев није поднело овлашћено лице; **преиначено је 18 одлука**: 1 осуђујућа на ослобађајућу, 1 осуђујућа је преиначена у погледу правне квалификације, 1 ослобађајућа је преиначена у погледу правне квалификације, 1 одбачај је преиначен у обуставу због застарелости, 3 осуђујуће на обуставу због застарелости, 3 ослобађајуће на обуставу због застарелости, 2 обуставе из других разлога на обуставу због застарелости, 2 осуђујуће на обуставу из других разлога, 3 ослобађајуће на обуставу из других разлога и 1 обустава због тога што захтев није поднело овлашћено лице на обуставу из других разлога; **укинута је 21 одлука** по жалби на одлуке прекршајних судова и то: 2 ослобађајуће, 3 обуставе поступка и 16 осуђујућих, и то 12 због битне повреде одредаба прекршајног поступка, 1 због погрешно утврђеног чињеничног стања и 3 због повреде материјалног права.

⁵¹ Извештај није доставио Прекршајни суд Сјеница, Прекршајни суд Зајечар и Прекршајни суд Крушевац

⁵² Извештај Прекршајног апелационог суда у Београду послат електронским путем 19.1.2026. године

Анализирајући достављене податке закључује се да је Прекршајни апелациони суд, у већем броју случајева него претходних година обустављао поступке, и то најчешће због застарелости.

Управни инспекторат Министарства државне управе и локалне самоуправе, надлежан за надзор над спровођењем Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, обавестио је⁵³ Повереника да Управна инспекција није спроводила надзор у вези са применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја, као и да Управни инспекторат у 2025. години није поднео ниједан захтев за покретање прекршајног поступка због повреде права или због неизвршавања прописаних обавеза органа власти у вези са применом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, из чега се закључује да непоштовање наведених законских обавеза остаје без одговорности.

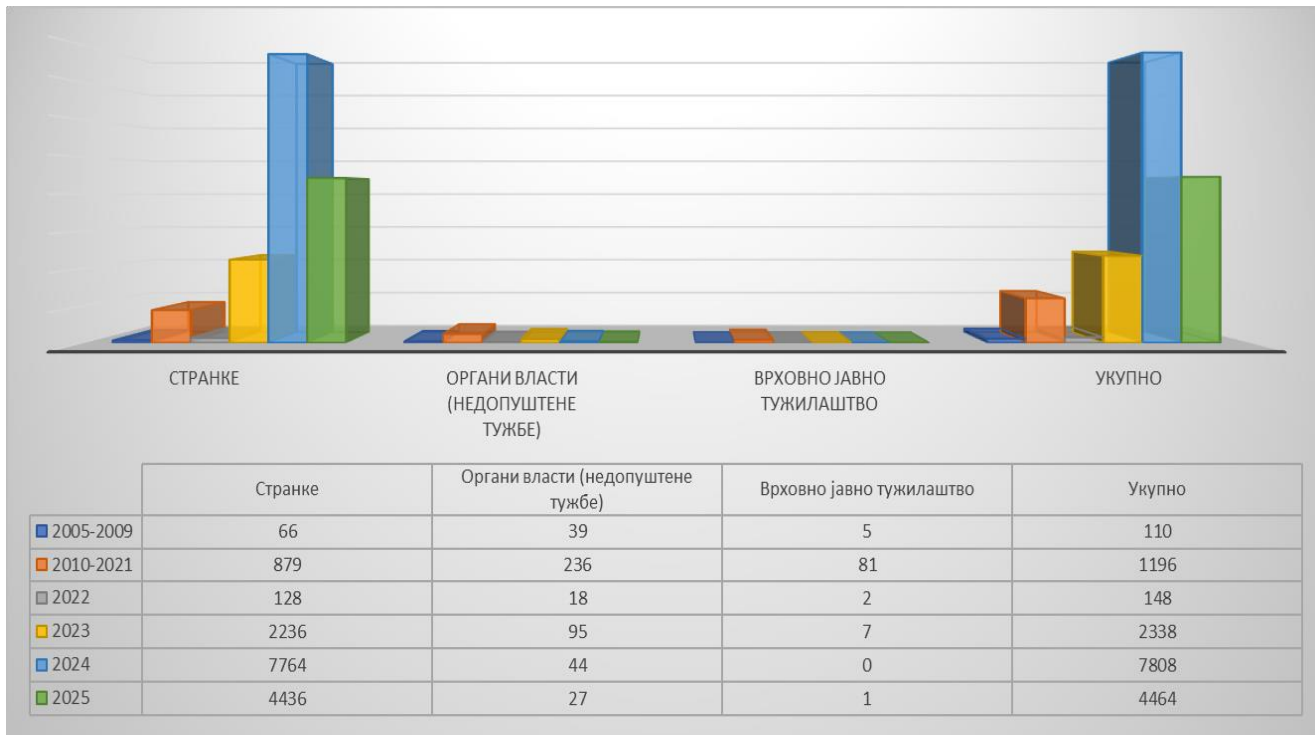
3.2.2. Заштита права пред Управним судом

Судска заштита права на слободу приступа информацијама пред Управним судом у управном спору, обезбеђена је у погледу законитости одлука Повереника и одлука седам органа против којих није дозвољена жалба Поверенику и који су изузети од заштите пред Повереником (Народна скупштина, председник Републике Србије, Влада Републике Србије, Врховни суд, Уставни суд, Врховни јавни тужилац и Народна банка Србије).

Право на подношење тужбе Управном суду има странка (жалилац) која је незадовољна одлуком Повереника, као и Врховни јавни тужилац, уколико сматра да је одлуком Повереника повређен закон на штету јавног интереса.

⁵³ Допис Управног инспектората Министарства државне управе и локалне самоуправе бр. 000148325 2026 14800 010 001 041 001 од 19.1.2026. године

Графикон бр. 13 - Преглед тужби по подносиоцима поднетих Врховном суду, односно Управном суду против одлука Повереника у периоду од 2005-2025

Према информацијама којима располаже Повереник, у **2025. години** Управном суду⁵⁴ поднете су **4.464 тужбе** против Повереника. Од поднете 4.464 тужбе, 2.008 тужби је поднето против одлука Повереника, док је 2.456 тужби поднето из разлога што Повереник није донео одлуку по жалби у законском року.

Графикон бр. 13 врло јасно приказује последице промене става Управног суда са 105. седнице свих судија од 21. 6. 2022. године у погледу накаде трошкова поступка по жалби и како је тај став утицао на драстично повећање злоупотребе права. Илустрације ради, странке су Управном суду од 2010. године до 2021. године поднеле укупно 879 тужби против Повереника, што значи да су странке (тј. жалиоци) на годишњем нивоу против Повереника подносили 73,25 тужби у просеку, да би у периоду од 2023. године кад су у пуном обиму постале видљиве последице промене става Управног суда из јуна 2022. године, странке, тј. жалиоци, поднели у 2023. години 2.236 тужби, затим у 2024. години 7.764 тужбе и у 2025. години 4.436 тужби. Дакле, како су странке, тј. жалиоци, поднели у периоду од 2023. године до 2025. године укупно 14.436 тужби против Повереника, то значи да су тражиоци у овом периоду изјављивали у просеку на годишњем нивоу 4.812 тужби против Повереника. Однос просечног броја поднетих тужби на годишњем нивоу пре промене става Суда од 73,25 тужби наспрам просечног броја поднетих тужби након промене става Суда од 4.812 тужби најбоље говори о тешким последицама промене става Суда и колико је то довело до оптерећења рада не само Службе Повереника, већ и самог Управног суда, до огромних финансијских последица које се огледају у непотребном

⁵⁴ Допис Управног Суда Су III-19 8/2025 од 15. 01. 2026. године

трошку и огромним неоправданим расходима из јавног буџета, до отежаног остваривања права на слободан приступ информацијама од јавног значаја, али и на заштиту података о личности, као и на отежан приступ правди и судовима.

Подносиоци тужби против Повереника у 2025. години су: странке тј. тражиоци информација (4.436) и првостепени органи⁵⁵ (28).

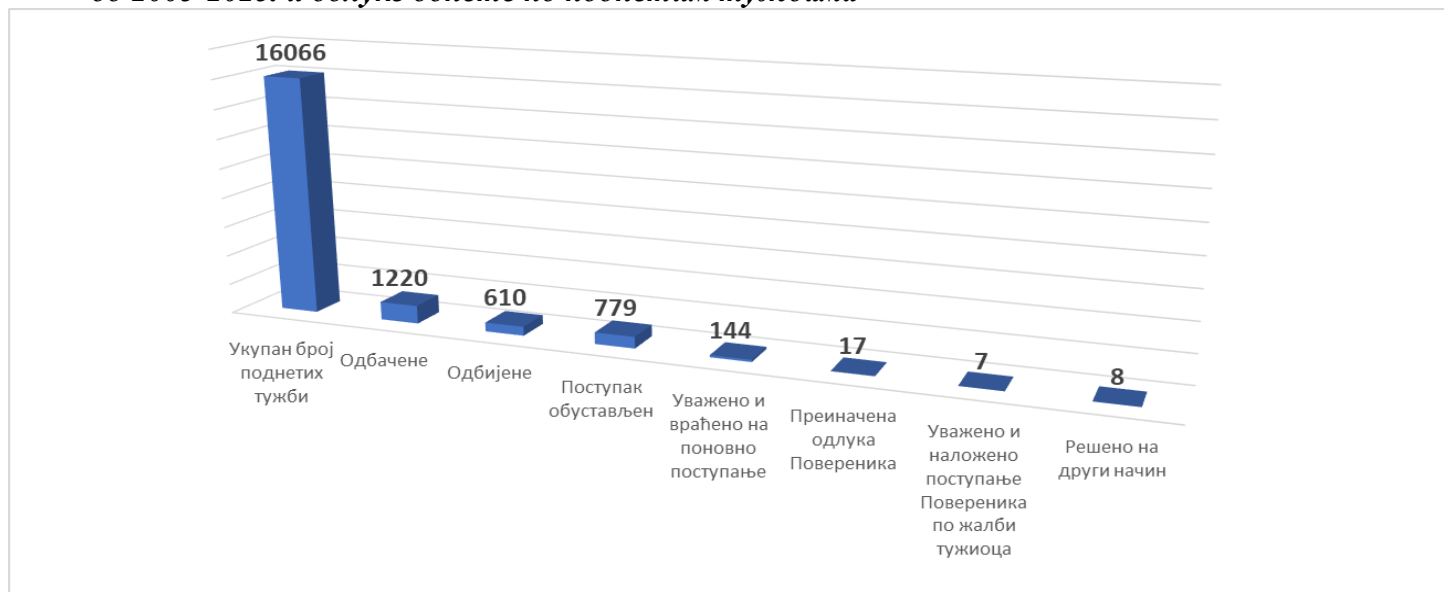
Управни суд је у току 2025. године решио укупно 1.047 тужби (решених тужби 149 су из 2025. године, док је 898 решених тужби из претходног периода). Тужбе су решене на следећи начин: 75 тужби је одбијено, 657 је одбачено, 286 поступака је обустављено, 26 тужби је уважено (и то тако што је у 19 случајева решење Повереника поништено и предмет враћен на поновно одлучивање, а у 7 случајева је Поверенику наложено поступање по жалби) и 3 тужбе су решене на други начин. У погледу тих уважених тужби, углавном се ради о предметима којима су поништена решења Повереника којима је одбио захтев за накнаду трошкова заступања по жалби пред Повереником или је одбио жалбу којом је одбијен захтев за накнаду наведених трошкова, а што је последица промене става Управног суда са 105. седнице свих судија од 21. 6. 2025. године.

Графикон бр. 14 - Преглед одлука Управног суда донетих у 2025. години по тужбама против одлука Повереника

⁵⁵ 11 тужби поднетих од стране првостепених органа су одбачене као недопуштене, јер првостепени орган није активно легитимисан за подношење тужбе, док 17 тужби још увек није решено.

Графикон бр. 15 - Тужбе против Повереника у области слободе приступа информација од 2005-2025. и одлуке донете по поднетим тужбама

Наведени подаци показују да је од почетка рада Повереника, у судским поступцима преиспитивања законитости његових одлука, укупно решено 2.785 предмета (од укупно 16.066 поднетих тужби) од чега у **2.617 предмета (што износи 93,97%) тужиоци нису успели у Управном спору против Повереника**. Процент успешно окончаних управних спорова у корист Повереника би био и бољи да није дошло до изненадне промене става Управног суда, утврђеног на 105. седници свих судија одржаној дана 21. 6. 2022.године, у погледу основаности накнаде трошкова за заступање тражилаца информација од стране адвоката у поступку по жалби пред Повереником, по ком ставу су органи јавне власти сада дужни да накнаде трошкове заступања од стране адвоката жалиоцима у случају када Повереник утврди да је жалба основана. Значајан број одлука Повереника којим је одбијен захтев жалилаца за накнаду трошкова поступка по жалби донет је пре промене става суда, а одлука по тужби против такве одлуке Повереника је донета тек након промене става суда, што је резултирало повећањем броја судских одлука, којим је поништено решење Повереника и предмет враћен на поновно одлучивање, а што је последично довело до смањења процента потврђених одлука Повереника.

Подаци показују да је у периоду од 2005. до 2025. године против седам⁵⁶ највиших органа власти против чијих одлука није дозвољена жалба Поверенику поднето укупно 680 тужби од којих је 408 решено, тако што је 178 тужби одбијено, 103 одбачено, 113 уважено, 13 поступака је обустављено, а 1 је решен на други начин.

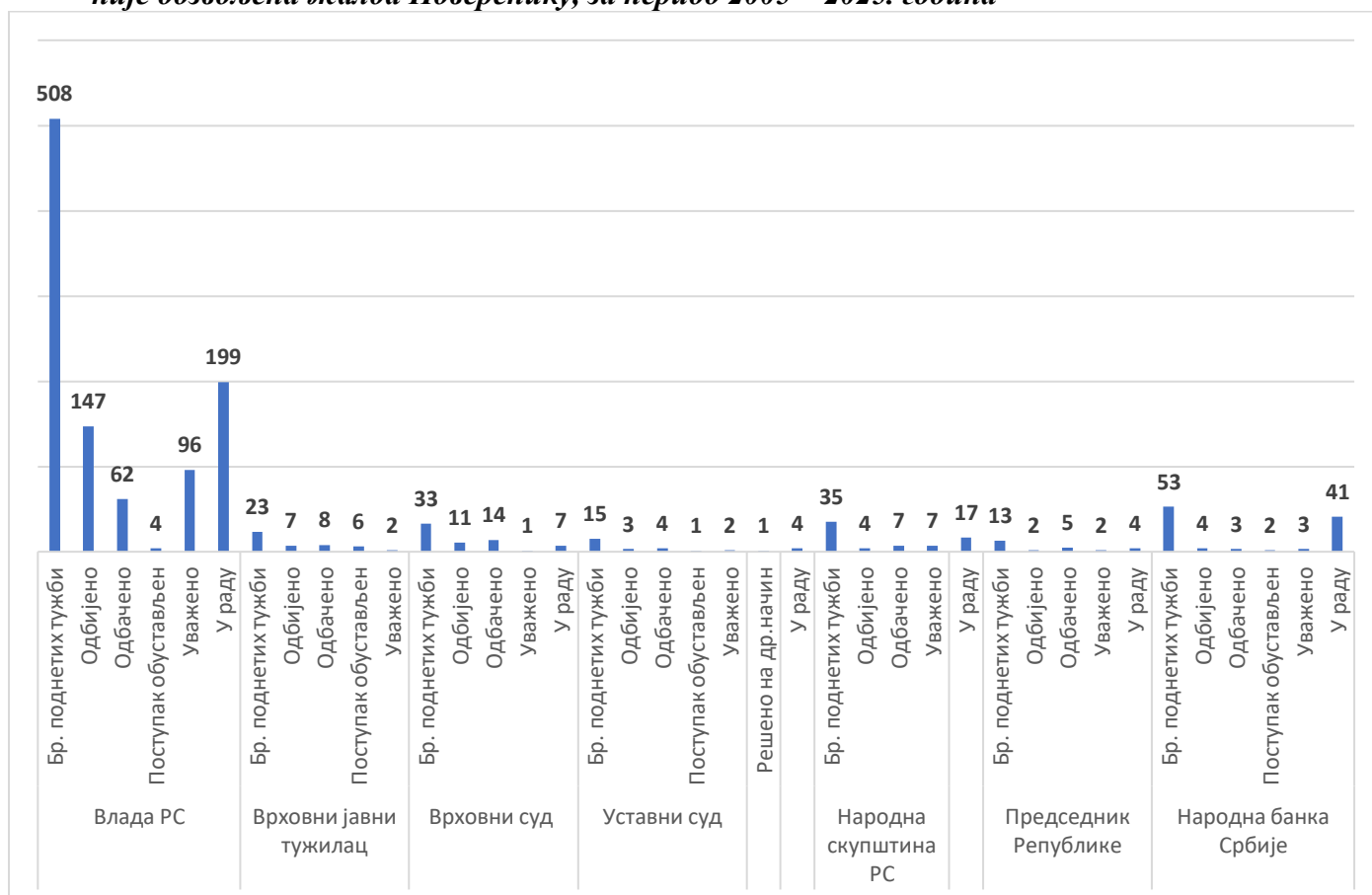
Највећи број тужби је поднето против Владе Републике Србије и то 508, од којих је 309 решено, тако што је 147 тужби одбијено, 96 је уважено, 62 је одбачено, док су 4 поступка обустављена.

⁵⁶ Изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник“ 105/21) и Народна банка Србије сврстана је у ред органа јавне власти против којих није дозвољена жалба Поверенику (чл. 22 ст. 3).

У 2025. години Управном суду је против највиших органа поднета 41 тужба, од којих су само 2 решене, тако што је 1 уважена и 1 решена на други начин. Од тог броја 15 тужби је поднето против Владе Републике Србије (од чега 6 на ћутање управе); 6 против Народне скупштине РС (од чега 5 на ћутање управе), 4 против Уставног суда (од чега 1 на ћутање управе), 1 против Врховног суда Србије на ћутање управе, 3 против Председника Републике (од чега 2 на ћутање управе) и 12 против Народне банке Србије (од чега 2 на ћутање управе).

У току 2025. године Управни суд је решио 44 тужбе поднете против највиших органа власти (2 поднете у 2025. години, а осталих 42 су из ранијег периода) и то тако што је 15 тужби уважио (9 против Владе Републике Србије, 3 против Народне скупштине РС и 3 против Народне банке Србије), 20 тужби је одбио (16 против Владе Републике Србије, 2 против Народне банке Србије, 1 против Народне скупштине РС и 1 против Врховног суда), 7 тужби је одбацио (5 против Владе РС, 1 против Народне банке Србије и 1 против Народне скупштине РС), 1 поступак је обустављен против Народне банке Србије, док је 1 тужба против Уставног суда решена на други начин. Један приговор на одлуку Управног суда донету по тужби против Председника Републике је одбијен.

Графикон бр. 16 - Преглед и исход тужби поднетих Врховном суду, односно Управном суду против одлука или због непоступања седам највиших органа власти против којих није дозвољена жалба Поверенику, за период 2005 – 2025. година

Врховни суд Србије је обавестио⁵⁷ Повереника да је током 2025. године овом суду поднето 176 захтева за преиспитивање одлука Управног суда у којима је тај суд поступао по тужбама у области слободног приступа информацијама од јавног значаја и да су предметни захтеви још увек у раду.

3.2.3. Извршавање законских обавеза органа власти, надзор и одговорност

Изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја потпуно је измењен начин израде, објављивања и ажурирања информатора о раду органа власти. Такође, повећан је и број органа који су у обавези израде информатора о раду. Највећа промена се односи на начин израде, који је сада пресељен на платформу коју води и одржава Повереник, а то је Јединствени информациони систем информатора о раду (ЈИС). У моменту израде овог извештаја у ЈИС-у је објављено укупно 7.328⁵⁸ информатора о раду органа власти, док је регистровано укупно 7.574 органа. Такође, Повереник је у складу са Законом израдио и објавио Упутство за израду и објављивање информатора о раду органа јавне власти („Сл. гласник РС“, број 10/22).

У складу са чланом 39. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, обавезу израде информатора о раду имају органи власти из члана 3. тач. 1) до 7), док органи власти из тач. 8) до 10) ту обавезу немају. У законском року, до 17. 11. 2022. године, информатор о раду објавило је укупно 5.349 органа власти, међу којима су најбројнији били органи локалне самоуправе и месне заједнице.

Такође, значајно је повећан број органа власти који су у обавези да достављају годишње извештаје Поверенику. Сада су у обавези да то чине сви органи власти из члана 3. ЗСПИЈЗ, којих у тренутку израде овог извештаја, има 12.360 уписаних у Каталог органа власти. Број достављених извештаја за 2025. годину је 5.394, док је број регистрованих органа за приступ Порталу за достављање годишњих извештаја 6.863. Своју обавезу достављања извештаја Поверенику није извршило више од пола органа власти који ту обавезу имају по Закону.

На основу информација добијених из извештаја органа власти за 2025. годину (**5.394 извештаја**), 4.766 органа власти је објавило Информатор о раду у Јединственом информационом систему информатора о раду и на тај начин испунило своју законску обавезу. Такође, може се констатовати да је степен извршења законске обавезе у погледу спровођења обуке запослених у вези са применом Закона о приступу информацијама, побољшан у односу на претходне године, самим тим што је број органа који су доставили извештаје много већи него ранијих година (3.323 органа је пријавило да је испунило ову обавезу).

Иако је Повереник израдом посебног Портала за достављање извештаја у електронској форми олакшао овај поступак, а имајући у виду да је и рок за достављање извештаја изменама Закона продужен до 31. јануара, и даље велики број органа власти не извршава ову законску обавезу. Анализом података утврђено је да многи републички органи нису доставили годишњи извештај за 2025. годину.

⁵⁷ Допис бр. Су II 17а 63/25 од 19. 1. 2026. године

⁵⁸ Број објављених информатора о раду у Јединственом информационом систему на дан 5.2.2026.године;

Број достављених извештаја органа из категорије установа образовања (школе, предшколске установе) већи је у односу на 2024. годину (када је тај број био **1.355**), док је за 2025. годину овај број **1.519**. Број извештаја органа локалне самоуправе у 2025. години износи **530** и мањи је у односу на претходну годину када је тај број био **584**. Примећено је повећање броја достављених извештаја републичких органа и организација (агенције, дирекције, заводи, фондови, коморе итд.) – **481** орган. Ловачка удружења су у великом броју испунила ову своју обавезу, њих 189, што је за око 5% више у односу на 2024. годину. И ове године треба посебно нагласити да је велики број месних заједница испунило ову законску обавезу, чак **1.125**.

Табела бр. 8 - Подаци из годишњих извештаја органа власти о радњама предузетим у циљу примене ЗСПИЈЗ у 2025. години⁵⁹

Орган јавне власти	Број органа власти	Доставили извештај бр. и %	Објавили Информатор у Јединственом информационом систему-бр. и %	Спровели обуку бр. и %	Одржавају носаче информац. бр. и %
Органи из чл. 22. Закона (Н.скупштина, председник Републике, Врховни суд, Уставни суд, Влада, В.Ј. тужилац, НБС)	7	6 (85,7%)	6 (100%)	4 (66,6%)	6 (100%)
Министарства (без органа у саставу)	25	22 (88%)	22 (100%)	18 (81,8%)	22 (100%)
Републички органи и организације (агенције, дирекције, заводи, фондови, коморе...)	759	481 (63,4%)	302 (62,8%)	344 (71,5%)	427 (88,7%)
Судови	158	148 (93,7%)	147 (99,3%)	110 (74,3%)	148 (100%)
Тужилаштва	89	74 (83,2%)	74 (100%)	52 (70,2%)	73 (98,6%)
Остали органи власти (органи АП Војводине, установе образовања, орг.локалне самоуправе, јавна предузећа, установе у области здравства, културе, информисања итд.)	11.322	4663 (41,2%)	4215 (90,4%)	2795 (59,9%)	4591 (98,4%)
Укупно	12.360 ⁶⁰	5.394 (43,6%)	4.766 (88,4%)	3.323 (61,6%)	5.267 (97,6%)

⁵⁹ Процент органа власти који су доставили извештаје Поверенику представљен је у односу на укупан број органа власти у одређеној категорији, док су проценти који се односе на обавезу израде информатора о раду, одржавање обука и одржавање носача информација, представљени у односу на број поднетих извештаја у одређеној категорији органа власти и на укупном нивоу;

⁶⁰ Број органа власти који су у моменту израде овог извештаја имали обавезу достављања извештаја, с обзиром на то да је овај број променљив, као и да је Каталог органа јавне власти информативног карактера;

У извештају Управног инспектората⁶¹ се наводи да „у 2025. години нису спроведени надзори над применом прописа којима је уређен слободан приступ информацијама од јавног значаја и није било поднетих захтева за покретање прекршајних поступака“.

3.2.4. Активности Повереника у вези са објављивањем информатора о раду

Објављивање информатора, уз обавезу редовног ажурирања података (најмање једном месечно) има за циљ да грађанима, медијима, органима власти и другим корисницима, учини доступним најважније информације о раду органа, кадровским и другим капацитетима органа, о његовој организацији, надлежностима, средствима рада, располагању јавним средствима, платама, државној помоћи, субвенцијама, донацијама, о међународним и другим пројектима и њиховој реализацији, јавним набавкама, врстама услуга које орган пружа и процедурама за остваривање права, о правним средствима у случају негативних исхода поступака пред органом, о врстама информација којима орган располаже и др.

Закон о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС бр. 105 од 8.11.2021.) ступио је на снагу 16. новембра 2021. године, а његова примена је почела 17. 2. 2022. године. Наведеним законом прописано је да се информатор о раду израђује у електронском и машински читљивом облику, а објављује се путем Јединственог информационог система информатора о раду, који води и одржава Повереник, у складу са упутством за израду и објављивање информатора о раду органа власти који доноси Повереник. С тим у вези, Повереник је предузео активности потребне за благовремено доношење наведеног упутства и успостављања предметног информационог система. Објављивање информатора о раду на заједничкој дигиталној платформи требало би да доведе до већег степена транспарентности, упоредивости и веће корисности података, као и лакшег праћења спровођења ове законске обавезе. Круг органа власти који имају обавезу израде информатора о раду је значајно проширен, а органи власти су имали рок од годину дана од дана ступања на снагу закона да израде информаторе у информационом систему. Тако, на дан 5. 2. 2026. године, број оних који су објавили информатор о раду у Јединственом информационом систему информатора о раду, износи 7.328.

У 2025. години Повереник је приликом контролисања информатора о раду органа јавне власти утврдио да се недостаци у информаторима у највећој мери огледају у следећем:

- подаци у информатору се **не ажурирају редовно, у складу са Упутством, па не испуњавају услов поузданости;**
- најчешће **недостаје преглед података о пруженим услугама;**
- **подаци о приходима и расходима**, у којима подаци о буџету или недостају или су некомплетни;
- **подаци о спроведеним јавним набавкама;**
- подаци о исплаћеним **платама, зарадама и другим примањима** су приказани у врло малом броју случајева;

⁶¹ Допис Управног инспектората број 000148325 2026 14800 010 001 041 001 од 19.1.2026;

- недостају описи поступања у оквиру надлежности, овлашћења и обавеза;
- такође и услуге које орган пружа заинтересованим лицима, као и поступак ради пружања услуга.

У вршењу својих надлежности, у погледу обавезе израде и ажурирања Информатора о раду органа јавне власти (чл. 39 ЗСПИЈЗ), Повереник је, у 2025. години, примењивао овлашћења која проистичу из члана 25. ЗСПИЈЗ, која се односе на одлучивање Повереника у вези са мерама за унапређење јавности рада. У вези са тим, Повереник је у 2025. години донео 13 решења којима је органима власти наложио да, у складу са чл. 39. ЗСПИЈЗ, израде Информатор о раду у Јединственом информационом систему информатора о раду. По свих 13 решења Повереника органи власти су поступили и израдили информаторе у складу са налогом из решења.

И у 2025. години настављено је са унапређењем Јединственог информационог система информатора о раду, а овлашћена лица Повереника на дневној бази пружају помоћ органима власти у циљу лакшег испуњавања ове законске обавезе.

Поводом Међународног дана права јавности да зна, који се сваке године обележава 28. септембра, Комисија за доделу признања за унапређење права на слободан приступ информацијама за 2025. годину, а чији је председник Повереник, доделила је следећа признања:

1. За допринос афирмисању права јавности да зна у категорији републичких органа: Националној служби за запошљавање;
2. За допринос афирмисању права јавности да зна у категорији правосудних органа: Основном суду у Мајданпеку;
3. За допринос афирмисању права јавности да зна у категорији локалних органа јавне власти: органима општине Велико Градиште;
4. За допринос афирмисању права јавности да зна у категорији покрајинских органа: Влади АП Војводине;
5. За допринос афирмисању права јавности да зна у категорији осталих органа власти: ОШ „Десанка Максимовић“ из Косовске Каменице.

Посебно признање/захвалницу Повереник је доделио Аустријској развојној агенцији (АДА).

Главна награда, за посебан допринос афирмисању права на приступ информацијама (статуета) није додељена ове године.

3.3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

3.3.1. Поступање Повереника у вршењу инспекцијског надзора

Повереник је у току 2025. године **окончао** укупно **1.169 надзора**. Од укупног броја окончаних надзора 980 је редовних, а 189 ванредних надзора.

Надзори (1.169) су окончани на следећи начин: 1.073 предмета је окончано тако што је утврђено да је поступљено по претходно спроведеном надзору и изреченим мерама, док је 91 предмет окончан службеном белешком, односно одговором подносиоцу представке, јер је након спроведеног инспекцијског надзора утврђено да није било повреда ЗЗПЛ, а списи 5 предмета прослеђени Сектору за процесуирање прекршаја.

У случајевима у којима је утврдио да су повређене одредбе ЗЗПЛ (105), Повереник је:

- поднео 3 захтева за покретање прекршајног поступка због повреде ЗЗПЛ,
- донео 102 корективне мере којима је изрекао 101 опомену руковооцима и једном руковооцу привремено/трајно ограничио вршење радње обраде, укључујући и забрану обраде.

Повереник је током 2025. године **покренуо 1.296 поступка надзора**, од чега 1.087 редовних и 209 ванредних надзора.

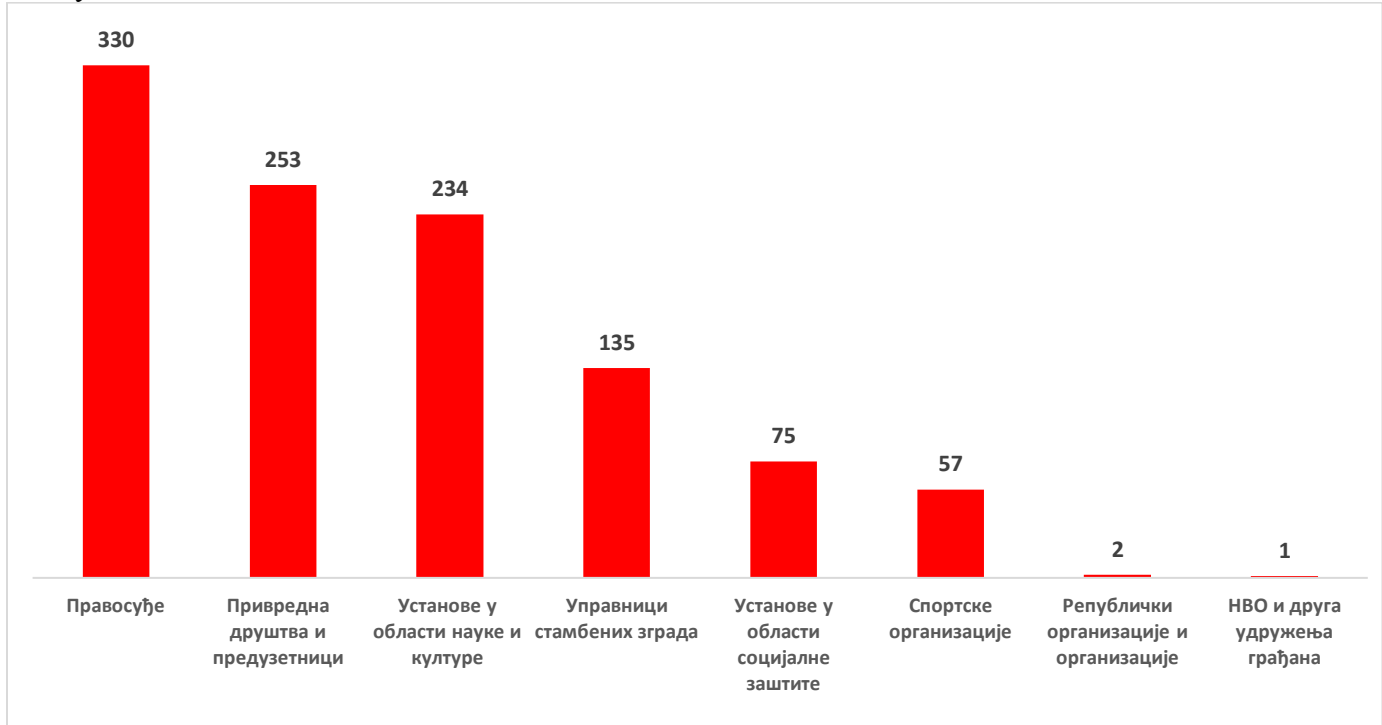
Од 209 ванредних надзора, 143 је покренуто по представи, 9 поводом обавештавања Повереника о повреди података и 57 по другом основу.

Гледајући разлоге за вршење ванредног надзора он је у највећем броју случајева покретан због угрожавања личних података (име и презиме), безбедности података о личности, као и угрожавања података о личности на интернету и путем електронске комуникације, као и вршењем видео надзора.

Имајући у виду руковооце над којима је Повереник покренуо поступак редовног надзора (1.087) током 2025. године, знатан број поступака надзора вршен је над установама у области правосуђа, привредним друштвима и предузетницима, установама у области науке и културе и управницима стамбених зграда, за разлику од 2024. године када су у питању била јавна предузећа.

Тако, руковооци над којима је Повереник покренуо 1.087 поступака редовног надзора су: правосуђе – 330 (30,4%), привредна друштва и предузетници – 253 (23,3%), установе у области науке и културе – 234 (21,5%), управници стамбених зграда 135 (12,4%), установе у области социјалне заштите – 75 (6,9%), спортске организације – 57 (5,2%), републички органи и организације – 2 (0,2%), НВО и друга удружења грађана – 1 (0,1%).

Графикон бр. 17 - Структура руковалаца над којима је покренут редован поступак надзора у 2025.г.

Повереник је изрекао **102 корективне мере**, којима је изрекао 101 опомену руковооцима и 1 руковооцу привремено/трајно ограничио вршење радње обраде, укључујући и забрану обраде. У 93 случаја руковалац је поступио по изреченој мери Повереника, у 3 случаја није поступио, док у 6 случајева руковалац још увек није обавестио Повереника о поступању.

У случајевима у којима је изрекао опомене (101) Повереник је утврдио следеће повреде одредаба ЗЗПЈ:

- подаци се не обрађују законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе – чл.5. ст.1. тач.1. (45);
- подаци се не прикупљају у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се обрађују на начин који није у складу са тим сврхама – чл.5. ст.1. тач.2. (10);
- подаци нису примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде – чл.5. ст.1. тач.3. (53);
- подаци се не чувају у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде – чл.5. ст.1. тач.5. (4);
- подаци се не обрађују на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера – чл.5. ст.1. тач.6. (16);
- подаци се обрађују у друге сврхе – чл. 6 и 7 (1);

- руковалац обрађује податке о личности без сагласности лица на које се подаци односе, односно није у могућности да предочи да је лице на које се подаци односе дало пристанак на обраду својих података – чл.15. и 16. (3);
- непружање информација које се пружају у складу са законом када се подаци о личности прикупљају од лица на која се односе – чл. 23 (3);
- руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде не предузима одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере – чл. 42. (50);
- однос између заједничких руковалаца није уређен на начин прописан законом – чл. 43, ст. 2. до 4. (1);
- руковалац је поверио обраду података о личности обрађивачу супротно закону – чл. 45 (2);
- руковалац или обрађивач нису спровели одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигли одговарајући ниво безбедности у односу на ризик – чл.50. (5);
- руковалац није обавестио Повереника о повреди података – чл.52 (2).

3.3.1.1. Контролне листе

У току 2025. године на адресе **1.994** руковалаца упућена је контролна листа.

Повереник је током 2025. године обрадио 1.966 контролних листа (1.952 из извештајног периода и 14 из претходног периода) и у **1.506** случајева је извршио процену ризика. Попуњену контролну листу **није доставило 460** руковалаца ни након интервенције Повереника.

Структура руковалаца којима је послата контролна листа у 2025. години је следећа:

- приватне фирме, банке, осигуравајућа друштва и предузетници (373);
- републички и покрајински органи (3);
- правосуђе (јавни бележници и јавни извршитељи) (457);
- установе из области науке и културе (610);
- установе социјалне заштите (159);
- спортске организације (119);
- остали (професионални управници стамбених зграда) (271);
- НВО и друга удружења грађана (2).

Структура руковалаца и процењени ниво ризика у 2025. години је следећи:

- приватне фирме, банке, осигуравајућа друштва и предузетници (370). На основу достављених контролних листа ниво ризика је код ових руковалаца у 1 случају као висок, у 25 као средњи, у 111 као низак и у 104 као незнатан, док 129 руковалаца није доставило попуњену контролну листу Повереника;
- републички и покрајински органи (3). На основу достављених контролних листа ниво ризика је код ових руковалаца низак;

- јавна предузећа (8). На основу достављених контролних листа ниво ризика је код ових руковалаца у 2 случаја као средњи, у 3 као низак и у 3 као незнатан;

- остали (професионални управници стамбених зграда) (256). На основу достављених контролних листа ниво ризика је код ових руковалаца у 23 случајева као средњи, у 105 као низак и у 24 као незнатан, док 104 руковалаца није доставило попуњену контролну листу Повереника;

- спортске организације (105). На основу достављених контролних листа ниво ризика је код ових руковалаца у 14 случајева као средњи, у 42 као низак и у 13 као незнатан, док 36 руковалаца није доставило попуњену контролну листу Повереника;

- установе из области науке и културе (601). На основу достављених контролних листа ниво ризика је код ових руковалаца у 2 случаја као критичан, у 1 случају као висок, у 82 као средњи, у 307 као низак и у 91 као незнатан, док 118 руковалаца није доставило попуњену контролну листу Повереника;

- правосуђе (јавни бележници и јавни извршитељи) (456). На основу достављених контролних листа ниво ризика је код ових руковалаца у 4 случаја као средњи, у 128 као низак и у 309 као незнатан, док 15 руковалаца није доставило попуњену контролну листу Повереника;

- установе социјалне заштите (162); На основу достављених контролних листа ниво ризика је код ових руковалаца у 4 случаја као средњи, у 72 као низак и у 32 као незнатан, док 55 руковалаца није доставило попуњену контролну листу Повереника;

- образовне институције (3). Ниједан факултет није доставио попуњену контролну листу Поверенику;

- НВО и друга удружења грађана (2). На основу достављених контролних листа ниво ризика је код ових руковалаца у 1 случају као незнатан, док 1 руковалац није доставио попуњену контролну листу Поверенику.

На основу свих добијених података Повереник је донео План инспекцијског надзора за 2026. годину.

Од почетка примене новог ЗЗПЛ-а па до краја извештајног периода, контролна листа упуњена је на адресе **7.887 руковалаца**, од чега је 6.941 руковалац доставио попуњену контролну листу Поверенику на основу које је извршена процена ризика, док 904 руковалаца није доставило попуњену контролну листу, а 42 контролне листе су у поступку обраде. Попуњену контролну листу самоиницијативно је доставило 50 руковалаца, на основу којих је Повереник такође проценио ниво ризика обраде података о личности.

3.3.1.2. Обавештавање Повереника о повреди података о личности

Од почетка примене Закона до 31. 12. 2025. године Поверенику је поднето **254** обавештења руковалаца о повредама података о личности које могу произвести ризик по права и слободе физичких лица, (и то у периоду значајно појачаних претњи по безбедност рачунарских мрежа од стране тзв. „крипто локера“ и других врста рансомвера), док је број предметних обавештења у току 2025. године био укупно **49**, и то од следећих категорија руковалаца:

- 25 привредних друштава, банака и осигуравајућих друштава;
- 2 органа власти на републичком и локалном нивоу;

- 1 орган локалне самоуправе;
- 4 јавна предузећа;
- 1 правосудни орган;
- 10 образовних институција;
- 3 установе у области здравства;
- 3 грађани и НВО и др. удружења грађана.

Све ово наводи на закључак да бројни руковоаци још увек нису упознати с постојањем наведене законске обавезе, или што је вероватније, уздржавају се од обавештавања Повереника како се не би изложили евентуалном инспекцијском надзору и/или репутационом ризику који би могао имати утицај на пословање и поверење клијената, односно прималаца њихових производа и/или услуга. Ово, стога, што се према расположивим извештајима на дневном нивоу, у тзв. „сајбер простору“, одвија велики број напада на ИКТ инфраструктуру бројних руковалаца, те чињеницу да ће 2025. година на глобалном нивоу бити упамћена по великом броју напада различитих врсти рансомвера који су као последицу оставили огромну материјалну штету широм света, као и у Републици Србији.

На основу заprimљених обавештења се у циљу евентуалног даљег поступања у виду вршења инспекцијског надзора списи достављају овлашћеним лицима Повереника на даље поступање. У току 2025. године 9 заprimљених обавештења прослеђено је Сектору за надзор.

3.3.1.3. Евиденција о лицима за заштиту података о личности

У току 2025. године контакт податке о лицу за заштиту података о личности доставило је **522 руковалаца**, док је током 2025. године обрађено 521 обавештење са контакт подацима.

Од почетка примене ЗЗПЛ, укупно **6.837 руковалаца** доставило је контакт податке о лицу за заштиту података о личности, од чега 4.476 органа власти, иако њих нешто преко 12.000 имају законску обавезу да то учине.

Табела бр. 9 - Структура руковалаца који су доставили контакт податке о лицима за заштиту података о личности

Привредна друштва, компаније, банке, осигуравајућа друштва	1.797
Органи власти на републичком, покрајинском и локалном нивоу	457
Установе образовања	1.807
Установе из области здравства	564
Установе из области науке и културе	398
Установе из области привреде, шумарства и пољопривреде	142
Установе социјалне заштите	268
Правосудни органи и установе из области правосуђа	512
Јавна предузећа	482
Организације цивилног друштва и друга удружења грађана, политичке странке и синдикати	247
Интернет провајдери и мобилни оператори	23
Спортске организације и установе из области омладине и спорта	104
Медији	9
Адвокати	4
Остали	23

С обзиром на претпостављени број субјеката на које се односи обавеза одређивања лица за заштиту података о личности, објављивања његових контакт података, и достављања истих Поверенику, наведени број руковалаца, односно обрађивача који су то до 31. 12. 2025. године учинили - несумњиво указује на оправданост Повереникових залагања да се путем слања контролних листа на адресе руковалаца и специјализованих обука подигне ниво свести обвезника ЗЗПЛ, те да се питање заштите података о личности у Републици Србији уреди на стратешки начин.

У циљу олакшања испуњења наведене обавезе, као најмање захтевне од свих које прописује нови ЗЗПЛ, Повереник је на својој интернет презентацији, на адреси www.poverenik.rs/sr/zastita-podataka/liце-за-заштиту-података-о-личности.html дао врло пријемчиво и једноставно упутство, како и на који начин је наведену обавезу најједноставније извршити. И поред тога, није забележен значајнији тренд повећања броја достављених обавештења о контакт подацима лица одређених за заштиту података о личности.

3.3.1.4. Именовање представника иностраних компанија

Током 2025. године, Повереник је примио 22 писмене одлуке о именовању представника страних привредних друштава у складу за ЗЗПЈ од следећих компанија:

Табела бр. 10 - Представници руковођа/обрађивача који немају седиште у Републици Србији

<p>Alvotech Swiss AG Швајцарска</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија БДК Адвокати, са седиштем у Бул. краља Александра 28, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Alvotech Swiss AG, Швајцарска, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Pathalys Pharma Inc. САД</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је адвокатица Тијана Жунић са седиштем у Новом Саду, Позоришни трг 7. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Pathalys Pharma Inc., САД, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Climb Bio Масачусетс, САД</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Climb Bio, Масачусетс, САД, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Immunovant Sciences GmbH Базел, Швајцарска</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је адвокатица Јулијана Јевтић, са седиштем у Ул. капетан Мишина 2а, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Immunovant Sciences GmbH, Базел, Швајцарска односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>MoonLake Immunotherapeutics Швајцарска</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је АОД Живковић Самарџић са седиштем у Ул. Македонска 30, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију MoonLake Immunotherapeutics, Швајцарска односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Paloma, higienski papirji, d.d. Словенија</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Жељко Бура, MG Group HR Services са седиштем у Ул. Француска 27, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Paloma,</p>

	<p>higienski papirji, d.d., Словенија односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Mirador Therapeutics, Inc. Сан Дијего, САД</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је ДОО Lexelerate са седиштем у Новом Саду, Позоришни трг 7/6а. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Mirador Therapeutics, Inc. Сан Дијего, САД, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>X4 Pharmaceuticals, Inc. Бостон, САД</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију X4 Pharmaceuticals, Inc., Бостон, САД, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Percheron Therapeutics Ltd. Мелбурн, Аустралија</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је АОД Живковић Самарцић са седиштем у Ул. Македонска 30, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Percheron Therapeutics Ltd., Мелбурн, Аустралија, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Elesa + Ganter GmbH Аустрија</p>	<p>Именован је нови представник ове компаније за Републику Србију, и то је Александар Поповић, ПР инж. дел. и техн. сав. са седиштем у Ул. Марка Пола 11, Нови Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Elesa + Ganter GmbH, Аустрија, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>ImmunAbs, Inc. Сеул, Јужна Кореја</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је АОД Живковић Самарцић са седиштем у Ул. Македонска 30, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију ImmunAbs, Inc., Сеул, Јужна Кореја, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Nuwig Therapeutics Ltd. САД</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је АОД Живковић Самарцић са седиштем у Ул. Македонска 30, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Nuwig Therapeutics Ltd., САД, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом</p>

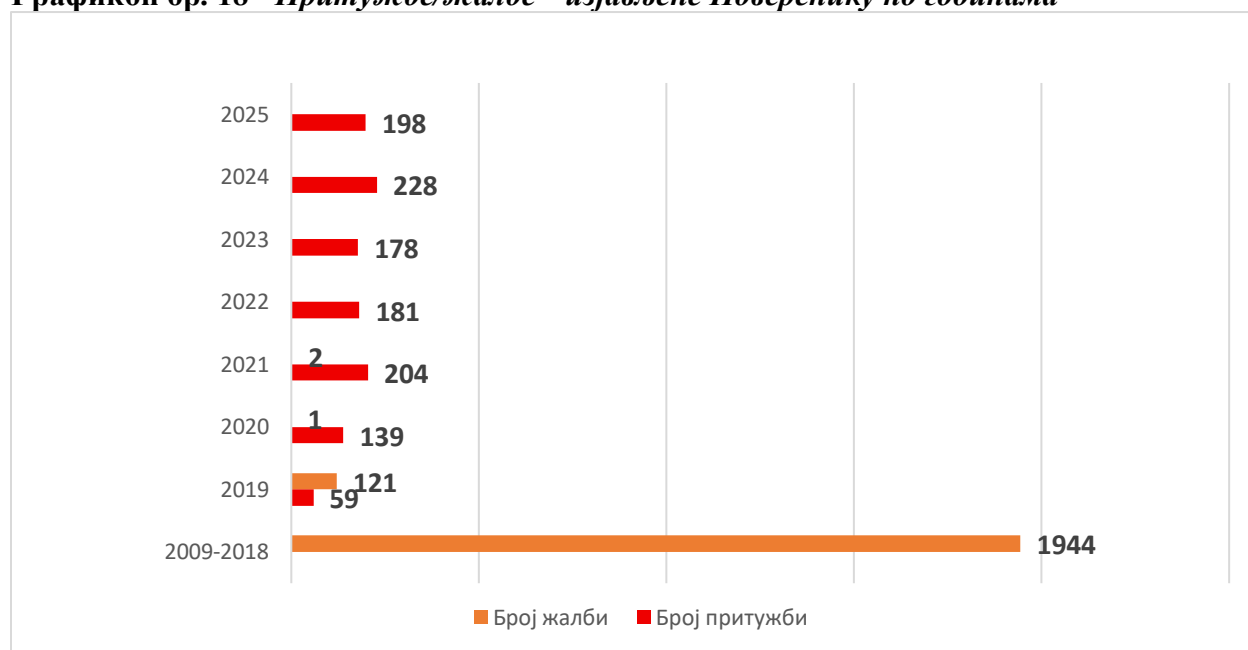
	података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Satellos Bioscience Inc. Торонто, Канада	Представник ове компаније за Републику Србију је ДОО Lехelerate са седиштем у Новом Саду, Позоришни трг 7/6а. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Satellos Bioscience Inc., Торонто, Канада, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Italfarmaco S.P.A. Милано, Италија	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Italfarmaco S.P.A., Милано, Италија, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Fujitsu General Ltd. Кавасаки, Јапан	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Fujitsu General Ltd., Кавасаки, Јапан, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
AVEO Pharmaceuticals, Inc. Бостон, САД	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију AVEO Pharmaceuticals, Inc., Бостон, САД односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Cartesian Therapeutics, Inc. Фредерик, САД	Представник ове компаније за Републику Србију је адвокатица Јулијана Јевтић, са седиштем у Ул. капетан Мишина 2а, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Cartesian Therapeutics, Inc. Фредерик, САД, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
BicycleTX Ltd. Кембриџ, Уједињено Краљевство	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију BicycleTX Ltd., Кембриџ, Уједињено Краљевство, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.

<p>H. Lundbeck A/S Валби, Копенхаген, Данска</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију H. Lundbeck A/S, Валби, Копенхаген, Данска, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>ECCO Europe AG Хунеберг, Швајцарска</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је адвокатица Адвокат Ивана Ружичић (PR Legal) из Београда, Булевар деспота Стефана 12. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију ECCO Europe AG, Хунеберг, Швајцарска, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Insmед Netherlands BV. Утрехт, Холандија</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Insmед Netherlands BV., Утрехт, Холандија, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>
<p>Kymera Therapeutics, INC. Вотертаун, Масачусетс, САД</p>	<p>Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Карановић и Партнери, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију Kymera Therapeutics, INC. Вотертаун, Масачусетс, САД, односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.</p>

3.3.2. Поступање Повереника по притужбама

Поверенику је током 2025. године поднето **198 притужби**. Повереник је током 2025. године поступао по 215 притужби, с обзиром на то да је 17 притужби пренето из претходног периода.

Графикон бр. 18 - *Притужбе/жалбе⁶² изјављене Поверенику по годинама*

Притужбе поднете Поверенику односе се на податке о личности које обрађује Министарство унутрашњих послова, јавна предузећа, привредна друштва, банке, правосудни органи, установе у области здравства и социјалне заштите, установе образовања и др.

⁶² На основу Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, бр 87/18) лице на које се подаци односе може поднети притужбу Поверенику, за разлику од Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, [97/08,104/09-др.закон, 68/12 -одлука УС и 107/12](#)) који је прописивао подношење жалбе Поверенику.

3.3.2.1. Разлози за подношење притужбе Поверенику

Разлози за подношење притужбе Поверенику су одбијање захтева за остваривање права од стране руковоаца (119), непоступање руковоаца по захтеву, тзв. „ћутање управе“ (35) и делимично поступање руковоаца по захтеву (44).

Графикон бр. 19 - Разлози за подношење притужби у 2025. години

Најчешћи разлог за подношење притужбе Поверенику је одбијање захтева за остваривање права од стране руковоаца (119). У поређењу са 2024. годином, када је из овог разлога поднето 56,6% притужби, ове године тај проценат износи 65,2%.

Поверенику је током 2025. године поднето 35 притужби због тога што руковоаци нису поступали по захтеву у законом прописаном року од 30 дана. У поређењу са 2024. годином када је проценат поднетих притужби из наведеног разлога износио 22,4% ове године тај проценат износи 17,7% од укупног поднетих притужби Поверенику, што је смањење процента игнорисања захтева лица од стране руковалаца.

3.3.2.2. Повређена права због којих су подношене притужбе Поверенику

Захтеви поводом којих су, због одговарајућег непоступања руковалаца, подношене притужбе Поверенику, односе се на остваривање права: брисање података о личности (53,1%), на приступ подацима (43%), на ограничење обраде (2,4%), прекид обраде (1%) и на исправку и допуну (0.5%).

Графикон бр. 20 – Захтеви поводом којих су подношене притужбе Поверенику у 2025.г.

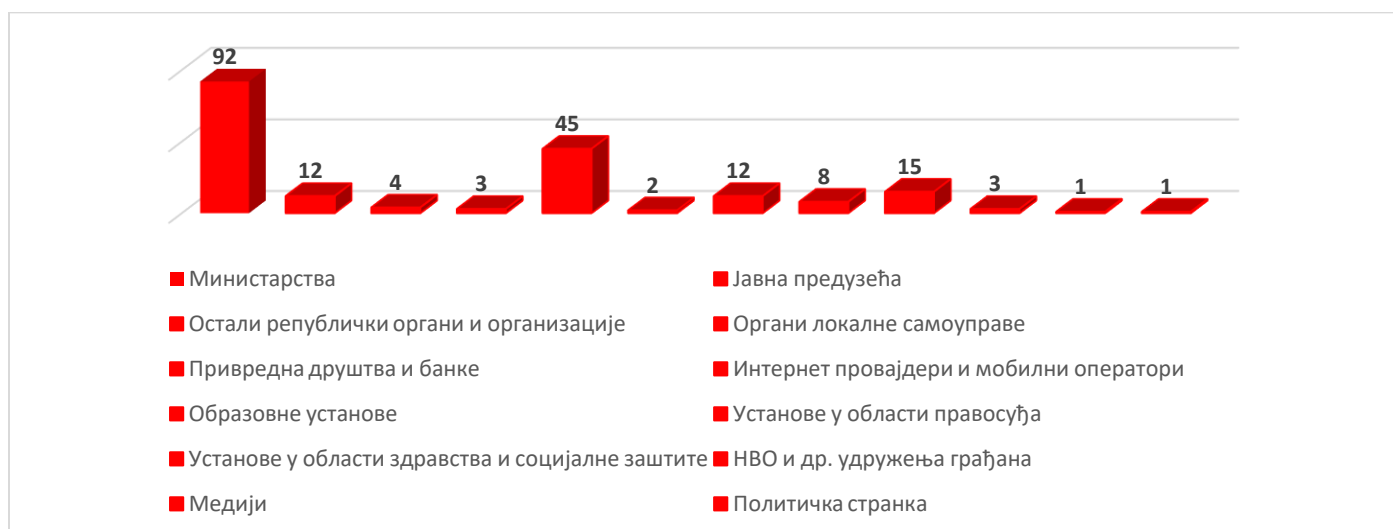

3.3.2.3. Структура руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику

Што се тиче структуре руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику највећи број притужби, чак **146**, поднете су због (не)поступања органа власти на свим нивоима, односно органа и организација којима су поверена јавна овлашћења, а од њих највећи број (92) је поднето због (не)поступања министарстава, од чега против Министарства унутрашњих послова 88 и Министарства одбране 4 притужбе.

Највећи број притужби поднет је против Министарства унутрашњих послова. Највеће интересовање грађана се односи на брисање података о евидентираним кривичним пријавама које то министарство чува трајно, без обзира на протек времена и исход поступка, што је, према ставу Повереника израженом у неким од решења, у супротности са ЗЗПЛ и међународним стандардима.

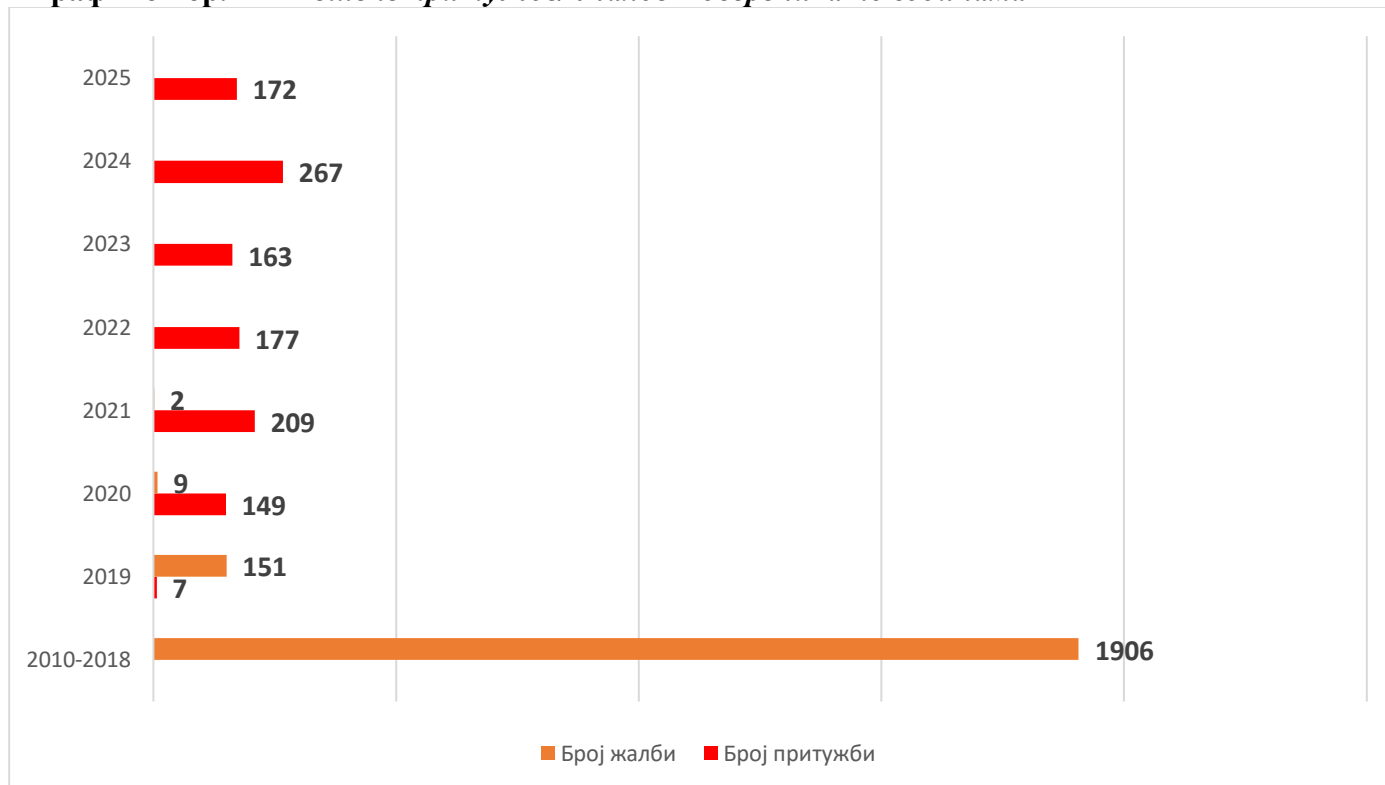
Графикон бр. 21 - Структура руковалаца на чије (не)поступање су подношене притужбе у 2025.

3.3.2.4. Решене притужбе Повереника

Од **215 притужби** по којима је Повереник поступао током 2025. године, **решене су 172 притужбе** (155 из 2025. године и 17 пренетих из претходне године), док су 43 притужбе пренете на поступање у 2026. годину.

Графикон бр. 22 - Решене притужбе/ жалбе Повереника по годинама

У одлукама донетим по поднетим притужбама (172), Повереник је утврдио да је притужба била основана у 73 случаја, односно 42,4% и у свим случајевима је донето решење са налогом руковоацу да поступи по захтеву. Повереник је решењем обуставио поступак у 24 случаја, односно 14% јер је руковалац, пре доношења одлуке Повереника по притужби, поступио по захтеву (17), односно подносилац притужбе је одустао од исте (7). Повереник је 26 притужби, односно 15,1%, одбацио из формалних разлога, док је 49 притужби, односно 28,5%, решењем одбио као неосноване.

Анализом притужби за које је Повереник нашао да су неосноване може се, између осталог, закључити да грађани још увек немају довољно знања о садржини права која им по ЗЗПЈ припадају, јер захтевима траже податке о другим лицима, издавање потврда и уверења, податке о преминулим лицима и слично. Неретко, институцију Повереника препознају као орган за заштиту права генерално, а не права у вези са обрадом података о личности и права на приступ информацијама од јавног значаја.

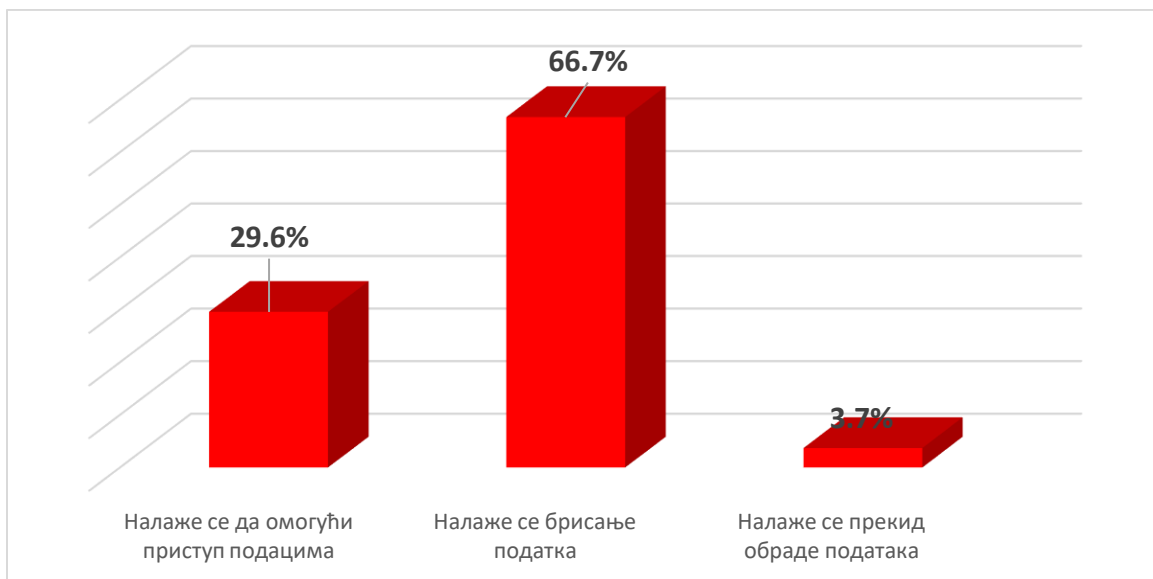
Графикон бр. 23 - Одлуке Повереника донете по притужбама у 2025. години

Током извештајног периода Повереник је донео укупно 73 обавезујућих и коначних решења којим је дао налог руковоацу да поступи по захтеву или да тражени податак да подносиоцу захтева, као и да га руковалац обавести о извршењу решења. По решењу Повереника поступило је у потпуности 68 руковалаца, који су о томе обавестили Повереника, односно 93,2%, 2 руковоаца није поступила по налогу Повереника, односно 2,7% док је по осталим налозима Повереника поступање у току.

У оквиру налога (73) Повереника донетих у 2025. години по изјављеним притужбама, Повереник је у 66,7% наложио да се омогући приступ подацима, у 29,6% наложио брисање података, док је прекид обраде наложио у 3,7% од донетих налога.

Графикон бр. 24 – Мере изречене одлукама Повереника у 2025. години

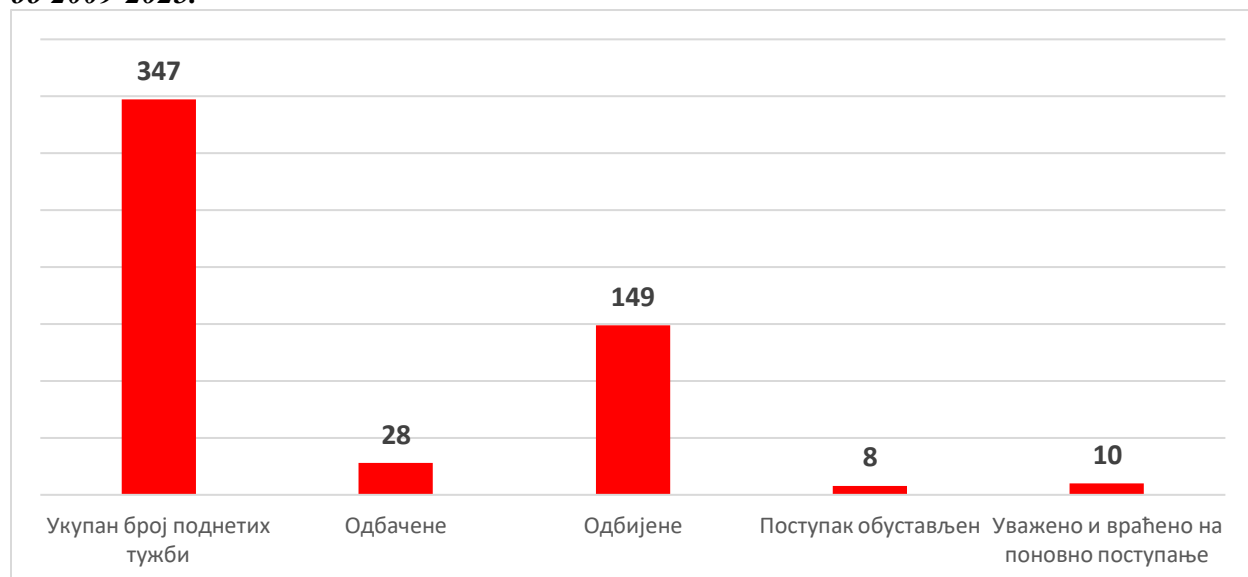

3.3.3. Заштита права пред Управним судом

Према информацијама којима располаже Повереник, током 2025. године, Управном суду су поднете **22 тужбе против Повереника**. Тужбе су подношене, како на одлуке донете по притужбама, тако и од стране подносилаца незадовољних поступањем Повереника по представкама у оквиру инспекцијског надзора.

Управни суд је у току 2025. године **решио 30 тужби** (од решених тужби 2 су из 2025. године, док је 28 решених тужби из претходног периода), тако што је у 24 случаја одбио тужбу као неосновану, док је у 6 случајева тужбу одбацио.

Графикон бр. 25 - Тужбе против Повереника у области заштите података о личности од 2009-2025.

Наведени подаци показују да је од почетка рада Повереника, у судским поступцима преиспитивања законитости његових одлука, у 195 решених предмета од укупно 347 поднетих тужби, **94,87% или у 185 одлука Повереника потврђена од стране суда.**

3.3.4. Прекршајна одговорност

3.3.4.1. Захтев за покретање прекршајног поступка и прекршајни налог

Повереник је током 2025. године поднео 3 захтева за покретање прекршајног поступка због повреда одредби ЗЗПЛ, и то због тога што руковалац обрађује податке о личности супротно начелима из одредбе члана 5. став 1. ЗЗПЛ-а, док је у 1 случају утврђено да није било прекршаја.

У досадашњем периоду, од 2010. године па до краја извештајног периода, Повереник је поднео 250 захтева за покретање прекршајних поступака, од чега:

- 216 због кршења одредби старог ЗЗПЛ-а и то због:

- Није образована односно ажурирана евиденција (50);
- Обрада података без пристанка супротно условима из члана 12. (38);
- Обрада података супротно условима из члана 13. (13);
- Прикупљање података о личности од другог лица супротно члану 14. (1);
- Пре прикупљања података лица на које се подаци односе, односно друго лице није упознато са условима из члана 15. ст. 1 (3);
- Обрада нарочито осетљивих података супротно члану 16-18. (18);
- Није пружена тражена информација, односно приступ, односно копија података који се обрађују – члан 26 ст.1 и 2 и члан 27 (1);
- Нису обрисани подаци из збирке података у складу са чланом 36. (1);
- Није извршено решење Повереника донето по жалби – члан 41 ст. 1 (4);
- Поступано је супротно обавези предузимања мера из члана 47. ст. 2. (25);
- Повереник није обавештен о намери успостављања збирке података у прописаном року – члан 49. ст. 1. (20);
- Поверенику није достављена евиденција, односно промена у збирци података у прописаном року – члан 51. ст. 1. (62);
- Изношења података из Републике Србије супротно члану 53. (2);
- Овлашћено лицу Повереника није омогућено несметано вршење надзора и није му стављена на увид и располагање потребна документација – члан 55. (46);
- Није поступљено по налозима Повереника – члан 56. ст. 2 (11);
- Прекршај из члана 57. ст.1 тач.14 у вези са ст. 3. (13), и

- 34 због кршења одредби новог ЗЗПЛ-а и то због:

- Обrade података о личности супротно начелима обраде из члана 5 ст. 1 (21);
- Обrade податка о личности у друге сврхе супротно члану 6. и 7. (1);
- Руковалац обрађује податке о личности без сагласности лица на које се подаци односе, а није у могућности да предочи да је лице на које се подаци односе дало пристанак за обраду својих података - чл. 15, ст. 1 (4);

- Приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде нису предузете одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере у складу са чланом 42. (4);
- Однос између заједничких руковалаца није уређен на начин прописан чланом 43. ст. 2 до 4. (1);
- Руковалац није одредио лице за заштиту података о личности у случајевима из члана 56. ст. 2. (10).

Повереник је у досадашњој пракси издао 7 прекршајних налога због повреда одредби ЗЗПП-а, и то 5 због тога што руковалац не води прописане евиденције о обради (чл. 47) или не бележи радње обраде (чл. 48) и 2 због тога што руковалац није објавио податке лица за заштиту података о личности и није их доставио Поверенику (чл. 56. ст. 1.).

3.3.5. Поступање тужилаштва по кривичним пријавама Повереника и прекршајних судова по захтевима Повереника за покретање прекршајног поступка

У досадашњем периоду, од 2010. године до краја извештајног периода, **Повереник је поднео укупно 49 кривичних пријава**, због кривичних дела из члана 143. (неовлашћено прислушкивање и снимање), 144. (неовлашћено фотографисање), 145. (неовлашћено објављивање и приказивање туђег списка, портрета и снимка), 146. (неовлашћено прикупљање личних података), 299. (рачунарска саботажа), 302. (неовлашћени приступ заштићеном рачунару, рачунарској мрежи и електронској обради података), 329. (лажно представљање), 355. (фалсификовање исправе) и 359. (злоупотреба службеног положаја) КЗ.

Према Поверенику расположивим подацима, на основу кривичних пријава које је Повереник до сада поднео, подигнута су само 2 оптужна предлога. У вези са оптужним предлозима донета је једна правоснажна осуђујућа пресуда (лице је осуђено на 6 месеци условно) и 1 ослобађајућа пресуда. Одбачене су 23 кривичне пријаве тако што је у 15 случајева одложено кривично гоњење из разлога опортунитета, у 3 случаја тужилаштво је оценило да пријављено дело није кривично дело које се гони по службеној дужности, док је 5 истрага обустављено због наступања застарелости.

Повереник сматра да је у кривичним пријавама које је поднео јавним тужилаштвима дао довољно елемената за њихово даље процесуирање, како би се починиоци кривичних дела открили и примерено санкционисали.

Поводом прекршајних захтева које је поднео, Повереник је **током 2025. године примио 8 одлука прекршајних судова у првом степену**. Првостепени судови су у 4 случаја обуставили поступак и то 1 због наступања апсолутне застарелости, 2 због наступања застарелости и 1 због покретања прекршајног поступка по другом члану, а у 4 случаја донели су осуђујућу пресуду којом су изrekli 1 меру опомене и 3 новчане казне и то 2 у износу од 100.000,00 динара за правно лице и 10.000,00 за одговорно лице, 1 у износу од 50.000,00 динара за правно лице и 5.000,00 за одговорно лице. Током 2025. године Повереник је примио и **3 одлуке прекршајних судова у другом степену**. Другостепени судови су у 1 случају усвојили жалбу окривљеног и предмет вратили на поновно одлучивање, у 1 случају су потврдили осуђујућу пресуду и у 1 случају су преиначили пресуду у обуставу због апсолутне застарелости.

3.4. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА НА АФИРМИСАЊУ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Повереник је током 2025. године организовао и реализовао велики број обука из области заштите података о личности. Поред обука које је организовао и реализовао Повереник, било самостално било у сурорганизацији са другим институцијама, обуке у области заштите података о личности спроводе се у континуитету и у организацији Националне академије за јавну управу, за потребе јавних службеника. На овим обукама, у улици предавача, поред других предавача, учествују и представници Повереника.

Осим ових обука, као вид континуиране едукације, Повереник је и током 2025. године са Факултетом безбедности Универзитета у Београду, Правним факултетом Универзитета у Новом Саду и Правним факултетом Универзитета у Крагујевцу реализовао кратке програме студија из области заштите података о личности и слободног приступа информацијама. На основу Општег споразума о сарадњи, као и Споразума о организацији студија за иновацију знања закљученим са Правним факултетом Универзитета у Београду покренут је нови студијски програм – „Студије за иновацију знања из области права заштите података о личности“, у сарадњи са Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. Наставу су, поред професора Правног факултета, изводили Повереник, заменица Повереника и представници стручне службе Повереника, као и угледни стручњаци из праксе.

У сарадњи са представницима Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог и СКГО одржане су обуке за запослене у органима државне управе за ЈЛС и за организације цивилног друштва, на тему „Примена Закона о заштити података о личности“.

У организацији Удружења послодаваца Србије, одржане су обуке из заштите података о личности за чланице Удружења, запослене у „Крушик“ а.д. Ваљево, послодавце из Сремског Управног Округа, као и запослене у Трајал корпорацији а.д.

Пројекат **„Подршка јачању владавине права у Републици Србији“** је мулти-донаторски пројекат који заједнички финансирају Европска унија, Савезно министарство за економску сарадњу и развој Немачке (BMZ) и Аустријска развојна сарадња (ADC), а реализују Немачка организација за међународну сарадњу (GIZ), Аустријска развојна агенција (ADA), Централна агенција за управљање пројектима (CPMA) и Мисија OEBS у Србији. Пројекат се спроводи од 1. јануара 2022. године до 30. септембра 2025. године. Општи циљ пројекта је да допринесе испуњавању обавеза које произилазе из Поглавља 23 – Правосуђе и основна права у складу са EU acquis.

У оквиру пројекта, а у складу са утврђеном методологијом спровођења активности 3.9.1.1. – Обука за спровођење Закона о заштити података о личности и 3.9.1.6. - Праћење спровођења новог Закона о заштити података о личности (Ревидирани АП23) током 2025. године из заштите података о личности одржана су три панела (Шабац, Врање, Лесковац) и три обуке (Суботица, Вршац, Пирот), а из области слободног приступа информацијама од јавног значаја одржана је једна обука (Београд).

Пројекат „Заштита слободе изражавања и медија у Србији (PRO-FREX-S)“ се реализује у оквиру Хоризонталног програма подршке Западном Балкану и Турској чија трећа фаза је започела у јануару 2023. године и трајаће 48 месеци. Програмом су дефинисане активности које треба подржати у контексту процеса приступања Републике Србије Европској унији. Програм финансира Европска унија, а спроводи Савет Европе. Активности у току.

Пројекат „ЕУ за владавину права“ финансира Делегација ЕК у Србији, а спроводи UNOPS у циљу подршке постизања стандарда из АП за Поглавља 23 и 24. У оквиру Пројекта су у 2025. години реализоване активности за успостављање информационог система Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

У оквиру спровођења VI фазе пројекта Мисије ОЕБС-а у Србији „**Консолидовање процеса демократизације у сектору безбедности у Републици Србији**“ (2024-2027) током 2025. године реализована је студијска посета Аустрији на тему заштите података о личности (у периоду од 24-28. новембра). У посети је учествовало 10 представника Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности укључујући Повереника и заменицу Повереника и пет представника Министарства унутрашњих послова. Током посете учесници су били у прилици да се ближе упознају са правним оквиром за заштиту података о личности у Аустрији, као и са спровођењем прописа у тој области. У овом периоду реализоване су бројне активности за организовање кампање подизања свести јавности о заштити података о личности која ће почети да се спроводи у народној години.

У оквиру спровођења активности које се односе на унапређење приступа информацијама о животној средини, Мисија ОЕБС-а у Србији је успоставила сарадњу са Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. У току 2025. године за представнике органа јавне власти, цивилног сектора и новинаре, одржане су три обуке на ову тему (Бања Ковиљача, Бор и Зрењанин).

Током посете учесници су били у прилици да се ближе упознају са правним оквиром за заштиту података о личности у Аустрији, као и са спровођењем прописа у тој области.

3.4.1. Обуке и предавања

- 20.1. у Суботици је одржана обука о примени ЗЗПЈ у организацији Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ);
- 24.1. одржана је обука о правима из надлежности Повереника за полазнике кратког програма студија Правног факултета Универзитета у Крагујевцу;
- 7.2. одржан вебинар о примени ЗЗПЈ за запослене у Johnson Electric;
- 14.2. одржана је обука о примени ЗЗПЈ и ЗСПИЈЗ за запослене на Универзитету Метрополитан;
- 19.2. одржана је обука о примени ЗЗПЈ за запослене на Универзитету Едуконс у Сремској Каменици;
- 20.2. одржана је обука о примени ЗЗПЈ за запослене на Универзитету Алфа БК;

- 25.2. одржана обука о примени ЗЗПЛ у сарадњи са Унијом Послодаваца Србије за њихове чланице;
- 27.2. одржан вебинар о примени ЗЗПЛ за запослене у Bechtel ENKA UK Limited;
- 5.3. у Вршцу је одржана обука о примени Закона о заштити података о личности у организацији Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ);
- 6.3. одржан је вебинар о примени ЗЗПЛ за локалну самоуправу Поморавског округа;
- 11.3. одржан је вебинар о примени ЗЗПЛ за Министарство просвете;
- 12-14.3. одржана је обука Општој уредби ЕУ о заштити података (ГДПР) у Подгорици, у организацији Центра за развој капацитета у домену сајбер безбедности на Западном Балкану;
- 13.3. одржан је вебинар о примени ЗЗПЛ за Министарство просвете;
- 17.3. одржан је вебинар о примени ЗСПИЈЗ за локалну самоуправу Поморавског округа;
- 18.3. одржан је вебинар о примени ЗСПИЈЗ за Министарство просвете;
- 20.3. одржана је обука у Пироту о примени ЗЗПЛ за локалну самоуправу Пиротског округа (ГИЗ Пројекат);
- 26.3. одржан је вебинар о примени ЗСПИЈЗ за Министарство просвете;
- 7.4. у Прекршајном суду у Београду Повереник је одржао обуку овлашћених лица за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја на тему – „Слободан приступ информацијама од јавног значаја законодавство и пракса“;
- 16.4. одржан вебинар о примени ЗЗПЛ за различите руковооце који су се обратили Поверенику са молбом за похађањем обука;
- 6.5. одржана је обука о примени ЗЗПЛ у НАЈУ;
- 6-8.5. одржана је обука о примени ЗЗПЛ за део запослених у Acibadem Bel-Medic;
- 16.5. одржана је обука о примени ЗЗПЛ за правну службу Бео-Лаба;
- 16.5. одржан је вебинар о примени ЗСПИЈЗ за различите руковооце који су се обратили Поверенику са молбом за похађањем обука;
- 16.5. у организацији Повереника и Мисије ОЕБС-а у Србији, у Бањи Ковиљачи одржан је семинар на тему унапређења приступа информацијама о животној средини;
- 22.5. одржана је обука о примени ЗЗПЛ за запослене у „Крушику“ у Ваљеву, у сарадњи са Унијом послодаваца Србије;
- 27.5. одржана је обука о примени ЗЗПЛ за запослене у Унији Послодаваца Србије;
- 29.5. због великог интересовања и претходно одржане обуке у априлу, поново је одржана обука намењена овлашћеним лицима за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја на тему „Слободан приступ информацијама од јавног значаја законодавство и пракса“;
- 24.6. у сарадњи са ОЕБС одржана је обука о примени ЗСПИЈЗ за овлашћена лица за поступање по захтевима за приступ информацијама у Министарству унутрашњих послова;

- 26.6. у сарадњи са ОЕБС одржана је обука о примени ЗСПИЈЗ за овлашћена лица за поступање по захтевима за приступ информацијама у Министарству унутрашњих послова;
- 26.6. у сарадњи са ГИЗ одржана обука о примени ЗЗПЛ за координаторе канцеларија за младе у оквиру пројекта „Перспективе за млада у руралним срединама у Србији“;
- 16.7. одржана је обука о примени ЗЗПЛ за запослене у Служби за управљање кадровима;
- 25.7. одржана је обука о примени ЗЗПЛ за запослене у Coming – Computer Engineering doo;
- 29.7. одржана је обука о примени ЗЗПЛ за запослене у Maxbet;
- 13.8 одржана је обука о примени ЗЗПЛ за запослене у ЈКП Водовод и канализација;
- 2.9. и 4.9. одржана је обука о примени ЗСПИЈЗ у Београду, за запослене у МУП-у;
- 12.9. одржана је обука о примени ЗЗПЛ за запослене у Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки;
- 17.9. одржана је обука о примени ЗЗПЛ за запослене у Vizim Doctors;
- 18-23.9. одржана је обука о примени ЗЗПЛ за менаџере за заштиту података Факултета безбедности Универзитета у Београду;
- 8.10. обука ЗСПИЈЗ на тему унапређење приступа информацијама о животној средини у Бору у сарадњи са ОЕБС-ом;
- 15.10. обука ЗСПИЈЗ у Краљеву за представнике МУП-а, у сарадњи са ОЕБС-ом;
- 16.10. обука ЗСПИЈЗ у Ужицу за представнике МУП-а, у сарадњи са ОЕБС-ом;
- 22.10. обука ЗЗПЛ за управнике зграда у Крагујевцу (у сарадњи са подручном канцеларијом Повереника);
- 23.10. обука ЗСПИЈЗ у Шапцу, за представнике МУП-а, у сарадњи са ОЕБС-ом;
- 24.10. обука ЗЗПЛ за нове запослене у Служби Повереника;
- 29.10. обука ЗЗПЛ за послодавце (Рума) у сарадњи са Унијом послодаваца Србије;
- 29.10 обука ЗСПИЈЗ у Новом Саду за представнике МУП-а у сарадњи са ОЕБС-ом;
- 30.10. обука ЗСПИЈЗ у Суботици за представнике МУП-а у сарадњи са ОЕБС-ом;
- 31.10. вебинар ЗЗПЛ за лица за заштиту података;
- 4.11. одржана је обука о ЗСПИЈЗ за запослене у МУП-у у организацији ОЕБС-а и Повереника, у Смедереву;
- 13.11. одржана је обука о ЗСПИЈЗ за запослене у МУП-у у организацији ОЕБС-а и Повереника, у Лесковцу;
- 14.11. одржана је обука о ЗСПИЈЗ за запослене у МУП-у у организацији ОЕБС-а и Повереника, у Врању;
- 18.11. одржана је обука о ЗСПИЈЗ за запослене у МУП-у у организацији ОЕБС-а и Повереника, у Новом Пазару;
- 17.11-19.11. представница Повереника присуствовала је обуци „Certified Data Protection Officer“ у Подгорици;
- 18.11. одржана је обука о ЗЗПЛ И ЗСПИЈЗ за запослене у Трајал Крушевац у организацији Уније послодаваца Србије;
- 19-20.11. представница Повереника присуствовала је обуци „Смарт Србија 2025: Интегрисани подаци, енергија и безбедносни системи“, у оквиру пројекта

сарадње између Министарства државне управе и локалне самоуправе Републике Србије и Министарства унутрашњих послова и безбедности Републике Кореје кроз оснивање Центра за сарадњу у области електронске управе (Digital Governance Cooperation Center);

- 24.11. одржана је обука о ЗЗПЛ за представнике највиших органа власти у организацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог (МЉМПДД);
- 26.11. одржана је онлајн обука о ЗЗПЛ за представнике органа локалне самоуправе у организацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог (МЉМПДД) и Сталне Конференције градова и општина (СКГО);
- 26.11. године у Зрењанину уз подршку ОЕБС-а в.д. помоћника генералног секретара је одржала семинар „Унапређење приступа информацијама о животној средини“, који је био намењен представницима медија, цивилног сектора и органа јавне власти;
- 28.11. одржана је онлајн обука о ЗЗПЛ за представнике цивилног друштва у организацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог и Повереника (МЉМПДД);
- 3. 12. одржана обука у Полицијској управи Ниш у Нишу, намењена овлашћеним лицима у МУП-у на тему поступања по захтевима за приступ (све обуке с МУП-ом у овом извештају су у сарадњу МУП-а, Мисије ОЕБС у Србији и Повереника);
- 4. 12. одржана обука у Полицијској управи Пирот у Пироту намењена овлашћеним лицима у МУП-у на тему поступања по захтевима за приступ;
- 5. 12. одржана је обука на Правном факултету у Београду у оквиру Правне клинике за еколошко право, на тему “Приступ еколошким информацијама” студентима основних и мастер студија на Правном факултету;
- 10.12. одржано је предавање из области приступа информацијама од јавног значаја на XIX годишњој конференцији корисника јавних средства, коју је организовао Образовни информатор, тема је била „Тренутна ситуација и уочени проблеми као и предлози за решавање истих у области приступа информацијама од јавног значаја“, циљна група су биле буџетске установе, углавном школе, домови културе, као и судови;
- 10.12. одржана обука у Полицијској управи Јагодина у Јагодини намењена овлашћеним лицима у МУП-у на тему поступања по захтевима за приступ;
- 11.12. одржана обука у Полицијској управи Крушевац у Крушевцу намењена овлашћеним лицима у МУП-у на тему поступања по захтевима за приступ;
- Одржан вебинар на тему “Тајни подаци, пословна тајна и професионална тајна као могући основ за ограничење права на приступ информацијама”, гост предавач помоћница генералног секретара Сектора за жалбе и извршења у области слободног приступа, организатор обуке ИЦС едукативни центар;
- Средином децембра почела је обука пете генерације полазника у оквиру кратког програма студија који заједнички организују Правни факултет Универзитета у Крагујевцу и Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности;

- 15. 12. одржан вебинар на тему „Тајни подаци, пословна тајна и професионална тајна као могући основ за ограничење права на приступ информацијама“ у сарадњи са ИСЦ Едукативним центром;
- 16.12. Повереник је традиционално одржао предавање студентима 3. године Криминалистичко-полицијског универзитета у Београду, на тему „Улога Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности у локалној заједници“;
- 17.12. одржана обука у Полицијској управи Зајечар у Зајечару намењена овлашћеним лицима у МУП-у на тему поступања по захтевима за приступ;
- 18.12. Повереник и заменица Повереника одржали су прво предавање за полазнике друге генерације Студија за иновацију знања из области права заштите података о личности на Правном факултету Универзитета у Београду;
- 24.12. одржана обука о примени ЗЗПЛ и ЗСПИЈЗ члановима Европског удружења студената права и младих правника „ЕЛСА“ из Београда.

4. САРАДЊА ПОВЕРЕНИКА

4.1. САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА И ПОСЛОВНИМ УДРУЖЕЊИМА

4.1.1. Конференције

- 3-6.3. Повереник и заменица Повереника учествовали су на Светском конгресу мобилних индустрија (MWC 2025) одржаном у Барселони;
- 25-29.3. Повереник и заменица Повереника учествовали су на Међународном конгресу правника у организацији КЕЦ групе, одржаном на Бледу у Републици Словенији;
- 6-9.5. Повереник и заменица Повереника учествовали су на 33. Европској конференцији органа који се баве заштитом података о личности, тзв. "Пролећна конференција", одржаној у Батумију, Грузија;
- 12-16.5. Повереник и заменица Повереника учествовали су на Међународном Симпозијуму приватности који се традиционално, четврту годину по реду, организује у Венецији;
- 28.5. представница Повереника је учествовала на конференцији поводом завршетка пројекта „Ка ефикасној управној правди у Србији“, који је Комитет правника за људска права (YUCOM) реализовао уз подршку Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ);
- 27.5. представница Повереника је присуствовала међународној конференцији „За транспарентније, равноправније и ефикасније буџете“ у организацији ДРИ;
- 11-13.6. Повереник и заменица Повереника су у Кракову у Пољској учествовали на Међународној конференцији посвећеној изазовима и могућностима употребе квантне технологије у сврху сајбер безбедности и заштите података о личности, као и на 27.

сусрету органа за заштиту података о личности Централне и Источне Европе, на којем је разматрана тема евентуалне потребе за променом прописа који се баве заштитом података о личности како на европском тако и на националним нивоима, а због потребе усклађивања са све израженијом обрадом података о личности употребом савремених технологија;

- 23-27.6. Повереник је учествовао на светском Форуму о управљању интернетом (IGF) који је под окриљем Уједињених нација одржан у Ослу и Лилестрому, Норвешка. Повереник је на панелу под називом „Заједничко унапређење управљања подацима: превазилажење граница и региона“, са колегама из европских и афричких земаља дискутовао о механизмима међурегионалне сарадње и регулаторне усклађености, као и о изазовима и препорукама у области прекограничних токова података о личности;
- 11-12.9. помоћница генералног секретара Сектора за информационе технологије присуствовала је 11. годишњој конференцији посвећену праву дигиталних технологија „Интернет дијалог 2025“ у Привредној комори Србије;
- 30.9. саветница Повереника учествовала је у раду Конференције на којој је представљен II Извештај Заштитника грађана – Националног известиоца у области трговине људима за 2024. годину;
- 19.9. представница Повереника присуствовала је конференцији: Разумети кризе, оснажити отпорност: Ка последњој станици ЕУ интеграција/Understanding Crises, Empowering Resilience: Towards the Final Station of EU Integration у организацији ЦЕСИД-а;
- 9.10. представници Повереника присуствовали су Конференцији Pulse360 на тему сајбер безбедности;
- 10-11.10. Повереник и заменица Повереника учествовали су на јубиларној 10. конференцији SEEDIG (Дијалог Југоисточне Европе о управљању интернетом), регионалне иницијативе која окупља заинтересоване државне органе, агенције и привредне субјекте са циљем отвореног и свеобухватног дијалога о управљању интернетом и дигиталним политикама;
- 14.10. представници Повереника присуствовали су Coming конференцији на тему сајбер безбедности;
- 9.12. представница Повереника присуствовала је Међународној конференцији поводом обележавања Међународног дана борбе против корупције;
- 10.12. Повереник, заменица Повереника и помоћница генералног секретара, руководилац Сектора за информационе технологије учествовали су на Међународној конференцији која је, под називом "Улога Конвенције Савета Европе о вештачкој интелигенцији у заштити података о личности (законски, етички и друштвени изазови у ери вештачке интелигенције)", одржаној у Варшави.

4.1.2. Састанци

- 15-16.1. у Зрењанину, представник Повереника, је, по позиву Групе 484 присуствовао првом тематском састанку посвећеном разматрању кључних аспеката потенцијалног модела за успостављање независног механизма за надзор граница, са циљем да се у кругу кључних националних актера размотре институционални и правни аспекти

потенцијалног модела за успостављање механизма за независни надзор граница у Републици Србији;

- 21.1. Повереник, заменица Повереника, саветница Повереника, в.д. помоћница генералног секретара и в.д. шефа кабинета одржали су састанак са представницима мисије ОЕБС-а у Србији из Одељења за демократизацију и Одељења за медије;
- 30.1. представнице Повереника учествовале су на састанку са представницима међународне развојне организације International Financial Corporation (IFC);
- 4.2. одржан састанак у Министарству просвете у вези са одржавањем обука о ЗЗПЛ за основне школе у Србији;
- 11.2. представнице Повереника с учествовале на састанку Управног одбора пројекта „Заштита слободе изражавања и медија у Србији“ (PROFREX) који је део заједничког програма Европске уније и Савета Европе „Хоризонтална подршка Западном Балкану и Турској“ III фаза;
- 7.3. представница Повереника је учествовала на припремном састанку Пододбора за правду, слободу и безбедност који је организовало Министарство за европске интеграције;
- 7.3. представница Повереника је у својству члана учествовала на 23. седници Савета за праћење примене препорука Уједињених нација о људским правима;
- 12.3. Повереник је учествовао на састанку Пододбора за правду, слободу и безбедност;
- 23.4. представнице Повереника су учествовале на састанку Управног одбора ЕУ пројекта за поглавље 23 „Подршка јачању владавине права у Републици Србији“ (ЕУ за борбу против корупције и за основна права);
- 4.6. представница Повереника је учествовала на финалном координационом састанку ОЕБС пројекта „Консолидовање процеса демократизације у сектору безбедности у Републици Србији“ V фаза;
- 9.6. одржан је састанак са представницима Мисије ОЕБС-а у Србији и агенцијом Red Communication поводом започињања активности планиране кампање подизања свести јавности о заштити података о личности у оквиру пројекта Консолидовање процеса демократизације у сектору безбедности у Републици Србији“ VI фаза;
- 16.7. представнице Повереника су учествовале на састанку са представницима Министарства унутрашњих послова поводом примене Правилника о обрасцима у систему здравствене заштите и привременој спречености за рад;
- 18.7. представница Повереника учествовала је на састанку са представницима Удружења банака Србије и представницима банака;
- 19.8. и 30.9. представници Повереника одржали су састанак са представницима Мисије ОЕБС-а у Србији и Агенцијом РЕД поводом финализирања сценарија за Кампању о заштити података о личности која се спроводи у оквиру пројекта ОЕБС-а „Консолидовање процеса демократизације у сектору безбедности у РС“ - VI фаза (2024-2027);
- 29.8. представнице Повереника су учествовале на састанку са представницима Министарства просвете;
- 4.9. представнице Повереника су учествовале на састанку са представницима Министарства финансија и Београдске берзе поводом „преласка на грчки трговачки систем OASIS“;

- 4.9. представница Повереника је присуствовала припремном састанку за учешће на Варшавској конференцији у Министарству спољних послова;
- 19.9. представнице Повереника су учествовале на састанку са представницима Агенције за привредне регистре;
- 23.9. представница Повереника је учествовала на осмом састанку Управног одбора пројекта „Инструмент за подршку јачању владавине права у Републици Србији“;
- 3.10. Повереник је дао сагласност преко Министарства правде на Нацрт записника са састанка Пододбора за правду, слободу и безбедност који је одржан 11 -12. 3. 2025. године у Београду;
- 15.10. представнице Повереника учествовале на консултативном састанку у вези израде нацрта Закона о изменама и допунама Закона о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању;
- 17.10. представнице Повереника учествовале на састанку са представницима Републичког завода за статистику поводом израде Нацрта закона о званичној статистици;
- 30.10. у просторијама Службе Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података у Београду одржан је трећи у низу састанака на коме се, на највишем нивоу органа за заштиту података о личности Босне и Херцеговине, Црне Горе и Србије, а од сада и Северне Македоније, разматрају адекватни механизми сарадње и деловања у односу на обраду личних података коју су компаније „Мета“ и „Х“ покренуле прошле године у циљу развоја вештачке интелигенције, без претходног обавештавања корисника услуга у државама Западног Балкана, као и заједнички проблем неодређивања представника за заштиту података о личности појединих мултинационалних компанија, које се масовно баве обрадом података о личности грађана, на територији наше четири државе;
- 5.11. представнице Повереника учествовале на састанку са представником Министарства здравља поводом израде нацрта Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа и нацрта Закона о изменама и допунама Закона о људским ћелијама и ткивима;
- 20.11. Повереник и заменица Повереника одржали су у просторијама Националне академије за јавну управу састанак са директорком Марином Дражић и њеним сарадницима. У сврху још ефикасније и чвршће сарадње ових институција договорено је да се у веома кратком року потпише споразум о сарадњи између Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и Националне академије за јавну управу;
- 8.12. представница Повереника је учествовала на конститутивној седници Савета за праћење примене препорука Уједињених нација за људска права, у новом сазиву.

4.1.3. Догађаји

- 28.1. свечано је обележен Дан заштите података о личности, у великој сали Привредне коморе Србије. Заменица Повереника представила је најновију јубиларну публикацију из ове области, која је доступна на званичној интернет презентацији Повереника. Повереник је доделио признања за посебан допринос заштити података о личности у

Републици Србији: Министарству правде, Мисији ОЕБС-а у Србији, Канцеларији Уједињених нација за пројектне услуге (УНОПС), Немачкој организацији за међународну сарадњу (ГИЗ) и Комори здравствених установа Србије;

- 31.1. у Шапцу је одржана панел дискусија о примени Закона о заштити података о личности. Ове Панел дискусије, које се у склопу пројектне подршке реализују у 15 одабраних јединица локалне самоуправе, посебно су значајне и за подизање свести шире јавности и информисање грађана. Подршку организацији панел дискусија пружа пројекат „Јачање владавине права у Републици Србији“ (ЕУ за борбу против корупције и за основна права) заједнички финансиран од стране ЕУ и немачког Савезног министарства за економску сарадњу и развој (БМЗ). За имплементацију пројектних активности у вези са заштитом података о личности задужен је Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ);
- 3.2. у великој сали Скупштине града Врања одржана је панел дискусија на тему праћења спровођења новог Закона о заштити података о личности, којој су присуствовали руковооци података о личности, заинтересовани представници организација цивилног друштва и медија;
- 4.2. у сали Скупштине града Лесковца одржана је панел дискусија на тему праћења спровођења новог Закона о заштити података о личности, којој су присуствовали руковооци података о личности, заинтересовани представници организација цивилног друштва и медија;
- 17-19.3. представнице Повереника су у Вршцу са представницима Министарства унутрашњих послова учествовале на Радионици са темом „Методологија за вршење процене утицаја намераваних радњи обраде на заштиту података о личности“;
- 24.3. Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, испуњавајући своју законску обавезу, доставио је Народној скупштини Републике Србије [Извештај о спровођењу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о заштити података о личности у 2024. години](#);
- 24. 3. представници Повереника су учествовали на Округлом столу – Нова пројектна ИКТ решења за компаније у организацији Друштва за информатику Србије;
- 27.5. представница Повереника је учествовала на Међународном састанку о примени другог додатног протокола уз Конвенцију о високотехнолошком криминалу о појачаној сарадњи и откривању електронских доказа Савета Европе;
- 3.6. представница Повереника је присуствовала представљању Аларм - независног полугодишњег извештаја о напретку Србије у Кластеру 1 (Основе) са фокусом на политичким критеријумима и поглављима 23 (Правосуђе и основна права) и 24 (Правда, слобода и безбедност) приступних преговора са Европском унијом у организацији Коалиције PrEUgovor. Извештај обухвата период од новембра 2024. године до априла 2025. године;
- 9.6. представница Повереника је учествовала на стручном скупу "Значај процене ризика од корупције у прописима и лобирање у Републици Србији" у организацији Агенције за спречавање корупције;
- 24.6. представнице Повереника су присуствовале Осмом јавном слушању на тему "Представљање нацрта закона о изменама и допунама Закона о јединственом бирачком списку“;

- 17.7. Повереник, заменица Повереника и в.д. помоћника генералног секретара присуствовали су свечаној додели сертификата кратког програма студија „Правна заштита података и приступ информацијама“ на Правном факултету у Универзитета у Крагујевцу;
- 18.7. представнице Повереника су присуствовале Деветом јавном слушању на тему "Представљање нацрта закона о изменама и допунама Закона о јединственом бирачком списку“;
- 4.9. саветница Повереника присуствовала је Септембарском сусрету у љубичастом, којим је НАЛЕД обележио годишњицу рада;
- 26.9. Повереник и заменица Повереника присуствовали су свечаној додели сертификата полазницима прве генерације програма Студија за иновацију знања – Право заштите података о личности, који се реализује на Правном факултету у Универзитета у Београду;
- 29.9. Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности свечано је обележио Међународни дан права јавности да зна, конференцијом одржаној у великој сали Привредне коморе Србије. Ове године Повереник је доделио признања за допринос афирмисању права јавности да зна следећим органима: у категорији републичких органа - Националној служби за запошљавање; у категорији покрајинских органа додељена је - Влади АП Војводине; у категорији органа локалне самоуправе - Општини Велико Градиште; у категорији правосудних органа - Основном суду у Мајданпеку; у категорији осталих органа власти - ОШ „Десанка Максимовић“ из Косовске Каменице; Посебно признање/захвалницу Повереник је доделио Аустријској развојној агенцији (АДА);
- 16-17.10. на дводневном округлом столу на тему „Правни оквир за заштиту узбуњивача у Србији“ који је одржан Београду у организацији Савета Европе учествовала је представница Повереника;
- 24.10. представница Повереника учествовала на Панелу на тему Вештачка интелигенција у систему државне управе;
- 4.11. представници Повереника учествовали су на Конференцији о сајбер безбедности у организацији компаније Extreme из Београда;
- 20.11. представнице Повереника учествовале у онлајн консултацијама које је Регионални савет за сарадњу (Regional Cooperation Council - RCC) организовао у сарадњи са Министарством информисања и телекомуникација Републике Србије са циљем израде предлога "мапе пута" (roadmap) за имплементацију Акта о дигиталним услугама (DSA) и Акта о дигиталним тржиштима (DMA) у Србији;
- 26.11. представник Повереника учествовао је на онлајн Сајму студентске стручне праксе у јавној управи 2025/2026;
- 27.11. представница Повереника учествовала је на Фокус групи у организацији Националне академије за јавну управу која се бавила процесом стручног усавршавања у јавној управи и јачањем капацитета тима акредитованих реализатора НАЈУ;
- 2.12. представница Повереника је присуствовала представљању prEUgovor Alarm извештаја о напретку Србије у Кластеру 1 које је организовала Коалиција prEUgovor.
- 17-18.12. у посети Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности боравила је делегација од осам представника Агенције за заштиту личних

податка Републике Црне Горе. Циљ посете је упознавање са организацијом рада и праксом Повереника у области заштите података о личности и начину функционисања сектора за Информационе технологије.

4.2. МЕЂУНАРОДНА И РЕГИОНАЛНА САРАДЊА

Повереник је у 2025. години наставио да остварује успешну сарадњу са међународним организацијама и форумима (Савет Европе, пре свега Саветодавни Комитет Конвенције 108, Међународна конференција Повереника за информације (ICIC)⁶³ Глобална скупштина приватности (GPA)⁶⁴, Европски одбор за заштиту података (EDPB)⁶⁵, Европски супервизор за заштиту података (EDPS), Eurojust, Међународне радне групе за заштиту података о личности, познате као „Берлинска група“, UNESCO, као и са представништвима међународних организација у Србији (OEBS, Немачке организације за међународну сарадњу - GIZ, Аустријска развојна агенција – ADA, Делегација Европске уније у Републици Србији, Канцеларија Савета Европе у Београду).

Повереник је посебно сарађивао и са надлежним институцијама из региона и са простора бивше Југославије, у области заштите података о личности, као што је Иницијатива 2017⁶⁶ и у области слободног приступа информацијама од јавног значаја Иницијатива 2020⁶⁷;

Представници Повереника су учествовали на следећим међународним и регионалним скуповима, као и састанцима, посвећеним слободном приступу информацијама и заштити података о личности, и то:

- 3-5.2. представница Повереника у Бриселу је учествовала на радионици са темом „Транспозиција Закона о дигиталним тржиштима у земљама чланицама ЕУ“;
- 12.4. Повереник и заменица Повереника учествовали су на састанку који је одржан у Подгорици, у организацији Агенције за заштиту личних података Црне Горе. На овом састанку учествовали су и највиши представници Агенције за заштиту личних података Црне Горе и Агенције за заштиту личних података у Босни и Херцеговини. Тема састанка је био проблем неодређивања представника компанија „Мета“ и „Икс“ за заштиту података о личности у Србији, Босни и Херцеговини и Црној Гори, као и промена политика приватности ових компанија у односу на обраду података о личности у сврху развоја вештачке интелигенције, и, у вези с тим, заједнички усаглашен наступ три органа за заштиту података о личности према овим компанијама;
- 17-19.6. Повереник и заменица Повереника учествовали су на 48. Пленарној седници Консултативног комитета Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података ("Конвенција 108") одржаној у седишту Савета Европе у Стразбуру;

⁶³ International Conference of Information Commissioners

⁶⁴ Global Privacy Assembly

⁶⁵ European Data Protection Board

⁶⁶ Регионална Конференција Иницијативе 2017 окупља независне органе из земаља региона које се баве заштитом података о личности

⁶⁷ Регионална Конференција Иницијативе 2020, окупља независне органе из земаља региона које се баве заштитом права на приступ информацијама

- 12.8. Повереник је гласао за чланове Извршног одбора Генералне скупштине приватности (GPA): Waldemar Gonçalves Ortunho Junior, главни извршни директор Бразилске националне агенције за заштиту података и Dr. Lela Janashvili председница Службе за заштиту личних података Грузије;
- 14.8. Повереник је гласао за Beatriz Anchorena, Директора Агенције за приступ јавним информацијама и Управе за заштиту података Аргентине и председавајућег Саветодавног комитета Конвенције 108 за Giovanni Buttarelli награду 2025;
- 18.8. Повереник је гласао за 2025 Глобалну награду за приватност и заштиту података у четири категорије: Образовање и јавна свест (Грчка агенција за заштиту података) Иновације (Шпански орган за заштиту података); Одговорност (Европски надзорник за заштиту података); Решавање спорова и спровођење закона (Комисија за заштиту података Ирске);
- 8-10.9. Повереник и заменица Повереника учествовали су на Седмом састанку „Иницијативе2017“ коју чине органи надлежни за заштиту података о личности у државама на територији бивше Југославије, а који је овог септембра одржан у Птују, Словенија. На овогодишњем сусрету учесници су дискутовали о актуелним проблемима заштите података о личности у региону, а конкретне теме које су обрађене односиле су се на усклађивање националних закона са оквиром ЕУ за заштиту података и њихову модернизацију, спровођење стратегија заштите података, идентификацију цурења података коришћењем савремених платформи, међусобни однос између заштите података и вештачке интелигенције, камере за биометријску идентификацију у јавним просторима, као и на изазове са којима се органи за заштиту података суочавају приликом рада са новим технологијама уз ограничене ресурсе;
- 1-3.10. Повереник и заменица Повереника учествовали су у студијској посети органу за заштиту података Републике Сан Марино. Орган за заштиту података Републике Сан Марино (*Autorità Garante per la Protezione dei Dati Personali*) био је домаћин студијске посете у којој су учествовали поред представника Службе Повереника и представници Агенције за заштиту личних података Босне и Херцеговине, као и Службе за заштиту личних података Грузије. Потписивање Меморандума о разумевању између три органа за заштиту података о личности је од посебног значаја а потписници су се споразумели да сарадња органа за заштиту података о личности којима руководе не буде само формална већ стварна, интензивна и континуирана. Меморандум су потписали Повереник Милан Мариновић, др Драгољуб Рељић, директор Агенције за заштиту личних података у Босни и Херцеговини, и г. Умберто Рапето, председник Управе за заштиту података Републике Сан Марино;
- 24-28.11. Повереник, заменица Повереника и осам руководилаца из сектора који се у Служби Повереника баве заштитом података о личности и међународном сарадњом, у оквиру студијског путовања у организацији Мисије ОЕБС-а у Републици Србији, боравили су у Аустрији, Бечу. Током посете, учесници су били у прилици да се ближе упознају са правним оквиром за заштиту података о личности у Аустрији, као и спровођењем прописа у тој области. Организовани су састанци са представницима Аустријског регулаторног тела за заштиту података, Савезног министарства правде, Савезног управног суда, Савезног рачунарског центра и релевантним организацијама цивилног друштва;

- 3-5.11. Повереник и заменица Повереника учествовали су на 49. Пленарној седници Консултативног комитета Конвенције 108 (Т-РД), одржаној у седишту Савета Европе у Стразбуру. На овој седници посебно су разматране теме прекограничног протока података о личности, нацрт Водича за заштиту података о личности у контексту „neurosciences“, тренутно стање у вези са ратификацијом Конвенције 108+ и нацрт Програма рада Комитета за период 2026. до 2029.године. Посебна сесија посвећена је сарадњи Комитета са „Access Info Group“ Савета Европе која се бави стањем права на приступ информацијама од јавног значаја;
- 17-19.11. Повереник и заменица Повереника учествовали су на Међународном форуму посвећеном улози и значају лица за заштиту података о личности у данашњем времену које је препуно изазова за заштиту података о личности, а који је одржан у главном граду Грузије, Тбилисију, у организацији Службе за заштиту података о личности Грузије;
- 1-4.12. Повереник и заменица Повереника учествовали су на Трећој недељи едукације и размене искустава и праксе у области заштите података о личности, која је одржана у Бриселу, у организацији Регионалног савета за сарадњу (RCC), Регионалне школе за јавну управу (ReSPA), SIGMA програма и Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ), уз подршку Европске комисије и Савета Европе;
- 2.12. представнице Повереника су учествовале на трећем састанку Управног одбора за све пројекте заједничког програма Европске уније и Савета Европе „Horizontal Facility за Западни Балкан и Турску”.

4.3. САРАДЊА СА МЕДИЈИМА И ПРИКАЗ АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У МЕДИЈИМА

Током 2025. године, као и претходних година, Повереник је интензивно сарађивао са медијима и удружењима новинара.

Од Повереника су изјаве тражили новинари агенција РТС, Радио Београд, РТВ Војводина, Радио Нови Сад, ТВ Танјуг, ТВ Вести, ТВ Нарру, Newsmax Balkans, Euronews.

Повереник је гостовао на следећим телевизијама са националном фреквенцијом РТС и ТВ Нарру, као и на ТВ ТАНЈУГ, РТВ Војводина, Euronews, Newsmax Balkans.

Велики број медија пренео је информације о обележавању Дана заштите података о личности 29.1.2025. године и Међународног дана права јавности да зна 28.9.2025. године.

Повереник је током године на својој интернет страници објавио 69 саопштења за јавност чиме је допринео отвореном и транспарентном раду. Јавности, такође, помаже да брже и лакше дођу до информација које се тичу рада Повереника путем Јединственог информационог система Информатора о раду, Портала отворених података, службеног Твитер и Youtube налога Повереника.

5. СЛУЖБА ПОВЕРЕНИКА И СРЕДСТВА ЗА РАД

5.1. БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЖБИ ПОВЕРЕНИКА

Чланом 57. Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број: 110-00-1/2022-04 од 18. фебруара 2022. године (у даљем тексту: Правилник), о чијем доношењу је обавештена Народна скупштина актом број 021-01-10/2022-10 од 21.2.2022. године, у Служби Повереника систематизовано је 110 радних места са укупно 156 извршилаца, од чега су: 12 државни службеници на положају, 138 државни службеници на извршилачким радним местима, 3 намештеника и 3 саветника Повереника. Од тога положаје чине: један државни службеник у првој групи положаја, десет државних службеника у другој групи положаја и један државни службеник у трећој групи положаја. За обављање послова државних службеника на извршилачким радним местима из надлежности Повереника, одређено је 50 радних места у звању виши саветник са укупно 84 извршилаца, 14 радних места у звању самостални саветник са укупно 15 извршилаца, 17 радних места у звању саветник са укупно 19 извршилаца, 6 радних места у звању млађи саветник са укупно 6 извршилаца, 8 радних места у звању референт са укупно 14 извршилаца. За обављање пратећих помоћно-техничких послова у Служби Повереника, одређена су 2 радна места намештеника-четврте врсте са укупно 3 извршиоца.

Предлогом кадровског плана за 2025. годину број 11-04-8/2024-04/1 од 12.12.2024. године, Повереник је утврдио да су за извршавање надлежности Повереника потребна 3 изабрана лица, 10 државних службеника на положају и укупно 138 државних службеника на извршилачким радним местима, 3 намештеника, као и 3 саветника Повереника и исти упутио Министарству финансија ради прибављања сагласности.

Министарство финансија није дало сагласност на Кадровски план Повереника за 2025. годину, што је супротно свим стратегијским документима на која се у Предлогу кадровског плана за 2025. годину позвао Повереник.

Повереник је имао сагласност Министарства финансија на Предлог кадровског плана за 2023. и 2024. годину, те је, по добијеној сагласности Одбора за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања Народне скупштине, спровео један број конкурса за попуњавање извршилачких радних места у годинама на које су се сагласности односиле (2023. и 2024. година), док је један број спроведен и у 2025. години. Ово, посебно узевши у обзир ограничена финансијска средства Повереника, чињеницу постојања једног броја неуспелих конкурса за попуњавање радних места, те чињеницу да су конкурси расписани у децембру 2023. године и децембру 2024. године, услед чега се поступак попуњавања радних места вршио и у 2025. години.

Из свега наведеног, Повереник је током 2025. године, примио 15 (петнаест) лица у радни однос на неодређено време, и то 1 (једно) лице преузимањем из другог органа и 14 (четрнаест) лица која су ступила на рад након спроведених поступака јавних конкурса.

Током године више лица је било ангажовано на одређено време и ради обављања привремених и повремених послова у Служби Повереника у различитим периодима и по различитим основима (на одређено време по основу повећаног обима послова и ради замене

одсутних државних службеника; на привременим и повременим пословима и ангажманом преко студентске задруге). Закључно са 31.12.2025. године Служба Повереника имала је 132 лица у радном односу на неодређено време, 7 лица запослених на одређено време (од којих 1 по основу повећаног обима послова и 3 лица ради замене одсутних државних службеника, 1 на одређено у Кабинету и 2 саветника Повереника на одређено време). Такође, 4 лица ангажовано је по основу уговора о привременим и повременим пословима.

5.2. РАЗВОЈ СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА

Током целе 2025. године Повереник је организовао бројне активности на унапређењу рада службе и знања и вештина запослених.

23.09.2023. је успешно извршена ресертификациона провера према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 27001:2013 и SRPS ISO/IEC 27701:2019, а током 2025. године извршена је припрема за ресертификацију према ISO 27001:2022.

Имајући у виду захтеве које је пред државне органе поставила нова регулатива која се тиче електронског пословања и процеса дигитализације јавне управе, Повереник је и током 2025. године наставио активности на јачању инфраструктуре своје рачунарске мреже. Велики допринос афирмацији права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности постигнут је креирањем нових, као и одржавањем и унапређењем постојећих софтвера.

Интернет портал Јединствени информациони систем информатора о раду који је пуштен у рад 2022. године, на адреси <https://informer.poverenik.rs/> путем којег је органима власти омогућено да на овој јединственој софтверској платформи, у електронском и машински читљивом облику, израде своје информаторе о раду и тако, не само испуне своју законску обавезу, већ и омогуће сваком кориснику интернета да се на једном месту упозна са информаторима о раду свих органа власти, од највиших државних органа, преко покрајинских и органа локалне самоуправе, јавних предузећа, установа, привредних друштва чији је оснивач или већински чланови други органи власти, па све до месних заједница, унапређиван је континуирано током претходне три године. Овај информациони систем сада поседује могућност вишејезичности, односно израде информатора о раду на језицима националних мањина, генерисање самог информатора о раду у ПДФ формату, као и нова функционалност „календара информатора“.

И 2025. године Повереник је наставио да одржава Портал отворених података, на адреси <https://data.poverenik.rs>, путем којег бројне податке проистекле из његовог рада, у машински читљивом формату и путем визуелизација, чини доступним целокупној јавности преко интернета.

Такође, наставио је и да одржава и Портал за достављање годишњих извештаја органа власти са циљем олакшавања достављања годишњих извештаја органа власти који су се у периоду до набавке овог софтвера достављали у папирној форми.

У 2025. години продужене су лиценце за употребу софтвера који има за циљ да употребу и коришћење званичне веб презентације Повереника прилагоди, односно учини доступним слепим и слабовидим лицима.

Током 2025. године Повереник је учествовао у реализацији пројекта израде новог Информационог система Повереника, уз учешће UNOPS у оквиру пројекта EU4RoL, као и набавке додатне хардверске опреме адекватне за имплементацију истог информационог система. Повереник је такође спроводио интерни пројекат имплементације новог мејл сервера који има боље сигурносне карактеристике.

У оквиру Digital4All- Вештачка интелигенција - одржан је Тренинг о вештачкој интелигенцији за запослене, под покровитељством GIZ-а (<https://nemackasaradnja.rs/giz/>) - едукатор Diplo фондација.

Током 2025. године Повереник је учествовао:

- у радној групи за израду мапе пута за примену DSA и DMA у Србији, као и у Радној групи за отворене податке;

- на скупу у организацији Друштва за информатику Србије научно-стручни скуп „Информатика 2025“, као и на скупу у организацији Канцеларије за информационе технологије и електронску управу – „Нови трендови у развоју информационих система“;

- на више ИТ конференција, попут COMING CON #22 – Београд, ESET скуп; Заједно до звезда – Иновације за будућност, 5. годишња StarTech конференција NALED;

- на округлом столу у организацији Друштва за информатику Србије, Привредне коморе Србије и Удружења за електронске комуникације и информационо друштво, са темом Стратегија развоја система електронских комуникација до 2027 године.

5.3. ОБЕЗБЕЂЕНА СРЕДСТВА И ИЗДАЦИ ЗА РАД СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА

Рад Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и његове службе финансира се средствима из буџета Републике Србије, у складу са законом.

Законом о буџету Републике Србије за 2025. годину („Службени гласник РС“, број 94/2024) Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, у разделу 11, извор финансирања 01 - приходи из буџета, функција 160, програм 1001, програмска активност 0011, **су одобрена средства у укупном износу од 453.602.000,00 динара.** Током 2025. године Повереник није имао приходе из других извора финансирања.

Табела бр. 11 – Одобрен буџет Поверенику за 2025. годину

Раздео	Програм	Функција	Програмска активност / Пројекат	Економска класификација	ОПИС	Укупна средства
11					Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности	453.602.000
	1001			01	Извори финансирања за раздео 11 Приходи из буџета	453.602.000
		160			Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода	453.602.000
			0011		Опште јавне услуге које нису класификоване на другом месту	453.602.000
					Доступност информација од јавног значаја и заштита података о личности	453.602.000
				411	Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)	333.282.000
				412	Социјални доприноси на терет послодавца	50.490.000
				413	Накнаде у натури	600.000
				414	Социјална давања запосленима	2.526.000
				415	Накнаде трошкова за запослене	3.100.000
				416	Награде запосленима и остали посебни расходи	2.750.000
				421	Стални трошкови	10.509.000
				422	Трошкови путовања	5.100.000
				423	Услуге по уговору	21.945.459
				424	Специјализоване услуге	1.000
				425	Текуће поправке и одржавање	2.200.000
				426	Материјал	4.499.625
				482	Порези, обавезне таксе и казне	4.050.000
				483	Новчане казне и пенали по решењу судова	6.515.248
				512	Машине и опрема	3.183.668
				515	Нематеријална имовина	2.850.000

За рад службе Повереника у 2025. години утрошено је 452.219.125,42 динара или 99,70% од укупно одобрених буџетских средстава. Буџетска средства коришћена су наменски и у складу са прописима, уз поштовање начела одговорног фискалног управљања, рационалности, функционалности и ефикасности у трошењу јавних средстава.

Табела бр.12 - Извршење буџета Повереника за 2025. годину

Функција	Извор финансирања	Програм	Пројекат	Економска класификација	Опис конта	Усвојено Законом о буџету РС („Службени гласник РС“, број 94/24)	Реализација	% Реализације
160	01	1001	0011	411	Плате и додаци запослених	333.282.000,00	333.172.521,78	99,97
				412	Социјални доприноси на терет послодавца	50.490.000,00	50.475.637,60	99,97
				413	Накнаде у натури	600.000,00	593.900,00	98,98
				414	Социјална давања	2.526.000,00	2.452.454,33	97,09
				415	Накнаде за запослене	3.100.000,00	3.094.739,96	99,83
				416	Награде и бонуси	2.750.000,00	2.726.198,84	99,13
				421	Стални трошкови	10.509.000,00	10.004.396,11	95,20
				422	Трошкови путовања	5.100.000,00	4.982.392,90	97,69
				423	Услуге по уговору	21.945.459,12	21.936.091,88	99,96
				424	Специјализоване услуге	1.000,00	0,00	0,00
				425	Поправке и одржавање	2.200.000,00	2.197.826,93	99,90
				426	Материјал	4.499.624,85	4.427.286,16	98,39
				482	Порези, таксе и казне	4.050.000,00	4.043.551,84	99,84
				483	Новчане казне и пенали по решењу судова	6.515.247,81	6.099.415,46	93,62
				512	Машине и опрема	3.183.668,22	3.165.507,80	99,43
				515	Нематеријална имовина	2.850.000,00	2.847.203,83	99,90
УКУПНО 01:						453.602.000,00	452.219.125,42	99,70
УКУПНО ЗА ФУНКЦИЈУ 160:						453.602.000,00	452.219.125,42	99,70

Највећи део текућих расхода Повереника у 2025. години, не рачунајући лична примања запослених тј. плате, доприносе и накнаде по основу рада, односе се на компјутерске услуге (услуге одржавања рачунара и софтвера), административне услуге (привремени и повремени послови и услуге превођења), стручне услуге неопходне за континуирано унапређење капацитета институције и квалитетно обављање законом поверених надлежности, затим на услуге комуникација (поште, телефона и интернета), трошкове управних спорова на основу правноснажних решења надлежних судова услед масовне злоупотреба права на приступ информацијама од јавног значаја, на материјале за саобраћај, административну опрему и лиценце потребне за рад Службе Повереника.

Служба Повереника је у циљу стварања оптималних услова за рад на примени оба закона из делокруга рада Повереника, у 2025. години, набавила административну опрему у износу од 3.165.507,80 динара, и то претежно рачунарску опрему, затим електронску и уградну опрему, канцеларијски намештај и фиксне телефоне неопходне за редован и ефикасан рад службе Повереника. Повереник је у 2025. години набавио и нематеријалну имовину у износу од 2.847.203,83 динара, која се претежно односи на обнову лиценци за повећање безбедности рачунарске мреже Повереника у складу са стандардом ISO/IEC 27001 и обнову лиценце софтвера за прилагођавање доступности веб портала Повереника слепим

и слабовидим лицима, као и за набавку осталих софтвера у циљу унапређење рада Службе Повереника.

Табела бр. 13 – Набављена опрема и нематеријална имовина

Економска класификација	Конто	Опис конта	Извор финансирања	Реализовано
512	512211	Намештај	01	141,840.00
	512212	Уградна опрема	01	99,999.00
	512221	Рачунарска опрема	01	2,747,520.00
	512232	Телефони	01	90,835.20
	512241	Електронска опрема	01	85,313.60
Укупно 512:		Машине и опрема	01	3,165,507.80
515	515192	Лиценце	01	2,847,203.83
Укупно 515:		Нематеријална имовина	01	2,847,203.83

6. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА

У циљу унапређивања постојећег стања у области слободног приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности у Србији, све на основу и у складу са наводима у овом извештају, Повереник упућује следеће предлоге Народној скупштини Републике Србије и Влади Републике Србије.

6.1. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Да се по хитном поступку усвоје измене и допуне Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, којим би се спречиле злоупотребе права на приступ информацијама од јавног значаја;

2. Да донесе измене и допуне Закона о заштити података о личности или нови Закон о заштити података о личности, у циљу остварења веће заштите података о личности;

3. Да обезбеди стални надзор над спровођењем својих закључака расположивим механизмима контроле над радом Владе, инсистирајући на одговорности за пропусте у раду органа власти;

4. Да надлежни одбори и стручне службе Народне скупштине у поступку усвајања закона с дужном пажњом разматрају мишљења и ставове Повереника у погледу могућих ефеката тих закона на остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности;

5. Да усвоји законе чије су одредбе које се односе на обраду података о личности, усклађене са Законом о заштити података о личности;

6. Да благовремено пружи пуну подршку Поверенику као независном државном органу у вршењу његове надлежности;

7. Да усвоји Закон о ратификацији Конвенције Савета Европе о приступу званичним документима, коју је Република Србија потписала 2009. године, а која је ступила на снагу 1.12.2020. године.

6.2. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Да по хитном поступку припреми Предлог измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, којим би се спречиле злоупотребе права на приступ информацијама од јавног значаја;

2. Да припреми предлог измена и допуна Закона о заштити података о личности или нови Закон о заштити података о личности;

3. Да благовремено утврди предлоге закона о изменама и допунама закона чије су одредбе које се односе на обраду података о личности усклађене са Законом о заштити података о личности, како би Народна скупштина могла да усвоји ове законе;

4. Да приликом утврђивања предлога закона и других прописа с дужном пажњом размотри мишљења и ставове Повереника у погледу могућих ефеката тих прописа на остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности;

5. Да у складу са сопственим обавезама прописаним Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, успостави адекватан механизам обезбеђења извршења коначних, извршних и обавезујућих решења Повереника, не само решења донетих пре 17.02.2022. године, већ и решења донетих након 17. 02. 2022. године, у предметима у којима органи власти бирају да плате новчане казне изречене у поступку управног извршења, уместо да информације учине доступним;

6. Да обезбеди адекватне услове и финансијска средства за несметан рад Повереника као самосталног државног органа, независног у вршењу своје надлежности, посебно у односу на: проширење надлежности Повереника утврђене новим Законом о заштити података о личности и изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; вршење функције надзора; спровођење другостепеног поступка, као и растући обим послова чије неблаговремено извршење производи трошкове судског спора на терет буџета;

7. Да предузме мере за утврђивање одговорности надлежних, посебно функционера, који нису извршавали обавезе у складу са законом;

8. Да у сарадњи са Повереником обезбеди да надлежна министарства, као и други органи власти, унапреде знања у областима права на приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности, како би се унапредио ниво остваривања ових права у Републици Србији;

9. Да припреми Предлог закона о ратификацији Конвенције Савета Европе о приступу званичним документима која је ступила на снагу 1. 12. 2020. године.

ПОВЕРЕНИК

Милан Мариновић

Београд, 23. март 2026. године
Број: 073-10-3378/2025-08